

Reserve
13 Juillet 1851.

L^g

Voyez la Description

PZ 2285

Ovidii Fastorum libri V.... Item Tristium
libri V.... de Ponto libri IV.

Bergeracii. G. Vernay. 1613, in-12.

Bibl. de Bordeaux.
Belles-lettres. P. 204.

Medulla Theologiae moralis.... operâ et
studio Johannis Fleury de Montagne.

Bergeracii. 1671. in 8

Bibliothèque de Bordeaux
Théologie. P. 230.

La Dedicace de l'Evangile par Est. de
Sanguinet.

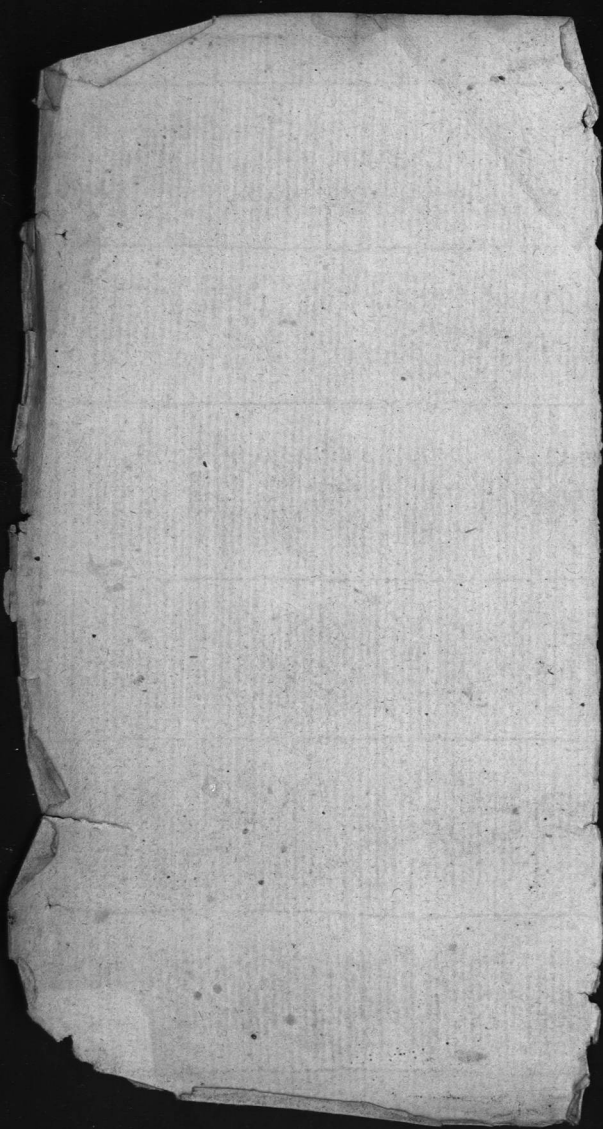
Bergerac. G. Vernoy. 1614. in 8

Bibl. de Bordeaux.
Belle-lettres. P. 286.

Juvenalis et Persii Satyrae, operae et
Judicio Viri docti emendatae

Bergerac. G. Vernoy. 1611. in-12.

Bibl. de Bordeaux.
Belle-lettres. P. 210.

libris CATVLLI,
TIBVLLI, ET
PROPERTII
NOVA EDITIO,

*Ad Iosephi Scaligeri emendationem
accurratè conformata: nisi quòd qui
in Scaligeriana editione desidera-
bantur Epigrammatum & Elegia-
rum tituli, hic aliunde diligenter
suppleti sint.*

PZ2285

Additæ sunt etiã eorundem Poëtarum vitæ
ex Petri Criniti de poëtis latinis historia. Nec-
non ad finem adjectus est Elegiarum libellus, qui
Cornelio Gallo vulgò adscribitur.

Reserv

BIBLIOTHEQUE
DE LA VILLE
DE PÉRIGUEUX

BRAGERACI,
EX TYPOGRAPHIA GILBERTI VERNI
ANNO M. DC. XI.

TIBBET
P. O. BOX
ADDITIO

THE
TIBETAN
P. O. BOX
ADDITIO

THE
TIBETAN
P. O. BOX
ADDITIO

THE
TIBETAN
P. O. BOX
ADDITIO

THE
TIBETAN
P. O. BOX
ADDITIO

ILLVSTRI VIRO D.D.
ANDREÆ CHARONO,
APVD BRAGERACENSES
PROPRÆTORI GENERALI

GILBERTVS VERNOT
Typographus S. P. D.

*Iretur fortasse quispiam,
Vir amplissime, quid sit
quod ego hanc editionem
meam Triumvirorū amo-
ris (ut cū Iusto Lipsio sic appellē) tibi nū-
cupare instituerim: quasi vel tu præ alijs
eorum poëtarum argumēto gaudcas, vel
ego saltem gaudere te existimem. Verū
enimvero si & cum aff. ctam sensu meo
ego tibi attribuerem, qui maximorum
ingeniorū comes esse solet, non video cur
propterea nomini tuo me detrachere, vel
dignitatem tuam a me ladi arbitreris.*

Circumspicias licet, aliòque illo ingenij
alite, quo cetera circumueheris, per lu-
stres: quotumcunq; vel in toga vel in
armis clarum reperiās, quotumcunque
eorum quos diuinior virtus Heroum
nobis titulo commendauit, cui non ge-
nerosiores aliòqui feruentioresque cir-
cum praeordia spiritus in huius etiam
passionis flammās aliquas excaluerint?
ut sine iniuria & non plebey illius tui
pectoris hospitem eundem affectum au-
gurari mihi fas sit. Verumtamen diuer-
sa mihi consilij mei (eaq; non una) ratio
subfuit. Cùm enim in usum Academia
Brageracensis ego istos poetas, uir &
alios, typis meis excudendos suscepissem,
at cuius potius quàm tuo auspicio moliti-
onem hanc meā me cohesistere aequum
fuit? tuo, inquam, cuius cura ac studium
in renascentem eam Academiam prae
aliorum voluntatibus (quod sine inuidia
dictum sit) nō semel mihi innotuit. Nam
cisi de restituenda (laboribus impensisq;
suis) in urbe sua Academiā omnium ci-
uium Brageracensium consilia nemo, nisi
ab

ab omni humanitatis sensu alienus, non
omni laude, immo literis monumentisq;
digna esse iudicare queat: tamen ut
quisq; ex eo numero est ceteris paulo
cultior, ita in illud omnis cultus huma-
nitatisq; per urbem vestram effundenda
seminarium, maior etiam eius proclui-
tas propensioq; apparet. Tua verò, Vir
illusterrime, clara illa virtus, quæ te su-
pra alios in urbe tua euexit, quæ etiam-
num tibi ampliores illis, quibus uteris
(nisi fallit augurium) honores spondet,
quæq; & tibi verè credita quæq; pectora
& te illis copulare solet, eadem tibi noua
accescentis Reipub. literaria non sine
voluptate permixta sollicitudinem affer-
re simul foueriq; videtur. Sed enim ad
hoc incitamentum illa mihi non minor
accedebat consilij mei inuitatio, quòd
quantum pectus omni elegantia, tantum
elegantioribus quibusq; authoribus soli-
cite nec paruo conquisitis, te Bibliothe-
cam tuam locupletare per hos dies ani-
maduerterem. Vade & inter authores
alios satis auidè coëmi tibi in hos ipsos

tres poëtas, recentes Ioannis Passeratij
commentarios observabam. Scilicet, tibi
illi poëta defuissent? quibus, si quid de
poëtis Latinis ego veri discere potui,
haud scio an vel bibliotheca vel subci-
suo otio tuo poëta ulli alij digniores sint.
Quicquid enim de argumento sit, quod
tractant: at, pro argumenti ejus ratione,
quis illis inuentionum acumine ingenio-
sior? quis eruditior? quis in versu mol-
lior, lepidior, facetior? quis verbis ora-
tioneq; latinâ purior, limatior, splendi-
dior? Quod etiam cominus mirum vi-
deri debet, quod sæculo omnium Romanæ
Reip. eruditissimo simul ferè vixerint:
Maroni, Horatio, & Nasoni συγχρόνως.
Vnde & non solum sibi mutuò atq; istis
chari, sed & ob ingenij amœnitatem
ijsdem tunc temporis viris magnis simul
in delicijs fuerunt, Messala Corvino, Cor-
nelio Gallo, Mæcenati, &c. sicut ex
historia Petri Criniti de eorum vita in-
telligere est. Sed γλαυκ' ἐγὼ εἰς Ἀθῶνας,
qui hæc ad te. Si trium elegantissimo-
rum poëtarum maius volumen tam sta-
dio, è

*diosè tibi quasitum est, confidebam ego
nec ingratam fore eorundem poëtarum
editiunculam hanc meam, quā enchiri-
dij loco uti posses, quoties inambulando
grauatum animum mollioribus jocis le-
nire libeat. Eam verò hoc etiam confi-
dentiùs offerri tibi non dubitavi, quòd
longè ista mea editio diuersa sit ab ijs, qui
vulgò circumferuntur, eorum poëtarum
libellis. Nam (ne hoc te celem) cùm poë-
tas istos partim vetustate obsoletos, par-
tim Correctorum imperitiâ temeritatè-
que mirum in modum, quod multorum
querelis accipiebam, interpolatos ad præ-
lum meum reuocare cōstituissem exem-
plaria, quantâ potui diligentia, conqui-
sui mihi omnium fidißima: imprimis
verò Iosephi Scaligeri, & isto adhuc re-
centius illud aliud Ioannis Passeratij.
Quæ exemplaria licet paucis inter se
dissentiant, tamen doctorum consilio
Scaligerianum anteposui: quòd in eo &
versiculi nonnulli, qui non etiam in al-
tero, reperiantur: & retenta nonnulla
antiquitatis vestigia sint, imo inusi-
tata*

tata quadā elegantia inueniūtur, quæ in
altero cū plebeijs quibusdā semidoctis le-
ctionibus commutata videri possent: vii
non sunt illi commentarij editioq̃, nisi
posthumus quidam Ioannis Passeratij
partus, ab amicis quibusdam vel audito-
ribus eius non ita pridem in lucem da-
tus. Solum Epigrammatum & Elegia-
rum titulos, qui in Scaligeriana editio-
ne desiderantur, iuvandī lectoris causā
aliunde huc suppleri curavi. Habes igitur
a me, Vir amplissime simul doctissi-
mēque, treuiros istos: quos quo animo tuo
nomini consecratos ē Typographio meo
exire volui, eodem etiam tanquam mee
in te obseruantia pignus a te suscipi cu-
pio. Vale. Brageraci, postridie 1d. Sep-
tembreis. Anno M. DC. XI.

C. VAL.

C. VAL. CATULLI VITA, EX PETRO CRINITO.

AI vs Valerius Catullus Veronæ
natus est, quo tempore Terētius Var-
ro, in vrbe claruit. Quidam Crispum
Salustium Catullo supparem faciunt.
A Catulli autem natalibus ad Pub. Vergiliū pau-
lo minùs quàm duodeuiginti anni connumeran-
tur, si quorundam annales sequimur. & quando
illud pro comperto habetur, carmen de passere
Lesbiæ ad Vergilium fuisse missum:

Si forsan tener ausus est Catullus

Magno mittere passerem Maroni.

Cateſum non humili loco aut obscuro natus
est, siquidem eius parens, autore Suetonio, Iulij
Cæsaris hospitio familiariter vsus est Valerius
autem Catullus primò traditur à Mallio Roman
deductus, cum adhuc in tenera ætate ageret. Pau-
lo mox ingenij facilitate & doctrinâ adeò Romæ
acceptus, atque ciuibz gratus fuit, vt M. Tullij
patrocinium meruerit: quod ipsum eleganti epi-
grammate ingenuè testatus est, quo gratias Cice-
roni patrono egit:

Disertissime Romuli nepotum

Quot sunt, quotq; fuere Marce Tulli,

Quotq; post alius erunt in annis,

Gratias tibi maximas Catullus

Agit pessimus omnium poeta,

Tanto pessimus omnium poeta,

Quandò tu optimus omnium patronus.

Mallium

Mallium verò, & eius nuptias magno studio celebravit, cum quo se excusat parum sibi licere veteres amores, ut antea, decantare, quoniam fratrem amiserit, ex cuius interitu studium inquit suum scribendi carminis se abicisse: sic enim ad Mallium:

*Sed tibi ne mea sint ignota, incommoda
Malli,*

*Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe quā merse fortuna fluctib⁹ ipse,
Ne amplius à misero dona beata petas.
Tempore quo primum vestis mihi tra-
dita pura est,*

*Iucundū cum aetas florida vel ageret.
Multa satis lusi, nō est dea nescia nostri,
Qua dulcē curis miscet amaritiem.
Sed totū hoc studiū luctu fraterna mihi
mors*

*(mihi,
Abstulit, heu misero frater adempte
Tu mea, tu moriēs fregisti cōmoda frater
Tecū unā tota est nostra sepulta dom⁹.*

Inter cæteros amicos Furium & Aurelium magnopere dilexit. Cinnam quoque, Cornificium, Fabullum & Verannium, quem alicubi & Veranniolum blanditer appellat. Puellam præterea Ipsitillam conciuem suam, & Clodiam amavit, quam fisto nomine Lesbiā dicit. Is, sicuti Madaurēsis Apuleius testatur in oratione ad Claudium Maximum, eruditorum consensu docti cognomen accepit: ita enim peculiari epitheto Catullus

cenfetur: atque hunc quidem Ouidius Vergilianæ maiestati opponit, tantum nominis apud eruditos ac laudis est confecutus. Sed & verſus ipſius quanquam vt duriuſculi notantur, quod vterque Plinius aſſerit, tamen perelegantes habiti ſunt, ac ſectatores complures in his inuenit, ſicuti Pompeium, Saturninum, & Sentium Augurem, qui Catulli epigrammata ac Licinij mirâ diligentia ac ſtudio ſunt æmulati: vt aliâs diximus. Val. Martialis Catullum ſibi ipſi audacter præponit: ſic enim ad Macrum:

Nec multos mihi præferas poëtas,

Vno ſed tibi ſum minor Catullo.

Opus ſuum ad Cor. Nepotem miſit, virum doctrinâ & rerum cognitione egregium. Diuiditur autem in libros tres, vt primus lyricos, ſecundus elegiacos, tertius epigrammata contineat. Ad hunc enim modum ordinem ferè meliorem cuſtodiemus. Elegiam de coma Berenices ex poëta Callimacho in Latinos numeros conuertit, eamq; ad Ortalum amicum miſit, quæ in Elegiarum adhuc libro legitur. Idem Val. Catullus à Fabio Quintil. & Diomede inter Iambicos reponitur, ab aliis inter Lyricos. In Atticis vero noſtribus, vt poëta elegantiffimus ac vetuſtiſſimus à Gellio laudatur. Neque illud omittendum eſt, fuiſſe ab ipſo Catullo alia complura compoſita, quæ vitio longæ vetuſtatis deſiderantur. C. autem Plinius li. hi. nat. 38. ad Cæſ. Veſpaſianum, cùm de magia diſſerit, amatorium de incantamentis carmen à Catullo editum refert. Hinc Theocriti, inquit, apud Græcos, Catulli apud nos proximeque Vergilij incantamentorum amatoria imitatio. Sed carmen Ithyphallicum ſcripſit, vt eſt optimus teſtis Maur. Terentian. ad Nouatenum, qui hos Catulli verſiculos citat:

*Et fermè modus hic datur à plerisque
Priapo,*

*Inter quos cecinit carmen quoque tale
Catullus.*

*Hunc tibi lucū dedico, consecroq; Priape;
Nā te precipuè in suis viribus colit ora
Hellepontica, cateris ostreosior oris.*

Cæsarem maximè Iulium Mamurram & Nonium Strumam iambicis nominatim proscidit ex veterum consuetudine, ut C. Lucul. iambicorum autor, Luciliusq; & Nevius. Qua in re dignum illud memoria est, quod ipse Cæsar cum perpetua sibi stigmata (ut ait Suetonius) imposita videret, ex Catulliano carmine de Mamurra, eadem tamen die poëtam ipsum cœnz adhibuit, simulq; hospitio suo non secus atque antea uti eum permisit. Mortuus Romæ est iuuenili admodum ætate; cum annum circiter trigessimum ageret, ut quidam putarunt: Quo tempore Publius Vergilius in vrbe Cremona studiis operam daret. Vulgatum quoque de Val. Catullo illud,

*Tantum parua suo debet Verona Catullo,
Quantū magna suo Mātua Virgilio.*

Leges & CATVLLI vitam Dialogo X. Historiæ Poëtarum Liliij Gyraldi.

VER Catulli nomine poëmation citat Pierius Valerianus Notis Virgilianis. ediditque Lipsius 5. c. lib. 1. Electorum.

Q. VALE

Q. VALERII
CATULLI

VERONENSIS

A D

CORNELIVM NEPOTEM

LIBER.

QVI dono lepidū nouū libellum,
Arida modo pumice expositum?
Corneli, tibi nanque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas
Iam tum, quū ausus es vnus Italorū
Omne xūū tribus explicare chartis
Doctis, Iuppiter, & laboriosis.
Quare habe tibi quicquid hoc libelli est
Qualecunque: quod, o patrima Virgo,
Plus vno maneat perenne sæclo.

Ad passerem Lesbia 2.

PASSER delitiæ meæ puellæ;
Qui cum ludere, quem in sinu tenere,
Quoi primum digītum dare adpetenti,
Et acris solet incitare morsus:
Quum desiderio meo nitenti
Carum nescio quid lubet iocari,

BIBLIOTHEQUE
DE LA VILLE
DE PÉRIGUEUX

A

Et

Et solatiolum sui doloris
 Credunt, quum grauis acquiescit ardor:
 Tecum ludere, sicut ipsa, possem,
 Et tristis animi leuare curas:
 Tam gratum mihi, quam ferunt puellæ
 Pernici aureolum fuisse malum,
 Quod zonam soluit diu ligatam.

De passere mortuo Lesbia. IIII.

LVGETE Iô Veneres, Cupidinesque,
 Et quantum est hominum venustiorum,
 Passer mortuus est meæ puellæ,
 Passer delitiæ meæ puellæ,
 Quem plus illa oculis suis amabat.
 Nam mellicus erat: suamque norat
 Ipsam tam bene, quam puella matrem:
 Nec sese à gremio illius mouebat,
 Sed circumfiliens modo huc, modo illuc,
 Ad solam dominam vsque pipilabat.
 Qui nunc it per iter tenebricosum
 Illuc, vnde negant redire quenquam.
 At vobis male sit malæ tenebræ
 Orci, quæ omnia bella deuoratis:
 Tam bellum mihi passerem abstulistis.
 O factum male, o miselle passer,
 Tua nunc opera meæ puellæ
 Flendo turgiduli rubent ocelli.

*De phaselo, quo in patriam re-
 uectus est. IIIII.*

PHASSELLVS ille, quem videtis hospites,
 Ait fuisse nauium celerrimus,
 Neque vilius natantis imperum trabis
 Nequisse præterire: siue palmulis
 Opus foret volare, siue linteo.

Et hoc negat minacis Adriatici
 Negare littus, insulasque Cycladas,
 Rhodumque nobilem, horridamque Thraciam,
 Propontida, truceque Ponticum sinum:
 Vbi iste postphasellus antea fuit
 Comata filua. nam Cythorio in iugo
 Loquente saepe sibilum edidit coma.
 Amastri pontica, & Cythore buxifer,
 Tibi hæc fuisse, & esse cognitissima
 Ait phasellus. vltima ex origine
 Tuo sterisse dicit in cacumine:
 Tuo imbuisse palmulas in æquore:
 Et inde tot per impotentia freta
 Herum tulisse: leua, siue dextera
 Vocaret aura, siue vtrunque Iuppiter
 Simul secundus incidisset in pedem.
 Neque vlla vota litoralibus Deis
 Sibi esse facta, quum veniret à mare
 Nouissimo hunc ad vsque limpida lacum.
 Sed hæc prius fuere: nunc recondita
 Sedit quiete, seque dedicat tibi
 Gemelle Castor, & gemelle Castoris.

Ad Lesbiam 5.

Viuamus, mea Lebia, atque amemus,
 Rumoresque senum seueriorum
 Omnis vnus æstimemus assis.
 Soles occidere, & redire possunt:
 Nobis, quum semel occidit breuis lux,
 Nox est perpetua vna dormienda.
 Da mi basia mille, deinde centum,
 Dein mille altera, dein secunda centum,
 Dein vsque altera mille, dein centum.
 Dein quum millia multa fecerimus,
 Conturbabimus illa, ne sciamus:
 Aut ne quis malus inuidere possit,
 Quum tantum sciat esse basiorum.

Ad Flavianum 6.

FLAVI delicias tuas Catullo,
 Ni sint illepidæ, atque inelegantes,
 Velles dicere, nec tacere posses
 Verum nescio quid febriculosi
 Scorti diligis. hoc pudet fateri.
 Nam te videas iacere noctes
 Nequicquam tacitum cubile clamat,
 Sertis ac Syrio flagrans oliuo.
 Puluinusque peræque & hic, & illic
 Attritus, tremulique quassa lecti
 Argutatio, inambulatioque.
 Nam ni stupra, valet nihil tacere
 Curuantem latera exfututa panda,
 Noctu quid facias ineptiarum.
 Quare quicquid habes boni, malique,
 Dic nobis. volo te, ac tuos amores
 Ad cælum lepidò vocare versu.

Ad Lesbiam 7.

QUÆRIS quot mihi basiationes
 Tuæ, Lesbia, sint satis, superque?
 Quam magnus numerus Libyssæ arenæ
 Laſerpiciferis iacet Cyrenis
 Oraclum Iouis inter æstuosi,
 Et Batti veteris sacrum sepulchrum:
 Aut quam sidera multa, quam tacet nox,
 Furtivos hominum vident amores:
 Tam te basia multa basiare
 Vesano satis, & super Catullo est,
 Quæ nec pernumerare curiosi
 Possint, nec mala fascinare lingua.

Ad se ipsum 8.

MISER Catulle desinas ineptire,
 Et quod vides perijsse, perditum ducas.
 Fulsere quondam candidi tibi soles,
 Quam ventitabas, quo puella ducebat

Amata nobis, quantum amabitur nulla.
 Ibi illa multa tam iocosa fiabant,
 Quæ tu volebas, nec puella nolebat.
 Fulcere vere candidi tibi soles.
 Nunc iam illa non volt, tu quoque impote es: nec
 Nec quæ fugit sectare, nec miser viue:
 Sed obstinata mente perfer, obdura.
 Vale puella, iam Catullus obdurat:
 Nec te requireret, nec rogabit inuitam.
 At tu dolebis, quum rogaberis nulla.
 Scelestæ rere, quæ tibi manet vita.
 Quis nunc te adibit? quoi videberis bella?
 Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
 Quem basiaabis? quoi labella morda bis?
 At tu Catulle destinatus obdura.

Ad Verannium 9.

VERANNI omnibus è meis amicis
 Antistes mihi millibus trecentis:
 Venistine domum ad tuos penatis,
 Fratrique vnanimos, tuamque matrem?
 Venisti? ô mihi nuncij beati.
 Visam te incolumen, audiamque Hiberum
 Narrantem loca, facta, nationis,
 Vt mos est tuus: applicansque collum,
 Lucundum os, oculosque suauabor.
 O quantum est hominum beatiorum!
 Quid me lætius est, beatiusue?

De Varri scorto 10.

Varrus me meus ad suos amores
 Visum duxerat, e foro otiosum:
 Scortillum vt mihi tam repente visum est
 Non sane inlepidum, nec inuenustum.
 Huc vt venimus, incidere nobis
 Sermones varij: in quibus, quid esset
 Iam Bithynia, quomodo se haberet,

CATULLI

Et quantum mihi profuisset ære.
 Respondi, id quod erat mihi neque ipsi,
 Nec prætoribus esse, nec cohorti,
 Quir quisquam caput vinctius referret:
 Præsertim quibus esset inrumator
 Prætor, non facerent pili cohortem.
 At certe tamen, inquit, quod illic
 Natum dicitur esse, comparasti
 Ad lecticam homines. ego, vt puellæ
 Vnum me facerem beatiorum:
 Non, inquam, mihi tam fuit maligne,
 Vt, prouincia quod mala incidisset,
 Non possem octo homines parare rectos.
 At mi nullus erat nec hic, neque illic,
 Fractum qui veteris pedem grabati
 In collo sibi collocare posset.
 Hic illa, vt decuit cinædiorem:
 Quæso, inquit, mihi, mi Catulle, paulum
 Istos. commodo nam volo ad Serapin
 Deferri. mane, inquit, puellæ:
 Istud, quod modo dixeram me habere,
 Fugit me ratio: meus sodalis
 Cinna est Caius. is sibi parauit.
 Verum vtrum illius, an mei, quid ad me?
 Vtor tam bene, quam mini pararim.
 Sed tu insulsæ male, & molesta viuis,
 Per quam non licet esse negligentem.

Ad Furium & Aurelium 9.

Furi, & Aureli comites Catulli:
 Siue in extremos penetrabit Indos.
 Litus vt longe resonante Eoa
 Tunditur vnda:
 Siue in Hircanos, Arabasque mollis,
 Seu Sacas, sagittiferosque Parthos,
 Siue qua septem geminus colorat

Æquora

Æquora Nilus:

Siue trans altas gradietur Alpīs,
Cæsaris visens monumenta magni
Gallicum Rhenum, horribilis &, vlti-
mosque Britannos:

Omnia hæc, quæcunque feret voluntas,
Cælitum, tentare simul parati,
Pauca nunciate meæ puellæ

Non bona dicta:

Cum suis viuat, valeatque mœchis,
Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans vere, sed identidem omnium
Ilia rumpens.

Nec meum respectet, vt ante, amore:
Qui illius culpa cecidit, velut prati
Vltimi flos, prætereunte postquam
Tactus aratro est.

In Asinium 12.

Marrucine Asini, manu sinistra
Non belle vteris inioco, atque vino.
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc falsum esse putas? fugit te inepte,
Quamuis sordida res, & inuenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta vel talento
Mutari velit. est enim leporum.
Disertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi lintheum remitte,
Quod me non mouet æstimatione,
Verum est mnemosynum mei sodalis.
Nam sudaria Setaba ex Hiberis
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et Veranius. hoc amem necesse est,
Vt Veraniolum meum, & Fabullum.

Ad Fabullum 13.

Cænabis bene, mi Fabulle, apud me
 Paucis, si tibi dii fauent, diebus:
 Si tecum attuleris bonam, atque magnam
 Cænâ, non sine candida puella,
 Et vino, & sale, & omnibus cachinnis.
 Hæc si, inquam, attuleris, venuste noster,
 Cænabis bene nam tui Catulli
 Plenus sacculus est aranearum.
 Sed contra accipies meros amores:
 Seu quid suavius, elegantiusue est.
 Nam vnguentum dabo, quod meæ puellæ
 Donarunt Veneres, Cupidinesque:
 Quod tu quum olfacies, deos rogabis,
 Totum vt te faciant, Fabulle, nasum.

Ad Calpurnius Licinium Oratorem 14.

Ni te plus oculis meis amarem,
 Iucundissime Calue, munere isto
 Odissem te odio Vatiniano.
 Nam quid feci ego, quidue sum locutus,
 Quir me tot male perderes poetis?
 Isti dii mala multa dent clienti,
 Qui tantum tibi misit impiorum.
 Quod si, vt suspicor, hoc nouum, ac repertum
 Munus dat tibi Sulla literator:
 Non est mi male, sed bene, ac beate,
 Quod non dispereunt tui labores.
 Dij magni horribilem, & sacrum libellum,
 Quem tu scilicet ad tuum Catullum
 Misti, continuo vt die periret
 Saturnalibus optimo dierum.
 Non non hoc tibi, false, sic abibit.
 Nam si luxerit, ad librariorum
 Curram serinia. Cæcios, Aquinos,
 Suffenum, omnia colligam venena,

Ac te his suppliciis remunerabor.
 Vos hinc interea valete, abite
 Illuc, vnde malum pedem tulistis,
 Sæcli incommoda, pessimi poetæ.

Ad Aurelium 15.

Commendo tibi me, ac meos amores,
 Aureli. veniam peto pudentem,
 Ut si quicquam animo tuo cupisti,
 Quod castum expeteres, & integellum:
 Conserues puerum mihi pudice,
 Non dico a populo. nihil veremur
 Istos, qui in platea modo huc, modo illuc
 In re prætereunt sua occupati:
 Verum a te metuo, tuoque pene
 Infesto pueris bonis, malisque.
 Quem tu, qua lubet, ut libet, moueto.
 Quantum vis, ubi erit foris, paratum.
 Hunc vnum excipio, ut puto, pudenter:
 Quod si te mala mens, furorque vector.
 In tantam impulerit, sceleste, culpam,
 Ut nostrum insidiis caput lacestias.
 Ah tum te miserum, malique fati,
 Quem attractis pedibus, patente porta,
 Percurrent raphanique, mugilesque.

Ad Aurelium & Furium 16.

Pædicabo ego vos, & inrumabo
 Aureli pathice, & cinæde Furi:
 Qui me ex versiculi. meis putatis,
 Quod sint molliculi, parum pudicum.
 Nam castum esse decet pium poetam
 Ipsum. versiculos nihil necesse est:
 Qui tum dentique habent salem, ac leporem,
 Si sunt molliculi, ac parum pudici,
 Et quod pruriat incitare possunt.
 Non dico pueris, sed his pilosis,

Qui duros nēqueunt mouere lumbos:
 Vos, quod millia multa basiorum
 Legistis, male me marem putatis:
 Siqua forte mearum ineptiarum
 Lectores eritis, manusque vestras
 Non horrebitis admouere nobis:
 Pædicabo ego vos, & innumabo.

Ad Coloniam 17.

O Colonia, quæ cupis ponte ludere longo,
 Et salire paratum habes: sed vereris inepta
 Crura ponticuli adfulcantis, inrediuus
 Ne supinus eat, cauaque in palude recumbat:
 Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
 In quo vel Salisubfuli sacra suscipiunt:
 Munus hoc mihi maximi da, Dolonia, risus.
 Quendam municipem meum de tuo volo ponte
 Ire præcipitem in lutum per caputque, pedesque:
 Verum totius ut lacus putidæque paludis
 Liuidissima, maximeque est profunda vorago.
 Insulsiſſimus est homo, nec sapit pueri instar
 Bimuli, tremula patris dormientis in vlna.
 Quoi quum sit viridissimo nupta flore puella,
 Ut puella tenellulo delicatior hædo.
 Aſſeruanda nigerrimis diligentius vuis:
 Ludere hanc ſinit, ut lubet, nec pili facit vni,
 Nec ſe ſubluat ex ſua parte: ſed velut alnus
 In ſoſſa liguri iacet ſupernata ſecuri,
 Tantundē omnia ſentiens, quā ſi nulla ſit vſquam:
 Talis iſte meus ſtupor nil videt, nihil audit.
 Ipſe quis ſit, vtrum ſit, an non ſit, id quoq; neſcit.
 Nunc eum volo de tuo ponte mittere pronum,
 Si pote ſolidum repente excitare veternum,
 Et ſupinum animum in graui derelinquere cœno:
 Ferream ut ſoleam tenaci in voragine mula.

Ad

Ad Aurelium 21.

Aureli pater esuritionum,
 Non harum modò, sed quot aut fuerunt,
 Aut sunt, aut aliis erunt in annis:
 Pædicare cupis meos amores,
 Nec clam: nam simulexiocaris vna,
 Hærens ad latus, omnia experibis.
 Frustra. nam insidias mihi instruentem
 Tangam te prius inrumatione.
 Atqui si id facere satur, tacerem.
 Nunc ipsum id doleo, quod esurire
 Ah me me puer, & sitire discet.
 Quare desine, dum licet pudico:
 Ne finem facias, sed inrumatus.

Ad Varrum 22.

Suffenus iste, Varre, quem probe nosti,
 Homo est venustus, & dicax, & vrbani,
 Idemque longe plurimos facit versus.
 Puro esse ego illi millia aut decem, aut plura
 Perscripta: nec sic, vt sit in palimpsesto,
 Relata chartæ regiæ, noui libri,
 Noui vmbilici, lora rubra, membrana,
 Directa plumbo, & pumice omnia æquata.
 Hæc quum legas, tum bellus ille, & vrbani
 Suffenus vnus caprimulgus, aut fossor
 Rursus videtur: tantum abhorret, ac mutat;
 Hoc quid putemus esse? qui modo scurra,
 Aut siquid hac re tritius videbatur,
 Idem in ficeto est inficetior rure:
 Simul pœmata attigit. neque idem vnquam
 Æque est beatus, ac pœma quum scribit.
 Tam gaudet in se, tamque seipso miratur.
 Nimirum idem omnes fallimur. neque est quisquã,
 Quem non in aliqua re videre Suffenum
 Possis, Suus quoque attributus est error.

Sed

Sed non videmus, manticae quid in tergo est.

Ad Furium 23.

Furi, quoi neque seruus est, neque arca,
Nec cimex, neque araneus, neque ignis:
Verum est & pater, & nouerca, quorum
Dentes vel filicem comesse possunt:
Est pulchre tibi cum tuo parentes,
Et cum coniuge linea parentis.
Nec mirum. bene nam valetis omnes,
Pulchre concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non grauis ruinas,
Non facta impia. non dolos veneni,
Non casus alios periculorum.
Atqui corpora sicciora cornu,
Aut siquid magis aridum est, habetis,
Sole, & frigore, & esuritione:
Quare non tibi sit bene, ac beate?
A te sudor abest, abest saliuæ,
Mucosque, & mala pituita nasi.
Hanc ad munditiem adde mundiciem,
Quod culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno,
Atque id durius est faba, & lapillis:
Quod tu si manibus teras, fricetque,
Non vnquam digitum inquinare posses.
Hæc tu commoda tam beata, Furi,
Noli spernere, nec putare parui.
Et sestertia, quæ soles precari,
Centum, desine. nam sat es beatus.

Ad puerum 24.

O qui flosculus es iuuentiorum,
Non horum modo, sed quot aut fuerunt,
Aut posthac aliis erunt in annis:
Mallem diuitias mihi dedisses
Isti, quoi neque seruus est, neque arca:

Quam

Quam sic te fineres ab illo amari.
Qui? non est homo bellus, inquires? est:
Sed bello huic neque seruus est, neque arca.
Hæc tu quam lubet abijce, eleuaque:
Nec seruum tamen ille habet, neque arcam.

Ad Thallum 25.

Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anceris medullula, vel imula oricilla,
Vel pene languido senis, situque araneoso:
Idemque Thalle turbida rapacior procëlla,
Quum de via mulier aues ostendit oscitantes.
Remitte pallium mihi meum, quod inuolasti,
Sudariumque setabum, catagraphoque thynos
Inepte: quæ palam soles habere tanquam auita.
Quæ nunc tuis ab vnguibus reglutina, & remitte,
Ne laneum latusculum, natisque mollicellas,
Inlusa turpiter tibi flagella conscribillent.
Et insolenter æstues, velut minuta magno
Deprensa naus in mari vesaniente vento.

Ad Furium 26.

Furi, villula nostra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Fauoni,
Nec sæui Boreæ, aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim. & ducentos.
O ventum horribilem, atque pestilentem!

Ad puerum suum 27.

Minister vetuli puer falerni,
Inger mi calices amariores,
Veleus Posthumia iubet magistræ
Ebriosa acina ebriosioris.
At vos quo lubet hinc abite lymphæ,
Vini pernicies, & ad seueros
Migrate. hic merus est Thyonianus.

Ad Veranium & Fabullum 28.

Pisonis comites, cohors inanis,
 Aptis sarcinulis, & expeditis,
 Verani optime, tuque mi Fabulle:
 Quid rerum geritis? satisne cum isto
 Vappa, frigoraque, & famem tulistis?
 Ecquidnam in tabulis pater lucelli
 Expensum? ut mihi, qui meum secutus
 Prætozem, refero datum lucello:
 O Memmi bene me, ac diu supinum
 Tota ista trabe lentus inrumasti:
 Sed, quantum video, pari fuistis
 Casu. nam nihilo minore verpa
 Farti estis. pete nobiles amicos.
 At vobis mala multa Dii Deæque
 Dent, opprobria, Romuli, Remique.

In Mamurram 30.

Quis hoc potest videre, quis potest pati,
 Nisi impudicus, & vorax, & helluo:
 Mamurram habere, quod comata Gallia
 Habebat, vinctum, & vltima Britannia?
 Cinæde Romule hæc videbis & feres?
 Es impudicus, & vorax, & helluo,
 Et ille nunc superbus, & superfluens
 Perambulabit omnium cubilia,
 Ut albulus columbus, aut Adoneus?
 Cinæde Romule hoc videbis, & feres?
 Es impudicus, & vorax, & helluo.
 Eone nomine, imperator vnice,
 Fuisti in vltima Occidentis insula:
 Ut ista vostra diffututa mentula
 Ducenties comisset, aut trecenties?
 Quid? est aliud, sinistra liberalitas?
 Parum expatrauit? an parum helluatus est?
 Paterna prima lancinata sunt bona:

Secunda

Secunda præda Pontica: inde tertia
 Hibera: quas & amnis aurifer Tagus
 Inundat, extimæ ecce Lucitaniæ.
 Quid hunc, malum, fouetis? aut quid hic potest,
 Nisi vncta deuorare patrimonial?
 Eone nomine, imperator vnice,
 Socer, generque perdidistis omnia?

Ad Alphenum 31.

Alphene immemor, atq; vnanimis false sodali:
 Iam te nil miteret, dure, tui dulcis amiculi: [bus:
 Iam me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
 Nec facta impia fallat ū hominū cælicolis placēt,
 Quæ tu negligis, ac me miserum deseris in malis.
 Heu heu quid faciāt, dic, homines, quo iue habeāt
 Certe tute iubebas animā iradere, iniq; meā [fidē
 Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
 Idē nunc retrahis te, ac tua dicta omnia factaque
 Ventos inrita ferre, & nebulas aeras sinis:
 Si tu oblitus es, at dii meminerūt, meminit Fides.
 Quæ te vt pœniteat postmodo facti faciet tui.

Ad Sirmionem peninsulam 32.

Peninsularum Sirmio, insularumque
 Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis,
 Marique vasto fert vterque Neptunus:
 Quam te libenter, quamque lætus inuiso,
 Vix mi ipse credens Thyniam, atque Bithynos
 Liquisse campos, & videre te in toto.
 O quid solutis est beatius curis?
 Quam mens onus reponit, ac peregrino
 Labore fessi venimus larem ad nostrum,
 Desideratoque acquiescimus lecto.
 Hoc est, quod vnum est pro laboribus tantis.
 Salue, o venusta Sirmio, atque hero gaude,
 Gaudere vosque ludæ lacus vndæ.
 Ridete quicquid est domi cachinnorum.

Nam

Ad Iphithillam 33.

Amabo mea dulcis Hypsithilla,
 Meæ delitiæ, mei lepores,
 Iube ad te veniam meridiatum.
 Quod si iusseris, illud adiuuato,
 Ne quis liminis obseret tabellam,
 Ne tibi lubeat foras abire:
 Sed domi mancas, paresque nobis
 Nouem continuas fututiones.
 Verum si quid ages, statim iubeto:
 Nam pransus iaceo, & satur supinus
 Pertundo tunicamque, palliūque.

*In Vibennium, & Furium
 cinædum 34.*

O furum optime balneariorum
 Vibenni pater, & cinæde fili:
 Nam dextra pater inquinatiore,
 Culo filius est voraciore:
 Quir non exilium, malasque in oras
 Itis? quandoquidem patris rapinæ
 Notæ sunt populo, & natis pilosas,
 Fili, non potes esse venditare?

Seculare carmen ad Dianam 35.

Dianæ sumus in fide
 Puellæ, & pueri integri:
 Dianam pueri integri,
 Puellæque canamus.
 O Latonia maximi
 Magna progenies Iouis,
 Quam mater prope Deliam
 Deposuit oliuam,
 Montium domina ut fores,
 Siluarumque virentium,
 Saktuumque recunditorum,

Amniumque sonantum.

Tu Lucina dolentibus

Iuno dicta puerperis:

Tu potens triuia, & notho es

Dicta lumine luna.

Tu cursu, dea, menstruo

Meriens iter annum;

Rustica agricolæ bonis

Tecta frugibus explēs.

Sis quocunque tibi placet

Sancta nomine, Romulique

Ancique, vt solita es, bona

Sospita ope gentem.

Ad libellum 36.

Pœtæ tenero meo sodali

Velim Cæcilio, papyre, dicas:

Veronam veniat, Noui relinquens

Comi mœnia, Lariumque litrus.

Nam quasdam volo cogitationes.

Amici accipiat sui, mei que.

Quare si sapiet, viam vorabit;

Quauis candida millies puella,

Euntem reuocet, manusque collo

Ambas iniiciens roget morari:

Quæ nunc, si mihi vera nunciantur,

Illum deperit impotente amore.

Nam quo tempore legit inchoatam

Dindymi dominam: ex eo misellæ

Ignes interiorem edunt medullam.

Ignosco tibi Sapphica puella,

Musa doctior. est enim venuste

Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Volusij 37.

Annales Volusi cacata charta,

Vorum soluite promea puella.

B

Nam

Nam sanctæ Veneri, Cupidinique
 Vouit, si sibi restitutus essem,
 Desissemque trucidis vibrare iambos:
 Electissima pessimi poëtæ
 Scripta, tardipedi deo daturam
 Infelicibus vstulanda lignis.
 Et hæc pessima se puella vidit
 Ioco se lepide vouere diuis.
 Nunc o cæruleo creata ponto,
 Quæ sanctum Idalium, Vriosque apertos,
 Quæque Ancona. Gnidumque arundinosam
 Colis, quæque Amathunta, quæque Golgos,
 Quæque Durachium Adriæ tabernam:
 Acceptum face, redditumque votum,
 Si non inlepidum, neque inuenustum est.
 At vos interea venite in ignem
 Pleni ruris, & infacetiarum
 Annales Volusi cacata charta.

Ad contubernales 38.

Salax taberna, vosque contubernales,
 Apileatis nona fratribus pila,
 Solis putatis esse mentulas vobis?
 Solis licere, quicquid est puellarum
 Confutere, & putare cæteros hircos?
 An, continenter quod sedetis insulsi
 Centum, aut ducenti, non puratis ausurum
 Me vna ducentos inrumare lessores?
 Atqui putate. nanque totius vobis
 Frontem tabernæ scipionibus scribam.
 Puella nam mea, quæ meo sinu fugit,
 Amata tantum, quantum amabitur nulla,
 Pro qua mihi sunt magna bella pugnata:
 Consedit istic. hanc boni, beatique
 Omnes amatis: & quidem, quod indignum est,
 Omnes pusilli, & semitarij mœchi.

Tu præter omnis vñede capillatis
 Cuniculosæ Celtiberiæ fili
 Egnati, opaca quem facit bonum barba,
 Et dens Hibera defricatus vrina.

Ad Cornificium 39.

Male est Cornifici tuo Catullo,
 Male est mehercule, & laboriose:
 Magisque, & magis in dies, & horas
 Irascor tibi, sic meos amores.
 Quem tu, quod minimum, facillimumque esse
 Qua solatus es ad locutione?
 Paulum quidlibet adlocutionis,
 Mœstius lacrimis Simonideis.

In Egnatium 40.

Egnatius, quod candidos habet dentis,
 Renidet vsquequaque: seu ad rei ventum est
 Subsellium, quum orator excitat fletum,
 Renidet ille: seu pij ad rogam filij
 Lugetur, orba quum flet vnicum mater,
 Renidet ille: quicquid est, vbicumque est,
 Quodcunque agit, renidet. hunc habet morbum
 Neque elegantem, vt arbitror, neque vrbani.
 Quare monendus es mihi. bone Egnati,
 Si vrbani esses, aut Sabinus, aut Tiburs,
 Aut porcus Vmber, aut obesus Hetruscus,
 Aut Lanuvinus ater, atque dentatus,
 Aut Transpadanus, vt meos quoque attingam;
 Tamen renidere vsquequaque te nollem.
 Nam risu inepto res ineptior nulla est.
 Nunc Celtiber in Celtiberia terra
 Quod quisque minxit, hoc solet sibi mane
 Dentem, atque rursam defricare gingiuam.
 Vt quo iste vester expolitior dens est,
 Hoc te amplius bibisse prædicet lotij.

Ad Ravidum 41.

Quenam te mala mens, miscelle Rauide,
 Agit præcipitem in meos iambos?
 Quis Deus tibi non bene aduocatus,
 Vecordem parat excitare rixam?
 Aane ut peruenias in ora volgi?
 Quid vis? qua lubet, esse notus opras?
 Eris: quandoquidem meos amores
 Cum longa voluisti amare poëna.

De Acme 42.

Ac me, an illa puella defutura
 Tota millia me decem poposcit?
 Ista turpiculo puella naso,
 Decestoris amica Formiani?
 Propinqui, quibus est puella curæ,
 Amicos, medicosque conuocate.
 Non est sana puella nec rogate
 Qualis sit, solet hæc imaginofum.

In quandam 43.

Adeste hendecasyllabi, quot estis
 Omnes vndique, quotquot estis omnes.
 Iocum me putat esse mœcha turpis,
 Et negat mihi vostra reddituram.
 Pugillaria: si pati potestis,
 Persequamur eam, & reflagitemus.
 Quæ sit, quæritis? illa, quam videtis
 Turpe incedere mimice, ac moleste,
 Ridentem catuli ore Gallicani.
 Circumsistite eam, & reflagitate:
 Mœcha putida redde codicillos.
 Redde putida mœcha codicillos.
 Non assis facis? o lutum, lupanar,
 Aut si perditius potest quid esse.
 Sed non est tamen hoc satis putandum.

Quod

Quod si non aliud potest, ruborem
 Ferreo canis expiramus ore,
 Conclamare iterum altiore voce:
 Mœcha putida redde codicillos,
 Redde putida mœcha codicillos.
 Sed nil proficimus, nihil mouetur.
 Mutanda est ratio, modusque vobis,
 Si quid proficere amplius potestis.
 Pudica, & proba redde codicillos.

In amicam Formiani 44.

Salve nec nimio puella naso,
 Nec bello pede, nec nigris ocellis,
 Nec longis digitis, nec ore sicco,
 Nec sane nimis elegante lingua,
 Decoctoris amica Formiani.
 Ten' provincia narrat esse bellam?
 Tecum Lesbia nostra comparatur?
 O sæclum insipiens, & infacetum!

Ad fundum 45.

O funde noster, seu Sabina, seu Tiburs,
 Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
 Cordi Catullum lacerare. at quibus cordi est,
 Quouis Sabinum pignore esse contendunt.
 Sed seu Sabine, siue verius Tiburs,
 Fui libenter in tua suburbana
 Villa, malamque pectore expulsi tussim.
 Non immerenti quam mihi meus venter,
 Dum sumptuosas appeto, dedit, cænas.
 Nam Sextianus dum volo esse conuiua,
 Orationem in Attium petito rem
 Plenam venani, & pestilentia legi,
 Hic me grauedo frigida, & frequens tussis
 Quassauit, vsquedum in tuum fugi,
 Et me procuraui ocimoque, & vrtica.
 Quare refectus maximas tibi gratis

Ago, meum quod non es vltā peccatum.
 Nec deprecor iam, si nefaria scripta
 Sexti recepso: quin grauedinem, & ruffim
 Non mi, sed ipsi Sextio ferat frigus,
 Qui tunc vocat me, quum malum legit librum.

De Acme & Septimio 46.

Acmen Septimius suos amores
 Tenens in gremio, Mea inquit Acme,
 Ni te perditē amo, atque amare porro
 Omnis sum assidue paratus annos,
 Quantum qui pote plurimum perire:
 Solus in Lybia, Indiaque tosta,
 Cæso veniam obuius leoni.
 Hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante
 Dextram sternuit ad probationem.
 At Acme leuiter caput reflectens,
 Et dulcis pueri ebrios ocellos,
 Illo purpureo ore luauia,
 Sic inquit, Mea vita Septimille,
 Huic vno domino vsque seruiamus:
 Vt multo mihi maior, acriorque
 Ignis mollibus ardet in medullis.
 Hoc ut dixit, Amor sinistra, ut ante,
 Dextram sternuit ad probationem.
 Nunc ab auspicio bono profecti,
 Mutuis animis amant, amantur.
 Vnam Seprimius misellus Acmen
 Mauolt, quam Syrias, Britanniasque.
 Vno in Septimio fidelis Acme
 Facit delitias, libidinesque.
 Quis vltos homines beatiore
 Vidit? quis Venerem auspiciorem?

Ad seipsum de Aduentu veris 47.

Iam ver egelidos refert tepores,
 Iam cæli furor æquinoctialis

Lucundis

Iucundis Zephyri flescit auris:
 Linquantur Phrygij, Catulle, campi.
 Niceæque ager vber æstuosæ.
 Ad claras Asiæ volemus virbis.
 Iam mens prætrepidans auet vagari.
 Iam læti studio pedes vigescunt.
 O dulces comitum valete cœtus,
 Longe quos simul a domo profectos,
 Diuerse variæ viæ reportant.

Ad Porcium, & Socrateonem 48.

Porci, & Socratio, duæ sinistrae
 Pisonis scabies, famesque Memmi:
 Vos Veraniolo meo, & Fabullo
 Verpus præposuit Priapus ille?
 Vos conuiuia lauta sumptuose,
 De die facitis, mei sodales.
 Quærunt in triuio vocationes?

Ad Iuencium 49.

Mellitos oculos tuos, Iuenti,
 Si quis me finat vsque basiare,
 Vsque ad millia basiem trecenta,
 Nec vnquam saturum inde cor futurum est:
 Non si densior aridis aristis
 Sit nostræ seges osculationis.

Ad Marcum. T. Ciceronem 50.

Disertissime Rœmuli nepotum,
 Qui ot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
 Quotque post aliis erunt in annis:
 Gratias tibi maximas Catullus.
 Agit pessimus omnium poeta:
 Tanto pessimus omnium poeta,
 Quanto tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium 51.

Hesterno, Licini, die otiosi
 Multum lusimus in meis tabellis,

Vt conuenerat esse delicatos.
 Scribens vei siculos vterque nostrum,
 Ludebat numero modo hoc, modo illoc,
 Reddens mutua per iocum, atque vinum.
 Atque illinc abij, tuo lepore
 Incensus, Licini, facetijsque,
 Vt nec me miserum cibus iuuaret,
 Nec somnus tegeret quiete ocellos.
 Sed toto indomitus furore lecto
 Versarer, cupiens videre lucem,
 Vt tecum loquerer, simulque vt essem.
 At defessa labore membra postquam
 Semimortua lectulo iacebant,
 Hoc, iucunde, tibi poema feci,
 Ex quo perspiceres meum dolorem.
 Nunc audax, caue, sis: precesque nostras
 Oramus, caue despuas ocello,
 Ne pœnas Nemesis reposcat a te.
 Est vehemens Dea, hædere hanc caueto.

Ad Lesbian 52.

Ille mi par esse deo videtur,
 Ille si fas est, superare diuos,
 Qui sedens aduersus identidem te
 Spectat, & audit.
 Dulce ridentem, misero quod omnis
 Eripit sensus mihi: nam simul te
 Lesbia adspexi, nihil est super mi.
 Quod loquar amens.
 Lingua sed torpet. tenuis sub artus
 Flamma demanat, sonitu suo pte
 Tintinant aures. gemina reguntur
 Lumina nocte.
 Otium, Catulle, tibi molestum est.
 Otio exultas, nimiumque gaudes.
 Otium reges prius, & beatas

Perdidit vrbes.

In Nonium, & Vatinius 53.

Quid est, Catulle, quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum peierat Vatinius.
Quid est, Catulle quid moraris emori?

De quodam, & Caluo 54.

Risi nescio quam modo in corona,
Qui, quum mirifice Vatiniانا
Meus crimina Caluus explicasset,
Admirans ait hæc, manusque tollens:
Di magni, salaputium disertum.
Orthonis caput oppido pusillum
Peri, rustice. semilauta crura,
Subtile, & leue peditum Libonis:
Si non omnia displicere vellem
Tibi, & Fuffio feni recocto.
Irafcere iterum meis Iambis
Immerentibus, vnice imperator.

* * *

55.

Oramus, si forte non molestum est,
Demonstres vbi sunt tuæ tenebræ
Te campo quæsiuimus minore
Te in circo, te in omnibus libellis.
Te in templo superi Iouis sacrato,
In Magni simul ambulatione:
Fœmellas omnis, amice, prendi.
Quas voltu vidi ramen sereno,
Has vel te sic ipse flagitabam:
Camerium mihi, pessimæ puellæ.
Quædam, inquit, nudum sinum reducens,
En hic in roseis latet papillis.
Sed te iam ferre Herculei labos est.
Tanto te in fastu negas, amice.

C

Dic

Dic nobis ubi sis, futurus. ede hoc
 Audacter: committe, crede luci.
 Num te lacteolæ tenent puellæ?
 Si linguam clauso tenes in ore,
 Fructus proijcies amoris omnis.
 Verbosa gaudet Venus loquela.
 Vel si vis, licet obseres palatum,
 Dum vestri sis particeps amoris:
 Non custos si fingar ille Cretum,
 Non si Pegaseo ferat volatu,
 Non Ladas si ego, pennipesue Perseus,
 Non Rhesi niueæ citæque bigæ:
 Adde huc plumipedes, volatilesque,
 Ventorumque simul require cursum,
 Quos iunctos, Cameri, mihi dicares:
 Defessus tamen omnibus medullis,
 Et multis languoribus peresus
 Essem, te, mi amice, quæritando.

Ad M. Catonem Protium LVII.

O rem ridiculam, Cato, & iocosam,
 Dignamque auribus, & tuo cachinno.
 Ride, quicquid amas, Cato, Catullum:
 Res est ridicula, & nimis iocosa
 Deprendi modo pupulum puellæ
 Trusantem hunc ego, si placet Dionæ,
 Protelo rigida mea cecidi.

In Mimurram & Casarem LVIII.

Pulchre convenit improbis cinæ dis
 Mimurræ pathicoque, Cæsarique,
 Nec mirum: maculæ pares utrique,
 Urbana altera, & illa Formiana,
 Impressæ resident, nec eluentur.
 Morbosi pariter, gemelli. utrique.
 Vno in lectulo, erudituli ambo:

Non

Non hic, quam ille magnis vorax adukter.
 Riuales socij puellularum.
 Pulchre conuenit improbis cinædis.

Ad Calium de Lesbia LIX

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 Illa Lesbia, quam Catullus vnam
 Plus, quam se, atque suos amauit omnis:
 Nunc in quadrimis, & angipertis,
 Glubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa. & Rufulo LX.

Bononiensis Rufa Rufulum fallat.
 Vxor ne Meni, sæpe quam in sepulchretis
 Vidistis ipso rapere de rogo cœnam,
 Quum deuolutum ex igne prosequens panem
 Ab semiraso tunderetur vltore?

*

*

*

LXI.

Nim te læna montibus Libystinis,
 Aut Scylla latrans infima inguinum parte,
 Tam mente dura procreauit, ac tetra:
 Vt supplicis vocem in nouissimo casu
 Contemptam haberes? ô nimis fero corde.

IULIÆ ET MALLI

Epithalamium LXII.

Collis o Heliconij
 Cultor, Vranix genus,
 Qui rapis teneram ad virum
 Virginem o Hymenæe Hymen,
 O Hymen Hymenæe.
 Cinge tempora floribus,
 Suaucolentis amaraci.
 Flammeum cape. lætus huc
 Huc veni nixco gerens

C

2

Luteum

Luteum pede soccum.
Excitusque hilari die,
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus. manu
Pineam quate tedam.
Nanque Iulia Manlio,
Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubitalite virgo,
Floridis velut enitens
Myrtus Asia ramulis,
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum sibi roscido
Nutriunt humore.
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere Thespiæ
Rupis Aonios specus,
Lympha quos super intrigat
Frigerans Aganippe.
Ac domum dominam voca
Coniugis cupidam noui,
Mentem amore reuinciens,
Ut tenax hedera huc, & huc
Arborem implicat errans.
Vos item simul integræ
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite, in modum
Dicite: ô Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe:
Ut lubentius audiens,
Se citatier ad suum
Munus, huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris, boni
Coniugator amoris.

Quis Deus magis ah magis
Est petendus amantibus?
Quem colent homines magis
Cælitum; ô Hymæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
Te suis tremulus parens
Inuocat, tibi virgines
Zonula soluunt sinus,
Te timens cupida novos
Captat aure maritos.
Tu fero iuueni in manus
Floridam ipse puellulam
Matris è gremio suæ
Dedis. ô Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
Nil potest sine te Venus
Fama quod bona comprober,
Commodi capere. at potest,
Te volente. quis huic deo
Compararier ausit?
Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe iungier. at potest,
Te volente. quis huic Deo
Compararier ausit?
Quæ tuis careat sacris
Non queat dare præfides
Terra sinibus. at queat,
Te volente. quis huic deo
Compararier ausit?
Claustra pandite ianuæ.
Virgo adest. viden, vt faces
Splendidas quatiunt comaæ
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tardet ingenuus pudor,

Quæ tamen magis audiens.
 Flet, quod ire necesse sit.
 Sed moraris, abit dies,
 Prodeas noua nupta.
 Flere desine. non tibi
 Aurunculeia periculum est.
 Nequa fœmina pulchrior
 Clarum ab Oceano diem
 Viderit venientem.
 Talis in vario solet
 Diuitis domini hortulo
 Stare flos Hiacyntinus.
 Sed moraris, abit dies,
 Prodeas noua nupta.
 Prodeas noua nupta sis:
 (Iam videtur) vt audias
 Nostra verba. (viden? faces
 Aureas quatiunt comas.)
 Prodeas noua nupta.
 Non tuus leuis in mala
 Deditus vir adultera
 Proca, turpia persequens.
 A tuis teneris volet
 Secubare papillis:
 Lenta qui velut assitas
 Vitis implicat arbores,
 Implicabitur in tuam
 Complexum. sed abit dies,
 Prodeas noua nupta.

* * *
 O cubile, quot (ô nimis
 Candido pede Lecti)
 Que tuo venio hero,
 Quanta gaudia, quæ vaga

Noſte, quæ media die
Gaudeat ſed abit dies
prodeas noua nupta.
Tollite, o pueri, faces;
Flameum, video venire;
Ite, concinite in modum;
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Nec diu taceat procax
Feſceninia locutio,
Neu nucis pueris neget
Deſertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nucis pueris iners
Concubine. ſatis diu
Luſiſti nucibus. lubet
Iam ſeruare Thalafio.
Concubine nucis da,
Sordibant tibi villicæ
Concubine, hodie, atque heri:
Nunc tuum cinerarius
Tonder os. miſer ah miſer
Concubine, nucis da.
Diceris male te a tuis
Vnguente glabris maritæ
Abſtinere, ſed abſtine.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Scimus hæc tibi, qua licent
Sola cognita: ſed marito
Iſta non eadem licent.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Nupta tu quoque, quæ. tuus
Vir petet, caue ne neges:
Ne petitum aliunde eat.

Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe
En tibi domus ut potens,
Et beata viri tui,
Quæ tibi sene seruiet:
Io Hymen Hymenæe.
Io Hymen Hymenæe.
Vsq̃ue dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedis
Rasilemque subi forem.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Adspice imus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro,
Torus immineat tibi.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Illi non minus, et tibi
Pectore viritur intimo,
Flamma, sed penite magis.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe
Mitte brachiolum teres
Prætextate puellulæ.
Iam cubile adeant viri.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Vos bonæ senibus viris
Cognitæ breue scemina,
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe.

Iam licet venias, marite.

Vxor in thalamo est tibi

Ore floridulo nitens:

Alba parthenice velut,

Luteumue papauer.

At, marite, ita me iuuent

Cælitæ, nihilominus

Pulcher es. neque te Venus

Negligit. sed abit dies:

Perge, ne remorare.

Non diu remoratus es.

Iam venis bonate Venus

Iunxit: quoniam palam

Quod cupis, capit, & bonum

Non abscondis amorem.

Ille polueris * erithei

Siderumque micantiû prius,

Subducatur numerum prius,

Qui vestri numerare volt.

Multa millia ludi.

Ludite, ut lubet, & breui

Liberos date. non decet

Tam vetus sine liberis

Nomen esse: sed indidem

Semper ingenerari.

Torquatus volo paruulus

Matris è gremio suæ

Porrigenz teneras manus.

Dulce rideat ab patre,

Semihiente labello.

Sit suo similis patri

Manlio, & facile inscijs,

Noscitur ab omnibus,

Et pudicitiam suæ

Matris indicet ore.

Talis illius a bona

Matre laus genus approbet,

Qualis vnica ab optima

Matre Telemacho manet

Fama Penelopæo.

Claudite ostia virgines.

Lusimus satis. at boni.

Coniuges bene viuite, &

Munere assiduo valentem

Exercete iuuentam.

CARMEN NYPTIALE. 63.

Vesper adest, iuuenes. consurgite. vesper.
Olympo

Expectata diu vix tandem lumina tollit.

Surgere iâ tempus, iâ pinguis linquere mensas.

Iam veniet virgo, iam dicetur Hymenæus.

Hymen, ô Hymenæe Hymen ades, ô Hymenæe.

Ceruitis, innuptæ, iuuenes? consurgite contra.

Nimirum oceano se ostendit noctifer imbre.

Sic certe viden' vt pernicious exiluere

Non temere exiluere cauēt quo iure parēt se.

Hymen, ô Hymenæe Hymen ades, ô Hymenæe.

Non facilis nobis, æquales, palma parata est.

Adspicite, innuptæ scē cū vt meditata requirant.

Nō frustra meditātur. habēt memorabile

fil. quod

Nos alio mentis, alio diuissimus auris.

Iure igitur vincemur amat victoria curam.

Quare nunc animos. saltem comittite vestros:

Dicere iam incipient, iam respondere decebit

Hymen, o Hymenæe Hymen ades, o Hymenæe.

Hespere, qui cæco fertur crudelior ignis?

Qui natam possis complexu auellere matris,

Complexu matris retinentem auellere natam,

Et iuueni ardenti castam donare puellam?

Quid faciant hostes capta crudelius vrbē?

Hymen,

Hymen, ô Hymenæe Hymenades, ô Hymenæe.
Hesperè, qui cælo lucet iucundior ignis?

Qui desponsa tua firmes connubia flamma?

Quod pepigere viri, pepigerunt ante parètes,
Nec iungere prius, quam se tuus extulit ardor.

Quid datur a diuis felici optatius hora?

Hymen, ô Hymenæe Hymenades, ô Hymenæe.

Hesperus en nobis, equales, abstulit vnam.

Nanque tuo aduentu vigilat custodia semper.

Nocte latent fures, quos idem sepe reuertens

Hesperè mutato comprehendis nomine eosdè,

At lubet innuptis ficto te carpere questu,

Quid tum si carpūt tacita quæ mente requirūt?

Hymen, ô Hymenæe Hymenades, ô Hymenæe.

Vt flos in septis secretus nascitur hortis,

Ignorus pecori, nullo concusus aratro,

Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber;

Multū illum pueri, multæ optauere puellæ,

Idem quum tenui carptus defloruit vnguī,

Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ:

Sic virgo dum intacta manet, tum cara suis. sed

Quum castum amisit polluto corpore florem,

Nec Pueris iucunda manet, nec cara puellis.

Hymen, ô Hymenæe Hymenades, ô Hymenæe.

Vt vidua in nudo vitis quæ nascitur aruo,

Nunquā se extollit, nunquam mitè educat vñ,

Sed tenerum prono defloctens pōdere corpus,

Iam iam contingit summum radice flagellum,

Hanc nulli agricolæ, nulli accoluere iuenci:

At si forte eadem est vltimo coniuncta marito,

Multi illam agricolæ, multi accoluere iuenci,

Sic virgo, dum intacta manet, dum inculta te-
nescit:

Quum par connubium maturo tēpore adepta
est,

Cara viro magis, & minus est inuisa parenti.

At

At tu ne pugna cum tali coniuge virgo:
 Nō æquum est pugnare. pater quōi tradidit ipse,
 Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
 Virginitas non tota tua est. ex parte parenū est,
 Tertia pars matri data, pars data tertia patri,
 Tertia sola tua est: nōli pugnare duobus,
 Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
 Hymen, ô Hymenæe Hymen ades, ô Hymenæe.

DE BEREYCYNTHIA

& Atty. 54.

SVper alta vectus Arys celeri rate maria
 Phrygium ne mus citato cupide pede tetigis,
 Adijtque opaca silvis redimita loco deæ:
 Stimulatus vbi furenti rabie, vagus animi
 Deuoluit illa acuta sibi pondera filice.
 Itaque vt relicta sensit sibi membra sine viro:
 Et iam recente terræ sola sanguine maculans,
 Niueis citata cœpit manibus leue tympanum.
 Tympanum, tubam, Cybelle, tua, mater, initia,
 Quatiensque terga tauri teneris caua digitis,
 Canere hoc suls adorta est tremebūda comitibus:
 Agite ite ad alta, Gallæ, Cybeles nemora simul,
 Simul ite, Dinedymenæ dominæ vaga pecora,
 Alienaquæ petentes, velut exules, loca
 Sectam meam executæ, duce me, mihi comites
 Rapidum salum tulistis, truculentaque pelagi,
 Et corpus euirastis Veneris nimio odio.
 Hilarate excitatis erroribus animum.
 Mora tarda mente cedat. simul ite: sequimini
 Phrygiam ad domū, Cybelles Phrygia ad nemora
 deæ.

Vbi cymbalum sonat vox, vbi tympana reboant,
 Tibi en vbi canit Phryx curuo graue calamo,
 Vbi capita Mænades vi iaciunt hederigeræ,

At

Vbi sacra sancta acutis vlulatibus agitant,
Vbi lueuit illa diæ volitare vaga cohors.
Quo nos decet citatis tripudijs.
Simul hæc comitibus Atys cecinit noua mulier.
Thiasus repente linguis trepidantibus vlulat,
Leue tympanū remugit, caua cymbala recrepant
Viridē citus adit Idam properante pede chorus.
Furibūda simul anhelans vaga vadit animo egens
Comitata tympano Atys per opaca nemora dux,
veluti iuuenca vitans onus indomita iugi,
Rapidæ ducem sequuntur Gallæ pede propero.
Itaque, vt domum Cybelles tetigere lassulæ,
Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
Piger his labante langore oculos sopor operit,
Abit in quiete molli rabidus furor animi.
Sed vbi oris aurei sol radiantibus oculis
Lustrauit æthera album, sola dura, mare ferum
Pepulit que noctis umbras vegetis sonipedibus,
Ibi somnus exitum Atyn fugiens citus abiit.
Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
Ita de quiete mollirabida sine rabie,
Simul ipsa pectore Atys sua facta recoluit,
Liquidaque mente vidit sine queis, vbique foret,
Animo æstuante rursus reditum ad vada tetulit.
Ibi maria vaste visens lacrimantibus oculis,
Patriam adlocuta voce est ita mœsta miseriter:
Patria ô mea creatrix, patria ô mea genetrix,
Ego quā miser relinquens, dominos vt herifugæ
Famuli solent, ad Idæ tetuli nemora pedem:
Vt apud (miser) ferarum gelida stabula forem,
Et vt omnia carum adirem furibunda latibula.
Vbi nam, aut quibus locis te positam, patria, rears?
Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus animus est.
Egone a mea remota hæc ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?

Abero

Abero foro, palæstra, stadio, & gymnasiis?

Miser ah miser querendum est etiam atque etiam
anime.

Quod enim genus figuræ est, ego non quod
habuerim?

Ego puber, ego adolescens, ego ephœb⁹, ego puer,
Ego gymnasij fui flos, ego eram decus olei.

Mihi ianuxæ frequentes, mihi limina tepida,

Mihi floridis corollis redimita domus erat,

Linquendum vbi esset orto mihi sole cubiculum.

Egone deum ministra, & Cybeles famula ferar?

Ego Mænas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?

Ego viridis algida Idæ niue amicta loca colam?

Ego vitam agam sub altis Phrygiæ columinibus:

Vbi cerua siluicultrix, vbi aper nemoriuagus?

Iam iam dolet, quod egi, iam iamque pœnitet.

Roseis vt huic labellis palans sonitus abiit,

Ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus,

Geminas eorum ad auris noua nunciat ferens.

Læuumque pecoris hostē stimulans ita loquitur:

Agedū inquit, age ferox, i, face vt hinc furoribus,

Face vt hinc furoris ictu reditū in nemora ferat,

Mea liber ah nimis qui fugere imperia sapit.

Age, cæde terga cauda: tua verbera patere.

Face cuncta mugienti fremitu loca retonent.

Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.

Ait hæc minax Cybele, religatque iuga manu,

Ferus ipse sese adhortans rapidum incirat animū?

Vadit, fremit, refringit virgulta pede vago,

At vbi vltima albicantis loca litoris adiit,

Tenerumque vidit Atyn prope marmora pelagi:

Facit imperum, ille demens fugit in nemora fera.

Ibi semper omne viræ spatium famula fuit.

Dea, magna dea, Cybele, Dindymi dea domina,

Procul a mea tuus sit furor omnis, hera, domo.

Alios age inciratos, alios age rabidos.

ARGO

ARGONATICA 65.

Peliaco quondam prognatæ vertice pinus,
 Dicuntur liquidas Neptuni nasse per vndas
 Phasidos ad fluctus, & finis Ætæos:
 Quum læti iuvenes Argiæ robora pubis
 Auratam optantes Colchis auertere pellem,
 Ausi sunt vada falsa citâ decurrere puppi,
 Czrula verrentes abiegnis æquora palmis:
 Diua quibus retinens in summis vrribus arces,
 Ipsa leui fecit volitantem flamine currum,
 Pineæ coniungens inflexæ texta carinæ.
 Illa rudem casu prima imbuît Amphitrîten:
 Quæ simulac rostro ventosum proscidit æquor,
 Totaque remigio spumis incanuit vnda,
 Emergere feri candenti e gurgite vultus
 Æquoreæ monstrum Nereides admirantes,
 Illaque, atque alia viderunt luce marinas
 Mortales oculi nudato corpore Nymphas
 Nutricum tenuis extantis è gurgite cano.
 Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
 Tum Thetis humanos non despexit hymenæos,
 Tum Thetidi pater ipse iugandum Peleæ sensit.
 O nimis oprato sæclorum tempore nati
 Heroes saluere, deûm genus, ô bona mater:
 Vos ego sæpe meo vos carmine compellabo.
 Teque adeo eximiæ tedis felicibus aucte
 Thessaliæ columen Peleu, quoi Iuppiter ipse,
 Ipse suos diuum genitor concessit amores
 Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
 Tene suam Tethys concessit ducere neptem?
 Oceanusque, mari totû qui amplectitur orbem?
 Quæ simul optatæ, finito tempore luces
 Aduenere, domum conuentu tota frequentat
 Thessalia, oppletur lætanti regia cœtu.
 Dona ferunt: præ se declarant gaudia voltu:

Dese

Deseritur Scyros: linquunt Phthiotica Tempe,
Graiu genasque domos, ac mœnia Larissæ.
Pharsalon coeunt, Pharsalia tacta frequentant.
Rura colit nemo, mollescunt colla iuuençis.
Non humilis curuis purgatur vinea rastris.
Non glebam prono conuellit vomere taurus.
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram.
Squalida desertis rubigo infertur aratris,
Ipsius at sedes quacunque opulenta recessit
Regia, fulgenti splendent auro, atque argento.
Candet ebur solijs, collucent pocula mensæ.
Tota domus gaudet regali splendida gaza.
Poluiuar vero diuæ geniale locatur
Sedibus in medijs, Indo quod dente politum
Tincta tegis roseo conchilia purpura fuco.
Hæc vestis, priscis hominum variata figuris,
Heroum mira virtutes indicat arte.
Nanque fluentifono prospectans litore Diæ
Thesea cedentem celeri cùm classe tuerur
Indomitos in corde gerens Ariadna furoris,
Necdum etiam, seseque sui cui * credet.
Vt pote fallaci quæ tum primum excita somno
Desertam in sola miseram secernit arena.
Immemor at iuuenis fugiens pellit vada remis.
Inrita ventosæ linquens promissa procellæ.
Quem procul ex alga mœstis Minois ocellis
Saxea vt effigies bacchantis prospicit Eue,
Prospicit, & magnis curaium fluctuat undis,
Non flauo retinens subtilem verticem mitram,
Non contexta leui velatum pectus amictu.
Non tereti strophio lactantis vincta papillæ
Omnia quæ toto delapsa è corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis allidebat.
Sed neque tum mitræ, neque tû fluitantis amictus
Illa vicem curans, toto te pectore, Theseu,
Toto animo, tota prodebat perdita mente.

Ah miseram affiduis quam luctibus externauit
Spinosas Erycina ferens in pectore curas,
Illa tenestate ferox, & tempore Theseus
Egressus curuis e littoribus Piræi
Attigit iniusti restis Gortynia recta.
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneæ pœnas exoluere cædis,
Electos iuuenes simul & decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minoranro.
Quæis angusta malis quum mœnia vexarentur,
Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
Proijcere optauit potius, quam talia Cretam
Funera Cecropiæ ne funera portarentur.
Atque ita naue leni nitens, ac lenibus auris,
Magnanimū ad Minoa venit, sedesque superbas.
Hunc simul ac cupido conspexit lumine virgo
Regia, quam suauis expirans castus odores
Lectulus, in molli complexu matris alebat:
Qualis Euroræ progignunt flumina myrtus,
Auraue distinctos educit verna colores:
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam cuncto concepit pectore flammam
Funditus, atque imis exarsit tota medullis,
Heu misere exagitans immiti corde furores.
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quæque regis Golgos, quæque Idaliū frondosā,
Qualibus incensam iactastis mente puellam
Fluctibus, in flauo sæpe hospite suspirantiem?
Quantos illa tulit languenti corde timores?
Quantum sæpe magis fulgore expalluit auri?
Quū sæuū cupiens contra contendere monstrum,
Aut mortē oppeteret Theseus, aut præmia laudis.
Non ingrata, tamen frustra, munuscula diuis
Promittens, tacito suspendit vota labello.
Nam velut in summo quatientem brachia tauro
Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,

Indomitus turbo contorquens flamine robur
 Eruit: illa procul radicibus exturbata
 Prona cadit, lateque & cōminus obuia frangens:
 Sic domito sæuum prostermit corpore Theseus
 Nequicquam vanis iactantem cornua ventis.
 Inde pedem sospes multa cum laude reflexit,
 Errabunda regens tenui vestigia filo.
 Ne labyrinthis e flexibus egredientem
 Testi frustraretur inobservabilis error.
 Sed quid ego a primo digressus carmine, plura
 Commemorem? ut linquens genitoris filia voltū,
 Ut consanguineæ complexum, ut denique matris,
 Quæ misera ingrata * peperdita tela
 Omnibus his Thesei dulcem præferret amorem?
 Aut ut vecta ratis spumosa ad litora Diæ?
 Aut ut eam tristi deuictam lumina somno
 Liquerit immemori discedens pectore coniunx?
 Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
 Clarificas imo fuisse e pectore voces.
 Aut tum præruptos tristem conscendere montis
 Vnde aciem in pelagi vastos protenderet æstus:
 Tum tremuli solis aduersas procurrare in undas
 Mollia nudaræ tollentem tegmina surge:
 Atque hæc extremis mœstam dixisse querelis,
 Frigidulos vdo singultus ore cientem:
 Siccine me patrijs aduectam, perfide, ab oris,
 Perfide deserto liquisti in litore Theseu?
 Siccine descedens neglecto numine diuum
 Immemor, ab deuota domum periuria protas;
 Nullane res potuit crudelis flectere mentis
 Consilium? tibi nulla fuit clementia præsto,
 Immite ut monstri vellet miscere pectus?
 At non hæc quondam nobis promissa dedisti
 Voce: mihi non hoc misere sperare iubebas
 Sed connubia læra, sed opratos hymenæos.
 Quæ cuncta aerij discerpunt irrita venti,

Tum

Tum iam nulla viro iuranti scemina credat,
 Nulla viri speret sermones esse fidelis:
 Qui dū aliquid cupiens animus prægeſſit apisci,
 Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt.
 Sed ſimulac cupide mentis ſariata libido eſt,
 Diſta nihil metuere, nihil periuria curant.
 Certe ego te in medio verſantem turbine læti
 Eripui, & potius germanum amittere creui,
 Quam tibi fallaci ſupremo in tempore deeſſem.
 Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusque
 Præda, neque inieſta tumulabor mortua terra.
 Quanam te genuit ſolo ſub rupe læna,
 Quod mare concepit ſpumantibus expuit vndis?
 Quæ Syrtis, quæ Scylla vorax, quæ vaſta
 Charybdis,

Talia qui reddis pro dolci præmia vita?
 Si tibi non cordi fuerant conubia noſtra,
 Sæua quod horrebas præſci præcepta parentis,
 Autamen in voſtras potuiſti ducere ſedes,
 Quæ tibi iucundo famularer ſerua labore,
 Candida permulcens liquidis veſtigia lymphis,
 Purpureæque tuum conſternens veſte cubile.
 Sed quid ego ignaris nequicquā conqueror auris,
 Externata malo, quæ nullis ſenſibus auctæ,
 Nec miſſas audire queunt, nec reddere voces?
 Ille autem prope iam medijs verſatur in vndis,
 Nec quiſquam apparet vacua mortalis in alga.
 Sic nimis inſultans extremo tempore ſæua
 Fors etiam noſtris inuidit queſtibus auris.
 Iuppiter omnipotens vrinam ne tempore primo
 Gnoſta Cecropiæ tetigiffent littora puppes.
 Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro
 Perfidus in Cretam religaſſet nauira funem.
 Nec malus hic celans dolci crudelia forma
 Conſilia in noſtris requieſſet ſedibus hoſpes.
 Nam quo me referam? quali ſpe perdita nitari?
 Iſthmon, coſne petam montis, ah gurgite lato

Discernens pontū truculentū vbi diuidit equor?
 An patris auxilium sperem, quemne ipsa reliqui
 Respersum iuuenem fraterna cæde secuta?
 Coniugis an fido consolèr memet amore,
 Quine fugit lentos incuruans gurgite remos?
 Præterea nullo litus, sola insula, tecto.
 Nec patet egressus pelagi cingent bus vndis.
 Nulla fugæ ratio, nulla spes, omnia muta,
 Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum,
 Non tamen ante mihi languescunt lumina morte.
 Nec prius a fesso secedent corpore sensus:
 Quam iustam a diuis exposcam prodita multam,
 Cælestum que fidem postrema comprecèr hora.
 Quare facta virum multantes vindice pœna
 Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
 Frons expirantis præportat pectoris iras,
 Huc huc aduenrate, meas audite querelas,
 Quas ego, vè miseræ, extremis proferre medullis,
 Cogor inops, ardens, amenti cæca furore.
 Quæ quoniam vere nascuntur pectore ab imo,
 Vos nolite pati nostrum vanescere luctum:
 Sed quali solam Theseus me, mente reliquit,
 Tali mente, deæ, funester seque suosque,
 Has postquam mœsto profudit pectore voces,
 Supplicium sœuis exposcens anxia factis:
 Annuit inuictæ cælestum numine rector,
 Quo tunc & tellus, atque horrida contremuerunt
 Acquora, concussitque micantia sidera mundus,
 Ipse autem cæca mentem caligine Theseus.
 Confitus oblito dimisit pectore cuncta,
 Quæ mandata prius constanti mente tenebat:
 Dulcia nec mœsto sustollens signa parentis,
 Sospitem, & ereptum se ostendit visere portum.
 Nanque ferunt, olim classi quum mœnia diuæ
 Linquentem gnatum, ventis concederet Ægeus,
 Talia complexum iuueni mandata dedisse:

Gnate

Gnate mihi longa iucundior vnice vita;
Gnate, ego quē in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extremæ nuper mihi fine senectæ:
Quandoquidē fortuna mea, ac tua feruida virtus
Eripit inuito mihi te, quoi languida nondum
Lumina sunt gnati cara saturata figura:
Non ego te gaudens lætanti pectore mitram,
Nec te ferre sinam Fortunę signa secundę,
Sed primum multas expromam mente querelas,
Canitem terra, atque infuso poluere fœdans,
Inde infecta vago suspendam lintea malo,
Nostros vluctus, nostręque incendia mentis,
Carbasus obscura dicat ferrugine Hibera.
Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
Quę nostrum genus, ac sedes defendere fretis
Annuat, vt tauri respergas sanguine dextram:
Tum vero facito, vt memori tibi condita corde
Hęc vigeant mandata, nec vlla obliteret etas:
Vt simulac nostros inuisent lumina collis,
Funestam antennę deponant vndique vestem,
Candidaque intorti sustallant vela rudentes:
Quamprimum cernens vt læta gaudia mente
Agnoscam, quum te reducem etas prospera sistet.
Hęc mandata prius constanti manne tenentem
Thesea, ceu pulsę ventorum flamine nubes
Aerium niuei montis, liquere, cacumen.
At pater, vt summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus:
Quum primum inflati conspexit lintea veli,
Pręcipitem sese scopulorum e vertice iccit,
Amissum credens immitti Thesea fato.
Sic funesta domus iugressus testā paterna
Morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
Obrulerat mente immemori, talem ipse recepit.
Quę tamen adspēctans cedentem mœsta carinam
Multiplicis animo voluebat saucia curas.

At parte ex alia florens volitabat Iacchus,
 Cum thiaso Satyrorum, & Nyfigenis Silenis,
 Te quærens Ariadna, tuoque incensus amore:
 Qui tū alacres passim lymphata mente furebant,
 Eueo bacchantes, eueo capita inflectentes.
 Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos.
 Pars e diuolso iactabant membra iuuenco.
 Pars sese tortis serpentibus incingebant.
 Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
 Orgia quæ frustra cupiunt audire profani.
 Plangebant alij proceris tympana palmis,
 Aut tereti tenuis tinnitus ære ciebant.
 Multi raucisonis efflabant cornua bombis,
 Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
 Talibus amplifice vestis decorata figuris,
 Poluinar complexa suo velabat amictu.
 Quæ postquam cupide spectando Thessala pubes
 Expleta est, sanctis cœpit decedere diuis.
 Hic qualis flatu placidum mare matutino
 Horrificans Zephyrus procliuas incitat vndas,
 Aurora exoriente vagi sub lumina solis:
 Quæ tarde primum clementi flamine pulsæ
 Prociduum leni resonant plangore cachinnum:
 Post vento crescente, magis magis increbrescunt,
 Purpureaque proculnantes a luce refulgent:
 Sic tum vestibuli linquentes regia tecta,
 A se quisque vago possim pede discedebant.
 Quorum post abitum, princeps e vertice Pelij
 Aduenit Chiron portans siluestria dona:
 Nā quotcunque ferūt cāpi, quos Thessala magnis
 Montibus ora creat, quos propter fluminis vndas
 Aura parit floris tepidi fecunda Fauoni,
 Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 Quæis permulsa domus iucundo risit odore.
 Confestim Peneos adest viridantia Tempe,
 Tempe, quæ siluæ cingunt super impendentes,
Minyasini

Minyasin linquens Doris celebranda choreis,
Cranona erisonamque, tulit radicitus altas
Fagos, ac recto proceras stipite laurus,
Non sine nulanti platano, fletaque sorore
Flammati Phaethontis, & aëria cupressu.
Hæc circum sedes late contexta locauit,
Vestibulum ut molli velatum fronde vireret.
Post hunc consequitur solerti corde Prometheus,
Exteuata gerens veteris vestigia pœnæ:
Quom quondam filici restrictus membra catena
Per soluit, pen dens e verticibus præruptis.
Inde pater diuum sancta cum coniuge, natisque
Aduenit cælo, te solum Phœbe relinquens,
Vnigenamque simul cultricem montibus hydri.
Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,
Nec Thetidistedas voluit celebrare iugalis.
Qui postquam niueis flexerunt sedibus artus,
Large multiplici constructæ sunt dape mensæ.
Quum interea infirmo quatientes corpora motu,
Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus.
His corpus tremulū complectens vndique vestis
Candida purpurea Tyrios excinxerat ora.
At roseo niueæ resibebant vertice vittæ,
Æternumque manus carpebant rite laborem.
Læua colum molli læua retinebat amictum,
Dextera tum leuiter deducens fila supinis
Formabat digitis: tum prono in pollice torquens
Libratum tereti versabat turbine fufum:
Atque ita decerpens æquabat semper opus dens.
Laneaque aridulis hærebant morsæ labellis,
Quæ prius in leni fuerant extantia filo.
Ante pedes autem candentis mollia lane
Vellera virgati custodibant calathisci.
Hæ tum clarisona pellentes vellera voce,
Talia diuino fuderunt carminē fata,
Carminē, perfidiæ quod post nulla arguet ætas:

O decus eximium, magnis virtutibus augens,
 Emathig columnen Peleu, clarissime nato:
 Accipe, quod læta tibi pandunt luce sorores,
 Veridicū oraclū sed vos, quæ fata sequuntur,
 Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
 Adueniet tibi iam protans optata maritis
 Hesperus adueniet fausto cum sidere coniunx,
 Quæ tibi flexanimo mentē perfundat amore,
 Languidulotque paret tecū coniungere sōnos,
 Læuia substernens robusto brachia collo.
 Currite ducentes sub tegmina, currite fusi.
 Nascetur vobis expers terroris Achilles,
 Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus:
 Qui persepe vago victor certamine cursus,
 Flammea præuortet celeris vestigia ceruæ.
 Currite ducentes subtegmina, currite fusi,
 Non illi quisquam bello se conferet heros,
 Quum Phrygij reuero manabūt sanguine riuī:
 Troicaque obsidens longinquo mœnia bello,
 Periuri Pelopis vastabit tertius heres.
 Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
 Illius egregias virtutes, claraque facta
 Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres:
 Quum cineri incanos soluent à vertice crinis,
 Putridaque infirmis variabunt pectora palmis,
 Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
 Namque velut densas præsternens cultor aristas,
 Sole sub ardenti flauentia demetit arua:
 Troiugenum infesto prosternet corpora ferro
 Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
 Testis erit magnis virtutibus vnda Scamandri,
 Quæ passim rapido diffunditur Helleponto:
 Quoius iter cæsis angustans corporū aceruis,
 Alta tepefaciet permista flumina cæde
 Currite ducentes subtegmina, currite fusi
 Denique testis erit morti quoque reddita præda:
 Quum

Quum teres excelso coaceruatum aggere bustū
Excipiet niueos percussæ virginis artus.

Currite ducentes subtegmina, currite fusi.

Nam simulac fessis dederit fors copiam Achiuis,

Vrbis Dardaniæ Neptunia solvere vincla:

Alta Polyxenia madescunt cæde sepulchra.

Quæ velut ancipiti succumbens victima ferro,

Proijciat truncum submisso poplite corpus.

Currite ducentes subtegmina, currite fusi.

Quare agite optatos animi coniungite amores,

Accipiat coniunx felici fœdere diuam.

Dedatur cupido iam dudum nupta marito.

Currite ducentes subtegmina, currite fusi.

Non illam nutrix orienti luce reuifens,

Hesterno collum poterit circundare filo.

Currite ducentes subtegmina, currite fusi,

Anxia nec mater discordis mœsta puellæ

Secubitu, caros mittet sperare nepotes.

Currite ducentes subtegmina, currite fusi.

Talia præfantes quondam felicia Pelei

Carmina, diuino cecinerunt omine Parcæ.

Præsentem nanque ante domos inuisere castas

Nereus ut sese mortali ostendere cœtu

Cælicolæ nondum sprete pietate solebant.

Sæpe pater diuûm templo in fulgente reuifens

Annua dum festis venissent sacra diebus,

Conspexit terra centum procurrere currus.

Sæpe vagus Liber Parnasi vertice summo

Thyadas effusis euantis crinibus egit:

Quum Delphi tota certatim ex vrbe ruentes

Acciperent læti diuûm fumantibus aris.

Sæpe in letifero belli certamine Mauors.

Aut rapidi Tritonis Hera, aut Rhamnusia virgo

Armatas hominû est præsens hortata cateruas.

Sed postquâ tellus scelere est imbuta nefando,

Iusticiamque omnes cupida de mente fugarunt:

E

Per-

Perfudere manus fraterno sanguine fratres.
 Destitit extincto natus lugere parentis.
 Optauit genitor primæui funera nati,
 Liber ut innuptæ potiretur flore noueræ.
 Ignaro mater substernens se impia nato,
 Impia non verita est diuos se eleuare parentes.
 Omnia fanda, nefanda, malo permista furore
 Iustificam nobis mentem auertere deorum.
 Quare nec tales dignantur visere cœtus,
 Nec se contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM. 66

Etsi me adfiduo confectum cura dolore
 Seuocat a doctis, Ortale, virginibus:
 Nec potis est dulcis Musarum expromere fœtus
 Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis.
 Nanque mei nuper Lethæo gurgite fratris
 Pallidulum manans alluit vnda pedem,
 Troia Rhetæo quam subter litore tellus,
 Ereptum nostris obterit ex oculis
 Alloquar? audiero nunquam tua verba loquentē.
 Nunquam ego te vita frater amabilior
 Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
 Semper mœsta tua carmina morte legam:
 Quælia sub densis ramorum concinit umbris
 Daulias, absumti fata gemens Ityli.
 Sed tamen in tantis mœroribus, Ortale, mitto
 Hæc excerpta tibi carmina Battiadæ:
 Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
 Effluxisse meo forte putes animo:
 Ut missum sponsi furtiuo munere malum
 Procurrit casto virginis é gremio,
 Quod miseræ oblitæ molli sub veste locatum,
 Dum aduentu matris profilit, excutitur,
 Atque illud prono præceps agitur decursu.
 Huic manat tristi conscius ore rubor.

De Coma Berenicis 67

Omnia qui magni dispexit limina mundi
 Qui stellarum ortus comperit, atque obitus:
 Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
 Ut cedant certis sidera temporibus,
 Ut Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans,
 Dulcis amor gyro deuocetaërio:
 Idem me ille Conon cælesti lumine vidit
 E Berenicæo vertice cæsariem,
 Fulgentem clare: quam multis illa deorum;
 Leuia protendens brachia pollicita est.
 Qua rex tempestate nouo auctus Hymenæo,
 Vastatum finis iuerat Assyrios,
 Dulcia nocturnæ portans vestigia rixæ,
 Quam de virginis gesserat exuijs.
 Estne nouis nuptis odio Venus? anne parentum
 Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
 Vbertim thalami quas intra lumina fundunt?
 Non, ita me diui, vera gemunt, iuuerint.
 Id mea me multis docuit regina querelis,
 Inuisente nouo prælia torua viro.
 At tu non orbem luxuri deserti cubile,
 Sed fratris cari flebile discidium:
 Quum penitus mœstas exedit cura medullas.
 Ut tibi tunc toto pectore sollicitæ
 Sensibus ereptis mens excidit. atqui ego certe
 Cognoram a parua virgine magnanimam.
 Anne bonum oblita es facinus, quod regiū adeptæ es
 Coniugium? quod non fortior aut firmitus?
 Sed tum mœsta virum mittens, quæ verba locuta es
 Iuppiter, ut tristi lumina sæpe manu.
 Quis te mutauit tantus deus? an quod amanteis
 Non longe a caro corpore abesse volunt?
 At quæ ibi, proh, cunctis pro dulci coniuge diuis
 Non sine taurino sanguine pollicita es,
 Si reditum tetulisset is, aut in tempore longo

Capram Aſiam Ægypti finibus adiiceret?
 Quis ego pro factis cæleſti reddita cœtu,
 Priſtina vota nouo munere diſſoluo.
 Inuita, ô regina, tuo de vertice ceſſi,
 Inuita. adiuro teque, tuumque caput,
 Digna gerat, quod ſiquis inaniter adiurarit.
 Sed qui ſe ferro poſtulet eſſe parem?
 Ille quoque euerſus mons eſt, quæ maximû in oris
 Progenies Pnthiæ clara ſuperuehitur:
 Quû Medi properare nouû mare: quûque iuuetus
 Per medium claſſi barbara nauit Arhon.
 Quid facient crines, quum ferro talia cedant?
 Iuppiter, vt *χαλὺβων* omne genus pereat,
 Et qui principio ſub terra quærere venas
 Inſtitit, ac ferri frangere duritiem.
 Abruptæ paulo ante comæ mea fata ſorores
 Lugebant, quum ſe Memnonis Æthiopis
 Vnigena impellens nutantibus æra pennis,
 Obtulit Arſinoes Chloridos ales equus.
 Iſque per ætherias me tollens aduolat vmbraſ
 Et veneris caſto conlocat in gremio.
 Ipſa ſuum Zephyritis eò ſamulum legarat,
 Gnata Canopijs incolæ litoribus
 Ludit vbi, vario ne ſolum in lumine cæli
 Aut Ariadneis aurea temporibus
 Fixa corona foret: ſed nos quoque fulgeremus
 Deuotæ flauî verticis exuniæ.
 Viuidulo a ſtatu cedentem ad templum deum me
 Sidus in antiquis diua nouum poſuit.
 Virginis & ſæui contingens nanque leonis
 Lumina, Calliſto iuſta Lycaonida,
 Verror in occaſum tardum dux ante Booten,
 Qui vix ſero alto mergitur Oceano.
 Sed quanquam me nocte premunt veſtigia diuû,
 Luce autem canæ Tethyi reſtituor:
 Pace tua ſari hæc liceat Rhamnuiſa virgo:
 Nanque

Nanque ego non villo vera timore tegam:
 Non si me infestis discerpant sydera dictis
 Condita quin veri pectoris euoluam;
 Non his tã lator rebus, quam me abfore semper,
 Abfore me a doming vertice discrucior.
 Quicum ego, quum virgo quondã fuit, omnibus
 expers

Vnguentis, vna millia multa bibi.
 Nunc vos, optato quẽ iunxit lumine tædã,
 Non post ynanimis corpora coniugibus.
 Tradite nudantes reiecta veste papillas,
 Qua iucunda mihi munera libet onyx:
 Vester onyx, casto petitis quẽ iura cubili.
 Sed quã se impuro dedit adulterio,
 Illius ah mala dona leuis bibat inrita poluis.
 Nanque ego ab indignis præmia nulla peto.
 Sed magis, ô nuptæ, semper concordia vestras,
 Semper amor sedis incolat adfidaus.
 Tu vero, regina, tuens quum sidera, diuam,
 Placabis festis luminibus Venerem:
 Sanguinis expertem non fueris esse tuam me,
 Sed potius largis adfice muneribus.
 Sidera quur iterent? vtinam coma regia fam:
 Proximus Hydrochoi fulget Oarion.

Ad Ianuam 68.

O dulci iucunda viro, iucunda parenti,
 Salue, teque bona Iuppiter auctet ope
 Iantia: quam Balbo dicunt seruisse benigne
 Olim, quum sedis ipse senex tenuit:
 Quamque ferunt rursus voto seruisse maligno,
 Postquam es porrecto facta marita sene.
 Dic agedum nobis, quare mutata feraris
 In dominum veterem deseruisse fidem.
 Non ita Cæcilio placeam, quoniam tradita nunc sum,
 Culpa mea est, quanquam dicitur esse mea.
 Nec peccatũ a me quisquã pote dicere quidquã.

CATULLI

Verum isti populi nania, Quinte, facies
 Qui quacunque aliquid reperitur non bene factū,
 Ad me omnes clamant: Ianua culpa tua est.
 Non istuc satis est vno te dicere verbo:
 Sed facere, vt quiuis sentiat, & videat.
 Quid possis, nemo quærit, nec scire laborat.
 Nos volumus vobis dicere. ne dubita.
 Primum igitur, virgo quod fertur tradita nobis,
 Falsum est. non qui illam vir prior attrigerit,
 Languidior tenera quoui pendens sicula beta
 Nunquā dimidiam sustulit hanc tunicam.
 Sed pater ille sui nati violasse cubile
 Dicitur, & miseram conscclerasse domum.
 Siue quod impia mens cæco flagrabat amore:
 Seu quod iners sterili semine natus erat.
 Et quærendum vnde vnde foret nervosius illuc
 Quod posset Zonam soluere virgineam.
 Egregium narras mira pierate parentem
 Qui ipsa sui gnati imminxerit in gremium.
 Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
 Brixia Chinea supposita specula:
 Flauus quam molli percurrit flumine Melas
 Brixia Veronæ mater amata meæ:
 Sed de Posthumio, & Corneli narrat amores
 Cum quibus illa malum fecit adulterium.
 Dixerit hic aliquis, Qui tu isthæc ianua nosti,
 Quoi nunquā domini limine abesse licet
 Nec populum auscultare: sed huic suffixa rigillo
 Tantum operire soles, aut aperire domum?
 Sepe illam audiui furtiva voce loquentem
 Solam consciolis hæc sua flagitia,
 Nomine dicentem, quos diximus: vtpote quæ mi.
 Speraret nec linguam esse, nec auriculam
 Præterea addebat quemdam, quem dicere nolo
 Nomine, ne tollat rubra supercilia.
 Longus homo est, magnas quoui lites intulit olim.
 Falsum.

Falsum mendaci ventre puerperium.

Ad Mallium 69

Quod mihi fortuna, casuque oppressus acerbo,
 Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium:
 Naufragum ut eiectū spumantibus æquoris undis
 Subleuem, & a mortis limine restituam:
 Quæ neque sancta Venus molli requiescere somno
 Desertum in lecto cœlibe perpetitur:
 Nec veterum dulci scriptorum carmine Musæ
 Oblectant, quum mens anxia peruigilet:
 Id gratum est mihi, me quoniam tibi dulcis amicus
 Muneraque, & Musarum hinc petis, & Veneris
 Sed tibi ne mea sint ignota incommoda Manli,
 Neu me odisse putes hospitis officium:
 Accipe queis merles fortunę fluctibus ipse,
 Ne amplius a misero dona beata petas.
 Tempore quo primū vestis mihi tradita pura est,
 Iucundum quum ætas florida ver ageret:
 Multa satis lusi, non est dea nescia nostri,
 Quæ dulcem curis miscet amaritiem.
 Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 Abscidit. ô misero frater adempte mihi
 Tu mea, tu moriens fregisti commoda, frater.
 Tecum vna tota est nostra sepulta domus.
 Omnia tecum vna perierunt gaudia nostra,
 Quæ tuus in vita dulcis aiebat amor.
 Quoius ego interitu tota de nente fugavi
 Hæc studia, atque omnis delicias animi,
 Quare, quod scribis Veronę turpe Catullo
 Esse: quod hic quisquis de meliore nota
 Frigida deserto tepescit membra cubili:
 Id, Manli, non est turpe: magis miserum est.
 Ignosces igitur, si, quæ mihi luctus ademit,
 Hęc tibi non tribuo munera, quum nequco.
 Nā quod scriptorū non magna est copia apud me.

Hæc fit, quod Romæ viuimus. illa domus,
Illa mihi sedes, illic mea carpitur ætas:
Huc vna ex multis capsula me sequitur.
Quod quærita fit, nolim statuas me mente maligna
Id facere, aut animo non satis ingenuo:
Quod tibi non vtriusque petiti copia facta est.
Vltro ego deferrem, copia si qua foret.
Non possum reticere, deæ, qua me Allius in re
Iuuerit, aut quantis iuuerit officijs:
Ne fugiens sæclis obliuiscens ætas
Illius hoc cæca nocte tegat studium.
Sed dicam vobis. vos porro dicite multis
Millibus. & facite hæc charta loquatur annis.
Omnibus inque locis celebretur fama sepulchri,
Notescatque magis mortuus, atque magis:
Ne tenuem texens sublimis aranea telam,
In deserto Allij nomine opus faciat.
Non mihi quam dederit duplex Amathusia cura,
Scitis, & in quo me torruerit genere:
Quum tantum arderem, quantum Trinacria rupes,
Lymphaque in Oetæis Malia Thermopylis,
Mœsta neque assiduo tabescere lumina fletu
Cessarent, tristique imbre madere genæ,
Qualis in aerij pellucens vertice montis
Riuus, muscoso profuit e lapide.
Qui quum de prona præceps est valle volutus,
Per medium densi transit iter populi,
Dulce viatori lasso in sudore leuamen,
Quum grauis exustus æstus huiuscat agros.
Ac velut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda venit,
Iam prece Polucis, iam Castoris implorata:
Tale fuit nobis Manlius auxilium.
Is laxum lato patefecit limite campum,
Isque domum nobis, isque dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores,

Quod

Quo mea se molli candida diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam.
Innixa, arguta constituit solea.
Coniugis vt quondam flagrans aduenit amore,
Protesilaeam Laodamia domum
Inceptam frustra, nondum quum sanguine sacro
Hostia celestis pacificasset heros.
Nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
Quam temere inuitis suscipiatur heris,
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
Docta est amisso Laodamia viro:
Coniugis ante coacta noui dimittere collum,
Quam veniens vna atque altera rursus hyems
Noctibus in longis auidum saturasset amorem:
Posset vt abrupto viuere coniugio.
Quod scibant Parca non longo tempore abesse,
Si miles muros isset ad Iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores Argiuorum
Cæperat ad sese Troia ciere viros:
Troia nefas, commune sepulchrū Asiæ, Europæq;
Troia virum, & virtutum omniū acerba cinis.
Quæ, ve, ter nostro letum miserabile fratri
Attulit, hei misero frater adempte mihi.
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum
Tecum vna tota est nostra sepulta domus.
Omnia tecum vna perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulchra,
Nec prope cognatos compositum cineres,
Sed Troia obscœna, Troia infelice sepultum
Detinet extremo terra aliena solo.
Ad quam tum properans fertur * vndique pubes
Græca penetrans deseruisse focos:
Ne Paris abducta ganisus libera mœchia
Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu, pulcherrima Laodamia,

Ereptum est vita dulcius, atque anima
 Coniugium, tanto te absorbens vortice amoris
 Æstus in abruptum derulerat barathrum.
 Quale ferunt Graij Pheneum prope Cylleneum
 Siccari emulsa pingue palude solum.
 Quod quondam cæsis montis fodisse medullis
 Audet falsiparens Amphitryoniades:
 Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta.
 Perculit, imperio deterioris heri:
 Pluribus ut cæli tereretur ianua diuis,
 Hebe nec longa virginitate foret.
 Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
 Quod diuum domitum ferre iugum docuit.
 Nam neque tam carum confecto ætate parenti
 Vna caput feri nata nepotis alit:
 Qui quum diuinis vix tandem inuentus auitis.
 Nomen testatas intulit in tabulas.
 Impia derisi gentilis gaudia tollens,
 Suscitatah cano volturium capiri.
 Nec tantum niueo gauisa est vlla columbo.
 Compar, quæ multo dicitur improbius
 Oscula mordenti semper decerpere rostro,
 Quanquam præcipue multriuola est mulier.
 Sed tu olim magnos vicisti sola furores,
 Ut semel es flauo conciliata viro.
 Aut nihil aut paulo quoui tum concedere digna
 Lux mea se nostrum contulit in gremium.
 Quam circum cursans hinc illinc sæpe Cupido.
 Fulgebat crocina candidus in tunica.
 Quæ tamen etsi vnô non est contenta Carullo,
 Rara verecundæ furta feremus heræ:
 Ne nimium finis stultorum more molesti,
 Sæpe etiam Iuno maxima cælicolum
 Coniugis in culpa flagrauit quortidiana,
 Noscens omniuoli plurima furta Iouis:
 Arqui nec diuis homines componier, æquum est:
 Ingratum

Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragrantem Assyrio venit odore domum:
Sed furtiua dedit mira munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta viri gremio.
Quare illud satis est, si nobis is datur imus,
Quem lapide illa diem candidiore notat.
Hoc tibi quod potui confectum carmine munus
Pro multis, Alli, redditur officijs:
Ne vestrum scabra tangat robigine nomen
Hæc atque illa dies, atque alia, atque alia:
Huc ad lent diui quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis solita est munera ferre pijs.
Sitis felices & tu simul, & tua vita,
Et domus, ipse in qua lusimus, & domina.
Et qui principio nobis te tradedit V sens,
A quo primo sunt omnia nata bona.
Et longe ante omnis mihi quæ me carior ipso est
Lux mea: qua viua viuere dulce mihi est.

In Rufum 70.

Noli admirari quare tibi scæmina nulla
Rase, velit tenerum supposuisse femur.
Non illam raræ labefactes munere vestis,
Aut perluciduli delitijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, quâ tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes: neq; mirû, nã mala valde est
Bestia, nec quicum bella puella cuber.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem:
Aut admirari desine, quæ fugiunt.

De inconstantia scæminis amoris 71.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
Quam mihi: non si se Iuppiter ipse petat.
Dicis: sed mulier cupido quod dicit amanti,

In vento, & rapida scribere oportet aqua.

Ad Virronem 72.

Si qua, Virro, bono sacrorum * obstitit hircus.
Aut si quem merito tarda podagra secat:
Æmulus iste tuus, qui vostrium exercet amorem,
Mirifice est à te nactus virumque malum.
Nam quoties futuunt, toties ulciscitur ambo.
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

Ad Lesbiam 63.

Dicebas quondam, solum te nolle Catullum,
Lesbia: nec, præ me, velle tenere Iovem.
Dilexi tum te, non tantum ut volgus amicam:
Sed pater ut gnatos diligit, & generos
Nunc te cognoui. quare et si impensius vrer,
Multo mi tamen es vilior, & leuior.
Qui potis effi inquis. quod amantem iniuria talis
Cogit amare magis, sed bene velle minus.

In ingratum. 74.

Desine de quoquam quicquã bene velle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata: nihil fecisse benigne est:
Imo etiam tædet, statque magisque magis.
Ve mihi, quẽ nemo grauius, nec acerbius vrget,
Quã modo qui me vnũ, atq̃ vnicũ amicũ habuit,

In Gellium 75.

Gellius audierat, patrum obiurgare solere,
Si quis delicias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patri ui perdepsit ipsam
Vxorem, & patrum reddidit Harpocratem.
Quod voluit, fecit nam, quanuis intrumet ipsum.
Nunc patrum, verbum non faciet patruus.

In Lesbiam 76.

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam

Vere.

Vere, quantum a me, Lesbia, amata mea es.
 Nulla fides vlllo fuit vnquam foedere tanta,
 Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.
 Nunc est mens adducta tua, mea Lesbia, culpa,
 Atque ita se officio perdidit ipsa pio:
 Vt iam nec bene velle queam tibi, si optuma fias,
 Nec desistere amare, omnia si facias.

Ad seipsum 77.

Siqua recordanti bene facta priora voluptas
 Est homini, quum se cogitat esse pium:
 Nec sanctam violasse fidem, nec foedere in vlllo
 Diuum ad fallendos numine abusum homines:
 Multa parata manent in longa ætate Catulle
 Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
 Nā quæcūque homines bene quouiquā, aut dicere
 possunt,
 Aut facere: hæc a te dictaque, factaque sunt.
 Omnia quæ ingrata perierunt credita menti.
 Quare iam te quirit amplius excrucies?
 Quin te animu officinas itaq̃ instructoq; reducis
 Et, dijs inuitis, desinis esse miser?
 Difficile est, longum subito deponere amorem.
 Difficile est: verum hoc qua lubet, efficias.
 Vna salus hæc est tibi preuincendum.
 Hoc facies, sine id non pote, sine pote.
 O dij, si vostrum est misereri, aut si quibus vnquā
 Extrema iam ipsa in morte tulistis opem:
 Me miserum adspicite: & , si vitam puriter egi,
 Eripite hanc pestem, perniciemque mihi.
 Seu mihi subrepens imos, vt torpor, in artus,
 Expulit ex omni pectore lætitiās.
 Non iam illud quæro, contra vt me diligat illa,
 Aut, quod non potis est, esse pudica velit:
 Ipse valere opto, & tetrū hunc deponere morbū.
 O dij reddite mi hoc pro pietate mea.

Ad Rufum 78.

Rufe mihi frustra, ac nequicquam cognite amice!

Frustra? imo magno cum pretio, atque malo:

Siccine lubrepsti mi, atque intestina perurens

Mi misero eripuisti? omnia nostra bona

Eripuisti, heu heu nostræ crudele venenum

Vitæ, heu heu nostræ pestis amicitia?

Sed nunc id dolco, quod puræ pura puellæ

Suauia comminxit spurca saliuæ tua.

Verum id non impune feres. nam te omnia sæcla

Noscent, & qui sis, fama loquetur anus

De Gallo 79.

Gallus habet fratres: quorū est lepidissima cōiunx

Alterius: lepidus filius alterius.

Gallus homo est bellus. nā dulcis iungit amores,

Cum puero ut bello bella puella cubet.

Gallus homo est stultus, nec se videt esse maritū,

Qui patruus patrui monstrat adulterium.

De Lesbia 80.

Gellius est polcher: quidni? quem Lesbia malit,

Quam te cum tota gente, Catulle, tua.

Sed tamen hic polcher vendat cū gente Catullū,

Sitria notorum suauia repererit.

Ad Gellium 81.

Quid dicam, Gelli, quare rosea ista labella

Hiberna fiant candidiora niue?

Mane domo quum exis, & quum te octaua quiete

Et mollis longo sulcitat hora die:

Nescio quid certe est, an vere fama susurrat,

Grandia te medijs tenta vorare viri?

Sic certe. clamant Victoris rupta miselli

Illa, & emulso labra notata sero.

Ad Iuuentium 82.

Nemone

Nemone in tanto potuit populo esse, Iuuenti,
 Bellus homo, quem tu diligere inciperes?
 Præterquam iste tuus moribunda à sede Pisauri
 Hospes, inaurata pallidior statua:
 Qui tibi nunc cordi est, quem tu præponere nobis
 Audes. Ah nescis, quod facinus facias.

Ad Quintium 83.

Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum,
 Aut aliud, si quid carius est oculis:
 Eripere ei noli, multo quod carius illi
 Est oculis, seu quid carius est oculis.

De Mulo Lesbia marito 84.

Lesbia mi præsentem viro mala plurima dicit.
 Hoc illi fatuo maxima læticia est.
 Mule nihil sentis. si nostri oblita taceret,
 Sina esset. quod nunc gannit, & obloquitur,
 Non solùm meminit: sed, quæ multo acrior est res.
 Irata est: hoc est vritur, & loquitur.

De Arrio 85.

Commoda dicebat, si quando commoda vellet
 Dicere, & infidias Arrius infidias.
 Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
 Quum quantum poterat, dixerat infidias:
 Credo sic mater, sic Liber auunculus eius,
 Sic maternus auus dixerit, atque auia.
 Hoc misse in Syriam, requierant omnibus aures,
 Audibant eadem hæc leniter, & leuiter.
 Nec sibi postilla metuebant talia verba,
 Quum subito adfertur nuntius horribilis:
 Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 Iam non Ionios esse, sed Hionios.

De amore suo 86.

Odi, & amo. quare id faciam, fortasse requiris?
 Nescio:

Nescio: sed fieri sentio, & excrucior.

De Quintia, & Lesbia 87.

Quintia formosa est multis: mihi candida, longa,
Recta est, hoc ego. sic singula confiteor.

Totum illud, formosa, nego nam nulla venustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.

Lesbia formosa est: quæ cū pulcherrima tota est,
Tum omnibus vna omnis surripuit Veneres.

De suo in Lesbiam amore 88.

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum à me Lesbia amata mea est.

Nulla fides vllò fuit vnquam fœdere tanta,
Quanta in amore suo ex parte reperta mea est.

In Gellium 89.

Quid facit is, Gelli, qui cum matre, atque sorore
Prurit, & abiectis perungit tunicis?

Quid facit is, patrum, qui nō sinit esse maritum?
Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?

Suscipit, ô Gelli, quantum non vltima Tethis,
Non genitor Nympharum abluit Oceanus.

Nā nihil est quicquā sceleris, quod prodeat vltima,
Non si demisso se ipse voret capite.

De Gellio 90.

Gellius est tenuis, quidni? quoi tam bona mater,
Tamque valens viuat, tamque venusta soror,

Tāque bonus patruus, tamq; omnia plena puellis
Cognatis, quare is desinat esse macer?

Qui vt nihil adtingit, nisi quod fas tāgere nō est,
Quantum vis quare sit macer, inuenies.

In eundem 91.

Nascatur Magus ex Gelli, matrisque nefando
Coniugio, & discat Persicum haruspiciū.

Nam magus ex matre & gnato gignatur oportet,
Si vera est Persarum impia religio,

Gnatus

Gnatus ut accepto veneretur carmine diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

In Gellium 92.

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro perditio amore fore:
Quod te cognossem bene, constantemque putarem
Aut posse a turpi mentem inhibere probro.
Sed neque quod matrem, nec germanam esse videbam
Hanc tibi, quous me magnus edebat amor.
Et quanvis tecum multo coniungerer usu,
Non satis id causam credideram esse tibi.
Tu satis id duxti, tantum tibi gaudium in omni
Culpa est, in quacunque est aliquid sceleris.

De Lesbia 93.

Lesbia mi dicit semper male, nec tacet unquam
De me: Lesbia me, dispeream, nisi amat.
Quo signo? quasi non totidem mox deprecor illi
Assidue: verum dispeream, nisi amo.

In Caesarem 94.

Nil nimium studeo, Caesar, tibi velle placere:
Nec scire utrum sis albus, an ater homo.

In Mentulam 95.

Mentula moechatur, moechatur mentula, certe
Hoc est, quod dicunt, Ipsa olera olla legi.

De Smyrna Cinna Poeta 96.

Smyrna mei Cinnae nonam post denique messent
Quam coepta est, nonamque edita post hiemem,
Millia quum interea quingenta Horrensus vno
In dede stant fixo carmina rustat hians.
Smyrna cauas Atricis penitus introitur ad undas,
Smyrnam incana diu sacula peruoluent.
At volusij annales apuam possunt gentur ad ipsam,
Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.
Parua mei mihi sunt cordi monumenta laboris.

At populus tumido gaudeat Antimacho.

Ad Caluum de Quintilia 97.

Siquicquam mutis gratū acceptumue sepulchris

Accidere a nostro, Calue, dolore potest,

Quo desiderio veteres renouamus amores,

Atque olim missas fleamus amicitias:

Certe non tanto mors immatura dolori est

Quintilia, quantum gaudet amore tuo.

De AEmilio 98.

Non, ita me dijamet, quicquam referre putauī;

Vtrum os an cūlum olfacerem AEmilio.

Nis̄ immundius hoc, nihiloque immundius illud;

Verum etiam cūlus mundior, & melior.

Nam sine dentibus est. hoc dentis sesquipedalis;

Gingiuas vero ploxemi habet veteris.

Præterea rictum, qualem deffessus in æstum.

Meientis mulæ cunnus habere solet.

Hic fuit multas, & se facit esse venustum.

Et non pistrino traditur, atque a fino?

Quem si qua attingit, non illam posse putem;

Ægroti cūlum lingere carnificis?

Ad Vetticam 99.

Inte si quicquam, dici pote, puide Victi;

Id quod verbosis dicitur, & faris:

Ista cum lingua, si vsus veniat tibi, possis

Culos & crepidas lingere carbatinas.

Sinos omnino vis omnis perdere Victi,

Dicas: omnino quod cupis efficies.

Ad Iuuentium 100.

Subripui tibi, dum ludis, mellite Iuuenti;

Suauiolum dulci dulcius ambrosia.

Verum id non impune tuli. nanque amplius hora

Suffixum in summa me meminī esse cruce:

Dum tibi me purgo, nec possum fletibus vllis

Tantillum

Tantillum vestræ demere sæuitiæ.
 Nam simul id factum est, multis diluta labella
 Guttis absterpsi omnibus articulis:
 Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
 Tanquam comminctæ spurca saliva lupæ.
 Præterea infecto miserum me tradere amanti
 Non cessasti, omnique excruciare modos:
 Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
 Suauisolum, tristi tristius helleboro.
 Quam quoniam pœnam misero proponis amoris
 Non vnquam posthac basia subripiam.

De Cælio, & Quintio 101.

Cælius Aufilenus, & Quintius Aufilenam
 Flos Veronensium depereunt iuuenum,
 Hic fratrem, ille sororem: hoc est, quod dicitur, illud
 Fraternaliter vere dulce sodalitium.
 Quoi faucem potius? Cæli, tibi. nam tua nobis
 Perspecta exigitur vnica amicitia:
 Quum vesana meas terneret flamma medullas
 Sis felix Cæli, sis in amore potens.

Inferia ad fratris tumulum 102.

Multas per gentes, & multa per æquora vectus
 Aduenio has miseras, frater, ad inferias:
 Vt te postremo donarem munere mortis,
 Et mutum nequicquam alloquerer cinerem.
 Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
 Heu miser indigne frater adempte mihi
 Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
 Tradita sunt tristis munera ad inferias,
 Accipe fraterno multum manantia fletu:
 Atque in perpetuum, frater, aue, atque vale.

Ad Cornelium 103.

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
 Quoius sit penitus nota fides animi:

Meque esse iuuenies illorum iure sacratum,
Corneli, & factum me esse puta Harpocratem.

Ad Sylonem 104.

Aut sedes mihi redde decem sextertia, Silo,

Deinde esto quanuis sæuus & indomitus.

Aut si te nummi delectant, desine quæso

Leno esse, atque idem sæuus & indomitus.

Ad quendam de Lesbia 105.

Credis, me potuisse meæ maledicere vitæ,

Ambobus mihi quæ carior est oculis?

Non potui, nec si possem, tam perditæ amarem.

Sed tu cum Tapone omnia monstra facis.

In Mentulam 106.

Mentula conatur Pimplæum scandere montem.

Musæ furellis præcipitem eijciunt.

De puero. & præcone 107.

Cum puero bello præconem qui videt esse,

Quid credat, nisi se vendere discupere?

Ad Lesbiam 108.

Si quicquā cupidoque, optantiq; obrigit vnquā

Insperanti, hoc est gratum animo proprie.

Quare hoc est gratum, nobis quoque carius auro:

Quod te restituis Lesbia mi cupido.

Restituis cupido, atque insperanti ipsa refert te

Nobis. ô lucem candidiore nota.

Quis me vno viuit felicior, aut magis est me,

Optandus vira, dicere quis poterit?

In Cominium 109.

Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus

Spurcata impuris moribus intereat:

Nô equidem dubito, quin primū inimica bonorū

Lingua exsecta auido sit data volturio:

Effossos oculos voret atro gutture coruus:

Inte

Intestina canes, cetera membra lupi.

Ad Lesbiam 110.

Iucundum, mea vita, mihi proponis amorem
Hunc nostrum inter nos, perpetuumque fore.
Dij magni, facite, ut vere promittere possit:
Atque id sincere dicat, & ex animo,
Ut liceat nobis tota perducere vita
Alternum hoc sanctæ fœdus amicitiae.

Ad Aufilenam 111.

Aufilena, bonæ semper laudantur amicæ.
Accipiunt precium, quæ facere instituunt.
Tu quod promisti mihi, quod mentita inimica es,
Quod nec das nec fers: sæpe facis facinus.
Aut facere ingenuæ est, aut non promisse pudicæ,
Aufilena fuit. Sed data corripere
Fraudando, effexit plusquam meretricis avaræ,
Quæ sese toto corpore prostituit.

Ad Aufilenam 112.

Aufilena, viro contentas vivere solo
Nuptarum laus è laudibus eximijs.
Sed quouiis quamuis potius succumbere fas est,
Quam matrem fratres efficere ex patruo.

In Nasonem 113.

Multus homo (es, Naso, nam tecum multus homo)
est, qui
Descendit? Naso, multus es & pathicus?

In Cinnam 114.

Consule Pompeio primum duo, Cinna, solébant
Mœchi. illi ah facto consule nunc iterum
Manferunt duo. sed creuerunt millia in vnum
Singula fœcundum semen adulterio.

In Formianum 115.

Formianus saltus non falso, Mentula, diues

E. 3.

Fertur

Ferrur. qui quot res in se habet egregias?
 Aucupia omne genus, piscis, prata, arua, ferasque.
 Nequicquam. fructus sumptibus exuperas.
 Quare concedo sit diues, dum omnia desint:
 Saltum laudemus, dum modo ipse egeas.

In eundem 116.

Mentula habet iusta triginta iugera prati,
 Quadraginta arui cætera sunt maria.
 Quis non diuitijs Cœlum superare potis firt,
 Vno qui in saltu totmoda possideat?
 Prata, arua, ingentis siluas, saltusque, paludesque
 Vsq̃ue ad Hyperboreos, & mate ad Oceanum.
 Omnia magna hæc sunt. tamen ipse est maximus
 Iustor.

Non homo, sed vere mentula magna, minax.

Ad Gellium 117.

Sæpe tibi studioso animo venanda requirens
 Carmina vti possem mittere Battiadæ,
 Queis te lenirem nobis, neu conarere,
 Telis infesto mi icere musca caput:
 Hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laboris,
 Gelli, nec nostras hinc valuisse preces.
 Contra nos tela ista tua euitamus amictu.
 At fixus nostris tu dabi' supplicium.

FINIS.

Commentarij in Catullum leguntur Partheni
 & Guarini Veronensis.

M. Antonij Mureri, & Ios. Scaligeri. Iani Dufæ
 Præsidanea, & filij editio. Achillis Statij Luff-
 rani Venetiis.

In Epithalamium Thetidis Bernardini Realini.

TIBULLI VITA
 EX LIBRO III.
 DE POETIS LATINIS.
 PET. CRINITI.

Albius Tibullus Romæ, ut cre-
 ditur, natus Hircio & Pansa
 Coss. qui annus etiam Nasonis
 Poëtæ natalibus insignis fuit
 nam uterque Consul cum ad li-
 berandum Brutum apud Muti-
 nam mitteretur, fugato Antonio occisus est: pa-
 rentes habuit ex equestri ordine, bello & pace
 satis illustres: is autem Tibullus, quod ingenio
 facili, & egregia forma foret, nobiliores etiam
 civitatis sibi conciliauit quorum numero fuit
 Messala Corvinus qui mira diligentia, & assidujs
 officijs poëtam Tibullum fovit. Itaque sui stu-
 diosum vocat eum Tibullus, & insigni carmine
 laudes eiusdem ac virtutem celebravit. Neque
 illud ignoratur, cum in eiusdem Messalæ co-
 mitatu in provinciam Phæacum pergeret in ad-
 versam eum valetudinem incidisse: ex quo tali
 carmine fidem suam atque fortunam voluit po-
 steris commendare.

Hic

*Hic iacet immiti consumptus morte
Tibullus,*

Messalam terra dñ sequiturq; mari.

Horatium quoque Flaccum & Macram poëtam, qui de herbis libros conscripfit familiariter dilexit. Eumque hortatur vt relictis castris, & militia, ad amores & Veneres redeat. Albius enim Tibullus in amoribus & delitiis (vt apparet) paulò procliuior fuit, vt qui Marathum, & Cherinthum pueros maximo affectu dilexerit, sicuti Deliam, Sulpitiam, Neram, & Nemesis, de cuius forma & moribus frequens in veterum libris mentio est, vnde illud notum:

*Vsit amatorem Nemesis lasciuia Ti-
bullum,*

In tota iuuit quem nihil esse domo.

Sed & L. Apuleius quo loco de amoribus disserit apud Claudium maximum proconsulem, fictum Delix nomen à poeta Tibullo refert, cum Plauicia vocaretur. Quinetiam Flaccus liberè illum hortatur amicitix nomine, vt forti animo & constanti, immitis Glyceræ fastum & insolentiam præferat, tum aliorum exemplo discat, quanta fieri in amore varietas. In scribendo autem carmine, Cassio Parmensi eundem præponit, quo loco suorum sermonum iudicem facit, bonæque animi & corporis illi ascribit.

*Albi nostrorum sermonum candide
index,*

*Non tu corpus eras sine pectore: dis-
tibi formam,*

*Dij tibi diuitias dederant, artémque
fruendi*

fruendi.

*Quid voueat dulci nutricula maius
alumno,*

*Quam sapere, & fari possit qua sen-
tiat, & cui*

*Gratia, fama, valetudo, contingat
abundè,*

*Et mundus victus non deficiente
crumena.*

Is verò Tibullus in carmine ad Messalam, copiose ostendit, parum sibi licere in ocio versari, quòd ipsa fortunæ iniquitas nimium illi obfuisse, & cum satis illi opes florent, conditione temporum fractum, vt ad paupertatem redigeretur.

*Cui fuerant flauī ditantes ordine
sulci,*

Horrea fecundis indeficientia mēsis:

*Cuique pecus denso pascebant agmi-
ne colles,*

*Et domino satis, & nimium furique
lupoque,*

Nunc desiderium superest.

Libros quatuor Elegiarum siue Amorum composuit, in quibus facile probatur quàm elegans, & candidum sit eius carmen, vt in eiusmodi caloribus describendis Latinos omnes videatur superasse, tum affectibus exprimendis, tum suauitate ingenij, quod ipsū & Fab. Quintilianus ad Marcel-

lum Victoriū refert, cū poetam Tibullū & elegantem in primis, ac tersum existimarit. Obiit autem cum adhuc iunior esset. neq; sine maximo mœrore Ouidij poetæ, quod ille testatus est longo carmine: in quo probatur quanta literarum iactura Tibullus occiderit, eoq; molestior fuit eius interitus, quo immaturior visus est. In eius verò funere & parens & soror pietatis officium præstiterunt, quod & Nemesis & Delia pari animo fecerunt, sicuti ab Ouidio refertur, vulgatumq; illud est de elegantiâ, & carmine Tibulli:

*Donec erunt ignes, arcusq; Cupidinis
arma. Discentur numericulæ Tibullesni*

Vitam quoq; TIBULLI leges Dialogo iv. historiz Poetarum, auctore Lilio Gyraldo.

Commentarii in suauissimum hunc Poetam feruntur M. Antonii Mureti, Achillis Statii Lurani. Venetiis vterq; est editus.

Josephi Scaligeri, & Iani Dusi iunioris Notæ.

ALBII

ALBII TIBULLI EQUITIS ROMANI.

LIBER I.

Divitiis alius fuluo sibi congerat auro;
 Et teneat culti iugera multa soli,
 Quem labor assiduus vicino terreat hoste;
 Martia cui somnos classica pulsa fugent:
 Me mea paupertas vitæ traducat inertis,
 Dum meus assiduo luceat igne focus.
 Nec spes destituat, sed frugum semper acervos
 Præbeat, & pleno pingua musta lacu.
 Ipse seram teneras maturo tempore vites
 Rusticus, & facili grandia poma manu.
 Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem
 Aut stimulo tardos increpuisse boues.
 Non agnamue sinu pigeat foetumue capellæ
 Desertum oblita matre referre domum.
 Hic ego pastoremque meum lustrare quotannis,
 Et placidam soleo spargere lacte Palem.
 Nam veneror, seu stipes habet desertus in agris,
 Seu verus in triuio florida ferta lapis:
 Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus,
 Libatum agricolæ ponitur ante Deos.
 Flaua Ceres tibi sit nostro de rure corona
 Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
 Pomosisque ruber custos ponatur in hortis,
 Terreat ut sæua falce Priapus aues.
 Vos quoq; felicitis quondam, nunc pauperis agri
 Custodes fertis munera vestra lares,
 Tunc vitula innumeros lustrabat cæsa iuuenkos

Nunc agna exigui est hostia parua soli.
 Agna cadet vobis quam circum rustica pubes
 Clamet, id menses, & bona vina date.
 Adsit, Diui, nec vos e paupere mensa
 Dona, nec e paruis spernite fictilibus.
 Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
 Pocula de facili, composuitque luto.
 At vos exiguo pecori furesque, lupique
 Parcite. de magno est præda petenda grege.
 Non ego diuitias patrum fructusque requiro,
 Quos tulit antiquo condita messis auo
 Parua seges satis est. satis est, requiesce lecto
 Si licet, & solo membra leuare toro.
 Quam iuuat immites ventos audire cubantem
 Et dominam tenero continuisse sinu:
 Aut, gelidas hibernus aquas quæ fuderit Auster,
 Securum somnos imbre iuuante sequi.
 Hoc mihi contingat. sit diues iure, furorem
 Qui maris, & tristes ferre potest pluuias.
 Iam modo non possum contentus viuere paruo,
 Nec semper longæ deditus esse viæ,
 Sed Canis æstiuos ortus vitare sub umbra
 Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
 O quantum est auri, pereat potiusq; smaragdi,
 Quàm fleat ob nostras vlla puella vias.
 Te bellare decet terra Messala, mariq;
 Vt domus hostiles præferat exuias.
 Me retinent vinctum formosæ vincla puellæ,
 Et sedeo duras ianitor ante fores.
 Non ego laudari cupio, mea Delia, tecum
 Dum modo sim, quæso segnis, inersque vocer.
 Ipse boues, mea sim tecum modo, Delia, possim
 Iungere, & in solo pascere monte pecus.
 Et, te dum teneris liceat retinere lacertis,
 Mollis & inculca sit mihi somnus humo.
 Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo
 Prodest,

Prodest, quum fletu nox vigilanda venit?
 Nam neque tū plumæ, nec stragula picta soporē,
 Nec sonitus placidæ ducere possit aquæ.
 Ferreus ille fuit, qui te quum possit habere,
 Maluerit prædas stultus, & arma sequi.
 Ille licet Cilicum ictas agat ante cateruas,
 Ponat & in capto Martia castra solo:
 Totus & argento contextus, rotas & auro
 Infideat celeri conspiciendus equo.
 Te spectem, suprema mihi quum venerit hora.
 Te teneam moriens de ficiente manu.
 Flebis & arfuro possum me, Delia, lecto,
 Tristibus & lacrimis oscula mista dabis.
 Flebis, non tua sunt duro præcordia ferro
 Vincita, nec in tenero stat tibi corde flix.
 Illo non iuuenis poterit de funere quisquam
 Lumina, non virgo sicca referre domum.
 Tu manes ne læde meos: sed parce solutis
 Crinibus, & teneris, Delia, parce genis.
 Interea, dum fata sinunt, iungamus amores.
 Iam veniet tenebris mors adoperta caput.
 Iam subrepet iners ætas, nec amare decebit,
 Dicere nec cano blanditias capite.
 Nunc levis est tractanda venus: dū frangere postes
 Non pudet, & rixas inseruisse iuuar.
 Hic ego dux milesque bonus, vos signa, rubæque
 Ite procul. cupidis vulnera ferte viris.
 Ferrè & opes, ego compositio securus accrus
 Dites despiciam, despiciamque famem.

ELEGIA II.

Adde merū, vinoque novos cōpesce dolores,
 Occupet ut fessi lumina victa sopor.
 Neu quisquam multo perfusum tempora Baccho
 Excitet, in felix dum requiescit amor.
 Nam posita est nostræ custodia sæua puellæ,

Claudatur & dura ianua firma sera.

Ianua difficilis domini, te verberet imber,

Te Iouis imperio fulmina missa petant.

Ianua iam pareas vni mini victa querelis,

Neu furtim verso cardine aperta sones.

Et mala si qua tibi dixit dementia nostra,

Ignoscas, capiti sint precor illa meo.

Te meminisse decet quæ plurima voce peregi

Supplice, quum possi floridaserta darem

Tu quoque ne timide custodes Delia falle.

Audendum est. Fortes adiuuat ipsa Venus.

Illa fauet, seu quis iuuenis noua limina tentat,

Seu referat fixo dente puella fores.

Illa docet furtim molli decedere lecto.

Illa pedem nullo ponere posse sono.

Illa viro coram nurus conferre loquaces,

Blandaue compositis abdere verba notis.

Nec docet hoc omnes: sed quos nec inertia tardat,

Nec vetat obscura surgere nocte timor.

Nec finit occurrat quisquam, qui corpora ferro

Vulneret, aut rapta præmia veste petat.

Quisquis amore tenetur, eat tutusque sacerque

Qual bet insidias non timuisse decet.

Non mihi pigra nocent hibernæ frigora noctis.

Non mini, quum multa deciderit imber aqua.

Non labor hic lædit, referet modo Delia postes,

Et vocet ad digiti me taciturna sonum.

Parcite luminibus, seu vir, seu fœmina fias

Obuia, cælari vult sua furta Venus.

Neu strepitu terrete pedum, neu querite nomen,

Neu prope fulgenti lumina ferte face.

Siquis & imprudens aspexerit, occulat ille,

Perque deos omneis se meminisse neget.

Nam fuerit quicumque loquax, is sanguine natæ

Is Venerem è rapido sentiet esse mari.

Nec tamè huic credet coniūx tuus, vt mihi verax

Pollici

Pollicita est magico saga ministerio.
 Hanc ego de cælo ducentem sidera vidi.
 Fluminis hæc rapidi carmine vertit iter.
 Hæc cantu finditque solum, manesque sepulchris
 Et licit, & tepido deuocat ossa rogo.
 Iam ciet infernas magico stridore cæteruas.
 Iam iubet aspersas lacte referre pedem.
 Quum libet, hæc tristi de pellit nubila cælo:
 Quum libet, æstiuo conuocat orbe niues.
 Sola tenere malas Medæq; dicitur herbas.
 Sola feros Hecates perdomuisse canes.
 Hæc mihi composuit cantus, queis fallere posses.
 Ter cane ter distis despue carminibus.
 Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam:
 Non sibi, si in molli viderit ipse toro
 Tu tamen abstineas aliis. nam cætera cernet
 Omnia de me vno sentiet esse nihil.
 Quid credam? nempe hæc eadem se dixit amores
 Cantibus, aut herbis soluere posse meos.
 Et me lustravit tædis, & nocte serena
 Concidit ad magicos hostia pulla Deos
 Non ego, totus abesset amor, sed mutuus esset,
 Orabam: nec te posse carere velim.

AD MESSALAM ELEGIA III.

I Bitis Ægeas sine me, Messala, per vndas,
 O vtinam memores ipse, cohorsque mei.
 Me tenet ignotis egrum Phæacia terris.
 Abstineas auidas mors modo nigra manus,
 Abstineas, mors atra, precor. non hic mihi mater,
 Quæ legat in mæstos ossa perusta sinus:
 Non soror, Assyrios cineri quæ dedat odores,
 Et fleat effusis ante sepulchra comis:
 Delia non vsquam, quæ me quum mitteret vrbe
 Dicitur ante omnes consuluisse Deos.
 Illa sacras pueri sortes ter sustulit. illi

Rettulit e triuijs omina certa puer.
Cūcta dabant reditus. tamē est deterrita nunquā,
Quin fleret, nostras respiceretque vias.
Ipse ego solator, quum iam mandata dedissem,
Querebam tardas anxius vsque moras.
Aut ego sum caussatus aues, aut omina dira
Saturni sacra me tenuisse die.
O quoties ingressus iter mihi tristia dixi
Offensum in porta signa dedisse pedem.
Audeat inuito ne quis discedere amore.
Aut sciat egressum se prohibente Deo.
Quid tua nunc I sis tibi, Delia : quid mihi profunt
Illa tua tories ara repulsa manu?
Quidue pie dum sacra colis, pureque lauari
Te memini, & puro secubuisse toro?
Nunc, dea, nunc succurre mihi. nam posse mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.
Et mea votiuas persoluens Delia noctes,
Ante sacras lino recta fores sedeat.
Bisque die resoluta comas tibi dicere laudes
Insignis turba debeat in Pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddereque antiquo mensrua thura Lari
Quam bene Saturno viuebant rege prius, quam
Tellus in longas est patefacta vias.
Nondum cæruleas pinus contempserat vndas,
Effusum ventis præbueratque sinum:
Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Præferat externa nauita merce ratem.
Illo non validus subiit iuga tempore taurus.
Non domito frenos ore momordit equus:
Non domus vlla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua, lapis.
Ipse mella dabant quercus, vltroque ferebant
Obuia securis vbera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enses
immiti

Immiti sævus duxerat artefaber.

Nunc loue sub domino cædes, & vulnera semper:

Nunc mare, nunc leti mille repente viæ.

Parce pater. timidum non me periuria terrent,

Non dicta in sanctos impia verbe deos.

Quod si fatales iam nunc expleuimus annos,

Fac lapis inscriptis stet super ossa notis:

Hic iacet immici consumptus morte Tibullus,

Messalam terra dum sequiturque mari.

Sed me, quod facilis tenero sum semper amori,

Ipsa Venus campos ducet in Elyfios.

Hic choreæ, cantusque vigent, passimq; vagantes

Dulce sonant tenui gutture carmen aues.

Fert casiam non culta seges, totosque per agros

Floret odoratis terra benigna rosis.

Ac iuuenum series teneris immista puellis

Ludit, & assidue prælia miscet Amor.

Illic est cuicumque rapax mors venit amanti,

Et gerit insigni myrtea ferta comæ.

At scelerata iacet sedes in nocte profunda

Abdita, quam circum flumina nigra sonant.

Tisiphoneque impexa feros pro crinibus angues

Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.

Tum niger in porta Serpens: tum Cerberus ore

Stridet, & æratas excubat ante fores.

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi

Verfantur celeri noxia membra rota.

Porrectusque nouem Tityus per iugera terre

Aesduas atro viscere pascit aues.

Tantalus est illic, & circum stagna. sed acrem

Iam iam poturi deserit vnda sitim.

Et Danaï proles, Veneris quod numina læsit,

In caua lætas dolia portat aquas,

Illic sit, quicumque meos violauit amores,

Oprauit lentas & mihi milicias.

At tu casta, precor, maneat, sanctique pudoris

Adfideat custos sedula semper anus,
 Hæc tibi fabellas referat, positaque lucerna
 Deducat plena stamina longa colo.
 Ac Circa grauibus pensis affixa puella
 Paulatim somno fessa remittat opus.
 Tunc veniam subito, nec quisquam nunciet ante.
 Sed videar cælo missus adesse tibi.
 Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos
 Obuia nudato, Delia, curre pede.
 Hoc precor, hunc illum nobis aurora nitentem
 Luciferum roseis candida portet equis.

Ad Priapum elegia. I I I I.

S Tc umbrosa tibi contingant tecta, Priape,
 Ne capiti soles, ne noceantque niues
 Quæ tua formosos cæpit sol'ertia? certe
 Non tibi barba nitet, non tibi culta coma est.
 Nudus & hibernæ producis frigora brumæ,
 Nudus & æstiuæ tempora sicca canis.
 Sic ego: tum Bacchi respondet rustica proles.
 Armatus curua sit mihi falce Deus
 Tu, puero quodcunque tuo tentare libebit,
 Cedas. Obsequio plurima vincit amor.
 Sed ne te capiant, primo si forte negabit,
 Tædia paulatim subiuga colla dabit.
 Longa dies homini docuit parere leones,
 Longa dies molli saxa peredit aqua.
 Annus in apricis maturat colibus vuas,
 Annus agit certa lucida signa vice.
 Nec iurare time Veneris peruria ventri
 Irrita per terras, & freta summa ferunt.
 Gratia magna Ioui: vetuit pater ipse valere,
 Iurasset cupide quicquid ineptus amor.
 Perque suas impune finit Dictynna sagittas
 Affirmes, crines perque Minerua suos.
 Ah si tardus eris, errabis. transiet ætas

Quam.

Quam cito non segnis it, remeatque dies:
Quam cito purpureos deperdit terra colores
Quam cito formosas populus ante comas.
Quam iacet, infirmæ venere ubi fata senectæ,
Qui prior Elæo est carcere missus equus.
Vidi iam iuuenem, premeret quum senior ætas,
Mœrentem stultos præ eruisse dies.
Crudeles diui, serpens nouus exiit annos.
Formæ non vllam fata dedere moram.
Solis æterna est Phœbo, Bacchoque iuuenta:
Nam decet intonsus crinis utrunque deum.
Neu comes ire neges, quanuis via longa pareatur,
Et canis arenti torreat arua siti.
Quanuis prætexens picta ferrugine cælum,
Venturam admitiat imbrifer arcus aquam.
Vel siccæ rubeas puppi volet ire per undas,
Ipse leuem ramo per freta pelle ratem.
Nec te poeniteat duros subiisse labores,
Aut operi insuetas adteruisse manus.
Nec, velit insidij, alias si claudere valles,
Dum placeas, humeri retia ferre negent.
Si volet arma, leui tentabis ludere dextra.
Sæpe dabis nudum, vincat ut ille, latus.
Tunc tibi mitis erit. rapias tum cara licebit.
Oscula pugnabit, sed tamen apta dabit.
Rapta dabit primo: post offeret ipse volenti.
Post etiam collo se implicuisse volet.
Heu male nunc artes miteras hæc sæcula tractant.
Iam tener assuevit munera velle puer.
Iam tua, qui Venerem docuisti vendere primum,
Quisquis es, infelix vrgeat ossa lapis.
Pieridas pueri, doctos & amate poetas.
Aurea nec superent munera Pieridas
Carminibus purpurea est Nisi coma carmina ni sint.
Ex humero Pelopis non niuisset ebur.
Quem referent Mulsæ, viuet: dum robora tellus,
Dum.

Dum cælum stellas, dum vehet amnis aquas.
 At qui non audit Musas, qui vendit Amorem:
 Idææ currus ille sequatur Opis.
 Et ter centenas erroribus expleat vrbes,
 Et secet ad Phrygios vilia membra modos.
 Blanditi. vult esse locum Venus ipsa querelis.
 Supplicibus miseris fletibus illa fauet.
 Hęc mihi, quæ canerem Titio, Deus edidit ore,
 Sed Titium coniunx hęc meminisse vetat:
 O fugere tenere puerorum credere turbæ
 Nam causam iusti semper amoris habent.
 Hic palcet, angustis quod equū cōpescit habenis.
 Hic placidam nūeo pectore pellit aquam.
 Hic, quia fortis adest audacia, cæpit. ac illi
 Virgineus teneras stat pudor ante geras.
 Pareat ille suæ, vos me celebrare magistrum
 Quos male habet multa callidus arte puer.
 Gloria cuique sua est me, qui spernentur amātes;
 Consultent cunctis ianua nostra pater
 Tempus erit, quum me Veneris præcepta fere, nē
 Deducat iuuenum sedula turba senem.
 Eheu quam Marathus lento me torquet amore.
 Deficiunt artes, deficiuntque doli.
 Parce puer quæso, ne turbis fabula fiam:
 Quum mea ridebunt vana magisteria.

ELEGIA V.

A sper eram, & bene dissidiū me ferre loquebar.
 At mihi nunc longe gloria fortis abest
 Nanq; agor, vt per plana citus sola verberare turbē,
 Quem celer assueta versat ab arte puer.
 Vre ferum, & torque: libeat ne dicere quicquam
 Magnificum posthac, horrida verba doma.
 Parce tamen, per te furtiui fœdera leſti,
 Per Venerem quæso, compositumque caput.
 Ille ego, quum tristi morbo defessa iaceres,

Te

Te dicor votis eripuisse meis.
Ipseque te circum lustraui sulfure puro,
Carmine quum magico procubuisset anus.
Ipse procuraui, ne pollent sæua nocere
Somnia, recsancta deueneranda mola,
Ipse ego velatus filo, tunicisque solutis
Vota nouem Trinitæ nocte silente dedi.
Omnia persolui. fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix vititur ille meis.
At mihi felicem vitam, si salua fuisses,
Fingebam demens, sed renuente Deo.
Rura colam, frugumque aderit mea Delia custos,
Area dum messes sole calente teret.
Aut mihi seruabit plenis in lintibus vuas,
Pressaque veloci candida musta pede.
Consuescet numerare pecus, consuescet a mantis
Garrulus in dominæ ludere verna sinu.
Illa Deo sciet agricolæ pro vitibus vuam,
Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.
Illa regat cunctos illi sint omnia cure,
Et iuuet in tota me nihil esse domo.
Huc veniet Messala meus, cui dulcia poma
Delia selectis detrahet arboribus.
Et tantum venerata virum, hunc sedula curret
Huic paret, atque epulas ipsa ministra gerat.
Hæc mihi fingebã. quæ nunc Caurusque Notusq;
lactat odoratos vota per Armenios.
Num Veneris magnæ violauit numina verbo?
Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
Num feror incestus sedes adijisse Deorum,
Sertaque de sanctis deripuisse focis
Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
Et miserum sancto tundere poste caput:
Non ego, si merui, dubitem procumbere tēplis,
Et dare sacratis oscula liminibus.
At tu, qui lætus rides mala nostra, caueto

Mox

Mox tibi, non vnus sc̃auit vsque Deus.
 Vidi ego, qui iuuenum miseros lufisset amores,
 Post Veneris vinclis subdere colla senem,
 Et sibi blanditias tremula componere voce,
 Et manibus canas fingere velle comas.
 Stare nec ante fores puduit, caræue puellæ
 Ancillam medio detinuisse foro.
 Hūc puer, hunc iuuenis turba circūstrepit arcta.
 Despuit in molles & sibi quisque sinus.
 At mihi parce, Venus. semper tibi dedita seruije
 Mens mea. quid menses vris acerba tuas?

E L E G I A VI.

Sæpe ego tentauī curas depellere vino,
 At dolor in lacrimas verterat omne merum.
 Sæpe aliam tenui. sed iam quum gaudia adirem,
 Ad monuit dominæ, deseruitque Venus.
 Tunc me discedens deuorum sc̃emina dixit.
 Et, pudet heu, narrat scire nefanda mea.
 Non facit hoc verbis. facie tenerisque lacertis
 Deuouet, & flauis nostra puella comis.
 Talis ad Æmonium Nereis Pelea quondam
 Vecta est frenato cærule pisce Theris.
 Hæc nocuere mihi, quod adest huic diues amator.
 Venit in exitium callida lena meum.
 Sanguineas edat illa dapes, atque ore cruento
 Tristia cum multo pocula felle bibat.
 Hanc volitent animæ circum sua fata querentes
 Semper, & e rectis strix violenta canat.
 Ipsa fame stimulat̃e furens herbasque sepulchris
 Quærat, & a sc̃uis ossa relicta lupis.
 Currat & inguinibus nudis, vluletque per vrbes.
 Post agat a triuijs aspera turba canum.
 Eueniet. dat signa Deus. sunt numina amanti.
 Sc̃auit, & iniusta lege relicta Venus.
 At tu quamprimum sagæ præcepta rapacis

Dese

Desere. nam donis vincitur omnis amor.
 Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit
 Primus, & in tenero fixus erit latere.
 Pauper in angusto fidus comes agmine turba
 Subijcietque manus, efficietque viam.
 Pauper ad occultos furtim deducit amicos.
 Vinclaque de niueo detrahit ipse pede.
 Heu canimus frustra, nec verbis victa patescit
 Ianua. sed plena est percutienda manu.
 At tu qui potior nunc es, mea furta cauero,
 Versatur celeri fors leuis orbe cito.

ELEGIA VII.

Semper ut inducas, blandos offers mihi vultus,
 Post tamen es misero tristis & asper Amor.
 Quid tibi læuitiæ mecū est? an gloria magna est,
 Infidias homini composuisse Deam?
 Iam mihi tenduntur casses. iam Delia furtim
 Nescio quem tacita callida nocte fouet.
 Illa quidē tam multa negat. sed credere durū est.
 Sic etiam de me pernegat vsque viro
 Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
 Custodes. Eheu nunc premor arte mea.
 Fingere nunc didicit causas, quor sola cubare
 Cardine nunc tacito vertere posse fores.
 Tum succos, herbasque dedi, queis liuor abiret,
 Quum facit impresso mutua dente Venus:
 At tu fallacis coniunx incaute puellæ,
 Me quoque seruato, peccet ut illa nihil.
 Neu iuuenes celebret multo sermone cauero,
 Neue cubet laxo pectus aperta sinu:
 Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
 Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
 Exhibit quam sæpe, time: seu visere dicet
 Sacra Bonæ maribus non adeunda Deæ.
 At mihi si credas, illam sequar vnus ad aram.

Tunc

Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
Sæpe velut gemmas eius, signumque probarem,
Per causam memini me tetigisse manum.
Sæpe mero somnum peperit tibi. at ipse bibebam
Sobria supposita pocula victor aqua.
Non ego te læsi prudens. ignosce fatenti.
Iussit amor. Contra quis ferat arma Deos?
Ille ego sum, nec me iam dicere vera pudebit,
Instabat tota cui tua nocte canis.
Non frustra quidam iam nunc in limine perstat
Sedulus, ac crebro prospicit, ac refugit:
Et simulat transire domum: mox deinde recurrit
Solus, & ante ipsas excreat visque fores.
Nescio quid furtiuus amor parat. viere quæso
Dum licet. in liquida nat tibi linter aqua.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua si bona nescis
Seruare? frustra clavis inest toribus.
Te tenet, absentes alios suspirat amores,
Et simulat subito condoluisse caput.
At mihi seruandam credas. non sæua recuso
Verbera. detrecto non ego vincla pedum.
Tunc procul absitis quisquis colitarie capillos,
Effluit effuso cui toga laxa sinu.
Quisquis & occurret, ne possit crimen habere,
Stet procul, aut alia stet procul ante via
Sic fieri iubet ipse Deus. sic magna sacerdos
Est mihi diuino varicinata sono.
Hæc ubi Bellonæ motu est agitata, nec acrem
Flammam, non & amans verbera tota timet.
Ipsa bipenne suos cædit violenta lacertos,
Sanguineque effuso spargit inultra Deam.
Statque latus præfixa veru, stat saucia pectus:
Et canit euentus, quos dea magna monet.
Parcite, quam custodit Amor, violare puellam;
Ne pigeat magno post didicisse malo.
Attigerit, labentur opes: ut vulnere nostro
Sanguis

Sanguis, ut hic ventis diripiturque cinis.
Et tibi nescio quas dixit, mea Delia, pœnas.
Si tamen admittas, sit precor illa levis.
Non ego te propter parco tibi, sed tua mater
Me monet, atque iras aurea vincit anus.
Hæc mihi te adducit tenebris, multoque timore
Coniungit nostras clam taciturna manus.
Hæc foribusque manet noctu me affixa, proculque
Cognoscit strepitus me veniente pedum.
Vive diu, mi dulcis anus. proprios ego tecum,
Sit modo fas, annos contribuisse velim.
Te semper, natamque tuam te propter amabo.
Quicquid agit, sanguis est tamen illa tuus.
Sit modo casta doce, quanuis non vitta ligatos
Impediat crines, nec stola longa pedes,
Et mihi sint duræ leges, laudare nec ullam
Possim ego, quin oculos appetat illa meos.
Et siquid peccasse putor, duxerque capillis
Immerito, properas proripiarque vias.
Non ego te pulsare velim. sed venerivisse
Si furor, optarim non habuisse manus,
Ne sævo sis casta metu, sed mente fideli
Mutuus absenti te mihi seruet amor.
Atque fida fuit nulli, post victa senectâ
Ducit inops tremula stamina torta manu:
Firmaque conductis adnectit licia telis,
Tractaque de niveo vellere ducta putat.
Hanc animo gaudente vident, iuvenūque ceterum
Commemorant merito tot mala ferre senem:
Hanc Venus ex alto flentem sublimis Olympo
Spectat, & infidis quod sit acerba, monet.
Hæc alijs maledicta cadant. nos, Delia, amoris
Exemplum cana simul vicerque coma.

H

Hunc

ELEGIA VIII.

Hunc cecinere diem Præcæ fatalia nentes
 Stamina, non ulli dissolüenda Deo,
 Hunc fore, Aquitanas posset qui fundere gentes,
 Quem tremere fortis milite victus Atur.
 Euenere. nouos pubes Romana triumphos
 Vidit, & euinctos brachia capta duces.
 At te victrices lauros Messala gerentem
 Portabat nitidis currus eburnus equis.
 Nô sine me est tibi partus honos. Tarbella Pyrene
 Testis, & Oceani litora Santonici.
 Testis Arar, Rhodanusq; celer, magnusq; Garûna,
 Carnuti & fluuij cærule lymphæ Liger.
 At te Cydne canam, tacitis qui leniter vndis
 Cæruleus placidis per vada serpis aquis.
 Quantum & æthereo contingens vertice nubes,
 Frigidus intonsos Taurus arat Cilicas.
 Quid referâ, vt volitet crebras intacta per vrbes,
 Alba Palæstino sancta columba suo?
 Vtque maris vastum prospectet turribus æquor,
 Prima ratem ventis credere docta Tyros?
 Qualis &, arentes quum findit Sirius agros,
 Fertilis æstiuæ Nilus abundet aqua?
 Nile pater, qua nam possum te dicere caussa,
 Aut quibus in terris oculuisse caput?
 Te propter nullos tellus tua postulat imbres,
 Arida, nec pluuio supplicat herba Ioui.
 Te canit, atque suum pubes. miratur Osirim
 Barbara, Memphiten plangere docta bouem.
 Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
 Et teneram ferro sollicitauit humum.
 Primus inexpertæ commisit semina terre,
 Pomaque non notis legit ab arboribus.
 Hic docuit teneram palis adiungere vitem.
 Hic viridem dura cedere falce comam.

Mli iucundos primum matura sapores
 Expressa incultris vva dedit pedibus.
 Ille liquor docuit voces inflectere cantu,
 Mouit & ad certos nescia membra modos.
 Bacchus & agricolæ magno confecta labore
 Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.
 Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
 Crura licet dura compede pulsa sonent.
 Non tibi sunt tristes, curæ, nec luctus Oïri:
 Sed chorus, & cantus, & leuis aptus Amor,
 Sed varij flores, & frons redimita corymbis,
 Fusa sed ad teneros lutea palla pedes,
 Et Tyriæ vestes, & dulcis tibia cantu,
 Et leuis occultis conscia cista sacris.
 Huc ades, & centum ludos, Geniumque choreis
 Concelebra, & multo tempora funde mero.
 Illius & nitido stilent vnguenta capillo,
 Et capite & collo mollia ferta gerat.
 Sic venias hodiernæ. tibi dem thuris honores,
 Liba & Mopsopio dulcia melle feram.
 At tibi subcreseat proles, quæ facta parentis
 Augeat, & circa stet venerata senem.
 Nec taceant monumenta viæ, quæ Tuscula tellus,
 Candidaque antiquo detinet alba Lare.
 Nanque opibus congesta tuis hic glareæ dura
 Sternitur. hic apta iungitur arte flex.
 Te canit agricola e magna quum venerit vrbe
 Serus, inoffensum rettulerit que pedem.
 Artu, natalis, multos celebrande per annos,
 Candidior semper, candidiorque veni.

LIBER IX.

Non ego cela ripossum, quid nurus amanti,
 Qui due ferant mihi lenia verba sono.
 Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra decorum.
 Præcinit euentus nec mihi cantus avis.

Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
 Perdocuit multis non sine verberibus.
 Desine dissimulare. Deus crudelius vrit,
 Quos videt inuitos succubuisse sibi.
 Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos?
 Sæpeque mutatas disposuisse comas?
 Quid fūco splendente comas ornare? quid vngues
 Artificis docta subsecuisse manu?
 Frustra iam vestes, frustra mutantur amictus,
 Ansaque compressos colligat arta pedes.
 Ipse placet, quanuis inculto venerit ore,
 Nec nitidum tarda comserit arte caput,
 Num te carminibus, num te pallentibus herbis
 Deuouit tacito tempore noctis anus?
 Cantus vicinis fruges traducit ab agris:
 Cantus & iratæ detinet anguis iter:
 Cantus & e curru Lunam deducere tentat.
 Et faceret, si non æra repulsa sonent.
 Quid queror heu misero carmen nocuisse? quid
 Forma nihil magicis vititur auxilijs. [herbas?
 Sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse
 Oscula, sed femori conseruisse femur.
 Nec tu difficilis puero tamen esse memento,
 Persequitur pœnis tristitia facta Venus.
 Munera ne poscas. det munera canus amator:
 Vt foueat molli frigida membra sinu.
 Carior est auro iuuenis, cui læuia fulgent
 Ora, nec amplexus aspera barba terit.
 Huic tu candentes humero suppone lacertos
 Et regum magnæ despiciantur opes.
 At Venus inueniet puero succumbere furtim,
 Dum tumer, & teneros conserit vsque sinus:
 Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
 Oscula, & in collo figere dente notas.
 Nō lapis hanc, gemmæque iuuēt, quæ frigore sola
 Dormiet: & nulli sit cupienda viro

Heu sero reuocatur Amor, seroque iuuenta,
Quum verus infecit cana senectia caput.
Tum studiū formæ est, coma tū mutatur, vt annos
Dissimulet viridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura est albos a stirpe capillos,
Et faciem demta pelle referre nouam,
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere non tardo labitur illa pede.
Neu Marathū torque. puero quæ gloria victo est?
In veteres esto dura puella senes.
Parce precor tenero. non illi fontica causa est,
Sed nimius luto corpora tingit amor.
Veh miser, absenti mœstas quam sæpe querelas
Conijcit, & lacrimis omnia plena madent
Quid me spernis? ais. poterat custodia vinci,
Ipse dedit cupidis fallere posse Deus.
Nota Venus furtiua mihi est, vt lenis agatur
Spiritus, vt nec dent oscula rapta sonum.
Et possum media quanuis obrepere nocte,
Et strepitu nullo clam referare fores.
Quid profunt artes, miserum si spernit amantem;
Et fugit ex ipso sæua puella toro.
Vel quum promittit subito, sed perfida fallit:
Et mihi nox multis euigilanda modis.
Dum mihi venturā fingo, quodcunque mouetur,
Illius credo tunc sonuisse pedem.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi.
Horrida villosa corpora veste tegam.
Nunc, si clausa mea est: si copia nulla videndi,
Me miserum, laxam quid iuuat esse rogant?
Desistas lacrimare puer. non frangitur illa.
Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt Pholoe, moneo, fastidia diui.
Nec prodest sanctis thura dedisse focis.
Hic Marathus quondā miserøs ludebat amantes,
Nescius ultorem post caput esse Deum.

Sæpe etiam lacrimas fertur risisse dolentis,
 Et cupidum ficta detinuisse mora.
 Nunc omneis odit fastus, nunc displicet illi
 Quæcunque opposita est ianua dura sera.
 At te pœna manet, nisi desinis esse superba.
 Quam cupies votis hunc reuocare diem.

ELEGIA X.

Quid mihi, si fueras miseros læsurus amantes,
 Fœdera per diuos iam violanda dabas?
 Ah miser, etsi quis primo periuria celat,
 Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.
 Parcite cælestes. æquum est impune licere,
 Numina formosis lædere vestra semel.
 Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
 Et durum terræ rusticus vrget opus.
 Lucra petituras freta per parentia ventis
 Ducunt instabiles sidera certa rates.
 Muneribus meus est captus puer. at Deus illa
 In cinerem & liquidas munera vertat aquas.
 Iam mihi persolues pœnas, puluisque decorem
 Detrahet, & ventis horrida facta coma.
 Vreretur facies, vrenzur sole capilli
 Deteret inualidos & via longa pedes.
 Admonui quoties? auro ne pollue formam.
 Sæpe solent auro multa subesse mala.
 Diuitijs captus si quis violauit Amorem:
 Asperaque est illi, difficilisque Venus.
 Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
 Corpus, & intorto verberare terga leca.
 Nec tibi celandi spes sit peccare paranti.
 Est Deus, occultos qui verat esse dolos.
 Ipse Deus tacito pemisit vela ministro,
 Ederet vt multo libera verba mero.
 Ipse Deus somno domitos emittere vocem
 Iussit, & inuitos facta regenda loquit.

Hæc ego dicebam. nunc me fleuisse loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.
Tunc mihi iurabas, nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis vendere velle fidem:
Non tibi si precium Campania terra daretur,
Non tibi si Bacchi cura Falernus ager.
Illis eriperes verbis mihi, fidera cæli.
Lucere, & puras fluminis esse vias.
Quinetiam flebas at non ego fallere doctus;
Tergebam humentes credulus vsque genas.
Quid faceres nisi & ipse fores in amore puellæ
Sit precor exemplo sed leuis illa tuo.
O quoties, verbis ne quisquam conscius esset,
Ipse comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe insperanti venit tibi munere nostro,
Sed latuit clausas post adoperta fores.
rum miser interij stulte confisus amari,
Non poteram ad laqueos cantior esse tuos.
Quinetiam attonita laudes tibi mente canebam.
At me nunc nostri, Pieridumque pudet.
Illa velim rapida Volcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
Sit procul a nobis, formam cui vendere cura est.
Et precium plena grande referre manu;
At te, qui puerum donis corrumpere es ausus,
Rideat assiduis vxor inulta dolis.
Et quum furtiuo iuuenem lassauerit vsu,
Tecum interposita languida veste cubet.
Sint externa tuo semper vestigia lecto,
Et pateat cupidis semper aperta domus.
Nec lasciuia foror dicatur plura bibisse
Pocula, vel plures emernisse viros.
Illam sæpe ferunt conuiuia ducere Baccho;
Dum rota Luciferi prouocet orta diem.
Illa nulla queat melius consumere noctem,
Atque operum varias disposuisse vices.

At tua perdidicit, nec tu stultissime sentis,
 Quum tibi non solita corpus ab arte mouet.
 Tunc putas illam pro te disponere crines?
 Aut tenues denso pectere dente comas?
 Ista hæc persuadet facies, auroque lacertos
 Vinciat, & Tyrio prodeat apta sinu?
 Non tibi, sed iuueni cuidam vult bella videri:
 Deuoueat pro quo remque, domumque tuam.
 Non facit hoc vitio, sed corpora scæda podagra,
 Et senis amplexus culta puella fugit.
 Huic tamē accubuit noster puer. hunc ego credā
 Cum trucibus venerem iungere posse feris.
 Blanditiasne meas alijs tu vendere es ausus?
 Tunc alijs demens oscula ferre mea?
 Tunc flebis, quum me victū puer alter habebit,
 Et geret in gremio regna superba tuo.
 At tua tum me pœna iuuet, Venerique merenti
 Fixa notet casus aurea palma meos:
 Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
 Dedicat: & grata sis, Dea, mente, rogat

E L E G I A X I.

Q Vis fuit horridos primus qui protulit enses?
 Quam ferus, & vere ferreus ille fuit.
 Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
 Tum breuior diræ mortis aperta via est.
 At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra
 Verrimus, in sæuas quod dedit ille feras.
 Diuitis hoc vitium est auri. nec bella fuerunt,
 Faginus astabat quum scyphus ante dapes.
 Non arces, non vallus erat, somnumque petebat
 Securus varias dux gregis inter oues.
 Tunc mihi vita foret, vulgi nec tristia nossem
 Arma, nec audissem corde micante tubam.
 Nunc ad bella trahor, & iam quis forsitan hostis
 Hæstra in nostro tela gerit latere.

Sed patrij seruate Lares : aluistis & ijdem,
Cursarem vestros quum tener ante pedes.
Neu pudeat prisco vos esse e stipite factos,
Sic veteres ædes incoluistis aui.
Tunc melius tenuere fidem, quum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.
Hic placatus erat, seu quis libauerat vnam,
Seu dederat sanctæ spicea fecta comæ.
Arque aliquis voti compos liba ipsa ferebat.
Postque comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata, Lares, depellite tela,
Hostiaque e plena rustica porcus hara
Hunc pura cum veste sequar, myrtoque canistrâ
Vincta geram, myrto vinctus & ipse caput.
Sic placeam vobis. alius sit fortis in armis,
Sternat & aduersos Marte fauente duces.
Vt mihi potanti possit sua dicere facta
Miles, & in mensa pingere castra mero.
Quis furor est atram bellis arcessere mortem?
Imminet, & tacito clam venit illa pede.
Nô seges est infra, nô vinea culta, sed audax
Cerberus, & Stygiæ nauita puppis aquæ
Illic percisisque genis, vstoque capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quâ potius laudandus hic est, quem prole paratâ
Occupat in parua pigra senecta casa.
Ipse suas sectatur oues, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat vxor aquam.
Sic ego sim, liceatque caput candescere canis,
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea Pax arua colat. Pax candida primum
Duxit araturos sub iuga curua boues.
Pax aluit vites, & succos condidit vuz,
Funderet vt nato testa paterna merum.
Pace bidens, vomerque vigent. at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs.

Rusticus e lucoque vehit male sobrius ipso
 Vxorem plaustrum, progeniemque domum.
 Sed Veneris tunc bella calent, scissosque capillos
 Fœmina, perfractas conqueriturque fores.
 Flet teperas subfusa genas. sed victor & ipse
 Flet, sibi dementes tam valuisse manus.
 At lascivius Amor rixæ mala verba ministrat,
 Inter & iratum lentus utrunque sedet.
 Ah! lapis est ferrumque suam quicumque puellam
 Verberat. e cælo deripit ille Deos.
 Sit satis e membris tenuem percindere vestem.
 Sit satis ornatus dissoluisse comæ
 Sit lacrimas mouisse satis. quater ille beatus,
 Quo tenera irato flere puella potest.
 Sed manibus qui sæuus erit: scutumque, sudæque
 Is gerat, & miri sit procula Venere.
 At nobis Pax alma veni, spicamque teneto.
 Perfluat & pomis candidus ante sinus.

FINIS.

ALBII TIBVLLI

ÆQVITIS ROMANI.

LIBER II.

Visquis adest, faueat: fruges lu-
 stramus, & agros,
 Ritus ut a præco traditus ex-
 rat auo.
 Bacche veni, dulcisque tuis e
 cornibus vua

Pen

Pendeat, & spicis tempora cinge Ceres.

Luce sacra requiescat humus, requiescat arator;

Et graue sulpenso vomere cesset opus.

Soluite vincla iugis. nunc ad præsepia debent

Plena coronato stare boues capite.

Omnia sint operata Deo. non audeat vlla

Lanificam pen sis imposuisse manum.

Vos quoq; abesse procul iubeo (discedite ab aris)

Queis tulit hesternæ gaudia nocte Venus.

Castâ placent superis. pura cum veste venite.

Et manibus puris sumite fontis aquam.

Cernite, fulgentes vt eat sacer agnus ad aras,

Vinctaque post olea candida turba comas.

Dij patrij, purgamus agros, purgamus agrestes.

Vos mala de nostris pellite limitibus:

Neu seges eludat messem fallacibus herbis,

Neu timeat celeres segnior agna lupos.

Tunc nitidus plenis confusus rusticus arcis

Ingerat ardenti grandia ligna foco.

Turbaque vernarum saturi bona signa coloni

Ludet, & ex virgis extruet ante casas.

Euentura precor, vident vt felicibus exitis

Significet placidos nuncia fibra Deos?

Nunc mihi nunc fumos veteris proferte Falernos

Consulis & Chio soluite vincla cado.

Vina diem celebrent non festa luce madere

Est rubor, errantes & male ferre pedes.

Sed bene Messalam sua quisque ad pocula dicat:

Nomen & absentis singula verba sonent.

Gentis Aquitanæ celeberrimus Messala triumphis

Et magna in tonsis gloria victor auis,

Huc ades, adspiraque mihi, dum carmine nostro

Redditur agricolis gratia cælitibus.

Rura cano, rurisque Deos. his vita magistris

Destituit quærna pellere glande famem.

Illi compositis primum docueretigillis

Exiguam viridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primum docuisse feruntur
Seruitium, & plastro supposuisse rotam.
Tunc victus abiere feri, tunc consita pomus.
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas:
Aurea tunc pressos pedibus dedit vva liquores.
Mistaque securo est sobria lympha mero.
Rura ferant messes, calidi cum sideris æstu
Deponit flauas annua terra comas.
Rure leuis verno flores apis ingerit alueo,
Compleat vt dulci sedula melle fauos.
Agricola ad siluam primum lassatus aratro,
Cantauit certo rustica verba pede:
Et satur arenti primum est modulatus auena
Carmen, vt ornatos duceret ante Deos.
Agricola & minio suffusus, Bacche, rubenti,
Primus inexperta duxit ab arte choros:
Haic datus a pleno memorabile manus ouili
Dux pecoris hircus. duxerat hircus oves.
Rure puer verno primum de flore coronam
Fecit, & antiquis imposuit Laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit tergo lucida vellus ouis.
Hinc & foemineus labor est, hinc pensa, colusque,
Fusus & appposito pollice versat opus.
Atque aliqua assidue textrix operata Mineruam
Cantat, & ad plussu tela sonant latere.
Ipse quoque inter agros, interque arma Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primum se exercuit arcu.
Hei mihi quam doctas nunc habet ille manus!
Nec pecudes velut ante petiit. fixisse puellas
Gestit, & audaces perdomuisse viros.
Hic iuueni detraxit opes. hic dicere iussit
Limen ad iratae verba pudenda senem.
Hoc duce custodes furtim transgressa iacentes

Ad iuuenem tenebris sola puella venit:
 Et pedibus preterit iter suspensa timore,
 Explorat cæcas cui manus ante vias.
 Ah miser! quos hic grauitèr Deus urget. at ille
 Felix, cui placidus leniter afflat Amor.
 Sancte veni dapibus festis, sed pone sagittas,
 Et procul a dentes hinc procul abde faces.
 Vos celebrem cantate Deum, pecorique vocate
 Voce, palam pectori, clam sibi quisque vocet:
 Aut etiam sibi quisque palam. nam turba iocosa
 Obstrepat, & Phrygio tibia curua sono.
 Ludite, iâ nox iungit equos, curiûque sequuntur
 Matris lasciuo sidera fulua choro.
 Postque venit tacitus fuluis circumdatus alis.
 Somnus, & incerto somnia nigra pede.

ELEGIA II.

Dicamus bona verba. venit natalis ad aras.
 Quisquis ades, lingua vir, mulierque faue.
 Vrantur pia thura focis, vrantur odores,
 Quos tener e terra diuite mittit Arabs.
 Ipse tuos Genius adsit visurus honores,
 Cui decorent sanctas mollia lecta comas,
 Illius puro distillent tempora nardo.
 Atque satur libo sit, madeatque mero.
 Annuat & Cerinthe tibi quodcunque rogabis,
 En age, quid cessas? annuit ille, roga
 Auguror, vxoris fides optabis amores
 Iam reor hoc ipsos edidicisse deos
 Nec tibi malueris totum quæcunque per orbem.
 Fortis arat valido rusticus arua boue.
 Nec tibi gemmarum quicquid felicibus vndis
 Nasctur, Eoi qua maris vnda rubet
 Vora cadunt. vtinam strepitantibus aduolet alis,
 Flauaque coniugio vincula porret Amor.
 Vincula quæ maneant semper, dū tarda senectus

Inducat rugas, inficiatque comas.
 Huc veniat natalis avis, prolemque ministros.
 Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA III.

Rura tenent, Cornute, meam villegue puellā.
 Ferreus est cheu quisquis in vrbe manet.
 Ipsa Venus lætos iam nunc migravit in agros,
 Verbaque aratoris rustica discit Amor.
 O ego, quū dominam adspicerē, quā fortiter illic
 Versarem valido pingue bidente solum.
 Agricolaque modo curuum sectarer aratrum,
 Dum subigunt steriles arua serenda boues.
 Nec quererer, quod sol graciles exureret artus,
 Læderet & teneras pustula rupta manus.
 Pauit & Admeti tauros formosus Apollo:
 Nec cithara, intonsæ profueruntue comæ.
 Nec potuit curas sanare salubribus herbis.
 Quicquid erat medicę vicerat artis Amor.
 Tunc fiscella leui detexta est vimine iunci,
 Raraque per nexus est via facta sero.
 O quoties illo virulum gestante per agros
 Dicitur occurrens erubuisse soror.
 O quoties anse, caneret dum valle sub alta,
 Rumpere mugitu carmina docta boues.
 Sepe duces trepidis petiere oracula rebus:
 Venit & e templis irrita turba domum.
 Sepe horrere sacros doluit Latona capillos,
 Quos admirata est ipsa nouerca prius.
 Quisquis inoratumque caput, crinesque solutos
 Adspiceret, Phœbi quæreretur ille comam. [thon
 Delos vbi nunc, Phœbe, tua est? vbi Delphica Pi-
 Nempe Amo in parate iubet esse casa.
 Felices olim, Veneri quum fertur aperte
 Servire æternos non puduisse Deos.
 Fabula nunc ille est sed cui sua cura puella est,
 Fabula

Fabula sit, mauult, quam sine amore Deus.
 At tibi dura seges, Nemesim quæ abducis ab vrbo
 Porfoluat nulla semina terra fide.
 Et tu, Bacche tener, iucundæ confitor vuar,
 Tu quoque deuotos, Bacche, relinque lacus.
 Haud impune licet formosas trifibus agris
 Abdere: non tanti sunt tua musta, patre.
 O valeant fruges, ne sint modo rure puellæ,
 Glans alat, & prisco more bibantur aquæ
 Glans aluis veteres, & passim semper amant,
 Quid nocuit, sulcos non habuisse satos?
 Tum quibus adspirabat amor, præbebat aperte
 Mitis in vmbrosa gaudia valle Venus.
 Nullus erat custos, nulla exclusura volentes.
 Ianua si fas est, mos, precor, ille redi.
 Ducite, ad imperium domineq; sulcabitur agros.
 Non ego me vinclis verberibusque nego.

ELEGIA IIII.

Hic mihi seruitiū video, dominamque paratā
 Iam mihi libertas illa paterna vale.
 Seruitium sed triste datur, teneorque catenis.
 Et nunquam misero vincla remittet Amor.
 Et, seu quid mei ui, seu quid peccauimus, vrit,
 Vror, io remoue, læua puella, faces.
 O ego ne possim tales sentire dolores,
 Quam mallem in gelidis montibus esse lapis.
 Stare vel insans cautes obnoxia ventis
 Nanfraga quam vasti tunderet vnda maris.
 Nunc & amara dies, & noctis amarior vmbra est.
 Omnia nam tristi tempora selle madent.
 Nec prosunt Elegi, nec carminis auctor Apollo.
 Illa caua precium flagitat vique manu,
 Ite procul Musæ, si non prodestis amanti.
 Non ego vos, vt sint bella canenda, colo.
 Nec refero Solisque vias, & qualis, vbi orbem

Compleuit, versis Luna recurrit equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.
Ite procul Musæ, si nihil ista valent.
At mihi per eadem, & facinus sunt dona paranda,
Ne iaceam clausam flebilis ante domum.
Aut rapiam suspensa focis insignia sacris.
Sed Venus ante alios est violanda mihi.
Illa malum facinus suadet, dominamque rapacem.
Dat mihi sacrilegas sentiat illa manus.
O pereat quicumque legit viridesque smaragdos,
Et niueam Tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auariæ causas, & Coa puellis
Vestis, & e rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas. hinc clauim ianua sensit,
Et cœpit custos liminis esse canis.
Sed precium si grande feras, custodia victa est:
Nec prohibent clauēs, & canis ipse tacer.
Heu quicumque dedit formam cælestis auaræ,
Quale bonum multis attulit ipse malis?
Hinc fletus, rixæque sonent. hæc denique causa
Fecit, vt infamis hic Deus esset Amor.
At tibi, quæ precio victos excludis amantes,
Eripiant partas ventos & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes spectent incendia læti,
Nec quisquam flammæ sedulus addat aquam.
Seu veniat tibi mors, nec erit qui lugeat vllus,
Nec qui dec mœstas munus in exequias.
At bona, quæ nec auara fuit, centum licet annos
Vixerit, ardentem flebitur ante rogi.
Atque aliquis senior veteres veneratus amores,
Annua constructo ferta dabit tumulo.
Et bene discedens dicet, placideque quiescas.
Terraque securæ sit super ossa lenis.
Vera quidem moneo. sed profunt quid mihi vera?
Illius est nobis lege colendus Amor.
Qui nec etiam sedes iubeat si vendere auitas:

Ite

Ite sub imperium, sub titulumque lares.
 Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni,
 Quicquid & herbarum Thessalia terra gerit.
 Et quod, ubi indomitis gregibus Venus afflat
 amores,

Hippomanes cupidae stillat ab inguine equæ:
 Si modo me placido videat Nemesis mea vultu,
 Mille alias herbas misceat illa: bibam.

ELEGIA V.

Phoebe faue, nouus ingreditur tua tēpla sacer-
 Huc age cū cithara, carminibusq; veni. [dos,
 Nunc te vocales impellere pollice chordas,
 Nunc precor ad laudes flectere verba meas.
 Ipse triumphali deuinctus tempora lauro,
 Dum cumulant aras, ad tua sacra veni.
 Sed nitidus, pulcherque veni. nunc indue vestē
 Depositam, longas nunc bene pectus comas,
 Qualem te memorant Saturno rege fugato.
 Victori laudes concinuisse Ioui.
 Tu procul euentura vides. tibi debitus augur
 Scit bene quid fati prouida cantet auis.
 Tuque regis sortes. per te præsenti aruspex,
 Lubrica signauit quum Deus exta notis.
 Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est;
 Abdita quæ senis fata canit pedibus.
 Phoebe sacras Messalinum sine tangere chartas.
 Varis: & ipse, precor, quod canat illa, doce.
 Hæc dedit Æneæ sortes, postquam ille parentem
 Dicitur, & raptos sustinuisse Lares.
 Hæc fore credebat Romam, quum mœstus ab alto
 Ilion, ardentes respiceretque Deos.
 Romulus æternæ nondum formauerat vrbis
 Mœnia, consorti non habitanda Remo.
 Sed tunc pascebant herbosa palatia vaccae,
 Et stabant humiles in Iouis arce case.
 Lacte madens illic suberat Pan ilicis umbræ,

Et facta agresti lignea falce Pales:
 Pendebatque vagi pastoris in arbore votum:
 Garrula siluestri fistula sacra Deo.
 Fistula cui semper decrescit arundinis ordo,
 Nam calamus cera iungitur usque minor.
 At qua Velabri regio pater, ire solebat
 Exiguus pulsa per vada linter aqua.
 Illa sæpe gregis ditis placitura magistro
 Ad iuuenem festæ est vesta puella die.
 Cum qua fecundi redierunt munera ruris.
 Caseus, & niueæ candidus agnus ouis.
 Impiger Aenea volitantis frater Amoris,
 Troica qui profugis sacra vehis ratibus,
 Iam tibi Laurentes adsignat Iuppiter agros:
 Iam vocat errantes hospita terra Lares.
 Troia quidem tum se mirabitur, & sibi dicet
 Vos bene tam longa consuluisse via.
 Illic sanctus eris, quum te veneranda Numici
 Vnda Deum cælo miserit indigetem.
 Ecce super festas voluat Victoria puppes:
 Tandem ad Troianos diua superba venit.
 Ecce mihi lucent Rutulis incendia castris.
 Iam tibi prædico, barbære Turne, necem.
 Ante oculos Laurens castrum, murusque Lauini est.
 Albaque ab Ascanio condita longa duce.
 Te quoque iam video Marti placitura sacerdos
 Illa, vestales deseruisse focos:
 Concubitusque tuos furim, vitasque iacentes.
 Et cupidi ad ripas arma relictæ Dei.
 Carpite nunc tauri de septem montibus herbas,
 Dum licet. hic magnæ iam locus urbis erit.
 Roma tuum nomen terris fatale regendis
 Qua sua de cælo prospicit alma Ceres:
 Quaque patent ortus, & qua fluitantibus undis
 Solis anhelantes abluit amnis equos.
 Vera cano. sic usque sacras innoxia lauros

Vescar, & æternum sit mihi virginitas.

Hæc cecinit vates, & te sibi, Phœbe, vocauit,
lactauit fusa sed caput ante coma.

Quicquid Amalthea, quicquid Marpeſſia dixit,
Herophile Phœbo grata quod admonuit:

Quodq; Albuna ſacras Tiberis per flumina ſorte
Portarit, ſicco perlueritque ſinu,

Hæ fore dixerunt belli mala ſigna cometan,

Multus vt in terras deplueretque lapis:

Atque tubas, atque arma ferūt ſtrepitantia celos.

Audita, & lucos præciuiſſe fugam.

Ipfum etiam Solem deſectum lumine vidit,

Iungere pallentes nubilus, annus equos.

Et ſimulachra Deum lacrimas fudiſſe tepentes,

Fataque vocales præmonuiſſe boues

Hæc fuerunt olim. ſed tu iam, mitis Apollo,

Prodigia indomitis merge ſub equoribus.

Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis,

Omne quo felix, & ſacer annus eat.

At laurus bona ſigna dedit. gaudere coloni.

Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres.

Obſitus & muſto feriat pede ruſticus vuas,

Dolia dum, magni deficiuntque lacus.

At madidus Baccho ſua feſta Palilia paſtor

Concinet. a ſtabulis tunc procul eſte lupi.

Ille leuis ſtipulæ ſolenneis potus acernos

Accendet, flammæ tranſilietque ſacras.

Et foetus matrona dabit, natusque parenti

Oſcula comprenſo auribus eripiet.

Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,

Balbaque cum puero dicere verba ſenem.

Tunc operata Deo pubes diſcumbet in herba.

Arboris antiquæ qua leuis vmbra cadet.

Aut e veſte ſua tendent vmbacula ſertis

Vincta. coronatus ſtabit & ipſe calix.

At ſibi quiſque dapēs, & feſtas extru et alie

Ceſpitibus

Cespitibus mensas, cespitibusque torum.
 Ingeret hic hortus iuuenis maledicta puellæ,
 Postmodo quæ votis irrita facta velit.
 Nam ferus ille tuæ plorabit sobrius idem,
 Et se iurabit mente fuisse mala.
 Pace tua pereant arcus, pereantque sagittæ
 Phœbe: modo in terris erit inermis Amor.
 Ars bona, sed postquam sumpsi sibi tela Cupido,
 Eheu quam multis ars dedit illa malum.
 Et mihi præcipue, iaceo quum saucius annum:
 Et faueo morbo, quum iuuat ipse dolor
 Vixque cano Nemefim, sine qua, versus mihi nu-
 Verba potest, iustos aut reperire pedes. [Ilus.
 Acer Amor, fractas utinam tua tela sagittas
 Si licet, extinctas adspiciamque faces.
 Tu miserum torques, tu me mihi dira precari
 Cogis, & insana mente nefanda loqui.
 At tu, nam diuum seruat tutela poetas,
 Præmoneo vari parce, puella, sacro:
 Ut Messalinum celebrem. quum præmia belli
 Ante suos currus oppida victa feret
 Ipse gerens laurus, lauro deuinctus agresti
 Miles io magna voce triumphæ canam.
 Tunc Messala meus pia dei spectacula turbæ,
 Et plaudat curru prætereunte pater
 Annue. sic tibi sint inronsi, Phœbe: capilli.
 Sic tua perpetuo sit tibi casta soror.

ELEGIA VII

Castra Macer sequitur. tenero quid fiet Amori?
 Si comes & collo fortiter arma geret,
 Et, seu longa virum terræ via, seu vaga ducent.
 Æquora, cum telis ad latus ire volet:
 Vre, puer, quæso, tua qui ferus otia liquit
 Atque iterum erronem sub tua signa voca
 Quod si militibus parces, eris hic quoque miles.
 Ipse.

Ipse, leuem galea qui sibi portet aquam:
Castra peto, valeatque Venus, valeantque puellæ.
Et mihi sunt vires, & mihi facta tuba est.
Magna loquor. sed magnifice mihi magna locuto
Excutiunt clausæ forrta verba fores.
Iuravi quo ties rediturum ad limina nunquam?
Quam bene iuravi, pes tamen ipse redit.
At tu, quisquis is es, cui tristi fronte Cupido
Imperit at, nostra sint tua castra domo.
Ferre a non Venerem, sed prædam sæcula laudant.
Præda tamen multis est operata malis.
Præda ferasacies cinxit discordibus armis.
Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorque venit
Præda vago iussit geminare pericula ponto,
Bellica quum dubijs rostra dedit ratibus.
Prædator cupit immensos obfistere campos,
Vt multa innumera iugera pascat oue.
Cui lapis externus curæ est, vrbisque tumultu
Porratur validis mille columna iugis:
Claudit & indomitum moles mare, lenius vt intra,
Negligat hibernas piscis adesse minas.
At tibi læta trahant Samiæ conuiuia testæ,
Fictaque Cumana lubrica terra rota.
Heu heu diuitibus video gaudere puellas.
Iam veniant prædæ, si Venus optatopes:
Vt mea luxuria Nemesis fluat: vtque per urbem
Incedat donis conspicienda meis.
Illa gerat vestes tenues, quas fœmina Coa
Texuit; auratas disposuitque vias.
Illi sint comites fusci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi selectos certent præbere colores
Africa puniceum, purpureumque Tyros.
Nota loquor: regnum ipse tener quem sæpe coegit
Barbara gypatos ferre catasta pedes,

elegit

ELEGIA VIII

Finirent multi leto mala. credula vitam
 Spes fouet, & melius cras fore semper ait.
 Spes alii agricolae spes, fulcis credit aratis
 Semina quæ magno fœnore reddat ager.
 Hæc laqueo volucres, hæc captat arûdine pisces,
 Quum tenues hamos abdidit ante cibus.
 Spes etiam valida solatur compede vinctum.
 Crura sonant ferro, sed canit inter opus
 Spes facillè Nemesim spondet mihi sed negat illa.
 Hei mihi, ne vincas, dura puella, deam
 Parce per immatura tuæ precor ossa sororis.
 Sic bene sub tenera parua quiescat humo.
 Illa mihi sancta est, illius dona sepulchro,
 Et madefacta meis fœta seram lacrimis.
 Illius ad tumulum fugiam, supplexque sedebo,
 Et mea cum muro fata querar cinere.
 Non feret vsque suum te propter flere clientem.
 Illius vt verbis sis mihi lenta, veto.
 Ne tibi neglecti mittant noua semina manes,
 Mœstaque sopitæ stet soror ante torum.
 Qualis ab excelsa præceps delapsa fenestra
 Venit ad infernos sanguinolenta lacus.
 Desino, ne dominae luctus renouentur acerbi.
 Non ego sum tanti, ploret vt illa semel.
 Nec lacrimis oculos digna est fœdare loquaces.
 Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
 Lena verat miserum Phryne, furtimque tabellas
 Occulto portans, itque, reditque sinu.
 Sæpe, ego quum domino dulces a limine diro
 Agnoscō voces, hæc negat esse domi.
 Sæpe, vbi nox promissa mihi est, languere puellā
 Nunciat, aut aliquas extimuisse minas.
 Tunc morior curis. tunc mens mihi perdita fingit
 Quisue meam teneat, quot teneatur modis.
Tunc

Tunc tibi, lena, precor diras. satis anxia viuas,
Mouerit e votis pars quotacunque deos.

FINIS.

ALBII TIBULLI EQVITIS ROMANI

LIBER. III.

MArtis Romani festæ venere calendæ.

Exoriens nostris hinc fuit annus auis.

Et vaga nunc certa discurrent vndique pompa

Perque vias vrbis munera, perque domos.

Didice Pierides, quonam donetur honore

Seu mea, seu fallor, cara Neæra, rament.

Carminibus formosæ, precio capiuntur auaræ.

Gaudeat, ut digna est, versibus illa meis.

Lutea sed niueum inuoluat membrana libellum,

Pumex & canas tondet ante comas:

Summaque prætexat tenuis fastigia chartæ,

Indicet ut nomen littera facta tuum.

Atque inter geminas pingantur cornua frontes.

Sic etiam comptum mittere oportet opus.

Per vos auctores huius mihi carminis oro,

Castaliamque umbram, Pieriosque lacus,

Ite domum, cultumque illi donate libellum

Sicut erit, nullus defluat inde color.

Illam mihi referet, si nostri mutua cura est,

An minor, an toto pectore deciderim.

Sed primum meritam longa donare salute,

Atque hæc submitto dicere verba sono:

Hæc tibi, vir quondam, nunc frater, casta Neæra,

Mittit

Mittit & accipias munera parua, rogat
 Teque suis iurat caram magis esse medullis:
 Siue sibi coniunx, siue futura soror.
 Sed potius coniunx huius spem nominis illi
 Auferet extincto pallida Ditis aqua.

ELEGIA II.

Qui primum caram iuueni, carumque puellæ
 Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
 Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
 Viuere & crepta coniuge qui potuit.
 Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
 Ingenio. frangit fortia corda dolor.
 Hæc mihi verba loqui pudor est, vitæque fateri
 Tot mala perpeßæ tædia nota meæ
 Ergo ego quum tenuem fuero mutatus in vmbra,
 Candidaque ossa super nigra fauilla reget,
 Ante meum veniat longos incomta capillos,
 Et fleat ante meum mœsta Neera rogam.
 Sed veniet caræ matris comitata dolore.
 Mœreathæc genero, mœreat illa viro.
 Præfatæ ante meos manes, animamque, rigatæ,
 Perfusæque pias ante liquore manus:
 Pars que sola mei superabit corporis, ossa
 Incinctæ nigra candida veste legant.
 Et primum annoso spargant collecta Lyæo,
 Mox etiam niueo fundere lacte parent.
 Post hæc carbascis humorem tollere ventis,
 Atque in marmorea ponere sicca domo.
 Illic quas mittit diues Panchaiameres,
 Eoque Arabes, diues & Assyria:
 Et nostri memores lacrimæ fundantur eodem.
 Sic ego componi versus in ossa velim
 Sed tristem mortis demonstret litera causam,
 At que hæc in celebri carmina fronte notet:
 Lygdamus hic situs est. dolor huic, & causa Neeræ
 Coniugis

Coniugis ereptę, caussa perire fuit.

ELEGIA III.

Quid prodest celum votis impleſſe, Neæra?
 Blandaue cū multa thura dediſſe preceſ?
 Non vt marmorei prodirem e limine teſti.
 Inſignis clara, conſpicuusque domo:
 Aut vt multa mei renouarent iugera tauri,
 Et magnas meſſes terra benigna daret:
 Sed tecum vt longę ſatiarem gaudia vitę.
 Inque tuo caderet noſtra ſenectia ſinu
 Tunc, quum permenſo defunctus tempore lucis
 Nudus Lethęa cogerer ire rate.
 Nā graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auris?
 Aruaque ſi findant pingua mille boues?
 Quidue domus prodeſt Phrygijs innixa colūnis:
 Tęnare ſiue tuis, ſiue Cariſte tuis?
 Et nemora in demibus ſacros imitantia lucos?
 Auratęque trabes, marmoreumque ſolum?
 Quidue, in Erythręo legitur quę litore concha
 Tinſtaque Sidonio murice lana iuuat?
 Et quę præterea populus miratur, in illis
 Inuidia eſt. falſo plurima vulgus amat.
 Non opibus mentes hominum curęque leuantur.
 Nam fortuna ſua tempora lege regit.
 Sit mihi paupertas tecum iucunda Neæra:
 At ſine te regum munera nulla volo.
 O niueam, quę te poterit mihi reddere, lucem!
 O mihi felicem terque, quaterque diem!
 At ſi pro dulci reditu quęcunque vouentur,
 Audiat auerſa non meus aure Deus
 Nec me regna iuuent, nec Lydius aurifer amnis,
 Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
 Hęc alij cupiant. liceat mihi paupere cultu
 Securo cara coniuge poſſe frui.
 Adſis, & timidis faucas, Saturnia, votis,

Et faueas concha Cypria uesta tua.
 Aut si fata negant reditum, tristesque sorores
 Stamina quæ ducunt, quæque futura neunt:
 Me vocet in vastos amnes, nigramque paludem
 Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

ELEGIA III.

Dimeliora ferant, nec sint insomnia vera,
 Quæ tulit extrema proxima nocte quies.
 Ite procul vanum, fallumque auertite visum.
 Desinite in vobis quærere velle fidem.
 Diui vera monent. venturæ nuncia sortis.
 Vera monent Thuscis extra probata viris.
 Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
 Et puidas mentes falsa timere iubent,
 Et vanum ventura hominum genus omnia noctis
 Farre pio placant, & saliente fale
 Et tamen, utcunque est, siue illi vera moneri,
 Mendaci somno credere siue volent:
 Efficiat vanos noctis Lucina timores,
 Et frustra immeritum pertimuisse velit.
 Si mea nec turpi mens est obnoxia facto,
 Nec læsit magnos impia lingua Deos.
 Iam nox æthereum nigris emensa quadrigis
 Mundum, cæruleas lauerat amne rotas:
 Nec me sopierat menti Deus utilis agræ
 Somnus, sollicitas deficit ante domos.
 Tandem quū summo Phœbus prospexit ab ortu,
 Pressit languentis lumina sera quies.
 Hic iuuenis casta redimitus tempora lauro
 Est visus nostra ponere sede pedem.
 Non illo quicquam formosius vlla priorum
 Ætas, humanum nec videt illud opus.
 Intonsi crines longa ceruice fluebant.
 Stillabat Tyrio myrtea rore coma.
 Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,

Et color in niueo corpore purpureus:

Vt iuueni primum virgo deducta marito,

Inficitur teneras ore rubente genas:

Us quum contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & Autumno candida mala rubent.

Ima videbatur talis illudere palla,

Namque hæc in nitido corpore vestis erat:

Artis opus raræ fulgens testudine & auro

Pendebat læua garrula parte lyra.

Hanc primum veniens plectro modulatus eburno

Felices cantus ore sonante dedit.

Sed postquam fuerant digiti cum voce locuti,

Edidit hæc tristi dulcia verba modo:

Salve cura deum, casto nam rite poetæ

Phæbusque, & Bacchus, Pieridesque fauent?

Sed proles Semeles Bacchus, doctæque sorores

Dicere non norunt, quid ferat hora sequens,

At mihi fatorum, leges, æuque futuri

Euentura pater posse videre dedit.

Quare ego quæ dico non fallax, accipe, vates:

Quodque Deus vero Cynthius ore ferat.

Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,

Quantum nec cupido bella puella viro:

Pro qua sollicitas cælestia numina votis,

Quæ tibi securos non finit ire dies:

Et quum te fusco somnus velauit amictu,

Vanum nocturnis fallit imaginibus:

Carminibus celebrata tuis formosa Neera

Alterius mauult esse puella viri.

Diuersasque suas agitat mens impia curas,

Nec gaudet casta nupta Neera domo.

Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,

Ah! pereat, didicit fallere siqua virum.

Sed flecti poterit mens est mutabilis illis.

Tu modo cum multa brachia tende fide.

Sæuus Amor docuit validos restare labores.

Sæuus Amor docuit verbera sæua pati,
 Me quondam Adæmeti niueas pauisse iuuenas,
 Non est in vanum fabula ficta iocum.
 Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora,
 Nec similes chordis reddere voce sonos,
 Sed perlucenti cantus meditabar auena,
 Ille ego Latone filius, atque Iouis.
 Nescis quid sit Amor, iuuenis, si ferre recusas
 Immitem dominam, coniugiumque ferum,
 Ergo ne dubita, blandas adnibere querelas.
 Vincuntur molli pectora dura prece.
 Quod si vera canunt sacris oracula templis,
 Hæc illi nostro nomine dicta refer:
 Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse.
 Felix hoc alium desine velle virum.
 Dixit, & ignauus de fluxit pectore somnus.
 Ah ego non possum tanta videre mala.
 Nec tibi crediderim votis contraria vota,
 Nec tantum crimen pectori inesse tuo.
 Nam te nec vasti genuerunt æquora Ponti,
 Nec flammam voluens ore Chimæra fero:
 Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
 Cui tres sunt linguæ, tergeminumque caput:
 Scyllaque virgineam canibus subcincta figuram
 Nec te conceptam sæua læna tulit:
 Barbara nec Scythiæ tellus, horrendaue Syrtis:
 Sed culta, & duris non habitanda domus:
 Et longe ante alios omnes mitissima mater,
 Isque pater, quo non alter amabilior
 Hæc Deus in melius crudelia somnia vertat,
 Et iubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

VOs tenet, Etruscis manat quæ fontibus vnda,
 Vnda sub æstiuum non adeunda canem.
 Nunc autem acris Baiarum maxima lymphis,
 Quum

Quum se purpureo vere remittit hyems.
 At mihi Persephone nigram denunciat horam.
 Immerito iuueni parce nocere, Dea.
 Non ego tentavi nulli temeranda virorum.
 Audax laudandæ sacra docere Deæ.
 Nec mea mortiferis infecit pocula succis
 Dexteræ, nec cuiquam terra venena dedit.
 Nec nos sacrilegi templis admouimus ergo. *nigres*
 Nec cor sollicitant facta nefanda meum.
 Nec nos insanæ meditantur iurgia lingue.
 Impia in aduersos soluimus ora deos.
 Et nondum cani nigros læsere capillos.
 Nec venit tardo curua senecta pede.
 Natalem primo nostrum videre parentes
 Quum cecidit fato consul vterque pari.
 Quid fraudare iuuat vitem crescentibus vuis?
 Et modo nata mala vellere poma manu?
 Pareite, pallentes vmbra quicunque tenetis,
 Duraque sortiti tertia regna Dei.
 Elysios olim liceat cognoscere campos,
 Lethæamque ratem, Cimmeriosque lacus.
 Quum mea rugosa pallebunt ora senecta,
 Et referam pueris tempora prisca senex.
 Atque vtinam vano nequicquam terrear æstu:
 Languent ter quinos sed mea membra dies.
 At vobis Thuscæ celebrantur numina lymphæ,
 Et facilis lenta pellitur vnda manu.
 Viuite felices, memores & viuite nostri:
 Siue erimus, seu nos fata fuisse velint,
 Interea nigras pecudes promittite Diti.
 Et niuei lactis pocula mista mero.

ELEGIA VI.

Candide Liber ades. sic sit tibi mystica vitis
 Sempet. sic edera tempora vincta feras.
 Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem.

Sapo

Sæpe tuo cecidit munere victus Amor.
Care puer, mæcant generoso pocula Baccho,
Et nobis prona funde Falerna manu.
Ite præcul durum curæ genus, ite labores:
Fulserit hic niueis Delius alitibus.
Vos modo proposito dulces faueatis amici,
Neue neget quisquam me duce se comitem.
Aut si quis vini certamen mire recuset,
Fallat eum recto cara puella dolo.
Ille facit dites animos Deus, ille ferocem
Contudit, & dominæ misit in arbitrium,
Armenias tigres, & fuluas ille leænas.
Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Hæc Amor, & maiora vult, sed poscite Bacchi
Munera, quem vestrum pocula sicca iuuant?
Conuenit ex æquo, nec toruus Liber in illos,
Qui se, quique vna vina iocosa colunt.
Iam venit iratus nimium, nimiumque seuerus,
Qui timet irati numina magna, bibas.
Quales his pœnas qualis quantusque minetur,
Cadmææ matris præda cruenta docet.
Sed procul a nobis hic sit timor: illaque, si qua est,
Quid valeat læsi, sentiat, ira Dei.
Quid precor ah demens? venti temeraria vota,
Aeræ & nubes diripienda ferant.
Quauis nulla mei superest tibi cura, Neæra:
Sis felix, & sint candida fata tua.
At nos securæ reddamus tempora mensæ.
Venit post multos vna serena dies.
Hic mihi, difficile est imitari gaudia falsa:
Difficile est tristi fingere mente iocum.
Nec bene mendaci risus componitur ore,
Nec bene sollicitis ebrîa verba sonant.
Quid queror infelix? turpes discedite curæ
Odit Lenæus tristia verba pater,
Gnosia, Thesæ, quondam periuria linguæ
Fleuisti

Fleuisti ignoto sola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus, Minoi, Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.
Vos ego nunc moneo: Felix, quicumque dolore
Alterius aures posse carere tuo.
Nec vos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda sordida lingua fide.
Esti perque suos fallax iurauit ocellos,
Iunonemque suam, perque suam Venerem,
Nulla fides inerit periuria ridet amantum
Iuppiter, & ventos irrita ferre iubet.
Ergo qui toties fallacis verba puellæ
Conqueror, ite a me seria verba, precor.
Quam vellem tecum longas requiescere noctes,
Et tecum longos peruigilare dies:
Perfida, nec merito nobis inimica merenti.
Perfida, sed quanuis perfida, cara tamen.
Naida Bacchus amat. cessas o lente minister?
Temperet annosum Martia lympa merum.
Non ego, si fugiat nostræ conuiuia mensæ
Ignotum cupiens vana puella torum,
Sollicitus repetam tota sospir la nocte.
Tu pueri, liquidum fortius adde merum,
Iandudum Tyrio madefactus tempora nardo
Debueram sertis implicuisse comas.

ALBII TIBULLI EQUITIS ROMANI.

LIBER III.

PANEGYRICVS AD MESSALAM,

TE, Messala, canā. Quanquā me cognita virtus
 Terret, vt infirmæ nequeant subsistere vires,
 Incipiam tamen At meritas si carmina laudes
 Deficiant: humilis tantis sim conditor actis:
 Nec tua præter te chartis intexere quisquam
 Facta queat, dictis vt non maiora super sint:
 Est nobis voluisse satis Nec carmina parua
 Respueris, etiam Phœbo gratissima dona
 Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hospes
 Icarus, vt puro testantur sidera cælo,
 Erigoneque, canisque, neget ne longior ætas.
 Quinetiam Alcides Deus ascensus Olympum
 Lata Molorheis posuit vestigia tectis.
 Paruaque cælestes pacauit mica, nec illis
 Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
 Hic quoque sit gratus parvus labor, vt tibi possim
 Inde alios aliosque memor componere versus.
 Alter dictet opus magni mirabile mundi,
 Qualis in immensum desederit aëra tellus,
 Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
 Et vagus e terris qua surgere nititur aër,
 Huic & contextus passim fluat igneus æther,
 Pendentique super claudantur vt omnia cælo.

At

At quodcumque meæ poterunt audere camcenæ,
 Seu tibi par poterūt, seu, quod spes abnuī, vltra,
 Siue minus, certeque; canent minus, omne vouemus
 Hoc tibi, nec tanto careat mihi carmine charta.
 Nā, quanquā antiquæ gentis superant tibi laudes,
 Non tua maiorum contenta est gloria fama,
 Nec quæris quid quaque index sub imagine dicat,
 Sed generis priscos contendis vincere honores,
 Quam tibi maiores, maius decus ipse futurus.
 At tua non titulus capiet sub nomine facta,
 Æterno sed erunt tibi magna volumina versu,
 Conuenientque tuas cupidi componere laudes
 Vndique quique canēt inctō pede, quique soluto,
 Queis potius certamen erit sim victor in illis,
 Vt nostrum tantis inscribam nomen in actis.
 Nam quis te maiora gerit castrisue, foroue?
 Nec tamē hinc aut hinc tibi laus maiorue, mino-
 Iusta pari premitur veluti quū pondere libra [rue
 Prona, nec hac plu. parte sedet, nec surgit ab illa.
 Qualis, inæquatū si quando onus vrget vtrinque
 Instabilis natat alterno depressior orbe.
 Nam seu diuersi fremat inconstantia vulgi
 Non alius sedare. queat seu iudicis ira
 Sit placanda, tuis poterit mitescere verbis.
 Non Pylos aut Ithace tantos genuisse feruntur
 Nestora, vel parux magnum decus vrbis Vlyssē.
 Vixerit ille senex quanuis, dum terna per orbem
 Sæcula fertilibus Titan decurrerit horis:
 Ille per ignotas audax errauerit vrbes,
 Qua maris extremis tellus includitur vndis.
 Nā Ciconumque manus aduersis reppulit armis:
 Non valuit Lotos captos auertere cussus:
 Cessit & Ætææ Neptunius incola rupis
 Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho.
 Vexit & Æolios placidum per Nerea ventos.
 Incutos adiit Læstrygonas, Antiphatenque,

L

Mobilis

Mobiliis Artacie gelidos quos irrigat vnda.
 Solum nec doctę verterunt pocula Circes:
 Quannisilla foret Solis genus, apta vel herbis,
 Aptaque vel cantu veteres mutare figuras.
 Cimmeriæ etiam obscuras accessit ad arces:
 Queis nunquam candente dies apparuit ortu,
 Siue super terras Phœbus, seu curreret infra.
 Vidit vt inferno Plutoni subdita regna,
 Magna Deum proles leuibus discurreret vmbriis;
 Præterijque cita Sireunm litora puppi.
 Illum inter gemine nantem confinia mortis,
 Nec Scyllæ sæuo conterrui impetus ore,
 Quū canibus rapidas quodā interserperet vndas,
 Nec violenta suo consumpsit more Charybdis,
 Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,
 Vel si interrupto nudaret gurgite pontum.
 Non violata agi fileantur pascua solis,
 Nō Amor, & fœcunda Atlantidos arua Calypsus,
 Finis & erroris miseri Phæacia tellus,
 Atque hæc seu nostras inter sunt cognita terras,
 Fabula siue nouum dedit his erroribus orbem,
 Sit labor illius, tua dum facundia maior.
 Nam te non alius billi tenet aptius artes,
 Qua deceat turam castris præducere fossam.
 Qualiter aduersos hosti defigere ceruos
 Quemue locum ducto melius sit claudere vallo,
 Fontibus vt dulces erumpat terra liquores:
 Vt facilique tuis aditus sit, & arduus hosti,
 Laudis & assidue vigeat certamine miles.
 Quis tardamue sudem melius, celeremue sagittā
 Iecerit, aut lento perfregerit obuia pilo?
 Ant quis equū celeremue arcto compescere freno
 Possit, & effusas rardo permittere habenas?
 Inque vicem modo directo contendere passu,
 Seu libeat curuo melius contendere gyro,

Quis

Quis palma seu dextra velit, seu laeva tueri,
 Siue hac, siue illac veniat grauis impetus hastæ,
 Amplior, aut signata cita loca rangere funda?
 Iam simul audacis veniant certamina Martis,
 Aduersisque parent acies concurrere signis,
 Tunc tibi non desit, faciem componere pugnae,
 Seu sit opus quadratum acies consistat in agmen,
 Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo,
 Seu libeat duplicem, seu iunctum cernere Martem,
 Dexter uti laeuum teneat, dextrumque sinister
 Miles, sitque duplex gemini victoria casus.
 At non per dubias errant mea carmina laudes,
 Nam bellis experta cano. testis mihi victæ
 Fortis lapidæ miles. testis quoque fallax
 Panonius gelidas passim disiectus in Alpes.
 Testis Arupinis & pauper natus in armis.
 Quem si quis videat, vetus ut non fregerit ætas,
 Ternamini Pylæ miretur sæcula famæ.
 Centum fœcundos Titan renouauerit annos,
 Ipse tamen velox celerem super eadere corpus
 Audet equum, validisque sedet moderator habenis.
 Te duce non alias conuersus terga domator
 Libera Romanæ subiecit colla catenæ.
 Nec tamen his contentus eris. maiora peractis
 Instant, compertum est veracibus ut mihi signis,
 Queis Amichaonius nequeat certare Melampus.
 Nam modo fulgentem Tyrio subtegmine vestem
 Indueras, oriente die duce fertilis anni,
 Splendidior liquidis quàm Sol caput extulit undis
 Et fera discordes tenuerunt flamina venti,
 Curua nec assuetos egerunt flumina cursus.
 Quio rapidum placidis etiam mare constitit undis,
 Vlla nec aërias volucris perlabitur auras,
 Nec quad rupes densas depascitur aspera siluas,
 Quin largita tuis sunt multa silentia votis.
 Iuppiter ipse leui vectus per inania curru

Adfuit, & cælo vicinum liquit Olympon;
 Intentaque tuis precibus se præbuit aures,
 Cunctaque veraci capite annuit abditus aris.
 Lætior eluxit structos super ignis acervos.
 Quin hortante Deo magnis insistere rebus
 Incipe non ijdem tibi sint, alijsque triumphis.
 Non te vicino remorabitur obuia Marte
 Gallia, nec latis audax Hispania terris
 Nec fera te Tyrio tellus obfessa colono.
 Nec qua vel Nilus, vel regia lympha Choaspes
 Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,
 Ardet Aresteis aut vnda perhospita campis.
 Nec qua regna vago Tomyris finiuit Araxe,
 Impia nec sæuis celebrans conuiuia mensis
 Vltima vicinus Phœbo tenet arua Padæus.
 Quaq; Hebr⁹, Tanaisq; Geras rigat, atque
 Magynos.

Quid moror? Oceanus ponto qua continet orbē,
 Nulla tibi aduersis regio sese offeret armis.
 Te manet inuictus Romano Marte Britannus,
 Teque interiecto mundi pars altera sole.
 Nam circumfuso consistit in aere tellus.
 Et quinque in partes toto disponitur orbe.
 Atque duæ gelido vastantur frigore semper.
 Illic & densa tellus absconditur vmbra,
 Et nulla incepto perlabitur vnda liquore,
 Sed durata riget densa in glaciemque, niuemque,
 Quippe vbi nō vnquam Tiran superegerit ortus
 At media est Phœbi semper subiecta calori,
 Seu propior terris æstiuum fertur in orbem,
 Seu celer hibernas properat decurrere luces.
 Non ergo presso tellus consurgit aratro,
 Nec frugem segetes præbent, nec pabula terre.
 Non illic colit arua Deus, Bacchusue, Ceresue,
 Nulla nec exustas habitant animalia partes.
 Fertilis hanc interposita, est, interque rigentes
 Nostra.

Nostraq; & huic aduersa solo pars altera nostro,
Quas similis vtrinq; tenens vicinia cæli
Temperat, alter & alterius vires necat aer.
Hinc placidus nobis per tempora vertitur annus.
Hic & colla iugo didicit summittere taurus,
Et lenta excelsos viris conscendere ramos.
Tondereturq; seges maturos annua partus,
Et ferro tellus, pontus confinditur ære:
Quinetiam structis exurgunt oppida muris.
Ergo vbi per claros ierint tua facta triumphos,
Solut vtroque idem diceris magnus in orbe.
Non ego sum satis ad tantæ præconia laudis,
Ipse mihi non si præscribat carmina Phœbus.
Et tibi qui possit magnis se accingere rebus
Valgius æreino propior non alter Homero.
Languida non noster peragit labor otia, quanuis
Fortuna, vt mos est illi, me aduersa fatiget.
Nam mihi quâ magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flauī ditantes ordine sulci,
Horrea, fœcundas ad deficientia messes:
Cuique pecus densa pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furique, lupoque:
Nunc desiderium superest. nam cura nouatur,
Quâ memor ante actos sēper dolor admonet annos
Sed licet asperiora cadant, spoliisque relictis:
Non te deficient nostræ memorare camœnæ.
Nec solum tibi Pierij tribuentur honores.
Pro te vel rapidas ausim maris ire per undas,
Aduersis hiberna licet tumeant freta ventis:
Pro te vel solus densis subsistere turmis,
Vel paruum Ætnæ corpus committere flammæ,
Dum quodcunque tuum est. nostri si paruula cura
Sit tibi quanta libet, si sit modo, non mihi regna
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi,
Posse Meleteas nec malle[m] vincere chartas.
Qued tibi si versus noster totusue minusue,

Vel

Vel bene si totus summo vel ineret in ore:
 Nulla mihi statuent finem te fata canendi
 Quinetiam mea tunc tumulus quum tegerit ossa,
 Seu matura dies celerem properat mihi mortē,
 Longa manet, seu vita tamen mutata figuram,
 Seu me finger equum rigidos percurrere campos
 Doctum, seu tardi pecoris sim gloria taurus:
 Siue ego per liquidū volucris vehar aëra pennis:
 In quencunquē hominē me longa receperit ætas,
 Inceptis de te subtexam carmina chartis.

LAVS SVLPITIÆ AD
 Martem II.

Sulpitia est tibi culta tuis, Mars magne, calēdis.
 Spectatum e cælo, si sapis, ipse veni.
 Hoc Venus ignoscet. at tu, violente, caueto,
 Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
 Illius ex oculis quum vult exurere diuos,
 Accendit geminas lampadas acer Amor.
 Illam quicquid agit, quoquo vestigia mouit,
 Componit furtim, subsequiturque decor,
 Seu soluit crines, fufis decet esse capillis:
 Seu comsit, comitis est veneranda comis,
 Vrit, seu Tyria voluit procedere palla:
 Vrit, seu niuea candida veste venit.
 Talis in æterno felix Vertumnus Olympo,
 Mille habet ornatus, mille decenter habet.
 Sola puellarum digna est, cui mollia caris
 Vellera det succis bis madefacta Tyros,
 Possideatque, metit quicquid bene olētribus aruis.
 Cultor odorata diues Arabs segetis:
 Et quascunque niger rubro de litore conchas
 Proximus Eois colligit Indus equis.
 Hanc vos, Pierides, festis cantate, calendis,
 Et testudinea, Phoebe superbe, lyra.

Hoc

Hoc solenne sacrum multos consumet in annos.
Dignior est vestro nulla puella choro.

*SULPITIA AD CERIN-
thum MI.*

PArce meo iuueni, seu quis bona pascua campi
Seu colis vmbrosi deuia montis, aper
Nec tibi sit duros acuisse in praelia dentes.
Incolumem custos hunc mihi seruet Amor.
Sed procul abducit venandi deuia cura.
Opereant siluæ, deficientque canes.
Quis furor est, quæ mens densos indagine colles
Claudentem, teneras lædere velle manus?
Quidue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candidaque hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, vt tecum liceat, Cerinthe vagari,
Ipsa ego per montes retia tota feram.
Ipsa ego velocis quæram vestigia cerui,
Et demum celeri ferrea vincla cani
Tunc mihi tunc placeant siluæ, si, lux mea, tecum.
Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
Tunc veniat licet ad casses, illæsus abibit:
Ne Veneris cupidæ gaudia turber, aper.
Tunc sine me sit nulla Venus, sed lege Dianæ
Caste puer casta retia tange manu.
Et quæcunque meo furtim subrepat amori,
Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu venandi studium concede parenti,
Et celer in nostros ipse recurre sinus.

AD PHOEBVM IIII

HVc ades, & teneræ morbos expelle puellæ:
Huc ades intonsa, Phœbe superbe, coma.
Crede mihi propera, nec te iam Phœbe pigebit,
Fermosæ medicas applicuisse manus.

Effice, ne macies pallentes occupet artus,

Neu notet informis pallida membra color.

Et quodcūque mali est, & quicquid triste timemus

In pelagus rapidis euehat amnis aquis.

Sancte veni, tecumque feras quicumque sapes,

Quicumque & cantus corpora fessa leuant.

Neu iuuenem torque, metuit qui fata puellæ,

Votaque pro domina vix numeranda facit.

Interdum vouet, interdum quod langueat illa,

Dicit in æternos aspera verba Deos.

Pone metum Cerinthe. Deus non lædit amantes.

Tu modo semper ama salua puella tibi est.

At nunc tota tua est. te solum candida secum

Cogitat, & frustra credula turba sedet.

Phœbe faue. laus magna tibi tribuetur, in vno

Corpore seruato, restituisse duos

Nil opus est fletu, lacrimis erit aptius vti,

Si quando fuerit tristior illa tibi.

Iam celebrer, iam lætus eris, quum debita redder

Cerratim sanctis lætus vterque focis,

Tunc te felicem dicet pia turba Deorum

Optabunt artes & sibi quicquid tuas.

AD CHERINTHVM V.

Qui mihi te, Cerinthe, dies dedit, hic mihi
sanctus.

Atque inter fastos semper habendus erit.

Te nascente nouum Parcæ cecinere puellis

Seruitium: & dederunt regna superba tibi.

Vror ego ante alias, iuuat hoc Cerinthe quod vror

Si tibi de nobis mutuus ignis adest.

Mutuus adsit amor. per te dulcissima furta,

Perque tuos oculos, per genium que rogo.

Magne Geni, cape thura libens, votisque faucto:

Si modo, quum de me cogitat ille, volet.

Quod si forte alios iam nunc suspirat amores,

Tunc, precor, infidos, sancte, relinque focos.

Nec

Nec tu sis iniusta Venus. vel seruiat æque
 Vincit vterque tibi, vel mea vincla leua.
 Sed potius valida teneamur vterque catena,
 Nulla queat posthac nos soluisse dies,
 Optat idem iuuenis, quod nos: sed tutius optat.
 Nam pudet hæc illum dicere verba palam.
 At tu, Natalis, quoniam Deus omnia sentis,
 Adnue. quid refert clamue, palamue rogeta?

AD IVNONEM VI.

Natalis Iuno, sanctos cape thuris accervos,
 Quos tibi dat tenera docta puella manu.
 Tota tibi est hodie, tibi se lætissima comsit:
 Staret vt ante tuos conspicienda focos.
 Illa quidem ornandi causas tibi, diua, relegat:
 Est tamen, occulte cui placuisse velit.
 At tu, sancta faue, ne quis diuellat amantes:
 Sed iuueni, quæso, mutua vincla para
 Sic bene compones. vllæ non ille puellæ
 Servire, aut cuiquam dignior illa viro:
 Nec possit cupidus vigilans deprendere custos,
 Fallendique vias mille ministret Amor.
 Adnue, purpureaque veni perlucida palla.
 Ter tibi sit libo, ter, dea casta, mero
 Præcipit & natæ mater studiosa, quod optat,
 Illa aliud tacita iam sua mente rogat.
 Vritur, vt celeres vrunt altaria flammæ,
 Nec, liceat quanuis, sana fuisse velit.
 Sic iuueni grata, veniet quum proximus annus.
 Hic idem votis iam vetus esset amor.

AD VENEREM VII.

Tandem venit Amor, quale m texisse pudori,
 Quâ nudasse alicui, sit mihi, fama, magis.
 Exorata meis illum Cytherea camœnis
 Attulit in nostrum, deposuitque sinum.

Exoluit

Exoluit promissa Venus, mea gaudia narret,
Dicetur si quis non habuisse sua.

Non ego signatis quicquam mandare tabellis,
Ne legar id nemo, quam meus ante, velim:
Sed peccasse iuuat, vultus componere famæ
Tædet, cum digno digna fuisse ferar.

AD MESSALAM VIII.

Inuisus natalis adest, qui rura molesto,
Et sine Cerinthe tristis agendus erit.
Dulcius vrbe quid est? an villa sit apta puellis,
Atque Eretino frigidus annus agro?
Iam nimium, Messala, mei studiose quiescas,
Non tempestiuæ sæpe propinque viz.
Hic animum, sensusque meos abducta relinques:
Arbitrio quanuis non finis esse meo.

DE NATALI DIE IX.

Scis iter ex animo sublatum triste puellæ,
Natali Romæ iam licet esse tuo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte venit.

Ad Sulpitiam X.

Gratū est, securus multū quod iam mihi de me
Permittis subito, ne male inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, pressumque quasillo
Scortum, quum Serui filia Sulpicia.
Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est,
Ne credam ignoto, maxima causa, toro.

Ad Cherinthum XI.

Esne tibi, Cerinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc vexat corpora fessa calor?
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim, quam te si quoque velle patem.
Ah mihi quid prosit morbos euincere vbi tu
Nostra potes lento pectore ferre mala?

Ne

Ne tibi sim, mea lux, eque tam feruida cura,
 Ut videor paucos ante fuisse dies,
 Si quicquam tota commisi stultia iuuenta,
 Cuius me fatear poenituisse magis,
 Hesternam quam te solum quod nocte reliqui,
 Ardorem cupiens dissimulare meum.

Ad Amicam XII.

N Vlla tuum nobis subducet foemina lectum,
 Hoc primū iuncta est foedere nostra Venus.
 Tu modo sola places: nec iam, te prater, in vrbem
 Formosa est oculis vlla puella meis.
 Atque utinam posses vni mihi bella videri.
 Displiceas alijs, sic ego tutus ero.
 Nil opus inuidia est. procul absit gloria vulgi:
 Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
 Sic ego secretis possum bene viuere filuis,
 Qua nulla humano sit via trita pede.
 Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atra
 Lumen, & in solis tu mihi turba locis,
 Nunc licet e caelo mittatur amica Tibullo:
 Mitteretur frustra, deficietque Venus.
 Hæc tibi sanctæ tuæ Iunonis numina iuro,
 Quæ sola ante alios est mihi magna deos.
 Quid facio demens? heu heu mea pignora cedo
 Iuravi stulte. proderit iste timor.
 Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius vres,
 Hoc peperit misero garrula lingua malum.
 Iam faciam quodcunque voles. tuus vsque manebo,
 Nec fugiam, nec te seruitium dominæ.
 Sed Veneris sanctæ confidam vinctus ad aras.
 Hæc notat iniustos, supplicibusque fauet.

De infamia sua Puella XIII.

R Vmor ait, crebro nostram peccare puellam.
 Nunc ego me luidis auribus esse velim.

Cri-

Crimina non hæc sunt nostro sine ficta dolore.

Quid miserum torques? rumor acerbe tace.

AD PRIAPVM

Villicus arari quondam, nunc cultor agelli
 Hæc tibi Perspectus templa, Priape, dico.
 Pro quibus officijs, si fas est, sancte, paciscor
 Adsiduus custos ruris ut esse velis.
 Improbus ut si quis nostrum violarit agellum,
 Hunc tu, sed raceo. scis, puto quod sequitur.

AD PRIAPVM.

Quid hoc noui est? quid ira nunciat Deūma
 Silente nocte candidus mihi puer
 Tepente quum iaceret abditus sinu,
 Venus fuit quæta, nec viriliter
 Iners senile penis extrulit caput.
 Placet, Priape? qui sub arboris coma
 Sacrum soles reuincte pampino caput
 Ruber sedere cum rubente fascino.
 At, ô Tripalle, sepe floribus nouis
 Tuas sine arte deligauimus comas,
 Abegimusque voce sæpe, quum tibi
 Senexue coruus, impigerue gracculus
 Sacrum feriret ore corneo caput.
 Vale nefande destitutor inguinum,
 Vale, Priape. debeo tibi nihil.
 Iacebis inter arua pallidus situ.
 Canisque seua, susque ligneo tibi
 Lutosus adfricabit oblitem latus!
 Scelestæ penis, ô meum malum graue
 Graui, piaque lege noxiam lues.
 Licet quæra, e. nec tibi tener puer
 Patebit vllus, imminente qui toro,
 Iuuante verset ante mobilem natem.
 Puella nec iocosa te leni manu
 Fouebit, adprimetue lubricum femur.

Bidens.

Bidens amica Romuli senis memor
Paratur, inter atra cuius inguina
Laret iacente pantice abditus specus,
Vagaque pelle tectus annuo gelu
Araneosus obsidet forem situs.
Tibi hæc paratur, ut tuum ter, aut quater
Voret profunda fossa lubricum caput.
Licebit æger angue lentior cubes,
Tereris vique, donec ah miser miser
Triplexque quadruplexque compleas specum.
Superbia ista proderit nihil, simul
Vagum sonante merferis caput luto.
Quid est, iners? pigetne lentitudinis?
Licebit hoc inultus auferas semel.
Sed ille quum redibit aureus puer,
Simul sonante senseris iter pede,
Rigente nervus excubet libidine,
Et inquietus inguina adrigat tumor.
Neque incitare cesset, usque dum mihi
Venusiocosæ molle ruperit latus.

DOMITI MARSI.

TE quoque Virgilio comitē nō æqua, Tibulle,
Mors iuuenem campos misit ad Elysios:
Ne foret, aut elegis molles qui fieret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

FINIS.

OVID. NASONIS

ELEGIA DE FLENS TI-
bulli immaturam mor-
tem.

Magna si mater, mater ploravit Achil-
lem

Et tangunt magnas tristitia fata deas,
Flebilis indignos elegeia solue capillos,

Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Ille tui vates operis, tua fama Tibullus

Ardet in extructo corpus inane rogo.

Ecce puer Veneris fert euerfamq; pharetram.

Et fractos arcus, & sine luce facem.

Aspice, demissis ut eat miserabilis alis,

Pectoraq; infesta tundat aperta manu.

Excipiunt lacrymas sparsi per colla capilli,

Oraq; singultu concutiente sonant.

Fratris in Aeneas sicillum funere dicunt

Egressum castris pulcher Iule tuis.

Nec minus est confusa Venus moriente Tibullo,

Quam iuueni rupit cum ferus inguen aper

At sacri vates, & diuum cura vocatur,

Sunt etiam qui nos numen habere putent.

Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,

Omnibus obscuras iniecit illa manus.

Quid pater Ismario, quid mater profuit Orphe?

Carbone quid victas obtupuisse feras?

Et Linum in sylvis idem pater edidit altis,

Dicitur inuicta concinuisse lyra.

Aspice Mæoniden, à quo ceu fonte perenni

Vatum Pieris ora rigantur aquis.

Huc quoq; summa dies nigro summersit Averno,

Effu-

Effugiunt auidos carmina sola rogos.
Durat opus vatum Troiani fama laboris,
Tarda긑; nocturno tela retexta dolo
Sic Nemesis longum, sic Delia nomen habebit;
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos sacra iuuat? quid nos Aegyptia profunt
Sistra? quid in vacuo secubuisse toro?
Dum rapiant malefacta bonos ignoscite fasso,
Solicitor nullos esse putare deos
Viue tamen moriture pius, cole sacra colentem,
Mors grauis à templis in caua busta trahet.
Carminibus confide boni, iacet ecce Tibullus,
Vix manet è toto parua quod vrna capit.
Tù ne sacer vates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus pasci nec timuere tuis?
Aurea sanctorum potuissent templa deorum
Vrere, quæ tantum sustinuerè nefas.
Auertit vultus. Erycis quæ possidet arces.
Sunt quo긑; qui lacrymas continuisse negant.
Sed tamen hoc melius, quam si Phœacia tellus
Ignorum vili supposuisset humo.
Hic certe manibus fugientes pressit ocellos
Mater, & in cineres vltima dona tulit.
Hic soror in partem misera cum matre doloris
Venit inornatas dilaniata comas.
Cum긑; tuis sua iunxerunt Nemesis긑; prior긑;
Oscula, nec solos destituere rogos.
Delia discedens felicius inquit amata
Sum tibi, vixisti dum tuus ignis eram.
Cui Nemesis, quid ais? tibi sūt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu.
Si tamen e nobis aliquid nisi nomen, & vmbra
Restat in Elysia valle, Tibullus erit.
Obuius huic venies edera iuuenilia cinctus
Tempora, cum Caluo docte Catulle tuo.
Tu quo긑; si falsum est temerati crimen amici,

Sanguis.

Sanguinis, atque animæ prodige Galle tuæ,
His comes umbra tua est, si qua est modò corporis umbra,

Hausisti numeros culte Tibulle pios.
Ossa quæta precor tuta requiescere in urna,
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

FINIS.

VITA PROPERTII

EX LIBRO TERTIO

Petri Criniti de Poëtis
Latinis.

Ex. Aurelius Propertius ex Menania oppido oriundus, quod in Umbria est: hoc enim & ipse autor alicubi testatur, sicuti cum ipsam Umbriam Romani Callimachi patriam vocat:

Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,

Umbria Romani patria Callimachi.

Sunt qui scribant eius patrem equestri dignitate ornatum, ac Triumvirali potestate fuisse, tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium secuti (Perusia capta) ex Octavij Cæsaris autoritate ad aram diui Iulij perducti, ibidem occisi fuerunt. Illud omnino constat, Aurelium hunc Propertium, magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, cum patrem suum in tenera adhuc ætate amisisset, quod illis versibus apparet,

*Aspice me cui parua domus fortuna re-
lictæ*

*dicta est,
Nullus & antiquo Marte triumphus
aui.*

Et alibi clarius.

*Ossaq; legisti, non illa etate legenda
Patri, & in tenues cogeris esse Lares.
Nam tua cum multi versarent rura iu-
uenci,*

*Abstulit excultas pertica tristis opes
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea
collo*

*Matris & ante deos libera sumpta
toga;*

*Tum mihi pauca suo de carmine dicat
Apollo,*

Et vetat insano verba tonare foro.

In vrbe autem breui, nominis celebritatem adeptus est, cum ingenij comitate, tum elegantia carminum. Meccenati & Cor. Gallo Maximè acceptus fuit, quod vterq; poetæ studiis, & doctrinæ pro similitudine professionis fauerent. Quidium quoq; Tibullum & Bassum inter principes amicos coluit, ad quos de suis caloribus & puellæ ingenio sæpius scripsit C. vero Plinius in Epistola ad Romanum Paulum refert Pascienum in scribendis elegiis eruditum habuisse inter suos maiores Propertium: itaque id, inquit, Passieno gentile est: nam & ex eodem municipio est quo Propertius: Vnde maximum studium Passieno fuit,

M calores

calores Propertij, atque ingenium suo carmine exprimere, cum in elegiis (vt inquit Plinius) foret egregius, atque præcipuus Propertius. Libros quatuor elegiarum composuit, in quibus serè suos calores, & Hostiæ laudem, ac formam celebrat. Nam puellam Hostiam miro quodam affectu exarsit quam murato nomine (vt est auctor L. Apuleius Cynthiam appellare maluit: ex quo Sidenius Apollinaris sic ad Hesperium scribit: Memineris inquit quod sæpe versum Corina cum suo Nasone compleuit, Lesbia cum Catullo, Cæsennia cum Getulio, Argentaria cum Lucano, & Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo, Callimachum præcipuè, Cyrenæū Mimnermum, & Philelam Græcos poëtas in carmine secutus est, quorum manibus comitem se profitetur: nam vt illi apud Græcos in Elegia consensu omnium præstiterunt ita Propertius quidem apud Latinos, eorum imitatione primas videtur quorundam iudicio consecutus Fab. autem Quintilianus, censor in literis acerrimus, cum Tibullum maxime commendauerit, non deesse tamen, inquit: quod Propertium malint, cum sit Ouidius lasciuior, Gallus in elegia durior. Ouidius certè cum sæpe de ipso Propertio agat, blandum, tenerum ac dulcem appellat multumque illius carmini semper concessit cum eundem poëtam suos ignes recensentem audirent:

*Sæpe suos solitus recitare Propertius
ignes;*

In re sodalitij qui mihi iuuetus erat.

Sed & Val. Martial. Propertij ingenio, & amoribus plurimum tribuit, cum eo maxime loco quo Galli Lycoridem, Tibulli Nemesim, & Lesbiam
Catulli

Catulli celebrat, nam & in Apophoretis sic de eodem:

*Cynthia facundi carmen iuuenile
Properti*

Accepit famam, nec minus ipsa dedit.

De obitu eius parum compertum. Quidam scripserunt illum annos alterum & XL. natum periisse. Alium verò Propertium fuisse Fulgentius ostendit, qui in lib. ad Calcidum de prisco sermone verba hæc ex Propertio refert: Catillata geris vadimonia publicum prostibulum.

Vitam Propertij è Lilij Gyraldi Dialogo 1111. haurias licet.

Commentarij in doctum hunc Poëtam extant.

*Philippi Beroaldi, M. Ant. Mureti,
Ios. Scaligeri. Iani Dusa F.*

*Gul. Canteri apud Plantinum, & Lipsij
Nota in variis.*

FINIS.

M 2

SEX. PROPERTII

AVRELII VMBRI

ELEGIARVM.

Liber I.

AD TVLLVM I.

Ynthia prima suis miserum me cepit
ocellis,Contactū nullis ante cupidinibus.
Tum mihi constantis deiecit lumina
fastus,Et caput impositis pressit Amor pedibus.
Donec me docuit castas odisse puellas
Improbis, & nullo viuere consilio.

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

Quum tamen aduersos cogor habere deos.
Minalion nullos fugiendo, Tulle, labores,
Sæuitiam duræ contudit lasidos.Nam modo Partheniis amens errabat in antris,
Ibat & hirsutas ille videre feras.Ille etiam Hylæi percussus vulnere rami
Saucius Arcadijs rupibus ingemuit.

Ergo velocem potuit domuisse puellam.

Tantum in amore preces, & bene facta valent.
In me tardus Amor non vllas cogitat artes:

Nec meminit notas, vt prius, ire vias.

At vos, deductæ quibus est fallacia Lunæ,

Et labor in magicis sacra piare focis:

En agedum, dominae mentem conuertite nostræ
Et,

Et facite illa meo palleat ore magis.
 Tunc ego crediderim vobis, & sidera, & amnes
 Posse Citæinis ducere carminibus.
 Et vos, qui sero lapsum reuocatis, amici,
 Quærite non sani pectoris auxilia.
 Fortiter & ferrum, sæuos patiemur & ignes:
 Sit modo libertas, quæ velit ira, loqui.
 Ferre per extremas gentes, & ferre per vndas,
 Qua non vlla meum fœmina norit iter.
 Vos remanete, quibus facili Deus annuit aures,
 Sitis & in tuto semper amore pares.
 In me nostra Venus noctes exercet amaras,
 Et nullo vacuus tempore defit Amor.
 Hoc, moneo, vitate malum. sua quenque moretur
 Cura, neque affueto mutet amore locum.
 Quod si quis monitis tardas aduerterit aures,
 Heu referet quanto verba dolore mea.

AD CYNTHIAM II.

Quid iuuat ornato procedere, vita, capillo?
 Et tennes Coa veste mouere sinus?
 Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?
 Teque peregrinis vendere muneribus?
 Naturæque decus mercato perdere cultu?
 Nec sinere in propriis membra nitere bonis?
 Crede mihi, non vlla tuæ medicina figuræ est.
 Nudus Amor formæ non amat artificem.
 Adspice quos summittit humus formosa colores,
 Et veniant ederæ sponte sua melius.
 Surgat & in solis formosius arbutus antris,
 Et sciat indociles currere lympa vias:
 Litora natiuis persudent picta lapillis,
 Et volucres nulla dulcius arte canant.
 Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe,
 Pollucem cultu non Thelayra soror.
 Non Idæ, & cupido quondam discordia Phœbo

Eueni patrijs filia litoribus.
 Nec Phrygium falso traxit candore maritum
 Aucta externis Hippodamia rotis:
 Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
 Qualis, Apelleis est color in tabulis.
 Non illis studium vulgo conquirere amantes.
 Illis ampla satis forma, pudicitia,
 Non ego nunc vereor, ne sis mihi vilior istis:
 Vni siqua placet, culta puella sate est.
 Quū tibi præferim Phœbus sua carmina donco,
 Aoniamque libens Calliopea lyram:
 Vnica nec desit iucundis gratia verbis,
 Omnia quæque Venus, quæq; Minerua probat.
 His tu semper eris nostræ grauissima vitæ,
 Tædia dum miseræ sint tibi luxuriz.

AD CYNTHIAM III.

Qualis Thesæa iacuit cedente carina
 Languida desertis Gnosia litoribus:
 Qualis & accubuit primo Cepheia somno,
 Libera iam duris coribus Andromede:
 Nec minus assiduis Edonis fessa choreis
 Qualis in herboso conceidit Apidano:
 Talis visa mihi mollem spirare quietem,
 Cynthia non certis nixa caput manibus.
 Ebria quum multo traherem vestigia Baccho,
 Et quaterent sera nocte facem pueri.
 Hanc ego, nondū etiam sensus deperditus omneis
 Molliter impresso conor adire toro.
 Et quanuis duplici correptum ardore iuberent
 Hac Amor, hac Liber, durus vterque Deus,
 Subiecto leuiter positam tentare lacerto,
 Osculaque admora sumere, & arma manu:
 Non tamen ausus eram dominæ turbare quietem,
 Expertæ metuens verbera sæuitiæ.
 Sed se intentis hærebam fixus ocellis,

Argus

Argus vti notis cornibus Inachidos.
 Et modo soluebam nostra de fronte corollas,
 Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus.
 Et modo gaudebam lapsos formare capillos,
 Nunc furmua cauis poma dabam manibus.
 Omniaque ingrato largibar munera Somno,
 Munera de prono sæpe voluta sinu.
 Et quoties raro duxti suspiria motu,
 Obstupui vano credulus auspicio:
 Nequa tibi insolitos portarent visa timores,
 Neue quis inuitam cogeret esse suam.
 Donec diuisas percutrens Luna fenestras,
 Luna moraturis sedula luminibus,
 Compositos leuibus radijs patefecit ocellos:
 Sic ait in molli fixa toro cubitum,
 Tandem te nostro referens iniuria lecto,
 Alterius clausis reppulit e foribus.
 Nanq; vbi longa meq; consumpsisti tempora noctis,
 Languidus exactis hei mihi sideribus?
 O vtinam tales perducas, improbe, noctes,
 Me miseram quales semper habere iubes.
 Nam modo purpureo fallebam flamine somnum,
 Rursus & Orpheæ carmine festa lyra.
 Interdum grauius tecum deserta querebar
 Externo longas sæpe in amore moras:
 Dum me iucundis lapsam Sopor impulit alis.
 Illa fuit lacrimis vltima cura meis.

AD BASSVM III.

Quid mihi tã multas laudando, Basse, puellam
 Mutatum domina cogis arbitre mea?
 Quid me non pateris, vitæ quodcunque sequetur,
 Hoc magis assueto viuere seruitio?
 Tu licet Antiopæ formam Nyctæidos, & tu
 Spartanz referas laudibus Herionæ,
 Et quascunque tulit formosi temporis ætas,
Cynthia

Cynthia non illas nomen habere finat:
 Ne dum, si leuibus fuerit collata figuris,
 Inferior duro iudice turpis eat.
 Hæc sed forma mei pars est extrema furoris.
 Sunt maiora, quibus, Basse, perire iuuat.
 Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
 Gaudia sub tacita dicere veste liber.
 Quo magis & nostros contendis soluere amores,
 Hoc magis accepta fallit vterque fide.
 Non impune feres. sciet hæc insana puella,
 Et tibi non tacitis vocibus hostis erit.
 Nec tibi me post hæc committet Cynthia, nec te
 Quæret. erit tanti criminis illa memor.
 Et te circum omneis alias irata puellas
 Differet. heu nullo limine carus eris.
 Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
 Et quicumque sacer, qualis vbique, lapis.
 Non vlllo grauius tentatur Cynthia damno,
 Quam sibi cum raptō cessat amore Deus.
 Præcipue nostri maneat sic semper, adoro:
 Ne quicquam ex illa quod querar, inueniam.

AD ÆMVLVM SVVM

Gallum V.

INuide tu tandem voces compeſce moleſtas.
 Et ſine nos curſu, quo ſumus, ire pares.
 Quid tibi vis, infane? meos ſentire furores?
 Infelix properas vltima noſſe mala:
 Et miſer ignotos veſtigia ferre per ignes,
 Et bibere e tota toxica Theſſalia,
 Non eſt illa vagis ſimilis conlata puellis.
 Molliter irati non ſciet illa tibi.
 Aut ſi forte auſis non eſt contraria noſtris,
 At tibi curarum milli: quanta dabit?
 Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos.
 Illa feros animis adligat vna viros.

Ah

Ah mea contemptus quoties ad limina cures,
 Quum tibi singultu fortia verba cadent:
 Et tremulus mœstis orietur fletibus horror,
 Et timor informem ducet in ore notam:
 Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti.
 Nec poteris qui sis, aut vbi, nosse miser,
 Tum graue seruitium nostræ cogere puellæ
 Discere, & exclusum quid sit abire domum.
 Nec iam pallorem toties mirabere nostrum,
 A ut cur sim toto corpore nullus ego:
 Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti.
 Nescit amor prius cedere imaginibus.
 Quod si parua tuæ dederis vestigia culpæ
 Quam cito de tanto nomine rumor eris?
 Non ego tum potero solatia ferre roganti,
 Quum mihi nulla mei sit medicina mali.
 Sed pariter miseri socio cogemur amore
 Alter in alterius mutua flere sinu.
 Quare quid possit mea Cynthia, desine, Galle,
 Quærere. non impune illa rogata venit.

AD TULLVM VI.

Nō ego nūc Hadriæ vereor mare noscere tecū
 Tulle, neque Ægæo ducere vela salo:
 Cum quo Riphæos possim conscendere montes,
 Vltcriusque domos vadere Memnonias.
 Sed me complexæ remorantur verba puellæ,
 Mutatoque graues sæpe colore preces.
 Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
 Et queritur nullos esse relicta deos.
 Illa meam mihi iam se denegat, illa minatur,
 Quæ solet irato tristis amica viro.
 His ego non horam possum durare querelis.
 Ah pereat, si quis lentus amare potest.
 An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
 Atque Asiæ veteres cernere diuitias:

Vt mihi deducta faciat conuicia puppi
 Cynthia, & insanis ora notet manibus:
 Osculaque opposito dicat sibi debita vento,
 Et nihil infido durius esse viro?
 Tu patruī meritas conare anteire secures,
 Et vetera oblitis iura refer socijs,
 Nam tua non ætas vnquam cessauit Amori,
 Semper at armatæ cura fuit patriæ.
 Et tibi non vnquam nostros puer iste labores
 Adferat, & lacrimis omnia nota meis
 Me sine, quam semper voluit Fortuna iacere,
 Hanc animam extremæ reddere nequitia.
 Multi longinquo periere in Amore libenter,
 In quorum numero me quoque terra tegat.
 Non ego sum laudi, non natus idoneus armis.
 Hanc me militiam fata subire volunt.
 At tu seu mollis qua tendit Ionia, seu qua
 Lydia Pactoli tinguit arata liquor:
 Seu pedibus terras, seu pontum carpere remis
 Ibis, & accepti pars eris imperij:
 Tum tibi si qua mei veniet non immemor hora,
 Viuere me duro sidere certus eris.

AD PONTICVM POE-
 tam. VII.

Quā tibi Cadmæ ducuntur, Pontice, Thebæ,
 Armaque fraternæ tristia militiæ:
 Atque, ita sim felix, primo contendis Homero,
 Sint modo fata tuis mollia carminibus:
 Nos, vt consueamus, nostros agituramus amores,
 Atque aliquid duram quærimus in dominam.
 Nec tantum ingenio, quantum seruire dolori
 Cogor, & ætatis tempora dura queri.
 Hic mihi cōteritur vitæ modus, hæc mea fama est,
 Hinc cupio nomen carminis ire mei.
 Me laudent doctæ solum placuisse puellæ

Pontice,

Ponticæ, & iniustas sæpe tulisse minas.
 Me legata assidue post hæc neglectus amator,
 Et profint illi cognita nostra mala.
 Te quoque si certo puer hic concusserit arcu,
 Quod nolim nostros cuiolasse deos:
 Longe castra tibi, longe miser agmina septem
 Flebis in æterno surda iacere situ,
 Et frustra cupies mollem componere versum;
 Nec tibi subijciat carmina serus Amor.
 Tunc me non humilem mirabere sæpe poetam.
 Tunc ego Romanis præferar ingenijs.
 Nec poterunt iuvenes nostro reticere sepulchro,
 Ardoris nostri magne poeta vale.
 Tu caue, nostra tuo contemnas carmina fastu.
 Sæpe venit magno fœnore tardus Amor.

AD CYNTHIAM VIII.

Tunc igitur demens? nec te mea cura moratur
 An tibi sum gelida vilior Illyria;
 Et tibi iam tanti quicunque est iste, videtur:
 Ut sine me vento quolibet ire velis?
 Tunc audire potes vesani murmura ponti
 Fortis, & in dura naue iacere potes?
 Tu pedibus teneris positas fulcire ruinas?
 Tu potes insolitas, Cynthia, ferre niues?
 O vtinam hibernæ duplicentur tempora brumæ,
 Et sit iners tardis nauita Vergilijs:
 Ne tibi Tyrrhena soluatur funis arena,
 Neue inimica meas eleuet aura preces:
 Et me defixum vacua patiarus in ora
 Crudelem infesta sæpe vocare manu.
 Atque ego non videam tales subsidere ventos,
 Quum tibi prouectas auferat vnda rates.
 Sed quocunque modo de me, periura, mereris,
 Sit Galatea tuæ non aliena viæ
 Ut te felici præuecta Ceraunia remo,

Accipiat placidis Oricos æquoribus;
 Nam me non vllæ poterunt corrumpere, de te
 Quin ego, vita, tuo lumine acerba querar.
 Nec me deficiet nautas rogitare citatos:
 Dicite, quo portu clausa puella mea est.
 Et dicam, licet Attracijs confidat in oris,
 Et licet Eleis, illa futura mea est.
 Hic erit hic, iurata mea est. rumpantur iniqui.
 Vicinus, assiduas non tulit illa preces.
 Falsa licet cupidus deponat gaudia liuor.
 Destitit ire nouas Cynthia nostra vias.
 Illi carus ego, per me carissima Roma
 Dicitur, & sine me dulcia regna negat.
 Illa vel angusto mecum requiescere lecto,
 Et quocunque modo maluit esse mea:
 Quam sibi doratæ regnum vetus Hippodamiz;
 Et quas Elis opes ante pararat equis.
 Quauis magna daret, quauis maiora daturus:
 Non tamen illa meos fugit auara sinus.
 Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
 Sed potui blandi carminis obsequio.
 Sunt igitur Musæ, neque amanti tardus Apollo:
 Queis ego frerus amo. Cynthia rara mea est.
 Nunc mihi summa licet contingere sidera planis
 Siue dies, seu nox venerit, illa mea est,
 Nec mihi riualis certos subducat amores.
 Ista meam norit gloria canitiem.

AD PONTICVM IX.

Dicebam tibi venturos in risor, amores,
 Nec tibi perpetuo libera verba fore.
 Ecce iaces, supplexque venis ad iura puellæ.
 Et tibi nunc quouis imperat emta modo.
 Non me Chaonæ vincant in amore columbæ.
 Dicere quos iuuenes quæque puella domet.
 Me dolor, & lacrimæ merito fecere peritum

Acquæ

Atque utinam posito dicar amore rudis.
 Quid tibi nūc nifero prodest graue dicere carmē,
 Aut Amphioniz mœnia flere lyra?
 Plus in Amore valet Mimnermi versus Homero
 Carmina mansuetus lenia quærit Amor.
 I, quæso, & tristes istos depone libellos:
 Et cane, quod quæuis nosse puella velit.
 Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
 In sanus medio flumine quæris aquam.
 Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.
 Hæc est venturi prima fauilla mali.
 Tunc magis Armenias cupies accedere tigres,
 Et magis infernæ vincula nosse rotæ:
 Quam pueri toties arcum sentire medullis,
 Et nihil iratæ posse negare turæ,
 Nullus Amor cuiquam facileis ita præbuis alas,
 Ut non alterna prefferit ille manu.
 Nec te decipiat, quod sit satis illa parata.
 Acrius illa subit Pontice, si qua tua est,
 Quippe ubi non liceat vacuas seducere ocellos,
 Nec vigilare alio nomine cedat Amor.
 Qui non ante patet, donec manus attigit ossa,
 Quisquis es, assiduas aufuge blanditias,
 Illis & filices, & possunt cedere quercus:
 Nedum tu possis spiritus iste leuis.
 Quare, si pudor est, quam primum errata fateri:
 Dicere quo pereas sæpe in amore leuat.

AD GALLVM X.

O Iucunda quies, primo quum testis amori
 Affueram vestris conscius in lacrimis!
 O noctem meminisse, mihi iucunda voluptas!
 O quoties votis illa vocanda meis!
 Quum te complexa morientem, Galle, puella
 Vidimus in longam ducere verba moram.
 Quauis labereis premeret mihi somnus ocellos,
 Et

Et medijs cælo luna ruberet equis:
 Non tamen a vestro potui secedere lusu,
 Tantus in alternis vocibus ardor erat.
 Sed quoniam non es veritus concedere nobis,
 Accipe commissæ munera lætitiæ
 Non solum vestros didici reticere dolores:
 Est quiddam in nobis maius, amice, fide.
 Possum ego diuisos iterum coniungere amantes,
 Et dominæ tardas possum aperire fores:
 Et possum alterius curas sanare recenteis,
 Nec leuis in verbis est medicina meis.
 Cynthia me docuit semper quæcunque petenda,
 Quæque verenda forent: non nihil egit Amor.
 Tu caue ne tristi cupias pugnare puellæ,
 Neue superba loqui, neue tacere diu:
 Neu si quid petijt, ingrata fronte negaris,
 Neu tibi pro vano verba benigna cadant.
 Irritata venit, quando contemnitur illa:
 Nec meminit iustas ponere læsa minas.
 At quo sis humilis magis, & subiectus Amori,
 Hoc magis effectu sæpe fruarè bono.
 Is poterit felix vna remanere puella,
 Qui nunquam vacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM XI.

Ecquid te medijs cessantem, Cynthia, Baijs,
 Qua iacet Herculeis semita litoribus,
 Et modo Thespoti mirantem subdita regno
 Et modo Misenis æquora nobilibus,
 Nostri cura subit memores ah ducere noctes?
 Ecquis in extremo restat amore locus?
 An te nescio quis simulatis ignibus hostis
 Sustulit è nostris Cynthia carminibus?
 Atque vtinam mage te remis confusa minutis
 Paruula Lucrina cymba moretur aqua:
 Aut teneat clausam tenui Teuthrantis in vnda
 Alternæ

Alterne facilis cedere lymphæ manu:
 Quam vacet alterius blandos audire susurros
 Molliter in tacito litore compositam,
 Ut solet amoto labi custode puella
 Perfida, communes nec meminisse deos.
 Non quia perspecta non es mihi cognita fama,
 Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
 Ignosces igitur, siquid tibi triste libelli
 Attulerint nostri culpa timentis erit.
 An mihi non maior caræ custodia matris?
 Aut sine te vitæ cura sit vlla meæ;
 Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,
 Omnia tu nostræ tempora lætitiæ:
 Seu tristis veniam, seu contra latus amicis:
 Quicquid ero, dicam, Cynthia causa fuit.
 Tu modo quamprimum corruptas delece Baias.
 Multis ista debent litorea dissidia mi:
 Litora quæ fuerunt castis inimica puellis.
 Ah pereant Batiæ crimen amoris aquæ.

AD CYNTHIAM XII.

Quid mihi desidiæ non cessas fingere crimen,
 Quod faciat nobis conscia Roma moram?
 Tam multa illa meo diuisa est millia læto,
 Quartum Hypanis Veneto dissidet Eridano.
 Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores
 Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat.
 Olim gratus eram. non illo tempore cuiquam
 Contigit, ut simili posset amare fide.
 Inuidiæ fuimus. num me Deus obruit? an quæ
 Lecta Prometheus diuidit herba iugis?
 Non sum ego, qui fueram. mutat via longa puellas.
 Quantus in exiguo tempore fugit Amor.
 Nunc primum longas solus cognoscere noctes.
 Cogor, & ipse meis auribus esse grauis.
 Felix qui potuit præsentî flere puellæ,

Non nihil aspersis gaudet Amor lacrimis.
 Aut si despectus potuit mutare calores,
 Sunt quoque translato gaudia seruitio.
 Mi neq; amare aliã, neque ab hac discedere fas est:
 Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

AD GALLVM XIII.

TV, quod sæpe soles, nostro lætabere casu
 Galle, quod abrepto solus amore vacem.
 At non ipse tuas imitabor, perfide, voces.
 Fallere te nunquam, Galle, puella velit.
 Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
 Certus & in nullo quæris amore moram:
 Perditus in quadam tardis pallefcere curis
 Incipis, & primo lapsus adire gradu.
 Hæc erit illarum contemti pœna doloris,
 Multarum miseras exigit vna vices.
 Hæc tibi vulgares istos compescet amores.
 Nec noua quærendo semper amicus eris.
 Hæc ego non rumore malo, non augure doctus.
 Vidi ego. me, quæso, teste negare potes?
 Vidi ego te toto vinctum languescere collo,
 Et flere iniectis Galle diu manibus:
 Et cupere optatis animam deponere verbis,
 Et quæ deinde meus celat, amice, pudor.
 Non ego complexus potui deducere vestros,
 Tantus erat demens inter vtrosque furor.
 Non sic Æmonio Salmonida mixtus Enipeo,
 Tanarius facili pressit amore Deus:
 Nec sic cælestem flagrans amor Herculis Heben
 Sensit in Oetæis gaudia prima iugis.
 Vna dies omnes potuit præcurrere amantes:
 Nam tibi non tepidas subdidit illa faces.
 Nec tibi præteritos passa est succedere fastus,
 Nec sinet abduci. te tuus ardor ager.
 Nec mirum, quû sit Ioue digna, & proxima Leda;
 Et

Et Leda partu gratior vna tribus
 Illa sit Inachijs, & blandior Heroinis,
 Illa suis verbis cogat amare Iouem.
 Tu vero quoniam semel es periturus amore,
 Vtere, non alio lumine dignus eras.
 Quæ tibi sit felix, quoniam nouus incidit error.
 Et quodcunque voles, vna sit ista tibi.

AD TVLLVM XIV.

TV licet abiectus Tiberina molliter vnda
 Lesbica Mentoreo vina bibas opere:
 Et modo tam celeres mireris currere lintres,
 Et modo tam tardas funibus ire rates
 Et nemus omne satas intendat vertice siluas,
 Urgetur quantis Caucasus arboribus:
 Non tamen ista meo valeant contendere amor.
 Nescit Amor magnis cedere diuitijs.
 Nam siue optatam mecum trahit illa quietem,
 Seu facili totum ducit amore diem.
 Tunc mihi Pactoli veniunt sub testa liquores,
 Et legitur rubris gemma sub æquoribus.
 Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges.
 Quæ maneant, dum me fata perire volent.
 Nam quis diuitijs aduerso gaudet amore?
 Nulla mihi tristi præmia sint Venere.
 Illa potest magnas heroum infringere vires.
 Illa etiam duris mentibus esse dolor,
 Illa neque Arabium metuit conscendere limen,
 Nec timet ostrino, Tulle, subire toro.
 Et miserum toto inuenem versare cubili.
 Quid releuant varijs serica textilibus?
 Quæ mihi dum placata aderit, non vlla verebor
 Regna, vel Alcinoi munera despiciere.

AD CYNTHIAM XV.

SAepe ego multa tua leuitatis dura timebam,
 N 5 Hæc

Hac tamen excepta, Cynthia, perfidia!
Adspice me quanto rapiat Fortuna periclo.
Tu tamen in nostro lenta timore venis:
Et potes externas manibus componere crines,
Et longa faciem quærere desidia:
Nec minus Eois pectus variare lapillis,
Ut formosa nouo quæ parat ire viro.
At non sic Ithaci digressu mota Calypso
Desertis olim fleuerat æquoribus.
Multos illa dies incomp:is mœsta capillis
Sederat, iniusto multa locuta talo,
Et, quanuis nunquam posthac visura dolebat,
Illa tamen longæ conscia lætitiæ.
Alphesibœa suos vltæ est pro coniuge fratres,
Sanguinis & cari vincula rapit Amor.
Nec sic Æsoniden rapientibus anxia ventis
Hypsipyle vacuo constitit in thalamo.
Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
Ut semel Æmonio tabuit hospitio.
Coniugis Euadne miseris elata per ignes,
Occidit Argiæ fama pudicitia.
Quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
Tu quoque viri fieres nobilis historia.
Desine iam reuocare tuis periuria verbis
Cynthia, & oblitos parce mouere Deos,
Audax ah nimium, nostro dolitura periclo,
Si quid forte tibi durius inciderit.
Multa prius vasto labentur flumina ponto,
Annus & inuersas duxerit ante vices:
Quam tua sub nostro mutetur pectore cura,
Sis quodcunque voles, non aliena tamen:
Quamue mihi viles fisci videantur ocelli,
Per quod sæpe mihi credita perfidia est.
Hos tu iurabas, siquid mentita fuisses,
Ut tibi suppositis exciderent manibus.
Et contra magnum potes hos attollere solem?

Nec

Nec tremis admisse conscia nequitie?
 Quis te cogebat multos pallere colores,
 Et fletum inuitis ducere luminibus?
 Queis ego nunc pereo, similes moniturus amares,
 O nullis tutum credere blanditijs.

VERBA IANVÆ CON-

querentis XVI.

Qvae fuerā magnis olim patefacta triumphis
 Ianua Tarpeia nota pudicitia,
 Cuius inaurati celebrarunt limina currus
 Captorum lacrimis humida supplicibus:
 nunc ego nocturnis potorum saucia rixis
 Pulsata indignis sæpe queror manibus.
 Et mihi non desunt turpes pendere corollæ
 Semper, & exclusi signa iacere faeces,
 nec possum infamis dominae defendere noctes
 Nobilis obscœnis tradita carminibus.
 Nec tamen illa suæ reuocatur parcere famæ,
 Turpior & sæcli vivere luxuria,
 Has inter grauius cogor desistere querelas
 Supplicis a longis tristior excubijs.
 Ille meos nunquam patitur requiescere postes,
 Arguta referens carmina blanditiæ:
 Ianua vel domina penitus crudelior ipsa,
 Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
 Quur nunquam referata meos admittis amores,
 Nescia furtiuas reddere mota preces?
 Nullane finis erit nostro concessa dolori.
 Tristis & in tepido limine somnus erit?
 Me mediæ noctes, me sidera prona iacentem,
 Frigidaque Eo me dolat aura gelu.
 Tu sola humanos nunquam miserata labores
 Respondes tacitis mutua cardinibus.
 O vtinam traiecta caua mea vocula rima,
 Percussas dominae vertat in auriculas.

Sit

Sic licet & saxo patientior illa Sicano,
 Sic licet & ferro durior, & chalybe:
 Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
 Surget & inuitis spiritus in lacrimis.
 Nunc iacet alterius felici nixa lacerro.
 At mea nocturno verba cadunt Zephyro.
 Sed tu sola mei tu maxima causa doloris
 Victa meis nunquam, ianua, muneribus.
 Te non vlla mea læsit petulantia linguæ
 Quæ solet iratus dicere trita loco:
 Ut me tam longa raucum patiare querela
 Sollicitas triuio peruigilare moras.
 At tibi sæpe nouo deduxi carmina versu,
 Osculaque impressis nixa dedi gradibus.
 Ante tuos quoties verti me perfida postes,
 Debitaque oculcis vota tuli manibus?
 Hec ille, & si quæ miseri nouistis amantes,
 Et matutinis obstrepit alitibus.
 Sic ego nunc dominæ vitij, & semper amanti
 Fleatibus æterna differor inuidia,

AD CYNTHIAM DE

Maris tempestate XVII.

ET merito, quoniam potui fugisse puellam,
 Nunc ego desertas alloquor Alcyonas:
 Nec mihi Cassiope solito visura carinam.
 Ominat. ingrato litore vora cadunt.
 Quinetiam absenti profunt tibi, Cynthia, venti.
 Aspice quam sæuas increpat aura minas.
 Nullane placata veniet fortuna procellæ?
 Hæccine parua meum funus arena teget?
 Tu tamen in melius sæuas conuerte querelas,
 Sat tibi sit pœnæ nox, & iniqua vada.
 An poteris siccis mea fata reponere ocellis;
 Ossa que nulla tuo nostra tenere sinu?
 Ah percat quicumque rateis, & vela parauit

Primus.

Primus, & inuito gurgite fecit iter.
 Nonne, fuit melius dominæ pervincere mores?
 Quauis dura, tamen rara puella fuit:
 Quam sic ignotis circumdata litora filuis.
 Cernere, & optatos quærere Tyndaridas?
 Illic siqua meum sepelirent fata dolorem,
 Vltimus & posito staret amore lapis:
 Illa meo caros donasset funere crines
 Molliter, & tenera poneret ossa rosa.
 Illa meum extremo clamasset puluere nomen,
 Vt mihi non vllò pondere terra foret.
 At vos æquoreæ formosa Doride naxæ
 Candida felici soluite vela choro.
 Siquando vestras labens Amor attigit vndas,
 Mansuetis socio parcite litoribus.

AD CYNTHIAM XVIII.

HAcc certe deserta loca, & taciturna querenti,
 Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
 Hic licet oculos proferre impune dolores,
 Si modo sola queant saxa tenere fidem.
 Vnde tuos primū reperam, mea Cynthia, fastus?
 Quod mihi das flendi Cynthia principium?
 Qui modo felices inter numerabar amantes,
 Nunc in amore tuo rogor habere notam.
 Quid tantū merui? quæ te mihi carmina mutant?
 An noua tristitiæ causa puella tuæ?
 Sic mihi te referas leuis, vt non altera nostro
 Limine formosos intulit vlla pedes.
 Quauis multa tibi dolor hic meus aspera debet;
 Non ita sæua ramen venerit ira mea:
 Vt tibi sim merito semper furor, & tua flendo
 Lumina deiectis turpia sint lacrimis.
 An quia parua damus murato signa calore?
 Et non vlla meo clamat in ore fides?
 Vos eritis testes, si quos habet arbor, amores,
 Fagus,

Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.
 Ah quoties teneras resonant mea verba subūbras
 Scribitur & vestris Cynthia corticibus.
 An, tua quod peperit nobis iniuria curas,
 Quæ solum tacitis cognita sunt foribus?
 Omnia consueui timidus perferre superbæ
 Iussa, neque arguto facta dolore queri.
 Pro quo, Di, viui fontes, & frigida rupes,
 Et datur inculto tramite dura quies.
 Et, quodcunque meæ possunt narrare querelæ,
 Cogor ad argutas dicere solus aues.
 Sed qualiscūque es, resonant mihi Cynthia siluæ,
 Nec deserta tuo nomine saxa vacant.

AD CYNTHIAM XIX.

Nō ego nūc tristes vereor, mea Cynthia, manes
 Nec moror extremo debita fata rogo:
 Sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
 Hic timor est ipsis durior exequijs,
 Non adeo leuiter nostris puer hæsit ocellis,
 Vt meus oblito puluis amore vacet.
 Illic Phylacides iucundæ coniugis heros
 Non potuit cæcis immemor esse locis:
 Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis,
 Thessalis antiquam venerat vmbra domum.
 Illic quicquid ero, semper tua dicar imago,
 Traijcit & fati litora magnus amor,
 Illic formosæ veniant chorus heroinæ,
 Quas dedit Argiuis Dardana præda viris.
 Quarum nulla tua fuerit mihi, Cynthia forma
 Grator, & tellus hoc ita iusta sinat.
 Quauis te longæ remorentur fata senectæ
 Cara tamen lacrimis ossa futura tuis,
 Quæ tu viua mea possis sentire fauilla.
 Tum mihi non vllō mors sit amara loco.
 Quam vercor ne te contemto, Cynthia, busto.

Abstrahat

Abstrahat a nostro puluere iniquus Amor:
 Cogat & inuitam lacrimas ficcare cadentes.
 Flectitur assiduis certa puella minis.
 Quare dum licet inter nos lætemur amantes.
 Non satis est vlllo tempore longus amor.

AD GALLVM XX.

Hoc pro cōtinuo te, Galle, monemus amore:
 Id tibi ne vacuo defluat ex animo.
 Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti.
 Crudelis Minyis dixerit Ascanius.
 Est tibi non infra speciem, non nomine dispar
 Thiodamanteo proximus ardor Hylæ.
 Nunc tu siue leges vmbrosæ flumina siluæ,
 Siue Amerina tuos tinxerit vnda pedes:
 Siue Gigantea spatiabere litoris ora,
 Siue vbicunque vago fluminis hospitio:
 Nympharum semper cupidas defende rapinas.
 Non minor Ausoniis est amor ah Dryasin.
 Ne tibi sit duro montes & frigida saxa,
 Galle, neque expertos semper adire lacus:
 Quæ miser ignotis error perpeffus in oris
 Herculis in domito fleuerat Ascanio.
 Nanque ferunt olim Pagasæ naualibus Argo
 Egressam longe Phasidos isse viam,
 Et iam præteritis labentem Athamantidos vndis,
 Mysorum scopulis adplicuisse ratem.
 Hic manus heroum placidis vt constitit oris,
 Mollia composita litora fronde tegit.
 At comes inuicti iuuenis processerat vltra
 Raram sepositi quærere fontis aquam.
 Hunc duo sectari fratres aquilonia proles:
 Hunc super & Zethes, hunc super & Calais
 Oscula suspensis instabant carpere palmis,
 Oscula & alterna ferre supina fuga.
 Ille sub extrema pendens secluditur ala,

Et volucres ramo submouet insidias.
 Iam Pandioniae cesset genus, Orithyiae:
 Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryasin.
 Hic erat Arganti Pegæ sub vertice montis
 Gratz domus Nymphis humida Thyniasin.
 Quam supra nullæ pendebant debita curæ
 Roscida desertis poma sub arboribus.
 Et circumriguæ surgebant lilia prato
 Candida purpureis mista papaueribus.
 Quæ modo decerpens tenero pueriliter vngu,
 Proposito florem prætulit officio.
 Et modo formosis incumbens nescius undis
 Errorem blandis tardat imaginibus.
 Tandem haurire parat demissis lumina palmis,
 Innixus dextro plena trahens humero.
 Cuius & accensæ Dryades candore puellæ,
 Miratæ solitos destituere choros,
 Prolapsum leuiter facili traxere liquore,
 Tum sonitum raptò corpore fecit Hylas.
 Cui procul Alcides iterat responsa, sed illi
 Nomen ab extremis fontibus aura refert.
 His. ô Galle, tuos monitis seruabis amores,
 Formosum Nymphis credere tutus Hylam.

GALLVS LOQVITVR XXI.

TV, qui consortem properas euadere calum,
 Miles ab Hetruscis saucius aggeribus:
 Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
 Pars ego sum vestræ proxima militiæ.
 Sic te seruato possiat gaudere parentes,
 Hæc soror Acca tuis sentiat e lacrimis,
 Gallum per medios ereptum Cæsaris enses,
 Effugere ignotas non potuisse manus.
 Et quæcunque super dispersa inuenerit ossa
 Montibus Hetruscis, hæc sciat esse mea.

AD TVLLVM DE PAT-
ria sua XXII.

Q Valis, & vnde genus, qui sint mihi Tulle pe-
Quæris, pro nostra semper amicitia. (nates
Si Perusina tibi patriæ sunt nota sepulta
Italia duris funera temporibus,
Quum Romana suos egit discordia ciues:
Sis mihi præcipue pulvis Hetrusca dolor.
Tu proiecta mei perpeffa es membra pro pinqui,
Tu nullo miseri contegis ossa solo.
Proxima supposito contingent Vmbria campo
Me genuit, terris fertilis vberibus.

LIBRI PRIMI FINIS.

SEX. PROPERTII

AVRELII VMBRI ELEGIA-

rnm Liber Secundus.

AD MECOENATEM.

LIBER II.

Q Væritis vnde mihi toties scribantur
amores?
Vnde meus veniat mollis in ore liber?
Nô hoc Calliope, non hoc mihi cæcat
Ingecium nobis ipsa puella facit [Apollo
Siue togis illam fulgentem incedere Cois,
Hoc totum e Coa veste volumen erit.
Seu vidi ad frontem sparfos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis.
Siue lyræ carmen digitis percussit eburnis,
Miramur, faciles vt premat arte manus.

①

Seu

Seu quum poscentes somnum declinat ocellos,
Inuenio causas mille poeta nouas.
Seu nuda erepto mecum lustratur amictu,
Tunc vero longas condimus Iliadas.
Seu quicquid fecit, siue est quodcunque locuta
Maxima de nihilo nascitur historia.
Quod mihi si tantum, Mæcenas, fata dedissent,
Ut possem heroas ducere in arma manus:
Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
Impositum, ut cæli Pelion esset iter.
Nô veteres Thebas, nec Pergama nomē Homeri,
Xerxis & imperio bina coisse vada: (altæ
Regnaue prima Remi, aut animos Carthaginis
Cimbrorumque minas, & benefacta Mari.
Bellaque, resque tui memorarem Cæsaris. & tu
Cæsare sub magno cura secunda fores.
Nam quoties Mutinā, aut ciuilia busta Philippos,
Aut canerem Siculæ classica bella fugæ:
Euersosque focos antiquæ gentis Hetruscæ,
Et Ptolemææ litora capta Phari:
Aut canerē Ægyptū, & Nilū, quū tractus in urbem
Septem capriuis debilis ibat aquis:
Aut regum auratis circumdata colla carenis,
Actiaque in Sacra currere rostra via:
Te mea Musa illis semper contexeret armis,
Et sumpta, & posita pace fidele caput.
Theseus infernis, superis testatur Achilles,
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neq; Phlegreos Iouis, Enceladique tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus.
Nec mea conueniunt duro præcordia versu
Cæsaris ia Phrygios condere nomen auos.
Nauita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera, pastor oues.
Nos contra angusto versamus prælia lecto.
Qua pote quisque in ea conterat arte diem.

Laus

Laus in amore mori. laus altera, si datur vno
Posse frui. fruar ô solus amore meo,
His saltem vt tenear iam finibus: aut, mihi si quis
Venerit alter amor, acrius vt moriar.
Si memini, solet illa leues culpâre puellas:
Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi sint tangenda noueræ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura suo:
Seu mihi Circæo pereundum est gramine, siue
Colchis Colchiacis vrat aena focis:
Vna meos quoniam prædata est fœmina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores.
Solutus Amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ sanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides.
Et Deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patriis Androgeona focis.
Mytus & Hæmonia iuuenis qua cuspide vulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem.
Hoc si quis vitium potuit mihi demere, solus
Tantaleæ poterit tradere poma manu.
Dolia virgineis idem ille repleuerit urnis,
Ne tenera assidua colla grauentur aqua.
Idem Caucasea soluet de rupe Promethei
Brachia, & a medio pectore pellet auem.
Non hic herba valet: non hic nocturna Cytæis:
Non Perimedeæ gramina cocta manu. (ictus,
Quippe vbi nec causas, nec apertos cernimus
Vnde tamen veniant tot mala, cæca via est.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus ager.
Huic nullum cæli tempus, & aura nocet.
Ambulat, & subito mirantur funus amici.
Sic est incautum quicquid habetur amor.
Quandocunque igitur vitam mea fata reposcunt,
Et breue in exiguo marmore nomen ero:

Mæcenas nostræ spes inuidiosa iuuentæ;
 Et vitæ & morti gloria iusta meæ:
 Si te forte meo ducet via proxima busto,
 Effeda celatis siste Britannia iugis.
 Taliaque illacrimans mutæ iace verba fauillæ:
 Huic misero fatum dura puella fuit.

ADVERSVM SE III

Qui nihilum tibi dicebas iam posse nocere,
 Hæstisti, cecidit spiritus ille tuus.
 Vix vnum potes infelix requiescere mensem,
 Et turpis de te iam liber alter erit.
 Liber eram, & vacuo quærebam viuere lecto.
 At me composita pace fefellit Amor.
 Quærebam sicca si posset piscis arena,
 Nec solitus ponto viuere toruus aper,
 Aut ego si possem studijs vigilare seueris.
 Differtur, nunquam tollitur vllus amor.
 Ac veluti primo taurus detrectat aratra,
 Mox venit adsueto mollis ad arua iugo:
 Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
 Dehinc domiti post hæc æqua, & iniqua ferunt.
 Turpia perpestus vates est vincla Melampus.
 Cognitus Iphicli subripuisse boues:
 Quem non lucra, magis Pero formosa coegit,
 Mox Amythaonia nupta futura domo.
 Nec me tam facies, quamuis sit candida, cepit.
 Lilia non domina sint magis alba mea:
 Vt Meotica nix minio si cerneret Hiberno,
 Vt quæ rosæ puro lacte natant folia:
 Nec de more comæ per læuia colla fluentes,
 Non oculi geminæ sidera nostra faces:
 Nec si qua Arabio lucet bombyce puella.
 Non sum de nihilo blandus amator ego.
 Quantum quod posito formose saltat Iaccho
 Eggit ut euantes dux Ariadna choros.

Et quantū, Æolio quū tētat carmina plectro,
 Par Aganippē ludere docta lyra
 Et sua quū antiquæ committit scripta Corinnæ,
 Carminaque æquæuis non putat esse suis.
 Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus
 Aridus argurum sternuit omen amor?
 Hæc tibi contulerunt cælestia munera diui,
 Hæc tibi: ne matrem forte dedisse putes.
 Non non humani sunt partus talia dona.
 Ista decem menses non peperere bona.
 Gloria Romanis vna es, tu rara puellis.
 Romano accumbes prima puella loco.
 Nec semper mecum Romana cubilia vises.
 Post Helenam hæc terris forma secunda redit.
 Hæc ego non mirer si flagret nostra iuuentus.
 Pulchrius hæc fuerat, Troia, perire tibi.
 Olim mirabar, quod tanti ad Pergamæ bellij
 Europæ, atque Asiæ causa puella fuit.
 Nunc, Pari, tu sapiens, & tu, Menelæ, fuisti
 Tu, quia poscebas: tu, quia lentus eras.
 Digna quidē facies, pro qua vel obiret Achilles.
 Vel Priamus. belli causa probanda fuit.
 Siquis vult fama rabulas anteire verustas,
 Hic dominam exemplo ponat inante meam.
 Siue illam Hæperij, siue illam ostendet Eois,
 Vret & Eois, vret & Hæperios.
 Quir hæc in terris facies humana moratur?
 Iuppiter, ignosco pristina furta tua.
 Fulva coma est, longeque manus, & maxima toto
 Corpore: & incedit vel Ioue digna soror:
 Aut quum Dulichias Pallas spatiat ad aras,
 Gorgonis anguiferæ pectine operta comas.
 Qualis & Ischomache Lapithæ genus heroine,
 Centauris medio grata rapina mero:
 Mercurio & sanctis fertur Boebeidos vndis.
 Virgineum Brimo composuisse latus.

Cedite iam, Diuæ, quas pastor viderat olim.
 Idæis tunicas ponere verticibus.
 Hanc vtinam faciem nolit mutare vetustas,
 Et si Cumæ sæcula vatis aget.

AD AMANTEM IIII.

MUltaprius domine delicta queraris oportet
 Sæpe roges aliquid, sæpe repulsus eas:
 Et sæpe immeritos corrumpas dentibus vngues.
 Et crepitum dubio sulcitet ira pede:
 nequicquam perfusa meis vnguenta capillis.
 Ibat & expenso planta morata gradu.
 nam cui non ego sum fallaci præmia vati?
 Quæ mea non decies somnia versat anust?
 Hostis si quis erit nobis, amet ipse puellas.
 Gaudeat in puero si quis amicus erit.
 Tanquillo tuta descendis flumine cymba.
 Quid tibi tam parui litoris vnda nocet?
 Alter sæpe vno mutat præcordia verbo.
 Altera vix ipso sanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM V.

HOc verum est tota te ferri, Cynthia, romæ.
 Et non ignota viuere nequitia?
 Hæc merui sperare? dabis mihi, perfida, poenas.
 Et nobis Aquilo Cynthia ventus erit.
 Inueniam tamen è multis fallacibus vnâ,
 Quæ fieri nostro carmine nota velit:
 nec mihi tam duris intulset moribus, & te
 Vellicet. heu seio flebis amata diu.
 nunc est ira recens, nunc est discedere tempus.
 Si dolor abfuerit, crede, redibit amor.
 non ita Carpathiæ variant Aquilonibus vndæ,
 nec dubio nubes vertitur atra noto:
 Quam facile irati verbo mutantur amantes.
 Dum licet, iniusto subtrahe colla iugo.

Nec tu non aliquid, sed prima nocte dolebis.

Omne in amore malum, si patiare, leue est.

At tu per domiæ Iunonis dulcia iura

Parce tuis animis, vita, nocere tibi.

Non solum taurus ferit vncis cornibus hostem,

Verum etiam instanti læsa repugnat ouis.

Nec tibi periuro scindam de corpore vestes,

Nec mea præclusas fregerit ira fores:

Nec tibi connexos iratus carpere crines,

Nec duris ausim lædere pollicibus.

Rusticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,

Cuius non edere circumiere caput.

Scribam igitur quod nō vnquam tua deleat ætas,

Cynthia forma potens, Cynthia verba lenis.

Crede mihi, quanuis contemnis murmura famæ,

Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit.

AD EANDEM VI.

Non ita complebant Ephyrææ Laidos ædes,
Ad cuius iacuit Græcia tota fores:

Turba Menandræ fuerat nec Thaidos olim

Tanta, in qua populus lusit Erichthonius:

Nec quæ deletas potuit componere Thebas

Phryne, tam multis facta beata viris.

Quinetiam falsos fingis tibi sæpe propinquos.

Oscula nec defunt qui tibi iure ferant.

Me inuenum facies pictæ, me nomina lædunt

Me tener in cunis, & sine voce puer:

Me lædit, si multa tibi dedit oscula mater

Me soror, & cum qua dormit, amica simul:

Omnia me lædent. timidus sum. ignosce timori.

Et miser in tunica suspicor esse virum.

Felix Admeti coniunx, & lectus Vlyssis,

Et quæcunque viri fœmina limen amat.

Templa pudicitiae quid opus statuisse puellis,

Si cuius nuptæ quid libet esse licet?

Et

Quæ manus obscenas depinxit prima tabellas.
 Et posuit casta turpia visa domo:
 Illa puellarum ingenuos corruptit ocellos,
 Nequitiaque suæ noluit esse rudes.
 Ah gemat in terris ista qui protulit arte
 Iurgia sub tacita condita lætitia.
 Non istis olim variabant tecta figuris,
 Quum paries nullo crimine pictus erat.
 Sed non immerito velauit aranea fanum,
 Et mala desertos occupat herba Deos,
 Quos igitur tibi custodes, quæ limina ponam,
 Quæ nunquam supra pes inimicus eat?
 Nam nihil inuitæ tristis custodia prodest:
 Quam peccare pudet Cynthia, tuta sat est.

AD CYNTHIAM VIII

G Auifa est certe sublata Cynthia legem,
 Qua quondam edicta flemus vterque diu,
 Ne nos diuideret, quanuis diducere amanteis
 Non queat inuitos Iupiter ipse duos.
 At magnus Cæsar, sed magnus Cæsar in armis.
 Deuictæ gentes nil in amore valent..
 Nam citius paterer caput hoc discedere collo
 Quam possem nuptæ perdere amore faces,
 Aut ego transirem tua limina clausa maritus.
 Respiciens vdis prodita luminibus:
 Aut mea quæ taleis caneret tibi Cynthia somnos
 Tibia, funesta tristior illa tuba.
 Vnde mihi patrijs gnatos præbere triumphis?
 Nullus de nostro sanguine miles erit.
 Quod si Romanæ comitarent castra puellæ,
 Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
 Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
 Gloria ad hibernos lata Boristenidas.
 Tu mihi sola places. placeam tibi Cynthia solus:
 Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica,
Semper amica mihi, semper & vxor eris,

AD AMICVM VIII.

ERipitur nobis iam pridem cara puella.
Et tu me lacrimas fundere, amice, vetas?
Nulle sunt inimicitiae, nisi amoris, acerbæ.
Ipsum me iugula, lenior hostis ero.
Possum ego in alterius positam spectare lacertos
Nec mea dicetur, quæ modo dicta mea est?
His olim, ut fama est, vitijs ad prælia ventum est.
His Troiana vides funera principijs.
Aspera Cent auros eadem dementia iussit
Frangere in aduersum pocula Pirithoum.
Cur exempla petam Graiûm? tu criminis auctor
Nutritus duro, Romule, lacte lupæ.
Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas.
Per te nunc Romæ quod libet audet amor.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
Cessare in testis pertulit arma sua.
Viderat ille fuga tractos in litore Achiuos,
Feruere & Hectorea Dorica castra face.
Viderat informem multa Pætroclon arena
Porrectum, & sparsas cæde iacere comas,
Omnia formosam propter Briseida passus.
Tantus in erepro sæuit amore dolor.
At postquam sera captiua est reddita pœna,
Fortem illum Hæmonijs Hectora traxit equis,
Inferior multo quum sim vel Marte, vel armis,
Mirum si de me iure triumphat amor?
Magni sæpe duces, magni cecidere tyranni.
Et Thebæ steterunt, altaque Troia fuit.
Omnia vertuntur, certe vertuntur amores.
Vinceris, aut vincis: hæc in amore rota est.
Iste quod est ego sæpe fui, sed forsit in hora
Hoc ipso electo carior alter erit.

P

Munera

Munera quanta dedi, vel qualia carminafeci?

Illa tamen nunquam ferrea dixit, amo.

Ergo iam multos nimium temerarius annos,

Improba, qui tulerim teque tuamque domum.

Ecquandone tibi liber sum visus? an vsque

In nostrum iacies verba superba caput?

AD AMICAM DERIVALI IX

Penelope poterat bis denos salua per annos
Viuerē, tam multis foemina digna procis:

Coniugium falsa poterat differre Minerva,

Nocturne soluens texta diurna dolo:

Visura & quanuis nunquam speraret Vlyssē,

Ilum expectando facta remansit anus.

Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem,

Candida vesana verberat ora manu.

Et dominum lauit moerens captiua cruentum.

Appositum fluuijs in Simoenta vadis.

Fœdauitque comas. & tanti corpus Achillis,

Maximaque in parua substulit ossa manu.

Quum tibi nec Peleus aderat, nec cœrula mater,

Scyria nec viduo Deidamia toro.

Tunc igitur veris gaudebat Græcia natis.

Tunc etiam felix inter & arma pudor.

At tu non vna potuisti nocte vacare

Impia: non vnum sola manere diem.

Quin etiam multo duxisti pocula luxu.

Forfitan & de me verba fuere mala.

Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.

Di faciant isto capta fruarē viro.

Hec mihi vera tuam propter suscepta salutem;

Quum capite hoc Stygiæ iam peterentur aque:

Et lectum fleantes circumstaremus amici.

Hic vbi tum, pro di, perfida, quisue fuit?

Quid si longinquos retinerer miles ad Indos?

Aut mea si staret nauis in Oceano?

Sed vobis facile est verba, & componere fraudes.

Hoc vnum didicit foemina semper opus.

Non

Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
 Nec folia hiberno tam tremefacta Noto:
 Quam cito foeminea non constat foedus in ira
 Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
 Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam.
 Tela precor pueri promite acuta magis.
 Figite certantes, atque haud mihi soluite vitam,
 Sanguis erit vobis maxima palma meus.
 Sic igitur prima moriere ætate, Propertii.
 Sed morere, interitu goudeat illa tuo.
 Exagiret nostros manes, sectetur & umbras,
 Insulter que rogis, calcet & ossa mea.
 Quid? non Antigones tumulto Bæotius Hæmon
 Conruit ipse suo saucius ense latus?
 Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ,
 Qua sine Thebaeam noluit ire domum?
 Sed non effugies. mecum moriaris oportet.
 Hoc eodem telo stillet vterque cruor.
 Quauis ista mihi mors est inhonesta futura,
 Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
 Sidera sunt testes, & matutina pruina,
 Et furtim misero ianua aperta mihi:
 Te nihil in vita nobis acceptius vnquam.
 Nunc quoque eris, quauis sis inimica mihi.
 Nec domina vlla meo ponet vestigia lecto.
 Solus ero, quoniam non licet esse tuum.
 Atque vtinam, si forte pios eduximus annos,
 Ille vir in medio fiat amore lapis.
 Non ob regna magis diris cecidere sub armis
 Thebani, media non sine matre, duces:
 Quam, mihi si media liceat pugnare puella,
 Mortem ego non fugiam morte subire tua.

AD MVSAM X.

Sed tempus lustrare alijs Heliconæ choreis,
 Et campū Hæmonio iam dare tempus equo,

Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
 Et Romana mei dicere castra ducis.
 Quod si deficient vires, audacia certe
 Laus erit. in magnis & voluisse, sat est.
 Ætas prima canat veneres, extrema tumultus.
 Bella canam, quando scripta puella mea est.
 Nunc volo subducto grauior precedere vultu.
 Nunc aliam citharam me mea Musa docet.
 Purge anima ex humili iam carmine. sumite vires
 Pierides. magni nunc erit oris opus.
 Iam negat Euphrates equites post terga tueri
 Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.
 India quin Auguste tuo dat colla triumpho.
 Et domus intactæ te tremit Arabiæ
 Et, si qua extremis tellus se subtrahit oris,
 Sentiet illa tuas postmodo capta manus.
 Hæc ego castra sequar, vates. tua castra canendo
 Magnus ero. seruent hunc mihi fata diem.
 Ut caput in magnis, vbi non est rangere, signis
 Ponitur hic imos ante corona pedes:
 Sic nos, nunc inopes laudis conscendere carmen,
 Pauperibus sacris vilia thura damus.
 Nondum etiã Ascræos norunt mea carmina fontes,
 Sed modo Permessi flumine lauit amor.
 Scribant de te alij, vel sis ignota licebit.
 Laudet qui sterili semina ponit humo.
 Omnia, crede mihi, tecum vno munera lecto
 Auferet extremi funeris atra dies.
 Et tua transibit contemnens ossa viator,
 Nec dicet, Cinis hic, docta puella fuit.

DE AMORE XIII.

Q Vicunque ille fuit, puerum qui pinxit amorẽ,
 Nonne putas miras hunc habuisse manus?
 Hic primum vidit sine sensu viuere amantes,
 Et leuibus curis magna perire bona.

Idem

Idem non frustra ventosas addidit alas,
 Fecit & humano corde volare Deum:
 Scilicet alterna quoniam iactamur in vnda,
 Nostraque non vllis permanet aura locis.
 Et merito hamatis manus est armata sagittis,
 Et pharetra ex humero Gnoſta viroque iacet:
 Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hoſtem,
 Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.
 In me tela manent manet & puerilis in ago.
 Sed certe pennas perdidit ille ſuas:
 Euolat e noſtro quoniam de pectore nuſquam,
 Affiauiſque meo ſanguine bella gerit.
 Quid tibi iucundum ſiccis habitare medullis?
 Si pudor eſt, alio traiſce tela tua.
 Intactos iſto ſatius tentare veneno:
 Non ego, ſed tenuis vapulat vmbra mea.
 Quam, ſi perdidideris, quis erit qui talia canet?
 Hæc mea Mula levis gloria magna tua eſt.
 Quæ caput, & digitos & lumina nigra puellæ,
 Et canit, vt ſoleant molliter ire pedes.

AD CYNTHIAM XIII.

NOntot Achæmenijs armantur Suſa ſagittis,
 Spicula quot noſtro pectore fixit Amor.
 Hic me tam graciles vetuit contemnere Muſas,
 Iuſſit & Aſcreum ſic habitare nemus.
 Non vt Pieriæ quercus mea verba ſequantur,
 Aut poſſim Iſmaria ducere valle ſeras:
 Sed magis vt noſtro ſtupeſcat Cynthia verſu,
 Tunc ego ſim Inachio notior arte Lino.
 Non ego ſum formæ tantum mirator honeſte
 Nec ſiqua illuſtres fœmina iactat auos.
 Me iuuat in gremio doctæ legiſſe puellæ,
 Auribus & puris ſcripta probaſſe mea.
 Hæc vbi contigerint, populi confuſa valeto
 Fabula. nam domina iudice tutus ero.

Quæ si forte bonas ad pacem venerit auribus,
Possum inimicitias tunc ego ferre lovis.
Quâdocûque igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quæ serues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,
Nec tuba sit fati vana querela mei.
Nec mihi tum fulcro sternatur lectus et urno,
Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.
Desit odoriferis ordo mihi lancibus, adsint
Plebei parvæ funeris exequiæ.
Sat sit magna mei si tres sint pompa libelli:
Quos ego Persephonæ maxima dona feram.
Tu vero nudum pectus lacerata sequare,
Nec fueris nomen lassâ vocare meum.
Osculaque in gelidis pones suprema labellis,
Quum dabitur Syrio munere plenus onyx,
Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit arderi,
Accipiat manes parvula testa meos.
Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et quo sint versus, Qui nunc iacet horrida pulvis,
Unus hic quondam servus Amoris erat.
Nec minus hæc nostri notescet fama sepulchri,
Quam fuerant Phthij busta cruenta viri.
Tu quoque, si quando venies ad fata, memento
Hoc iter ad lapides cana venire meos.
Interea caue sis nos aspernata sepultos.
Non nihil ad verum conscia terra sapit.
Atque utinam primis animam me ponere canis
Iussisset quævis de tribus una soror.
Nam quo tam dubiæ seruerur spiritus horæ?
Nestoris est visus post tria sæcla cinis.
Quis tam longæ meminisset fata senectæ
Gallicus Iliacis miles in aggeribus?
Non ille Antilochi vidisset corpus humati.
Diceret aut, O mors cur mihi sera venis?

Tu

Tu tamen amisso non nunquam flebis amico.
 Fas est præteritos semper amare viros.
 Testis, qui niueum quondam percussit Adonem
 Venantem Idalio vertice durus aper.
 Illis formosum lavisse paludibus, illuc
 Diceris effulse tu Venus isse coma:
 Sed frustra muros reuocabis Cynthia, manes.
 Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

LÆTATVR POTITVS

amica XIV.

Non ita Dardanio gaudius Atrida triumpho est:
 Quum caderet magnæ Laomedontis opes,
 Nec sic errore exacto lætatus Vlyses,
 Quum tetigit caræ litora Dulichiæ:
 Nec sic Electra, saluum quum aspexit Orestem,
 Cuius falsa tenens fleuerat ossa soror:
 Nec sic incolumem Minois Thesea vidit,
 Dædaleum lino quum duce rexit iter:
 Quanta ego præterita collegi gaudia nocte.
 Immortalis ero, si altera talis erit.
 At dum demissis supplex ceruicibus ibam,
 Dicebar sicco vilior esse lacu.
 Nec mihi iam fastus opponere querit iniquos,
 Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
 Atque utinam non tam sero mihi nota fuisset.
 Conditio. emiritis nunc medicina datur.
 Ante pedes cæcis lucebat semita nobis.
 Scilicet insano nemo in amore videt.
 Hoc sensu prodesse magis. contendite amantes.
 Sic hodie veniet, si qua negauit heri.
 Bullabant alij frustra, dominamque vocabant.
 Mecum habuit positum lenta puella caput.
 Hæc mihi deuictis potior victoria Parthis.
 Hæc spolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.

Magna ego dona tua figam, Cytherea, columna,
Taleque sub nostro munere carmen erit:

Has pono ante tuam tibi, diua, Propertius, ædem
Exuias, tota nocte receptus amans.

Nunc ad te, mea lux, veniat mea litore nauis.

Seruata, in medijs fidat onusta vadis,

(Quod si forte aliqua nobis murabere culpa)

Vestibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLUPTATES

suas XV.

O Me felicem! ô nox mihi candida! & ô tu
Lectule delitijs facte beate meis!

Quam multa apposita narramus verba lucerna!

Quantaque sublato lumine rix a fuit!

Nam modo nudatis mecum est luctata papillis.

Interdum tunica duxit operta moram.

Illa meos somno lassos patefecit ocellos

Ore suo, & dixit, ficcine lente iaces?

Quam vario amplexu mutamus brachia? quantū

Œcula sunt labris nostra morata tuis?

Non iuvat in cæco venerem committere motus?

Si nescis, oculi sunt in amore duces.

Ipse Paris nuda fertur perijsse Lacæna,

Cum Menelæo surgeret e thalamo.

Nudus & Endymion Phœbi cepisse sororem.

Dicitur, & nudæ concubuisse deæ.

Quod si pertendens animo vestita cubaris,

Scissa veste meas experiere manus.

Quinetiam si me vltius prouexerit ira,

Ostendes matri brachia læsa tuæ.

Nec dum inclinatæ prohibent te ludere mamme.

Viderit hoc, si quis iam peperisse putet.

Dum nos fata sinunt, oculos satiemus amore.

Nox tibi longa venit, nec reditura dies.

Atque vtinam hærentes sic nos vincire catena

Velles,

Velles, vt nunquam solueret vlla dies.
 Exemplo iunctæ sic sint in amore columbæ,
 Masculus & totum fœmina coniugium.
 Errat, qui finem vesani quærit amoris.
 Verus amor nullum nouit habere modum.
 Terra prius falso partu deludet arantes,
 Et citius nigros Sol agitabit equos:
 Fluminaque ad caput incipient reuocare liquores.
 Aridus & sicco gurgite piscis erit:
 Quam possit nostros alio transferre calores,
 Huius ero viuus, mortuus huius ero.
 Quod mihi si tecum tales concedere noctes
 Illa velit, vitæ longus & annus erit.
 Si dabit hæc multas fiam immortalis in illis.
 Nocte vna quiuis vel Deus esse potest.
 Qualem si cuncti vellent decurrere vitam,
 Et pressi multo membra iacere mero:
 Non ferrum crudele esset neque bellica nauis,
 Nec nostra Actiacum verreret ossa mare,
 Nec toties proprijs circum oppugnata triumphis,
 Lassa foret crines soluere Roma suos.
 Hæc certe merito poterunt laudare minores.
 Læserunt nullos pocula nostra Deos.
 Tu modo, dū licet, hunc fructum ne desere vitæ.
 Omnia si dederis oscula, pauca dabis.
 Ac veluti folia arentes liquere corollas,
 Quæ passim calathis strata natare vides:
 Sic nobis, qui nunc magnum spiramus amantes,
 Forsitan includet crassina fata dies.

AD CYNTHIAM XVI.

PRætor ab Illyricis venit modo, Cynthia, terris.
 Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
 Non potuit saxo vitam posuisse Ceræ uno,
 Ah Neptune tibi qualia dona darem.
 Nunc sine me plena sunt conuiuia mensa.

Nunc sine me tota ianua nocte pater
Quare si lapis, oblatas ne desere messes:
Et stolidum pleno vellere carpe pecus.
Deinde ubi consumptio restabit munere pauper
Dic alias iterum nauiget Illyrias.
Cynthia non sequitur fasces, nec curat honores.
Semper amatorum ponderat illa sinus
At tu nunc nostro, Venus ô, succurre dolori,
Rumpat ut assiduâ membra libidinibus.
Ergo muneribus quicquid mercatur amorem?
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atque utinam Romæ nemo esset diues, & ipse
Graminea posset dux habitare casa.
Nunquam venales essent ad munus amicæ.
Atque vna fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes seiuncta cubaris,
Candida tam foedo brachia fusa viro:
Non quia peccaris testor te, sed quia vulgo
Formosâ leuitas semper amica fuit.
Barbarus excussis agitât vestigia lumbis,
Et subito felix nunc mea regna tener.
Aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris,
Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Nullane sedabit nostros iniuria fletus?
An dolor hic vitij nescit abesse suis?
Tot iam abiire dies, quum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea Musa iuuat.
Ah pudeat certe, pudeat: nisi forte, quod aiunt,
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modo qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
Hunc infamis amor versis dare terga carinis
Iussit, & externo quærere in orbe fugam.
Cæsaris hæc virtus, & gloria Cæsaris hæc est.

Illa.

Illa qua vicit, condidit arma manu.
 Sed quasçûque tibi vestes, quoscûque smaragdos,
 Quosue dedit flauo lumine chrysolithos:
 Hæc videam rapidas in vanum ferre procellas,
 Qua tibi terra, velim, qua tibi fiat aqua.
 Non semper placidus periuros ridet amantes
 Iuppiter, & surda negligit aure preces.
 Vidistin toto sonitus percurrere cælo?
 Fulminaque ætherea defluisse domo?
 Non hæc Pleiades faciunt, neque aquosus Orion.
 Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.
 Periuras tunc ille solet punire puellas.
 Deceptus quoniam fleuit & ipse Deus.
 Quare ne tibi sit tanti Sidonia vestis:
 Ut timeas, quoties nubilus auster erit.

DE EXCLVSIONE XVII.

Mentiri noctem, ipromissi ducere amantem,
 Hoc erit infectas sanguine habere manus.
 Horum ego sum vates, quoties desertus amaras
 Expleui noctes, fractus viroque toro.
 Vel tu Tantalea mouearis flumina sorte,
 Ut liquor arenti fallat ab ore sitim,
 Vel tu Sisyphios licet admirare labores,
 Difficile ut toto monte voluet onus:
 Durius in terris nihil est quod viuat amante,
 Nec, modo si sapias, quod minus esse velis,
 Quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
 Nunc decimo admittor vix ego quoque die.
 Nunc iacere e duro corpus iuuat, impia, saxo,
 Sumere & in nostras trita venena manus.
 Nunc licet in triuijs sicca requiescere Luna,
 Aut per rimosas mittere verba fores.
 Quod quanuis ita sit, dominæ mutire cauebo.
 Tum flebit, quum in me senterit esse fidem.

Ad.

AD CYNTHIAM XIII.

A Sfiduæ multis odium peperere querelæ
 Frangitur in tacito scœmina sæpe viro.
 Siquid vidisti, semper vidisse negato.
 Aut siquid doluit forte, dolere nega.
 Quin ego deminuo curam, quod sæpe Cupido
 Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit.
 Quid si iam canis ætas mea caneret annis?
 Et faceret scissas languida ruga genas?
 At non Tithoni spernens Aurora senectam
 Desertum Eoa passa facere domo est.
 Illum sæpe suis decedens fouit in vlnis.
 Quam prius abiunctos sedula lauit equos.
 Illum ad vicinos quæ amplexa quiesceret Indos,
 Maturos iterum est quæsta redire dies,
 Illa Deos, currum conscendens, dixit iniquos:
 Inuitum & terris præstitit officium
 Cui maiora senis Tithoni gaudia viui.
 Quam grauis amisso Memnone luctus erat.
 Cum senē non puduit talem dormire puellam.
 Et canæ toties oscula ferre comæ.
 At tu etiam iuuenem odisti me perfida, quum sis.
 Ipsa anus haud longa curua futura die.
 Quam tibi nec frater, nec sit tibi filius vllus:
 Frater ego, & tibi sim filius vnus ego.
 Nunc etiam insectos demens imitare Britannos,
 Ludis & externo tincta nitore caput.
 An si cæruleo quædam sua tempora fuce
 Tinxerit, idcirco cærulea forma bona est?
 Vt natura dedit, sic omnis recta figura.
 Turpis Romano Belgicus ore color.
 Illi sub terris fiant mala multa puellæ,
 Quæ mentita luas vertit inepta comas.
 De me, mi certe poteris formosa videri,
 Mi formosa satis si modo sæpe venis.

ipse

XIII.
 Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
 Nec nimis ornata fronte sedere velis.
rela
 Credam ego narranti, noli committere, famæ
e viro.
 Et terram rumor transilit, & maria.

AD CYNTHIAM XIX.

upido.
uit.
 ?
 ET si me invito discedis, Cynthia, Roma.
 Lator, quod sine me deuia rura colis.
 Nullus erit castis iuuenis corruptor in agris,
 Qui te blanditijs non finit esse probam:
 Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras,
 Nec tibi clamata somnus amarus erit.
 Sola eris, & solos spectabis, Cynthia, montes,
 Et pecus, & fines pauperis agricolæ.
s.
Indos,
 Illic te nulli poterunt corrumpere ludi:
 Fanaque peccatis plurima causa tuis.
uos.
 Illic assidue tauros spectabis arantes,
 Et vitem doctam ponere falce comas.
 Atque ibi rara feres inculto thura sacello,
 Hoedus ubi agrestes conruet ante focos.
 Protinus & nuda choreas imitabere sura,
 Omnia ab externo sint modo, tura viro.
 Ipse ego venabor. iam nunc me sacra Dianæ
 Suscipere, & Veneri ponere vota iuuat.
 Incipiam captare feras, & reddere pinu
 Cornua, & audaces ipse monere canes
 Non tamen ut vastos ausim tentare leones,
 Aut celer agrestes comminus ire suos
 Hæc igitur mihi sit lepores audacia molles
 Excipere, & stricto figere autem calamo:
 Qua formosa suo Clitumnus flumina luo
 Integit, & niueos abluir vnda boues.
 Tu quoties aliquid conabere, vira, memento
 Venturum paucis me tibi luciferis.
 Sic me nec solæ poterunt auertere siluæ,
 Nec vaga mulcosis flumina fusa iugis.

Quia

Quin ego in assidua mutam tua nomina lingua
 Absenti nemo non nocuisse velit.

AD CYNTHIAM XX.

Quid fles abducta grauius Briseide? quid fles
 Anxia captiua tristius Andromacha?
 Quidue mea de fraude Deos, vesana, fatigas?
 Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
 Non tam nocturna volucris funesta querela
 Attica Cecropijs obstrepit in folijs:
 Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
 Sollicito lacrimas depluit a Sipylo.
 Me licet æratis adstringant brachia nodis,
 Sint mea vel Danaes condita membra domo:
 In te ego & æratas rumpam, mea vira, catenas,
 Ferratam Danaes transiliamque domum,
 De te, quodcunque ad surdas mihi dicitur aures
 Tu modo ne dubita de grauitate mea.
 Ossa tibi iuro per matris, & ossa parentis:
 (Si fallo, cinis heu sit mihi vterque grauis)
 Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras.
 Ambos vna fides auferet, vna dies.
 Quod si nec nomen, nec me tua forma teneret,
 Posset seruitium mite tenere tuum.
 Septima iam plenæ deducitur orbita Lunæ:
 Quum de me, & de te compita nulla tacent.
 Interea nobis non nunquam ianua mollis,
 Non nunquam lecti copia facta tui.
 Nec mihi muneribus nox vlla est emptæ beatæ.
 Quicquid eram, hoc animi gratia magna tui.
 Quum te tam multi peterent, tu me vna peristi.
 Possum ego naturæ non meminisse tuæ?
 Tunc me vel tragicæ vexeris Erinnyes, & me
 Inferno damnes, Æace, iudicio:
 Atque inter Tityi volucres mea pœna vagetur,
 Tumque ego Sisyphio saxa labore geram.

Nec

Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis.

Ultima talis erit, quæ mea prima fides.

Hoc mihi perpetuo ius est, quod solus amator

Nec cito desisto, nec temere incipio.

AD CYNTHIAM

de Pontho XXI.

AH quantum de me Panthi tibi pagina finxis,
Tantum illi Pantho ne sit amica Venus.

Sed tibi iam videor Dodona verior augur.

Vxorem ille tuus pulcher amator habet.

Tot noctes periere nihil pudet? adspice cantat

Liber. tu nimium credula sola iaces.

Et nunc inter eos tu sermo es te ille superbus

Dicit se inuito sæpe fuisse domi.

Dispeream, si quicquam aliud, quam gloria de te

Quæritur. has laudes ille maritus habet.

Colchida sic hospes quondam decepit Iason.

Eiecta est. tenuit nanque Creusa domum.

Sic a Dulichio iuvene est elusa Calypso.

Vidit amatorem pandere vela suum.

Ah nimium faciles aurem præbere puellæ,

Discite desertæ non temere esse bonæ.

Huic quoque, qui restat, iâ pridē quæritur alter.

Experta in primo stulta cauere potes.

Nos quocunque loco, nos omni tempore tecum

Siue ægra pariter, siue valente simus.

AD DEMOPHOONTEM XXII.

Scis heri mi multas pariter placuisse puellas,
Scis mihi, Demophoon, multa venire mala;
Nulla meis frustra lustrantur compita plantis.

O nimis exitio nara theatra meo.

Siue aliquis molli deducit candida gestu

Brachia, seu varios incinit ore modos.

Interea nostri quærunt sibi vulnus ocelli,

Candida

Candida non tecto pectore siqua sedet.
 Siue vagi crines puris in frontibus errant,
 Indica quos medio vertice gemma tenet.
 Quæ si forte aliquid vultu mihi dura negauit,
 Frigida de tota fronte cadebat aqua.
 Quæris, Demophoos, cur sim tam mollis in omnes?
 Quod quæris, quare non habet ullus amor?
 Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris?
 Et Phrygis insanos cæditur ad numeros?
 Vnicuique dedit vitium natura creato.
 Mi fortuna aliquid semper amare dedit.
 Me licet & Thamyrae cantoris fata sequantur,
 Nunquam ad formosas, inuide, cæcus ero.
 Sed, tibi si exiles videor tenuatus in artus,
 Falleris, haud vnquam est culta labore Venus.
 Percontere licet, sæpe est experta puella
 Officium tota nocte valere meum.
 Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
 Et cælum noctu bis sine rege fuit.
 Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.
 Nullus amor vires eripit ipse suas.
 Quid? quum e complexu Briseidos irer Achilles,
 Num fugere minus Thessala tela Phryges?
 Quid? ferus Andromachæ lecto quum surgeret He-
 Bella Mycenæ non timuere rates? [etor,
 Ille vel hic classes poterat, vel perdere muros.
 Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
 Aspice vti cælo modo Sol, modo Luna ministret,
 Sic etiam nobis vna puella parum est:
 Altera me cupidis teneat, foueatque lacertis,
 Altera si quando non finit esse locum.
 Aut si forte irata meo sit facta ministro,
 Ut sciat esse aliam, quæ velit esse mea.
 Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
 Tutius & geminos anxia mater alit.
 Aut si es dura, nega: si es non dura, veni.

Quid

Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?
 Hic vnus dolor est ex omnibus acer amanti,
 Speranti subito si qua venire negat.
 Quanta illum toto versant suspiria lecto,
 Quum recipi, quem non nouerit illa, verat:
 Et rursus puerum quærendo audita fatigat.
 Quem quæ scire timet, quærere plura iubet.

D E A M O R I S S E R-

uitute. XXXIII.

CVi fuit indocto fugienda hæc semita vulgi,
 Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
 Ingenuus qui quam alterius dat munera seruo,
 Vt commissa suæ verba ferat dominæ?
 Et quærit toties, quænam nunc porticus illam
 Integit? & campo quo mouet illa pedes?
 Deinde vbi pertuleris quos dicit fama labores
 Herculis, vt scribat muneris ecquid habes?
 Et modo pauonis caudæ flabella superbæ,
 Et manibus dura frigus habere pila:
 Et cupit iratum talos me poscere eburnos,
 Quæque nitent Sacra vilia dona via.
 Ah peream, si me ista mouent dispendia: verum
 Fallaci dominæ iam pudet esse iocum.
 Cernere vii possis vultum custodis auari,
 Captus & immunda sæpe latere casa,
 Quam care semel in toto nox vergitur anno?
 Ah pereant, si quos ianua clausa iuuat.
 Contra reiecto quæ libera vadit amictu,
 Custodum & nullo sepra timore, placet.
 Cui sæpe immundo Sacra conteritur via socco,
 Nec finit esse moram, si quis adire velit,
 Differet hæc nunquam, nec poscet garrula, quæ te
 Astriktus ploret sæpe dedisse pater.
 Nec dicet, timeo, propera iam surgere, quæso:
 Infelix, hodie vir mihi rure enit.

Q

Et

Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes
 Me capiant. nolum furta pudica tori.
 Libertas quoniam nulli iam restat amanti,
 Nullus liber erit, si quis amare volet:

*AD CYNTHIAM IN
 Emulum XXII*

TV loqueris, quum sis iam noto fabula libro:
 Et tua sit toto Cynthia lecta foro?
 Cui non his verbis aspergat tempora furdo
 Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
 Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis,
 non ego nequitiae dicerer esse caput.
 Nec sic per totam infamis traducerer urbem:
 Vreret & quanuis nomine, verba darem
 Quare ne tibi sit mirum me quærere viles:
 Parcius infamant. num tibi causa levis?
 Hoc erat in primis quod me gaudere inbebas?
 Tam te formosam non pudet esse leuem?
 Vna aut altera nox nondum est in amore peracta
 Et dicor lecto iam grauis esse tuo.
 Me modo laudabas, & carmina nostra legebas,
 Ille tuus pennas tam cito vertit amor?
 Contendat mecum ingenio, contendat & atre,
 In primis vna discat amatas domo:
 Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras,
 Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat:
 Tetra venena libens, & naufragus ebibat vndas,
 Et nunquam pro te deneget esse miser:
 (Quos utinam in nobis, vita, experiare labores)
 Iam tibi de timidis iste proteruus erit,
 Qui nunc te in tumidum iactando venit honorē,
 Dissidium vobis proximus annus erit.
 Dura est, quæ multis simulatum ducit amorem,
 Et se plus vni si qua parare potest.
 At me non ætas mutabis tota Sibylle,

Non

Non labor Alcidae, non niger ille dies:
 Tu mea compones, & dices, Ossa Properti
 Hæc tua sunt cheu tu mihi certus eras.
 Certus eras cheu, quanuis nec sanguine anteo
 Nobilis, & quanuis non ita diues eras.
 Nil ego non patiar. nunquam me iniuria murat,
 Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
 Credo ego, non paucos ista perijsse figura.
 Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
 Paruo dilexit spatio Minoida Theseus,
 Phyllida Domophoon: hospes vterque malus.
 Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,
 Et modo seruato sola relicta viro.
 Noli nobilibus, noli conferre beatis:
 Vix venit, extremo qui legat ossa die.
 Ii tibi nos erimus. sed tu potius, precor, vt me
 Demissis plangas pectore nuda comis.

AD CYNTIAM XXV.

VNica nata meo plucherrima cura dolori,
 Excludit quoniam sors mea, sæpe venis.
 Ista meis fiet notissima forma libellis,
 Calue, tua venia: pace, Catulle, tua,
 Miles depositis annosus secubat armis,
 Grandæuique negant ducere aratra boues:
 Putris & in vacua requiescit naus arena,
 Et vetus in templo bellica parma vacat.
 At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
 Siue ego Tithonus, siue ego Nestor ero.
 Et si sæcla forent, antiquis giata puellis
 Effem ego, quod nunc tu: tempore vincor ego.
 Non ramen ista meos mutabunt sæcula mores.
 Vnusquisque sua nouerit ire via.
 Nonne fuit satius duro seruire tyranno?
 Et gemere in tauro, sæue Pernile, tuo?
 Gorgonis & satius fuit obdurescere vultu?

Q. 2. Caucasias.

Caucasias etiam si pateremur aues?
 Sed tamen obscura teritur rubigine mucro.
 Ferreus, & paruo sæpe liquore silex.
 At nullo de me teritur sub limine amor, qui
 Restat: & immerita sustinet aure minas.
 Vltro contemptus rogat, & peccasse faterur
 Læsus, & inuitis ipse redit pedibus.
 Tu quoque qui pleno fastus assumis amore
 Credule, nulla diu fœmina pondus habet.
 An quisquam in medijs persoluit vota procellis?
 Quum sæpe in portu fracta carina natet?
 Aut prius infecto deposcit præmia cursu,
 Septima quam metam triuerit ante rota?
 Mendaces ludunt flatus in amore secundi.
 Si qua venit sero, magna ruina venit.
 Tu tamen irrerea, quanuis te diligat illa,
 In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
 Nanque in amore suo semper sua maxima cuique
 Nescio quo pacto verba nocere solent.
 Quanuis te persæpe vocet, semel ire memento.
 Inuidiam quod habet, non solet esse diu.
 At vos, qui officia in multos reuocatis amores,
 Quantum sic cruciat lumina vestra dolor:
 Vidistis pleno teneram candore puellam:
 Vidistis fusco, ducit vterque color.
 Vidistis quandam Argiua prodire figuras:
 Vidistis nostras, vtraque forma rapit.
 Illaque plebeio, vel sit sandicis amictu:
 Hæc atque illa mali vulneris vna via est.
 Quum satis vna tuis insomnia portet ocellis,
 Vna sit & cuiuis fœmina multa mala.

AD CYNTHIAM XXV.

Vidi te in somnis fracta, mea vita, carina
 Ionio lassas ducere rore manus,
 Et quæcunque in me fueras mentita, fateri:

Nec

Nec iam humore graues tollere posse comas.
 Qualem purpureis agitata fluctibus Hellen,
 Aurea quam molli tergo vexit ouis.
 Quam timui, ne forte tuum mare nomē haberet,
 Atque tua labens nauita fieret aqua.
 Quæ tum ego Neptuno, quæ tū cū Castore fratri,
 Quæque tibi excepi tum Dea Leucothoe?
 At tu vix primas extollens gurgite palmas,
 Sæpe meum nomen iam peritura vocas.
 Quod si forte tuos vidisset Glaucus ocellos,
 Eesses Ionij facta puella maris.
 Et tibi præ inuidia Nereides increpitarent,
 Candida Nisæe, cærule Cymothoe.
 Sed tibi subsidio delphinum currere vidi,
 Qui puto Arioniam vexerat ante lyram.
 Iamque ego conabar summo me mittere saxo,
 Quum mihi discussit talia visa metus.
 Nunc admirentur, quod tam mihi pulchra puella
 Seruiat, & tota dicar in vrbe potens.
 Non, si Cambyse redeant, & flumina Cræsi,
 Dicat: De nostro surge poeta toro.
 Nam mea quum recitat, dicit se odisse beatos.
 Carmina tam sancte nulla puella colit.
 Multum in amore fides, multū constātia prodest.
 Qui dare multa potest, multa & amare potest.
 Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
 Hanc sequar, & fidos vna aget aura duos.
 Vnum litus erit sopitis, vnaque lecto
 Arbor, & ex vna sæpe bibemus aqua.
 Et tabula vna duos poterit componere amantes.
 Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
 Omnia perpetiar, sæuus licet vrgeat Eurys,
 Velaque in incertum frigidus Ausfer agar.
 Quicumque & venti miserum vexastis Vlysem,
 Et Danaum Euboico litore mille rates:
 Et qui mouistis duo litora, quum rudis Argu

Dux erat ignoto missa columba mari.
 Illa meis tantum non vnquam desit ocellis,
 Incendat nauem Iuppiter ipse licet.
 Certe ijsdem nudi pariter iactabimur oris,
 Me licet vnda ferat. te modo terra tegat.
 Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
 Neptunus fratri par in amore Ioui.
 Testis Amymone, latices quum ferret in aruis
 Compressa, & Lerne pulsa tridente palus,
 Iam Deus amplexu votum persoluit. at illi
 Aurea diuinis vrna profudit aquas.
 Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.
 Hic Deus & terras & maria alta domat.
 Crede mihi, nobis mitescet Scylla, nec vnquam
 Alternante vorans vasta Charybdis aqua.
 Ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris.
 Purus & Orion, purus & Hædus erit.
 Quod mihi si ponenda tuo sit corpore vita,
 Exitus hic nobis non inhonestus erit.

Q U O D I N C E R T A

hora mortis X X V I I.

A T vos incertam mortales funeris horam
 Quæritis & qua sit mors aditura via:
 Quæritis & cælo Phœnicum inuenta sereno,
 Quæ sit stella homini commoda, quæque malæ:
 Seu pedibus Parthos sequimur, seu classe Britan-
 Et maris & terræ cæca pericla viæ. [nos:
 Rursus & obiectum fletis capiti esse tumultum,
 Quum Mauors dubias miscet vtrinque manus.
 Præterea domibus flammam, domibusque ruinã.
 neu subeant labris pocula nigra tuis.
 Solus amans nouit, quando periturus, & a qua
 Morte. neq; hic Boreæ flabra, neq; arma timet.
 Iam licet & Stygia sedeat sub arundine remex,
 Cernat & infernæ tristitia vela ratis:

Si

Si modo clamantis reuocauerit aura puellæ;
Concessum nulla legeredibit iter,

AD IOVEM PRO

amica agrotante XXVIII.

Iuppiter affectæ tandem miserere puellæ.
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus æstuat aer,
Incipit & sicco feruere terra cane.
Sed non tã ardoris culpa est, neque crimina cælis
Quam toties sanctos non habuisse Deos.
Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas:
Quicquid iurarunt, ventus, & vnda rapit.
num sibi collatam doluit Venus? illa peræque
Præ se formosis inuidiosa Dea est.
An contemta tibi Iunonis templa Pelasgæ?
Palladis aut oculos ausa negare bono?
Semper, formosæ, non nostis parcere verbis.
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedis.
Sed tibi vexatæ per multa pericula vitæ,
Extremo veniet mollior hora die.
Io versa caput primos mugierat annos:
nunc Dea, quæ nili flumine vacca bibit.
Ino etiam prima terras ætate vagata est.
Hanc miser implorat nauita Leucothoen.
Andromede monstribus fuerat deuota marinis.
Hæc eadem Persei nobilis vxor erat.
Callisto Arcadios errauerat vrsa per agros.
Hæc nocturna suo sidere vela regit
Quod si forte tibi properarint fata quietem,
Illa sepulturæ fata beata tuæ,
narrabis Semelæ quo sit formosa periclo,
Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Mæonias inter Heroidas omneis
Primus erit nulla non tribuente locus.
nunc utcumque potes fato gere saucia morem.

Et

Si

Et Deus, & durus vertitur ipse dies:
 Hoc tibi vel poterit coniux ignoscere Iuno.
 Frangitur & Iuno, si qua puella perit.
 Deficiant magico torti sub carmine rhombi,
 Et iacet extincto laurus adusta foco.
 Et iam Luna negat toties descendere cælo,
 Nigraque funestum condidit omen auis.
 Vna ratis fati nostros portabit amores
 Cæcula ad infernos velificata lacus.
 Si non vnus, quæso miserere duorum.
 Viuam, si viuet, si cadet illa, cadam.
 Pro quibus optatis sacro me carmine damno:
 Scribam ego, Per magnū est salua puella Ioue.
 Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit,
 Narrabitque sedens longa pericla sua.
 Hæc tua, Persephone, maneat clementia, nec tu
 Persephones coniux læuior esse velis.
 Sunt apud infernos tot millia formosarum.
 Pulchra sit in superis scilicet illa locis.
 Vobiscum est Iope, vobiscum candida Tyro,
 Vobiscum Europe, nec proba Pasiphae:
 Et quot Iona tulit, vetus & quot Achaia formas,
 Et Thebæ, & priami diruta regna senis:
 Et quæcunque erat in numero Romana puella,
 Occidit has omnes ignis auarus habet.
 Nec forma eternū, aut cuiquā est fortuna perennis.
 Longius, aut propius mors sua quenque manet.
 Tu quoniam es, mea lux, magno demissa periclo,
 Munera Dianæ debita redde choros.
 Redde etiam excubias diuæ nunc, ante iuuentæ.
 Votiuas noctes & mihi redde decem.

AD CYNTHIAM XXIX.

H Esterna, mea lux, quum potus nocte vagarer,
 Nec me seruorum duceret vlla manus,
 Obuia nescio quot pueri mihi turba minuta

Venerat

Venerat, hos vetuit me numerare timor.
 Quorum, alij faculas, alij retinere sagittas,
 Pars etiam visa est vinela parare mihi.
 Sed nudi fuerant, quorum lateior vnus,
 Arripite hunc, inquit, nam bene nostis eum.
 Hic erat, hunc mulier nobis irata locauit.
 Dixit, & in collo iam mihi nodus erat.
 Hic alter iubet in medium propellere, at alter,
 Intereat, qui nos non putat esse Deos.
 Hæc te non meritum totas expectat in horas,
 At tu nescio quas quæris, inepte, fores.
 Quæ quum Sidonizæ nocturna ligamina mitræ
 Soluerit, atque oculos mouerit illa graues:
 Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
 Sed quos ipse suis fecit Amor manibus.
 Parcite iam, fratres iam certos spondet amores.
 Et iam ad mandatam venimus ecce domum.
 Atque ita me iniecto duxerunt rursus amicu,
 I nunc, & noctes dilce manere domi.
 Mane erat, & volui, si sola quiesceret illa,
 Visere, at in lecto Cynthia sola fuit
 Obstupui, non illa mihi formosior vnquam
 Visa, neque ostrina quum fuit in tunica
 Ibat & hinc castæ narratum somnia Vestæ,
 Neu sibi, neu mihi quæ nocitura forent.
 Talis visa mihi somno demissa recenti.
 Heu quantum per se candida forma valet,
 Quid tu matutinus, ait speculator amice,
 Me similem vestris moribus esse putas?
 Non ego tam facilis, sat erit mihi cognitus vnus,
 Vel tu, vel si quis verior esse potest.
 Apparent non vlla toto vestigia presso,
 Signa voluptatis nec iacuisse duos.
 Aspice vt in toto nullus mihi corpore surgat
 Spiritus, admissio notus adulterio.
 Dixit, & opposita propellent suauia dextra,

Profilis in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tam sancti custode recludor amoris.
Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

AD EANDEM XXX.

Quæris, cur veniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus a magno Cæsare aperta fuit.
Tota erat in species Pænis digesta columnis:
Inter quas Danaï fœmina turba senis.
Hic equidem Phœbo visus mihi pulchrior ipso
Marmoreus tacita carmen hiare lyra.
Atque aram circum steterant armenta Myronis
Quatuor artificis viuuda signa boues.
Tum medium Clario surgebat marmore tēplum,
Et patria Phœbo carius Ortygia.
Auro Solis erat supra fastigia currus,
Et valux Libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnassi vertice Gallos,
Altera mœrebat funera Tantalidos.
Deinde inter matrem Deus ipse, interque sororē
Pythius in longa carmina veste sonat.
Illic adspicias scopulis hærere sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis:
Vt Semele est combustus, vt est deperditus Io.
Denique vt ad Troiæ tecta volarit auis.

AD EANDEM XXXII.

Qui videt, is peccat. qui non & viderit, ergo
Non capiet. facti crimina lumen habet.
Quod si nemo extat, qui vicerit alitis arma,
Communis culpæ cur reus vnus agor?
Vna contentum pudeat me viuere amica.
Hoc si crimen erit, crimen amoris erit:
Mi nemo obijciat. libeat tibi, Cynthia, mecum
Roscida muscosis antra tenere iugis.
Nec tu Virginibus reuerentia moueris ora.
Hic quoque non nescit, quid sit amare, chorus:
Si

Sittamen Oeagri quædam compressa figura
 Bistonijs olim rupibus accubuit.
 Hic ubi me prima statuent in parte choreæ,
 Et medius testæ cuspide Bacchus erit:
 Tum capiti sacros patiar pendere corymbos.
 Nam sine te nostrum non valet ingenium.
 Hoc utinam spatium loco, quodcunque vacabis,
 Cynthia sed tibi me credere turba vetat,
 Quum videt accensis deuotam currere tædis
 In nemus, & Truiæ lumina ferre Deæ.
 Nam quid Prænestis dubias, ô Cynthia, sortes?
 Quid petis Æxi mœnia Telegoni?
 Curve te in Herculeum deportant effeda Tibur?
 Appia cur tories te via ducit anum?
 Scilicet umbrosis sordet Pompeia columnis
 Porticus aulaeis nobilis Attalicis.
 Et creber pariter platanis surgentibus ordo.
 Flumina sopito quæque Marone cadunt:
 Et leuiter nymphis tota crepitantibus vrbe,
 Quum subito Triton ore recondit aquam.
 Falleris. ista tui furtum via monstrat amoris.
 Non urbem, demens; lumina nostra fugis.
 Quo fugis, ah demês? nulla est fuga. tu licet vsque
 Ad Tanaim fugias, vsque sequetur amor.
 Non, si Pegaseo vesteris in aëra dorso:
 Nec, tibi si Persei mouerit ala pedes:
 Vel, si te sectæ moueant talaribus auræ:
 Nil tibi Mercurij proderit alta via.
 Instat semper Amor supra caput. instat amanti,
 Et grauis ipse super libera colla sedet.
 Excubat ille acer custos, & tollere nunquam
 Te patietur humo lumina capra semel.
 Et iam si pecces, Deus exorabilis ille est,
 Si modo præsentis viderit esse preces.
 Num iam, dura, paras Phrygias nunc ire per vndas,
 Et petere Hyrcani litora nota maris?

Spargereque alterna communes eade penates,
 Et ferre ad patrios præmia dira lares?
 Nil agis. infidias in me componis inanes.
 Tendis iners docto retia nota mihi.
 Sed de me minor est famæ iactura pudicæ.
 Tanta tibi miseræ, quanta mereris, erit.
 Nuper enim de te nostras me lædit ad aures
 Ruator, & in tota non bonus vrbe fuit.
 Sed te non debes inimicæ credere lingue.
 Semper formosis fabula pœna fuit.
 Non tua deprenso damnata est fama veneno.
 Testis erit puras, Phœbe, videre manus.
 Sin autem longo nox vna, aut altera luxu
 Consumpta est, non me crimina parua mouent.
 Ista senes licet accusent conuiuia duri.
 Nos modo propositum, vita, teramus iter.
 Illorum antiquis onerentur legibus aures:
 Hic locus est, in quo tibia docta sones:
 Quæ non iure vado Mæandri iacta natasti,
 Turpia quum faceret Palladis ora tumor.
 Tyndaris externo patriam mutauit amore.
 Et sine decreto viua reducta domum est,
 Ipsa Venus quanuis corrupta libidine Martis,
 Nec minus in cælo semper honesta fuit.
 Quanuis Ida Parim pastorem dicat amasse,
 Atque inter pecudes accubuisse Deam:
 Hoc & Hamadryadum spectauit turba sororum,
 Silenique senes, & pater ipse chori.
 Cum quibus Idæo legisti poma sub antro
 Subposita excipiens, Nai, caduca manu.
 An quisquam in tanto stuprorum examine quærit
 Cur hæc tam diues? quis dedit? vnde dedit?
 O nimium nostro felicem tempore Romam,
 Si contra mores vna puella facit.
 Hæc eadem hæc ante illam impune & Lesbia fecit
 Quæ sequitur, certe est inuidiosa minus.

Qui

Qui querit Tatios veteres, durosque Sabinos.

Hic posuit nostra nuper in vire locum.

Tu prius & fluctus poteris siccare marinos.

Altaque mortali deligere astra manu:

Quam facere ut nostræ nolint peccare puellæ:

Is mos Saturno regna tenente fuit:

Et quum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,

Et post antiquas Deucalionis aquas.

Dic mihi, quis potuit lectum servare pudici?

Quæ Dea cum solo vivere sola Deo?

Vxorem quondam magni, Minois, ut aiunt.

Corrupti torui candida forma bouis.

Nec minus ærato Danae circumdata muro,

Non potuit in agro casta negare Ioui.

Quod si tu Graias, siue es imitata Latinas:

Semper vive meo libera iudicio

AD CYNTHIAM XXXIII.

TRistia iam redeunt iterum solennia nobis.

Cynthia iam noctes est operata decem

Aique vitinam Nilo pereat quæ sacra repente.

Misit matronis Inachis Ausonijs.

Quæ Dea tam cupidos toties diuisit amantes,

Quæcunque illa fuit, semper amara fuit.

Tu certe Iouis occultis in amoribus, Io,

Sensisti, multas quid sit inire vias:

Quum te iussit habere puellam cornua Iuno,

Et pecoris duro perdere verba sono.

Ah quoties quernis læsisti frondibus ora:

Manisti stabulis abdita pasta ruis.

An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram?

Iuppiter, idcirco facta superba Dea es?

An tibi non satis est fuscis Ægyptus alumnis?

Cur tibi tam longa Roma petita via est?

Quid tibi quid prodest viduas dormire puellas?

Sed tibi, crede mihi, cornua rursus erunt.

Aut nos ē nostra te, sœua, fugabimus vrbe:

Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuat.

At tu quæ nostro nimium placata dolori es,
noctibus hīs vacui reficiamus iter.

non audis, & verba finis mea ludere: quum iam

Flectant Icarij fidera tarda boues.

Lenta bibis. mediæ nequeunt te frangere noctes.

An nondum est talos mittere lassæ manus?

Ah pereat quicumque meracas repperit vuas,

Corruptique bonas nectare primus aquas.

Icare Cecropijs merito iugulate colonis,

Pampineus, nosti, quam sit amarus odor.

Tu quoque, ô Eurition, vino, Centaure, peristi,
nec non Ismario tu Polypheme mero.

Vino forma perit, vino corrumpitur ætas,

Vino sæpe suum nescit amica virum.

Me miserum, vt multo nihil es mutata Lyæo.

Iam bibe, formosa es: nil tibi vina nocent,

Quum tua præpendent demissa in pocula ferta,

Et mea deducta carmina voce legis.

Largius effuso madeat tibi mensa Falerno,

Spumet & aurato mollius in calice:

nulla tamen lecto recipit se sola libenter.

Est quiddam, quod vos quærere cogat Amor.

Semper in absenteis felicior æstus amantes.

E leuat assiduos copia longa viros.

AD LYNCEVM POETAM XXXIV.

CUr quisquã faciē dominæ iam credat Amoris?
Sic crepta mihi pene puella mea est.

Expertus dico. nemo est in Amore fidelis.

Formosam raro non sibi quisque petit.

Polluit ille Deus cognatos, soluit amicos,

Et bene concordēs tristia ad arma vocat.

Hospes in hospitium Menelao venit adulter.

Colchis & ignotum nonne secuta virum est?

Lynceus.

Lynceu, tunc meam potuisti tangere curam?
 Perfide, nome tuæ tunc cecidere manus?
 Quid si non constans illa & tam certa fuisset?
 Posset & in tanto viuere flagitio?
 Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno:
 A domina tantum te modo tolle mea.
 Te socium vitæ, te corporis esse licebit,
 Te dominum admitto rebus, amice, meis.
 Lecto te solum, lecto te deprecor vno:
 Riualem possum non ego ferre louem.
 Ipse meas solus, quod nil est, æmulor umbras,
 Stultus, quod stulto sæpe timore tremo.
 Vna tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
 Errabant multo quod tua verba mero.
 Sed nunquam vitæ me faller ruga seueræ.
 Omnes iam norunt, quam sit amare bonum.
 Lynceus ipse meus seros insanit amores,
 Solum te nostros lætor adire Deos.
 Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
 Proderit? aut rerum dicere posse vias?
 Aut quid * Cretæi tibi profunt carmina lecta?
 Nil iuuat in magno vester amore senex.
 Tu satius musis meliorem imitere Philetam,
 Et non inflati somnia Callimachi.
 Non rursus licet Ætoli referas Acheloi
 Fluxerit vt magno factus amore liquor:
 Atque etiam vt Phrygio fallax Mæandria campo
 Errat, & ipsa suas decipit vnda vias:
 Qualis & Adrastus fuerit vocalis Arion,
 Tristis ad Archemori funera victor equus:
 Non Amphiareæ profunt tibi fata quadrigæ
 Profint, aut Capanei grata ruina Ioui.
 Desine Achilleo componere verba cothurno,
 Desine, & ad molles membra resolue choros.
 Incipe iam angusto versus componere torno.
 Inque tuos ignes, dure poeta, veni.

Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.
 Despiciit & magnos recta puella deos.
 Sed non ante grauis taurus succumbit aratro,
 Cornua quam validis hæserit in laqueis.
 Nec tu tam duros per te patieris amores,
 Trux tamen a nobis ante demandus eris.
 Harum nulla solet rationem quærere mundi,
 Nec eur fraternis Luna laboret equis:
 Nec si post Strygias aliquid restauerit vnda,
 Nec si consulto fulmina missa tonent.
 Aspice me, cui parua domi fortuna relicta est,
 Nullus & antiquo Marte triumphus aui:
 Vt regnem mistas inter conuiua puellas
 Hoc, ego quo tibi nunc eleuor, ingenio.
 Me iuuet hesternis possum languere corollis,
 Quem tetigit iactu certus ad ossa Deus.
 Actia Virgilium custodis litora Phœbi,
 Cæsaris & fortes dicere posse rates:
 Qui nunc Æneæ Troiani suscitât arma,
 Iactaque Lauini mœnia litoribus.
 Cedite Romani scriptores, cedite Graij.
 Nescio quid maius nascitur Iliade.
 Tu canis vmbrosi subter pineta Galeæ
 Thyrsin, & attritis Daphnin arundinibus:
 Virque decem possint corrumpere mala puellam,
 Missus & impressis hœdus ab vberibus.
 Felix, qui viles pomis mercaris amores,
 Huic licet ingrata Tityrus ipse canat.
 Felix, intactum Corydon qui tentat Alexin
 Agricolaë domini carpere delitias.
 Quauis ille suam lassus requiescat auenam,
 Laudatur facileis inter Hamadryadas.
 Tu canis Ascræi veteris præcepta poetæ,
 Quo seges in campo, quo viret vua iugo.
 Tale facis carmen, docta testudine, quale
 Cynthius impositis temperat articulis.

Non

Non tamen hæc ulli venient ingrata legenti,
 Siue in amore rudis, siue peritus erit.
 Nec minor his animis, nec se minor ore canorus
 Anseris indocto carmine cessit olor.
 Hæc quoque perfecto ludebat Iasone Varro,
 Varro Leucadiæ maxima flamma suæ,
 Hæc quoque lasciuï cantarunt scripta Catulli,
 Lesbïa queis ipsa notior est Helena.
 Hæc etiam docti confessa est pagina Calui,
 Quum caneret miseræ funera Quintiliæ.
 Et modo formosa qua multa Lycoride Gallus,
 Mortuus inferna vulnera lauit aqua.
 Cynthia quinetiam versu laudata Properti,
 Hos inter si me ponere fama volet.

FINIS. LIBRI SECVNDI.

SEX. PROPERTII
 AVRELII VMBRI ELEGIA-
 rum Liber Tertius.

I.

Allimachi manes & Coi sacra Philæte
 In vestrū, quæso, me finite ire nemus.
 Primus ego ingredior puro de fonte
 sacerdos

Italia per Graios orgia ferre choros.
 Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro,
 Quouē pede ingressi, quamue bibistis aquam.
 Ah valeat Phœbum quicunque moratur in armis.
 Exactus tenui pumice versus eat.
 Quo me fama leuat terra sublimis, & a me
 Nata coronatis Musa triumphat equis,
 Et mecum in curru parui vespantur Amores,

Scriptorumque meas turba secura rotas.
 Quid frustra missis in me certatis habenis?
 Non datur ad Musas currere lata via.
 Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent,
 Qui finem imperij Bactra futura canent.
 Sed quod pace legas, opus hoc de mōte Sororum
 Detulit intacta pagina nostra via.
 Mollia Pegafides vestro date sarta poetæ.
 Non faciet capiti dura corona meo.
 At mihi quod viuo detraxerit inuida turba,
 Post obitum duplici fœnore reddet honos.
 Omnia post obitum fingit maiora verustas,
 Maius ab exequijs nomen in ora venit.
 Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces?
 Fluminaque Hæmonio comminus ille viro?
 Idæum Simoenta Iouis cunabula parui?
 Hæc tora per campos ter maculasse rotas?
 Deiphobūq; Helenūq; & Polydamāta sine armis,
 Qualemcunque Parin vix sua nosset humus.
 Exiguo sermone fores nunc, Ilion, & tu
 Troia bis Oetæi numine capta Dei.
 Necnon ille tui casus memorator Homerus
 Posteritate suum crescere sensit opus,
 Meque inter seros laudabit Roma nepotes.
 Illum post cineres auguror esse diem.
 Ne mea contento lapis indicet ossa sepulchro
 Prouisum est, Lycio vota probante Deo.
 Carminis interea nostri redeamus in orbem,
 Gaudeat vt solito tacta puella sono.
 Orpheæ derenuisse feras, & concita dicunt
 Flumina Threicia detinuisse lyra.
 Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem
 Sponte sua in muri membra coisse ferunt.
 Quinetiam, Polypheme, fera Galathea sub Ætna,
 Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur nobis & Baccho & Apolline dextro,
Turba.

Turba puellarum si mea verba colit.
 Quod non Tenarijs domus est mihi fulta colūnis,
 Nec camera auratas inter eburna trabes,
 Nec mea Phæacas æquant pomaria siluas,
 Non operosa rigat Martius antra liquor:
 At Musæ comites, & carmina cara legenti,
 Et defessa choris Calliopea meis.
 Fortunata meo si qua es celebrata libello,
 Carmina erunt formæ tot monumenta tuæ.
 Nam neque Pyramidum sumptus ad sidera ducti,
 Nec Iouis Elæi cælum imitata domus:
 Nec Maulei diues fortuna sepulchri
 Morris ab extrema conditione vacat.
 Aut illis flamma, aut imber subducet honores,
 Annorum aut ista pondera victa ruent.
 At non ingenio quæsitum nomen ab ævo
 Excidet ingenio stat sine morte decus.

PROPERTII SOMNIVM II.

Vltus eram molli recubās Heliconis in vmbra,
 Bellerophontæi qua fluit humore equi:
 Reges, Alba, tuos, & regum facta tuorum
 Tantum operis nervis hiscere posse meis:
 Paruaque tam magnis admoram fontibus ora,
 Vnde pater sitiens Ennius ante bibit,
 Et cecinit Curios fratres, & Horatia pila,
 Regiaque Æmilia vincta trophæa rate,
 Victorisque moram Fabij, pugnamque sinistram
 Cannensem, & versos ad pia vota Deos,
 Hannibalemque Lares Romana sede fugantes,
 Anseris & tutum voce fuisse Iovem:
 Quum me Castalia speculans ex arbore Phœbus
 Sic ait aurata nixus ad antra lyra,
 Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
 Carminis heroi tangere iussit opus?
 Non hic vlla tibi speranda est fama, Propertii.

Mollia

Mollia sunt paruis prata terenda rotis.
 Ut tuus in scamno iactetur sepe libellus,
 Quem legat expectans sola puella virum.
 Cur tua præscriptos euecta est pagina gyros?
 Non est ingenij cymba grauanda tui.
 Alter remus aquas, alter tibi radar arenas,
 Tutus eris. medio maxima turba mari est.
 Dixerat, & plectro sedem mihi monstrat eburno,
 Qua noua muscoso semita facta solo est.
 Hic erat affixis viridis spelunca lapillis.
 Pandebantque cauis tympana punicibus.
 Ergo Musarum, & Sileni patris imago
 Fictilis, & calami, Pan Tegeæ, tui,
 Et Veneris dominæ volucres mea turba columba.
 Tingunt Gorgineo Punica rostra lacu,
 Diuersæque nouem sortitæ iura puellæ.
 Exercent teneras in sua dona manus.
 Hæc hederas legit in thyrsos, hæc carmina neruis.
 Aptat, & illa manu texit vtraque rosam,
 Equarum numero me contigit vna dearum.
 Vt reor a facie, Calliopea fuit.
 Contentus niueis semper vectabere cygnis,
 Nec te fortis e qui ducet ad arma sonus,
 Nil tibi sit rauco prætoris classica cornu.
 Flere, nec Aonium cingere Marte nemus.
 Aut quibus in campis Mariano prælia signo
 Stent, & Teutonicas Roma refringat opes,
 Barbarus aut Sueuo perfusus sanguine Rhenus.
 Saucia moerenti corpora vectet aqua.
 Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
 Nocturnæque canes ebria signa fugæ.
 Ut per te clausas sciat excantare puellas,
 Qui volet austeros arte ferire viros.
 Talia Calliope, lymphisque a fonte petitis,
 Ora Philæta nostra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRIVM-

phi III.

Arima Deus Cæsar dices meditatur ad Indos,
 Et freta gemmiferi findere classe maris.
 Magna viri merces: parat ultima terra triumphos
 Tigris, & Euphrates sub tua iura fluent.
 Sera sub Ausonijs veniet provincia virgis.
 Adulescent Latio Partha trophæa Ioni.
 Ite agite expertæ bello date lintea proræ,
 Et solitum armigeri ducite munus equi
 Omina fausta cano. Crassos, cladesque piræ:
 Ite, & Romanæ consulite historia.
 Mars pater, & sacræ fatalia lumina Vestæ,
 Ante meos obitus sit, precor, illa dies:
 Qua videam spolijs operato Cæsaris axe,
 Ad vulgi plausus sæpe resistere equos.
 Inque sibi caræ nixus spectare puellæ
 Incipiam, & titulis oppida capta legam.
 Tela fugacis equi, & brachii militis arcus,
 Et subter captos arma federe duces.
 Ipsa tuam prolem serva Venus: hoc sit in ævum,
 Cernis ab Æneâ quod superesse caput.
 Præda sit hæc illis, quorum meruere labores:
 Me sat erit Sacra plaudere posse via.

AD AMICAM IRATAM IIII.

Pacis Amor Deus est: pacē veneramur amantes.
 Stant mihi cum domina prælia dura mea.
 Nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro,
 Nec bibit æ gemma diuite nostra sitis.
 Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur,
 Nec miser æra peto classe, Corinthe, rua.
 O prima infelix fingenti terra Prometheo.
 Ille parum cauti pectoris egit opus.
 Corpora disponens, mentem non vidit in arte:
 Recta animi primum debuit esse via.

Nunc maris in tantum ventis iactamur, & hostem
 Quærimus, atque armis nectimus arma noua.
 Haud vllas portabis opes Acherontis ad vndas.
 Nudus ab inferna, stulte, vehere rate.
 Victor cum victis pariter miscebitur vmbri.
 Consule cum Mario capte Iugurtha sedes.
 Lydus Dulichio non distat Cræsus ab Iro.
 Optima mors, parca quæ venit apta die.
 Me iuuat in prima coluisse Helicon iuuenta,
 Musarumque choris implicuisse manus.
 Me iuuat & multo mentem vincire Lyæo,
 Et caput in verna semper habere rosa.
 Atque vbi iam ventrem grauis interceperit ætas,
 Sparserit integras alba senectæ comas:
 Tum mihi Maturæ libeat perdiscere mores,
 Quis Deus hanc mundi temperet arte domum:
 Qua venit ex oriens, qua deficit. vnde coactis
 Cornibus in plenum menstrua Luna redit.
 Vnde salo superant ventu. quid flamine captet
 Eurys, & in nubes vnde perennis aquas:
 Sit ventura dies mundi quæ subruat arces,
 Purpureus pluuias cur bibit arcus aquas:
 Aut cur Perrhebi tremuere cacumina Pindi,
 Solis & atratis luxerit orbis equis:
 Cur segnis versare boues, & plaustra Bootes,
 Pleiadum spisso cur coit igne chorus:
 Curve suos fines altum non exeat æquor,
 Plenus & in partes quattuor annus eat:
 Sub terris sint iura Deum & tormenta Gigantum,
 Tisiphones atro si furit angue caput:
 Aut Alcmeoniæ, furis aut ieiunia Phinci:
 Num rota, num scopuli, num sitis inter aquas:
 Num tribus infernum custodit faucibus antrum
 Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem:
 An ficta in miseras descendit fabula gentes,
 Et timor haud vltra, quam rogus, esse potest.

Exitus

Exitus hic vitæ superest mihi Vos quibus arma
Grata magis, Crassi signa referre domum.

AD LYGDAMVM V.

Dic mihi de nostra, quæ sentis vera puella:
Sic tibi sint domine Lygdame, dēpta iuga:
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
Hæc referens, quæ me credere velle putas.
Omnis enim debet sine vano nuncius esse,
Maioresque timens seruus habere fidem.
Nunc mihi si qua tenes, ab origine dicere prima
Incipe suspensis auribus ista bibam.
Siccine eam iacomptis vidisti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec speculum strato vidisti, Lygdame, lecto?
Ornabat aueas nullaue gemma manus?
Ac mœstam teneris vestem pendere lacertis?
Seriniaque ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus? & tristes sua pensa ministræ
Carpebant? medio nebat & ipsa loco?
Humidaque impressa siccat lumina lana?
Rettulit & querulo iurgia nostra sono?
Hæc te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?
Est pœnæ seruo rumpere teste fidem.
Ille potest nullo miseram me linquere facto?
Ac qualem nulla dicere habere domo?
Gaudet me vacuo solam tabescere lecto?
Si placet insultet, Lygdame, morte meæ.
Non me moribus illa, sed herbis improba vicit.
Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,
Et lecta exectis anguibus ossa trahunt.
Et strigis inuentæ per busta iacentia plumæ,
Cinctaque funesto lanea vitra viro.
Si non vana canunt mea somnia, Lygdame, testor:
Pœna erit ante meos sera, sed ampla pedes.

Putris & in vacuo texetur aranea lecto,
 noctibus illorum dormiet ipsa Venus.
 Quæ tibi si veris animis est quæsta puella,
 Hac eadem rursus, Lygdame, curre via:
 Et mea cum multis lacrimis mandata reporta:
 Iram, non fraudes esse in amore meo.
 Me quoque consimili impositum torquerier igni.
 Iurabo & bis sex integer esse dies.
 Quod mihi si tanto felix concordia bello
 Extiterit, per me, Lygdame, liber eris,

**DE MORTE PÆTI OB
 auaritiā VI.**

ERgo sollicitæ tu causâ, pecunia, vitæ es.
 Per te immaturum mortis adimus iter.
 Tu vitis hominum crudelia pabula præbes.
 Semina curarum de capite orta tuo.
 Tu Pætum ad Pharios tendentem linthea portus
 Abruis infano terque quaterque mari.
 Nam dum te sequitur, primo miser excidit ævo,
 Et noua longinquis piscibus esca natat.
 Flens tamē extremis dedit hæc mandata querelis,
 Quum moribunda niger clauderet ora liquor
 Di maris, Ægei quos sunt penes æquora ponti,
 Et quæcunque meum degrauiat vnda caput:
 Quo rapitis miseros primæ lanuginis annos?
 Adtulimus longas in freta vestra manus.
 Ah miser, Alcyonum scopulis adfigar acutis,
 In me cæruleo fuscina sumpta Deo est.
 At saltem Italię regionibus aduehat æstus.
 Hoc de me, sat erit, si modo matris erit
 Subtrahit hac tantem terta vertigine fluctus:
 Vltima quæ Pæto noxque diesque fuit.
 Pæte, quid ætatem numeras? quid cara natanti
 Mater in ore tibi est? non habet vnda Deos.
 Nam tibi nocturnis ad saxa ligata procellis

Omnia

Omnia detrito vincula fune cadunt.
 Et mater non iusta pia dare debita terræ,
 Nec pote cognatos inter humare rogos.
 Sed tua nunc volucres adstant super ossa marine.
 Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.
 Infelix Aquilo, raptae timor Orithia,
 Quæ spolia ex illo tanta fuere tibi?
 Aut quidnam fracta gaudes, Neptune, carinat.
 Portabat sanctos alueus ille viros.
 O centum equoreæ Nereo genitore puellæ,
 Et tu nocturno tacta dolore Thetis,
 Vos decuit lasso subponere brachia mento.
 Non poterat vestras ille grauare manus.
 Reddite corpus humo, positaque in gurgite vita.
 Pætum sponte tua vilis arena tegas.
 Ut, quoties Pæti transibit nauta sepulchrum,
 Dicat: Et audaci tu timor esse potes,
 Iterates curæ, & liti texite causam.
 Ista per humanas mors venit aëta manus.
 Terra parem fuerat satis adieciimus vndas.
 Fortunæ miseras auximus arte vias.
 Anchora te teneat, quem non tenere penates?
 Quid meritum dicas cui sua terra parum est?
 Natura insidians pontum substravit avaris.
 Ut tibi succedat, vix semel esse potest.
 Ventorū est quodcunque paras. haud vlla carina.
 Consenuit. fallit portus & ipse fidem.
 Sunt Agamemnonias restantia litora curas,
 Quæ notat Argyni pœna natantis aquæ.
 Hoc iuvene amisso classem non soluit Atrides.
 Pro qua mactata est Iphigenia mora.
 Saxa triumphales fiegere Capharea puppes,
 Nanfraga quum vasto Græcia tracta salo est.
 Paulatim sociūm iacturam fleuit Vlysses,
 In mare cui soli non valere doli.
 Hunc paruo ferri vidit nox improba ligno.

pætus vt occideret, tot coiere mala.
 Non tulit huic pectus stridorem audire procellæ,
 Et duro teneras lædere fune manus:
 Sed thyæ thalamo, aut Oriciæ terebinthi
 Effalto pluma versicolore caput.
 Huic fluctus viuo radicibus abstulit vngues.
 Et miser inuitam traxit hiatus aquam.
 Quod si contentus patrio boue verteret agros,
 Verbaque duxisset pondus habere mea:
 Viueret ante suos dulcis conuiua penates
 pauper, & in terra, nil vbi fieri potest.
 At tu, sæue Aquilo, nunquam mea vela videbis.
 Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM VII.

Dulcis ad externas fuerat mihi rixa lucernas,
 Vocis & insanæ tot maledicta tuæ.
 Cur furibunda mero mensam propellis, & in me
 proijcis insana cymbia plena manu?
 Tu vero nostros, audax, inuade capillos,
 Et mea formosis vnguibus ora nora.
 Tu minitare oculos subiecta exurere flamma.
 Fac mea rescisso pectora nuda sinu:
 Nimirum veri dantur mihi signa caloris.
 Nam sine amore graui scemina nulla dolēt.
 Quæ mulier rabida iactat conuicia lingua,
 Et veneris magnæ voluitur ante pedes:
 Custodum gregibus circum se stipat euntem,
 Seu sequitur medias, Mænas vt acta, vias:
 Seu timidam crebro dementia somnia torrent,
 Seu miseram in tabula picta puella mouet:
 His ego tormentis animi sum verus aruspex.
 Nam didici certas sæpe in amore notas.
 Non est certa fides, quam non iniuria versat.
 Hostibus eueniat lenta puella meis.
 In morbo æquales videant mea vulnera collo.

Me doceat liuor mecum habuisse meam.
 Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem:
 Siue meas lacrimas, siue videre tuas.
 Testa supercilijs si quando verba remittis,
 Aut tua quum digitis scripta silenda notas.
 Odi ego quæ nunquam pungunt suspiria somnos,
 Semper in iratam pallidus esse velim.
 Dulcior ignis erat paridi, quum grata per arma
 Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ.
 Dum vincunt Danaï, dum restat barbarus Hector:
 Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
 Aut tecum, aut pro te mihi cum rivalibus arma
 Semper erunt. in te pax mihi nulla placet.
 Gaude quod nulla est æque formosa doleres,
 Si qua foret. nunc sis iure superba, licet.
 At tibi, qui nostro nexisti retia lecto:
 Sit focer æternum, nec sine matre domus.
 Cui nunc si qua data est furandæ copia noctis,
 Offensa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MECOENATEM VIII.

MAecenas eques Hetrusco de sanguine regū,
 Intra fortunam qui cupis esse tuam:
 Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor?
 Non sunt apta meæ grandia vela rati.
 Turpe est, quod nequeas, capiti cōmittere pōdus,
 Et pressum inflexo mox dare terga genu.
 Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
 Fama nec ex æquo ducitur vlla iugo.
 Gloria Lysippo est, animosa effingere signa,
 Exactis Calamis se mihi iactat equis.
 In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles,
 parrhasius parta vindicat arte locum.
 Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ,
 At Myos exiguum flectit acanthus iter.
 phidiacus signo se Iuppiter ornat churno,

Praxitelem proprius vindicat arte lapis.
Est quibus Elææ concurret palma quadrigæ,
Est quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis.
Naturæ sequitur semina quisque suæ.
At tua, Mæcenas, viræ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te superare tuis.
Quum tibi Romano dominas in honore secures,
Et liceat medio pungere iura foro:
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes,
Atque onerare tuam fixa per arma domum.
Et tibi ad effectum vires det Cæsar, & omni
Tempore tam faciles insinuentur opes:
Parcis, & in tenebris humilem te colligis umbras,
Velorum pleno subtrahis ipse sinus.
Crede mihi, magnos æquabunt ista Camillos
Iudicia, & venies tu quoque in ora virum.
Cæsaris & famæ vestigia iuncta tenebis.
Mæcenatis erunt vera trophæa fides.
Non ego yelifera tumidum mare fundo carina,
Tora sub exiguo flumine nostra mora est.
Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi, nec semper prælia clade pari:
nec referam Scæas, & Pergama Apollinis arces,
Et Danaum decimo vere redisse rates,
Mœnia quum Graio neptunia preffit aratro
Victor Palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis, pure poetæ, tuis.
Hæc curent pueri, hæc curent scripta puellæ,
Meque Deum clament, & mihi sacra ferant.
Te duce vel Iouis arma canam, cæloque minantē
Cæum, & Phlegæis Oromedonta ingis:
Celsæque Romanis decerpta palatia tauris
Ordiant, & cæso mœnia firma Remo:
Eductosque pares siluestri ex vbere reges

Cresce

Crescet, & ingenium sub tua iussa meum.
 Prosequar & currus vitroque ab litore ouantes
 Parthorum, astuta tela remissa fugæ:
 Castraque Pelusij Romano subruita ferro,
 Antonique graues in sua fata manus.
 Mollis tu cæptæ fautor cape lora iuuentæ,
 Dexteræque immixtis da mihi signa rotis.
 Hoc mihi, Mæcenas, laudis concedis. & a te est
 Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

De Natali amicae suæ. I X.

Mirabar quidnam misissent mane Camenzæ
 Ante meum stantes, sole rubente, torum.
 natalis nostræ signum, misere puellæ,
 Et manibus faustoster crepuere sonos.
 Transeat hic sine nube dies, stent aere venti,
 Ponat & in sicco molliter vnda minas.
 Aspiciam nullos hodierna luce dolentes,
 Et niobes lacrimas supprimat ipse lapis.
 Alcyonum positis requiescant ora querelis,
 Increpet absumptum nec sua mater Ilyn.
 Tuque, ô cara, mihi felicibus edita pennis
 Surge, & poscentes iusta precare Deos.
 Ac primum pura somnum tibi discute lymphæ,
 Et nitidas presso pollice finge comas.
 Dein qua primum oculos cæpisti veste Properti,
 Indue, nec vacuum flore relinque caput.
 Et pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis:
 Inque meum semper stent tua regna caput.
 Inde coronatas ubi thure piaueris aras,
 Luxerit & tota flamma secunda domo:
 Sit mensæ ratio, noxque inter pocula currat,
 Et crocino nares murrheus vngat onyx.
 Tibi nocturnis succumbat rauca choreis,
 Et sint nequitiæ libera verba tuæ.
 Dulciaque ingratos adimant conuiuia somnos.
 Publica vicinæ perstrepat aura viæ.

Sit fors & nobis talorum interprete iactus,
 Quem grauib. pennis verberet ille puer:
 Quum fuerit multis exacta trientibus hora,
 Noctis & instituet sacra ministra Venus:
 Annua soluamus thalamo solennia nostro,
 Natalisque tui sic peragamus iter.

FOEMINAS IMPERARE
amantibus X.

Quid mirare, meam si versat foemina vitam,
 Et trahit addictum sub sua iura virum?
 Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
 Quod nequeam fracto rumpere vincla iugos?
 Venturam melius praesagit nauta mortem.
 Vukneribus didicit miles habere metum.
 Ista ego praeterita iactavi verba iuuenta,
 Tu nunc exemplo disce timere meo.
 Colchis flagranteis adamantina sub iuga tauros
 Egit, & armigera praetia seuit humo:
 Custodisque feros clausit serpentis hiatus,
 Ires vt Aetionias aurea lana domos.
 Ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
 Maotis Danaum Penthesilea rates.
 Aurea cui postquam nudauit cassida frontem,
 Vicit victorem candida forma virum.
 Omphale in tantum formae processit honorem
 Lydia Gygaetincta puella lacu:
 Vt cui pacato statuisset in orbe columnas,
 Tam dura traheret mollia pensa manu.
 Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
 Vt solidum cocto tolleret aggere opus.
 Et duo in aduersum misit per moenia currus
 Ne possent tacto stringere ab axe latus.
 Duxit & Eufraten medium, qua condidit arces,
 Iussit & imperio surgere Baetra caput.
 Na quid ego heroas, quid rapté in crimina diuos?
 - Iuppiter

Iuppiter infamat seque, suamque domum.
Quid modo quæ nostris op probria vexerit armis,
Et famulos inter fœmina trita suos,
Coniugis obscœni precium Romana poposcit
Mœnia, & addictos in sua regna patres.
Noxia Alexandrina dolis aptissima tellus,
Et toties nostro Memphi cruenta malo,
Tres vbi Pompeio detraxit arena triumphos,
Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Issent Phlegræo melius tibi funera campo,
Vei tua si focero colla daturus eras.
Scilicet incesti meretrix regina Canopi
Vna Philippeo sanguine iniusta nota:
Ausa Ioui nostro latrantem opponere Anubim,
Et Tiberim Nili cogere ferre minas,
Romanamque tubam crepitanti pellere fistros,
Baridos & contis rostra Liburna sequi.
Fœdaque Tarpeio conopea tendere saxo,
Iura dare statuas inter & arma Mari.
Quid nunc Tarquinij fractas iuuat esse secures,
Nomine quem simili vita superba vocat?
Si mulier patienda fuit? cape Roma triumphum,
Et longam Augusto salua precare diem.
Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili.
Accepere tuæ Romula vincla manus.
Brachia spectauit sacris admorsa colubris:
Et trahere occultum membra soporis iter:
Non hæc, Roma, fuit tanto tibi ciue verenda.
Dixit & assiduo lingua sepulta mero.
Septem vrbs alta iugis, toto quæ præsidet orbi,
Fœmineas timuit territa Marte minas.
Hannibalis spolia, & victi monumenta Siphacis,
Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes.
Curtius expleris statuit monumenta lacunis:
At Decius misso prælia rupit equo.
Coclitis abscissos testatur semita pontes,

Et cui cognomen coruus habere dedit?
 Hæc Dij condiderunt, hæc Dij quoque merita ser-
 Vix timeat saluo Cæsare Roma louem. (uant:
 nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camillia?
 Aut modo Pompei Bosphora capta manu?
 Leucadius versas acies memorabit Apollo,
 Tantum operis belli sustulit una dies.
 At tu siue petes porrus, seu nauia, linques:
 Cæsaris in toto sis memor Ionio.

A D P O S T U M V M
de Galla XI.

Postume plorantem potuisti linqere Gallam?
 Miles & Augusti fortia signa sequi?
 Tantine vlla fuit spoliati gloria Parthi,
 ne faceres Galla multa rogante tua?
 Si fas est, omnes pariter pereatis, avari,
 Et quisquis fido prætulit arma toro.
 Tu tamen iniuncta te cæcis, vesane, lacerna
 Potabis galea fessus Araxis aquam.
 Illa quidem interea fama tabescebat inani,
 Hæc tua ne virtus fiat amara tibi:
 Neue tua Medæ latentur cæde sagittæ,
 Perreus aurato neu cataphractus equo:
 Neue aliquid de te flendum referatur in vna
 Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
 Ter quærer in casta felix, ô Postume, Galla,
 Moribus his alia coniuge dignus eras.
 Quid faciet nullo munita puella timore,
 Quum sis luxuriæ norma magistra tuæ?
 Sed securus eas Gallam non munera vincet,
 Duritiæque tuæ non erit illa memor.
 Nam quocunque die sanum te fata remittent.
 Pendebit collo Galla pudica tuo.
 Postumus alter erit miranda coniuge Vlysses.
 Non illi longæ tot nocuere moræ:

Castra

Castra decem annorum, & Ciconum mons, Ithaca,
ra, Calpe,

Exusta que tuæ mox, Polypheme, genæ:

Et Circæ fraudes, lotoque, herbæque tenaces,
Scyllaque, & alternas scissa Charybdis aquæ

Lamptetis Ithacis verubus mugisse iuuentos,
Pauerat hos Phœbo filia Lamptetie.

Et thalamum Æææ flentis fugisse puellæ,
Totque hiemis noctes, totque nataſſe dies,

Nigrantēſque domos animarum intraſſe ſilētum,
Sirenū ſurdo remige adiſſe lacus.

Et veteres arcus leto renouaſſe procorum,
Erroriſque ſui ſic ſtatuſſe modum.

Nec fruſtra quia caſſa domi perſederat vxor:
Vincit Penelopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA

puellarum XII.

QVaritis vnde auidis nox ſit pretioſa puellis,
Et Venere exhaustæ dāna querantur opes,
Certa quidem tantis cauſa eſt manifeſta ruinis:
Luxuriæ nimium libera facta via eſt.

Inda cauiſ aurum mittit formica metallis,
Et venit è rubro concha Erycina ſalo:

Et Tyros oſtrinos præbet Cadmæa colores,
Cinnamon & multi paſtor odoris Arabs.

Hæc etiam clauſas expugnant arma pudicas,
Quæque terunt faſtus Icariori tuos.

Matrona incedit cenſus induta nepotum,
Et ſpolia opprobrij noſtra per ora trahit:

Nulla eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi:
Aut ſi qua eſt, precio tollitur ipſa mora.

Felix Eois lex funeris vna maritis,

Quos Aurora ſuis rubra colorat equis.

nanque vbi mortifero iacta eſt fax vltima lecto,

Vxorū fuſis ſtat pia turba comis:

Et certamen habent læti, quæ viua sequatur
 Coniugium. pudor est, non licuisse mori.
 Ardent victrices, & flammæ pectora præbent,
 Imponuntque suis ora perusta viris.
 Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella,
 Nec fida Euadne, nec pia Penelope
 Felix agrestum quondam pacata iuventus,
 Diuitiæ quarum messis, & arbor erant.
 Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo,
 Et dare puniceis plena cassis rubis:
 Nunc violas tondere manu, nunc mista referre
 Lilia virgineos lucida per calathos:
 Et portare suis vestitas frondibus vuas,
 Aut variam plumæ verficoloris auem.
 His tum blanditijs furtiua per antra puellæ
 Oscula filuicolis emta dedere viris.
 Hinulei pellis totos operibat amantes,
 Altaque natiuo creuerat herba toro.
 Pinus & incumbens latas circumdabat umbras,
 Nec fuerat nudas pœna videre deas.
 Corniger Idæi vacuam pastoris in aulam
 Dux aries saturas ipse reduxit oues.
 Dique, deæq; omnes, quibus est tutela per agros,
 Præbebant versis verba secunda focis.
 Et leporem quicumque venis venaberis, hospes,
 Et si forte meo tramice quæris auem.
 Et me Pana tibi comitem de rupe vocato:
 Siue petas calamo præmia, siue cane.
 At nunc desertis cessant sacraria lucis.
 Aurum omnes, victa iam pietate, colunt,
 Aurea nunc vere sunt sæcula, plurimus auro
 Venit honos, auro conciliatur amor.
 Auro pulsa fides, auro vanalia iura,
 Aurum lex sequitur, mox siue lege pudor.
 Torrida sacrilegum restantur limina Brennum,
 Dum petit intonsi Pythia regna Dei:

Armans laurigero concussus vertice duras

Gallica parnassi sparsit in arma niues.

Te scelus accepto Thracis polymestoris auro

Nurit in hospitio non polydore pio.

Tu quoque, vt auratos gereres Eriphyla lacertos,

Dilapsis nusquam est Amphiaras equis.

Proloquar, atque vtinā patriæ sim vanus aruspex:

Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.

Certa loquor, sed nulla fides. neque enim Italia

Verax pergameis Moenas habenda malis.

Sola parin phrygiæ fatum componere, sola

Fallacem patriæ serpere dixit equum.

Ille furor patriæ tuit vtilis, ille parenti.

Experta est veros irrita lingua Deos.

AD SPARTEM DE LVDIS

Laconicis XIII.

MUltæ tuæ, Sparte, miramur iura palæstræ,

Sed mage virginei tot bona gymnasij:

Quod non infames exercet corpore ludos

Inter luctantes nuda puella viros:

Quum pila veloci fallit per brachia iactu,

Increpat & versæ clauis adunca trochi:

Puluerulentaque ad extremas stat foemina metas,

Et patitur duro vulnera Pancratio:

Nunc ligat ad cestum gaudentia brachia loris,

Missile nunc disci pondus in orbe rotat:

Gyrum pulsat equis, niueum latus ense reuincit,

Virgineumque cauo protegit ære caput.

Et modo Taygeti crines aspersa pruina

Sectatur patrios per iuga longa canes.

Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis

Thermodoonteis turba lauatur aquis.

Qualis & Eurotæ Pollux & Castor arenis,

Hic victor pugnans, ille futurus equis.

Inter quos Helene nudis capere arma papillis

Fertur, nec fratres erubuisse Deos.
 Lex igitur Spartana verat secedere amantes,
 Et licet in triuijs ad latus esse suæ.
 Nec timor, aut vlla est clausæ tutela puellæ,
 Nec grauis austeri pœna cauenda viri.
 Nullo præmisso, de rebus tute loquaris
 Ipse tuis, longæ nulla repulsa moræ.
 Non Tyriæ vestes errantia lumina fallunt,
 Est neque adoratæ cura molesta domi.
 At nostra ingenti vadit circumdata turba,
 Nec digitum angusta est inseruisse via.
 Nec quæ sint facies, nec quæ sint verba rogandi
 Inuenias. cæcum versat amator iter.
 Quod si iura fores, pugnasque imitata Laconum:
 Carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

A D C Y N T H I A M

de Lycinna.

Sic ego non vllos iam norim in amore tumultus;
 Nec veniat sine te nox vigilanda mihi:
 Vt mihi prætextæ pudor exuelatus amictu,
 Et data libertas noscere Amoris iter,
 Illa rudes animos per noctes conscia primas
 Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
 Tercius haud multo minus est quàm ducitur annus;
 Vix memini nobis verba coisse decem.
 Cuncta tuus sepeliuit amor: nec fœmina post te
 Villa dedit collo dulcia vincla meo.
 Testis erit Dirce tam verò crimine sæua
 Nycteos Anriopen accubuisse Lyco.
 Ah quoties pulchros vssit regina capillos,
 Molliaque immixtos fixit in ora manus.
 Ah quoties famulam pensis oneravit iniquis,
 Et caput in dura ponere iussit humo.
 Sæpe illam immundis passa est habitare tenebris;
 Vilem ieiunæ sæpe negauit aquam.

Iuppiter

Iuppiter Antiopæ nusquam succurris habenti
 Tot mala? corrumpit dura catena manus.
 Si Deus es, tibi turpe tuam seruire puellam.
 Inuocer Antiopæ quem nisi vincita Iouem?
 Sola tamen, quæcunque aderant in corpore vires,
 Regales manicas rupit vtraque manu.
 Inde Cytheronis timido pede currit in arces.
 Nox erat, & sparsa triste cubile gelu,
 Sæpe vago Asopi sonitu permora fluentis,
 Credebat dominæ pone venire pedes.
 Et durum Zethum, & lacrimis Amphiona mollem
 Expertæ est stabulis mater obacta suis.
 Ac veluti magnos quum ponunt æquora motus,
 Euris in aduersos definit ire notos,
 Litore si tacito sonitus rarefcit arenæ:
 Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
 Sæpe tamen pietas, natis est cognitus error.
 Digne Iouis natos qui tueare senex.
 Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
 Vinxerunt Dirce sub truci ora bouis.
 Antiopæ cognosce Iouem, tibi gloria Dirce
 Ducitur in multis mortem habitura locis.
 Prata cruentantur Zeti, victorque canebat
 Pæana Amphion rupe, Aracynthe, tua.
 At tu non meritam parcas vexare Lyciniam.
 Nescit vestra ruens ira referre pedem.
 Fabula nulla tuas de nobis conciter aures.
 Te solam & lignis funeris vstus amem.

DE IMPERIO AMICAE XV.

NOx media, & dominæ mihi venit epistola nos
 Tibure me missa iussit adesse mora, [stra
 Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
 Et cadit in patulos lymphæ Aniena lacus.
 Quid faciam? obductis committā mēne tenebris.
 Ut timeam audaces in mea membra manus?

At si hæc distulero nostro mandata timore,
 Nocturno fletus sæuior hoste mihi.
 Peccarem semel, & totum sum pulsus in annum.
 In me mansuetas non habet illa manus.
 Nec tamē est quisquam, sacros qui lædat amātes,
 Scyronis media si licet ire via. (oris,
 Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulat.
 Nemo adeo vt noceat barbarus esse volet.
 Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras,
 Ipse Amor accensas percutit ante faces.
 Sæua canum rabies morsus auerit hianteis.
 Huic generi quouis tempore tuta via est.
 Sanguine tam paruo quis enim spargatur amantis.
 Improbis & exclusis sit comes ipsa Venus.
 Quod si certa meos sequerentur funera casus,
 Talis mors precio vel sit emenda mihi.
 Afferet huc vnguenta mihi, fertisque sepulchrum.
 Ornabit custos ad mea busta sedens.
 Di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
 Qua facit assiduo tramite vulgus iter.
 Post mortem tumuli sic infamantur amantum.
 Me negat arborea deuia terra coma.
 Aut humer ignotæ cumulus vallatus arenæ.
 Non iuuat in media nomen habere via.

AD BACCHVM XVI.

Nunc, ô Bacche, tuis humiles aduoluimur.
 Da mihi pacato vela secunda pater. [aris:
 Tu potes insanæ Veneris compescere fastus,
 Curarumque tuo fit medicina mero.
 Per te iunguntur, per te soluuntur amantes.
 Tu vitium ex animo dilue Bacche meo.
 Te quoque enim non esse rudem testatur in astris,
 Lyncibus in cælum vecta Ariadna tuis.
 Hoc mihi quod veteres custodit in ossibus ignes
 Funera sanabunt vel tua vina malum.

Semper

Semper enim vacuos nox sobria torquet amâtes,
 Spesque timorque animû versat utroq; modo.
 Quod si, Bacche, tuis per feruida tempora donis,
 Arcessitus erit somnus in ossa mea:
 Ipse feram vites, pangamque ex ordine colles,
 Quos carpant nullæ me vigilante feræ.
 Dummodo purpureo spument mihi dolia musto,
 Et noua pressanteis inquinet vua pedes.
 Quod superest vitæ, per te, & tua cornua, viuam:
 Virtutisque tuæ, Bacche, poeta ferar.
 Dicam ego maternos Ætneo fulmine partus,
 Indica Nysæis arma fugata choris:
 Vesaniūque noua nequicquam in vite Lycurgū:
 Pentheos in triplice funera grata greges:
 Curuaque Tyrrhenos delphinū corpora nautas,
 In vada pampinea desfluisse rate.
 Et tibi per mediam beneolenti flumine Naxon,
 Vnde tuum potant Naxia turba merum,
 Candida laxatis onerato colla corymbis,
 Cinget Bassaricas Lydia mitra comas.
 Læuis odorato ceruix manabit oliuo,
 Et feries nudos veste fluente pedes.
 Mollia Dirææ pulsabunt tympana Thebæ.
 Capripedes calamo Panes huiante canent:
 Vertice turrigero iusta Dea magna Cybelle
 Tundet ad Idæos cymbala rauca choros.
 Ante fores templi crater antistitis auro
 Libatum fundens in tua sacra merum.
 Hæc ego non humili referā memorāda cothurno:
 Qualis Pindarico spiritus ore tonat.
 Tu modo seruitio vacuum me siste superbo,
 Atque hoc sollicitum vince sopore caput.

MORTEM ESSE IN-
evitabilem XVII.

Plausus ab umbroso qua ludit Pontus Auerno
 Humida Baiarum stagna tepentis aquæ,

Qua iacet & Troiæ tubicen Misenus arena,
 Et sonat Herculeo structa labore via:
 Hic vbi mortales dextra quum quæreret vrbes,
 Cymbala Thebano concrepuere Deo:
 At nunc inuisæ magno cum crimine Baix,
 Quis Deus in vestra constitit hostis aqua?
 His pressus Strygias vultum demisit in vndas,
 Errat & in vestro spiritus ille lacu.
 Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi
 Mater, & amplexos Cæsaris esse focos?
 Aut modo tam pleno fluitantia vela theatro,
 Et per maternas omnia gesta manus?
 Occidit, & misero steterat vigesimus annus.
 Tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
 I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
 Stantiaque in plausum tota theatra iuuent.
 Attalicas supera vestes, atque omnia magnis
 Gemmea sint ludis: ignibus ista dabis.
 Sed tamē huc omēs: huc primus, & vltimus ordo.
 Est mala, sed cunctis ista terenda via est.
 Exoranda canis tria sunt latrantia colla.
 Scandenda est torui publica cymba senis.
 Ille licet ferro cautus se condar, & ære:
 Mors tamen inclusum protrahit inde caput,
 Nireæ non facies, non vis exemit Achillem,
 Cræsum aut, Pactoli quas parit humor, opes.
 Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
 Attidæ magno quum stetit alter amor.
 At tibi, nauta, pias hominum qui trajcis vmbrae,
 Huc animæ portent corpus inane tuæ:
 Qua Siculæ victor telluris Claudius, & qua
 Cæsar ab humana cessit in astra via.

DE MULIERVM INCONTINENTIA XVIII.

Obiicitur

Obiicitur toties a te mihi nostra libido.
 Crede mihi, vobis imperat ista magis.
 Vos, vbi contempti rupistis fræna pudoris,
 Nescitis captæ mentis habere modum.
 Flamma per incensas citius sedetur aristas,
 Fluminaque ad fontis sint reditura caput:
 Et placidum Syrtes portum, & bona litora nautis.
 Præbeat hospitio sæua Malea suo:
 Quam possit vestros quisquâ reprehendere cursus,
 Et rapidæ stimulos frangere nequitia.
 Testis, Cretæi fastus quæ passâ iuueni
 Induit abiegnæ cornua falsa bouis.
 Testis Thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
 Quæ voluit liquido tota subire Deo.
 Crimen & illa fuit patria succensa senecta
 Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
 Nam quid Medæ referam, quo tempore matris
 Iram natorum cæde piauit amor?
 Quidue Clytemnestræ, propter quâ tota Mycenis
 Infamis stupro stat Pelopea domus?
 Taque ô Minoa venundata, Seylla, figura,
 Tondens purpurea regna paterna coma.
 Hanc igitur dotem virgo desponderat hostis.
 Nise, tuas portas fraude reclusit amor.
 At vos, innuptæ, felicius vrite tædas.
 Pendet Cretæa tracta puella rate.
 Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci:
 Victor erat quanuis, æquus in hoste fuit.
 Credis eum iam posse tuæ meminisse figuræ,
 Vidisti a lecto quem dare vela tuo?
 Durus, qui lucro potuit mutare puellam.
 Tantisne in lacrimis Africa tora fuit?
 At tu, stulta, Deos, tu fingis inania verba.
 Forsitan ille alio pectus amore terit.
 Est tibi forma potens, sunt castæ Palladis artes,
 Splendidaque a docto fama refulget auo.

Fortunata domus, modo fit tibi fidus amicus.
Fidus ero in nostros curre, puella, toros.

D E C O N T E M P T O R E
amica X I X.

NOx mihi prima venit. primæ data tēpora no-
Lōgius in primo Luna morare toro (dis.
Tu quoque, qui æstiuos spatiosus exigis ignes,
Phœbe, moraturæ contrahe lucis iter.
Fœdera sunt ponenda prius, signandaque iura,
Et scribenda mihi lex in amore nouo,
Quam multæ ante meis cedant sermonibus horæ,
Dulcia quam nobis concitet arma Venus.
Hæc Amor ipsa suo, constringit pignora signo.
Testis fidereæ torta corona Deæ.
Nanque ubi non certo vincitur fœdere lectus,
Non habet ultores nox vigilanda Deos.
Et quibus imposuit soluit mox vincla libido.
Contineant nobis omnia prima fidem.
Ergo qui pactas in fœdera ruperit aras,
Pollueritque nouo sacra marita toro:
Illi sint quicunque solent in amore, dolores,
Et caput argutz præbeat historiæ.
Nec flenti dominæ patefiant nocte fenestræ.
Semper amet, fructu semper amoris egens.

AD CYNTHIAM XX.

MAgnum iter ad doctas proficisci cogor Athe-
Vi me lōga graui soluat amore via. [nas.
Crescit enim assidue spectando cura puellæ.
Ipse alimenta sibi maxima præbet Amor.
Omnia sunt tentata mihi, quæcunque fugari
Possit, at ex omni me premit ipse Deus.
Vix tamē aut semel admittit, quum sæpe negauit
Seu venit, extremo dormit amicta toro.
Vnum erit auxilium mutatis, Cynthia, terris.
Quantum

Quantum oculis, animo tam procul ibit Amor.
 Nunc agite, ô socij, propellite in æquora nauem,
 Remorumque pares ducite sorte vices,
 Iungiteque extremo felicia lintea malo.
 Iam liquidum nautis aura secundat iter.
 Romanæ turres, & vos valeatis amici,
 Qualiscunque mihi tuque puella vale.
 Ergo ego nûc rudis Adriaci vehar equoris hospes,
 Cogar & vndisonos nunc prece adire Deos.
 Deinde per Ionium vectus quum fessa Lechæo
 Sedarit placida vela phaselus aqua:
 Quod superest sufferte pedes, properate labore,
 Isthmos qua te ris arcet virinque mare.
 Inde vbi Piræi capient me litora portus,
 Scandam ego Thesææ brachia longa viæ.
 Illic vel studijs animum emendare Platonis
 Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis:
 Persequar aut studiû linguæ, Demosthenis arma,
 Librorumque tuos docte Menandre sales:
 Aut certe tabulæ capient mea lumina pictæ,
 Siue ebore exactæ, seu magis ære manus:
 Aut sparia annorum, & longa intervalta profundis
 Lenibunt racito vulnere nostra sinu.
 Seu moriar fato, non turpi fractus amore.
 Atque erit illa mihi mortis honesta dies.

AD TVLLVM XXI.

FRigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
 Tulle, Propontiaca qua fluit Isthmos aqua,
 Dindymus, & sacræ fabricata inuenta Cybellæ,
 Raptorisque tulit qua via Ditis equos.
 Si te forte iuuant Helles Athamantidos vrbes,
 Et desiderio, Tulle, mouere meo:
 Tulicet aspicias cælum omne Atlanta gerentem,
 Sectaque Persea Phorcidos ora manu,
 Geryonæ stabula, & luctantum in puluere signa
 Hercu.

Herculis, Antæique, Hesperidumque choros:
 Taque tuo Colchon propellas remige Phasî,
 Peliacæque trabis totum iter ipse legas.
 Qua rudis Argoa natat inter saxa columba.
 In faciem proræ pinus adacta nouæ:
 Et si quadrigæ visenda est ora Caystri,
 Et qua septenas temperat vnda vias:
 Omnia Romanæ cedent miracula terræ.
 Natura hic posuit quicquid vbiq; fuit.
 Armis apta magis tellus, quam commoda noxæ.
 Famam, Roma, tuæ non pudet historiæ.
 Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
 Stamus. victrices temperat ira manus.
 Hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Vmbro
 Tramite, & æternum Martius humor opus.
 Albanusque lacus socij Nemorensis ab vnda,
 Potaque Pollucis nymphea salubris equo.
 At non squamoso labuntur venire cerasæ,
 Italia portentis nec furit vna neuis:
 Non hic Andromedæ resonant pro matre catenæ,
 Nec tremis Ausonias, Phœbe fugate, dapes:
 Nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes,
 Exitium nato matre parante suo:
 Penthea non sæuæ venantur in arbore Bacchæ,
 Nec soluit Danaas subdita cerua rates:
 Cornua nec valuit curuare in pellice luno,
 Aut faciem turpi dèdecorare boue:
 Arborea que cruces Scinis, & non hospita Graijs
 Saxa, & curuatas in sua fata trabes.
 Hæc tibi, Tulle, parens, hæc est pulcherrima se-
 des.
 Hic tibi pro digna gente petendus honos.
 Hic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
 Spes, & venturæ coniugis altus amor.

DE TABVLIS PERDITIS XXII.

Ergo

ERgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
 Scripta quibus pariter tot periere bona.
 Has quondam nostris manibus detriuerat vsus,
 Qui non signatas iussit habere fidem.
 Illæ iam sine me norant placare puellas,
 Et quædam sine me verba diserta loqui.
 Non illas fixum caras effecerat aurum.
 Vulgari buxo sordida cera fuit.
 Qualescunque mihi semper mansere fideles,
 Semper & effectus promeruerè bonos.
 Forsitan hæc illis fuerant mandata tabellis:
 Irascor, quoniam es lente moratus heri.
 An tibi nescio quæ visa est formosior? an tu
 Non bona de nobis crimina ficta iacis?
 Aut dixit, Ventas hodie, cessauimus vna.
 Hospitium tota nocte parauit, amor:
 Et quæcunque dolens reperit non stulta puella,
 Garrula quum blandis ducitur hora dolis.
 Me miserum his aliquis rationem scribit auari,
 Et ponit duras inter ephemeridas.
 Quas si quis mihi rettulerit, donabitur auro.
 Quis pro diuitijs ligna retenta velit?
 I puer, & citus hæc aliqua propone columna:
 Et dominum Exquilijs scribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM

superbientem XXXIII.

Falsa est ista tuæ, mulier, fiducia formæ,
 Olim oculis nimium facta superba meis.
 Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes.
 Versibus insignem te pudet esse meis.
 Mistam te varia laudavi sæpe figura,
 Vt quod non essēs, esse putaret amor.
 Et color est toties roseo collatus Eo,
 Quum tibi quæsitus candor in ore foret.
 Quod mihi non patrij poterant auertere amici,
 Elucere

Eluere aut vasto Thessala saga mari.
 Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipsa
 Naufragus Ægæa verba fatebar aqua.
 Correptus sæuo Veneris torrebar aheno.
 Vincetus eram verlas in mea terga manus.
 Ecce coronatæ portum tetigere carinæ,
 Traiectæ Syrtes, anchora iacta mihi est.
 Nunc demum vasto fessi resipiscimus æstu,
 Vulnere & ad sanum nunc coiere mea.
 Mens bona, si qua Dea es, tua me in sacraria dono.
 Exciderant surdo tot mea vota Ioui.

AD AMICAM XXV.

Risus eram positus inter conuiuia mensis,
 Et de me poterat quilibet esse loquax.
 Quinque tibi potui seruire fideliter annos.
 Vngue meam morso sæpe querere fidem.
 Nil moueor lacrimis, ista sum captus ab arte:
 Semper ab infidijs, Cynthia, flere soles.
 Flebo ego discedens, sed fletum iniuria vincit,
 Tu bene conueniens non finis esse iugum.
 Limina iam nostris valeant lacrimantia verbis,
 Nec tamen irata ianua fracta manu.
 Atte celatis ætas grauis vrgreat annis.
 Et veniat formæ ruga sinistra tuæ,
 Vellere tum cupies aibos a stirpe capillos,
 Ah speculo rugas increpitante tibi.
 Exclusa inque vicem fastus patiare superbos:
 Et quæ fecisti, facta queraris anus.
 Hæc tibi fataleis cecinit mea pagina Diras,
 Euentum formæ disce timere tuæ.

SEX. PROPERTII

AVRELI VMBRI ELEGIA-

rum Liber Quartus.

DE VRBE ROMA.

O c quodcunque vides, hospes,
quam maxima Roma est,
Ante Phrygem Æneam collis &
herba fuit.

Atque vbi nauali stant sacra palatia

Probo.

Euandri profugæ procubuerunt boues.
Fistilibus creuere Deis hæc aurea templa.
Non fuit opprobrio facta sine arte casa.
Tarpeiusque pater nuda de rupe tonabat,
Et Tiberis nostris aduena bobus erat.
Quo gradibus domus ista Remi se sustulit olim,
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
Curia prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites,
Centum illi in prato sæpe senatus erat.
Nec sinuosa cauo pendebant vela theatro,
Pulpita solennis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos querere diuos,
Quum tremere patrio penula turba sacro.
Annuaque accenso celebrare Palilia fœno,
Qualia nunc curto lustra nouantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis.
Ducebant macræ vilia sacra boues.

Parua

Parua saginati lustrabant compita porci.
Pastor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pollitus setosa mouebat arator,
Vnde licens Fabius sacra Lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis,
Miscebant vsta praelia nuda fude.
Prima galeritus posuit prætoria Lucmo.
Magnaue pars Tatio rerum erat inter oues.
Hinc Titiens Ramnesq; viri Luceresque coloni.
Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanæ parua minus vrbe Bouillæ,
Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij:
Et stetit Alba potens albæ suis omine nata,
Hac, vbi Fidenas longe erat ire, via.
Nil patrium nisi nomē habet Romanus alumnus,
Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
Huc melius profugos misisti Troia penates.
O quali vecta est Dardana puppis aue.
Iam bene spondebant tunc omina, quod nihil illi
Læserat abiegni venter apertus equi,
Quum pater in nati tremulus ceruice pependit,
Et verita est humeros vrere flamma pios:
Tunc animi venere Decij, Brutique secures,
Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus.
Arma resurgentis portans victricia Troiæ,
Felix terra tuos capit Iule Deos:
Si modo Auernalis tremulæ cortina Sibyllæ,
Dixit Auentino rura planda Remo:
Aut si Pergamæ sero rata carmina vatis
Longæuum ad Priami vera fuere caput.
Vertite equum Danai. male vincitis Ilia tellus
Vincet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
Optima nutricum nostris Lupa martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanque pio conor disponere versu,
Hei mihi quod nostro est paruus in ore sonus.

Sed tamen exiguo quodcunque è pectore riuì
 Fluxerit, hoc patriæ seruiat omne meæ,
 Ennius hirsuta cingat sua dicta corona.
 Mi folia ex edera porrige, Bacche, tua.
 Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
 Vmbria Romani patria Callimachi.
 Scandentes si quis cernet de vallibus arces,
 Ingenio muros æstimet ille meo.
 Roma faue, tibi surgit opus. date candida ciues
 Omina, & inceptis dextera cantet auis.
 Sacra, diesque canam, & cognomina prisca locorū
 Has meus ad metas sudet oportet equus.
 Dicam, Troia cades, & Troica Roma resurges.
 Et maris, & terræ longa sepulchra canam.
 Quo ruis imprudens vage dicere facta Propertius
 Non sunt a dextra condita fila colu.
 Arcessis lacrimis Charites. auersus Apollo.
 Poscis ab inuita verba pigenda lyra.
 Certa feram certis auctoribus. haud ego vates
 Nescius ærata signa mouere pila.
 Me creat Architæ soboles Babylonius Horos
 Horos, & a proauo ducta Conone domus.
 Di mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
 Inque meis libris nil prius esse fide.
 Nunc precium fecere Deos, & fallitur auro
 Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ.
 Dixi ego quum geminos produceret Arria natos,
 Illa dabat natis arma verante Deo:
 Non posse ad patrios sua pila referre penates.
 Nempe meam firmant nunc duo busta fidem.
 Quippe Lupercus, equi dum saucia protegit ora,
 Heu sibi prolapsa non bene cauit equo,
 Gallus at in castris dum credita signa tuerur,
 Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ.
 Fatales pueri duo funera matris auaræ.
 Vera sed inuito contigit illa fides.

Idem ego quum Cinaræ traheret Lucina dolores.

Et facerent vteri pondera lenta moram:

Iunoni votum facite impetrabile, dixi.

Illam parit. libris est data palma meis.

Hoc neque arenosum Libyæ Iouis explicat antrū,

Aut sibi commissos fibra locuta Deos.

Aur si quis moras cornicis senserit alas,

Vmbra neq; hæc magicis mortua prodit aquis:

Aspicienda via est cæli, versusque per astra

Trames, & abzonis quinque petenda fides.

Felicesque Iouis stellæ, Martisque rapacis,

Er graue Saturni sidus in omne caput.

Quid moueant Pisces, animosaque signa Leonis,

Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua.

Exemplū graue erit Calchas, nāque Aulide soluit

Ille bene hærentes ad pia saxa rates.

Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ

Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit.

Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum

Supprime, & Euboicos respice, Troia, sinus.

Nauplius vltiores sub noctem porrigit ignes,

Et narat exuijs Græcia pressa tuis.

Victor Oilide rape nunc, & dilige vatem,

Quam verat auelli veste Minerva sua.

Hactenus historię. nunc ad tua deuor astra

Incipe tu lacrimis æquus adesse nouis.

Vmbria te notis antiqua penatibus edie.

Mentioran patriæ tangitur ora tuæ.

Qua nebulosa cauo rorat Mevania campo,

Et lacus æstiuus intepet Vmber aquis,

Scandentisque axis consurgit vertice murus,

Murus ab ingenio notior ille tuo.

Ossaque legisti non illa ætate legenda

Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.

Nam tua quum multi versarent rura iuuentis

Abstulit excultas pertica tristis opes.

Mox

Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
 Matris & ante Deos libera sumpta toga:
 Tum tibi pauca suo de carmine dicat Apollo,
 Et vetat infano verba tonare foro.
 At tu finge elegos fallax opus. hæc tua castra:
 Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
 Militiam Veneris blandis patiere sub armis,
 Et veneris pueris vtilis hostis eris.
 Nam tibi victrices, quascunque laboré parasti,
 Eludet palmas vna puella tuas.
 Et bene quum fixum mento discusseris vncum,
 Nil erit hoc. rostro te promet ansa suo.
 Illius arbitrio noctem, lucemque videbis,
 Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet.
 Nec mille excubiæ, necte signata iuvabunt
 Limina. persuasæ fallere rima sat est.
 Nunc tua vel medijs puppis luctetur in undis,
 Vel licet armatis hostis inermis eas,
 Vel tremefacta cauo tellus diducat hiatus:
 Oetipedis caneri terga sinistra time,

FABULA VERTVMNI II.

Quid mirare meas tot in vno corpore formas?
 Accipe Vertumni signa paterna Dei.
 Thuscus ego, & Thuscis orior, nec pœnitet inter
 Prælia Volscinos deseruisse focos.
 Nec me turba iuuat, nec templo lætor eburno:
 Romanum satis est posse videre forum.
 Hæc quondam Tiberinus iter faciebat: & aiunt
 Remorum auditos per vada pulsa sonos.
 At postquam ille suis tantum concessit alumniis,
 Vertumnus verso dicor ab amne Deus:
 Seu quia vertentis fructum percepimus anni,
 Vertumni rursus credidit esse sacrum.
 Prima mihi variat liuentibus vva racemis,
 Et coma lactenti spicea fruge tmet.

Hic dulcēs cerasos, hic autumnalia pruna
 Cernis, & æstiuo mora rubere die.
 Infror hic soluit pomosa vora corona,
 Quum pirus inuito stipite mala tulit.
 Mendax fama nocet. alius mihi nominis index.
 De se narranti tu modo crede Deo.
 Opportuna mea est cunctis natura figuris.
 In quamcunque voles verte, decorus ero.
 Indue me Cois, fiam non dura puella.
 Atque virum sumpta quis neget esse toga?
 Da falcem, & torto frontem mihi cōprime fœno:
 Iurabis nostra gramina secta manu.
 Arma tuli quondam, & memini, laudabar in illis:
 Corbis & imposito pondere messor eram.
 Sobrius ad lites. at quum est imposita corona,
 Clamabis capiti vina subisse meo.
 Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi.]
 Furabor phœbi, si modo plectra dabis.
 Casibus impositis venor: sed arundine sumpta,
 Faunus plumoso sum Deus aucupio.
 Est etiam aurigæ species Vertumnus, & eius,
 Traijcit alterno qui leue pondus equo.
 Suppetat hoc, pisces calamo prædabor, & ibo
 Mundus demissis institor in tunicis.
 Pastorem ad baculum possum curare, vel idem
 Sirpiculis medio puluere ferre rosam.
 Nā quid ego adijciam, de quo mihi maxima fama
 Horrorum in manibus dona probata meis?
 Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre
 Me notat. & iunco brassica viacta leui.
 Nec flos vllus hiat pratis, quin ille decēter
 Impositus fronti langueat ante meæ.
 At mihi, quod formas vnus vertebat in omnes,
 nomen ab euentu patria lingua dedit.
 At tu, Roma, meis tribuisti præmia Thuscis,
 Vnde hodie vicus nomina Thuscus habet.
 Tempore

Tempore quo socijs venit Lucomedius armis,
 Atque Sabina feri contudit arma Tati:
 Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
 Atque hostes turpi terga dedisse fugæ.
 Sed facias diuum sator, vt Romana per æuum
 Transeat ante meos turba togata pedes.
 Sex superant versus. te, qui ad vadimonia curris,
 Non moror. hæc spatij ultima creta meis.
 Stipes acernus eram properanti falce dolatus,
 Ante numam grata pauper in vrbe Deus.
 At tibi Mamuri formæ cælator alienæ,
 Tellus artifices ne terat Osca manus:
 Qui me tam docileis potuisti fundere in vsus.
 Vnum opus est, operi non datur vnus honos.

EPISTOLA ARETHVS AE

ad Lycotam IIII.

HÆc Arethusa suo mittit mandata Lycotæ,
 Quum toties absis, si potes esse meus.
 Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
 Hæc erit e lacrimis facta litura meis.
 Aut si qua incerto faller te littera tractu,
 Signa meæ dextræ iam morientis erunt.
 Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus,
 Te modo munito Sericus hostis equo,
 Hibernique Geræ, pictoque Britannia curru,
 Vstus & Eoa discolor Indus aqua.
 Hæcne marita fides, & pactæ iam mihi noctes,
 Quum rudis vrgenti brachia victa dedi?
 Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
 Traxit ab euerso lumina nigra rogo.
 Et Stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis
 Vittæ data est nupsi non comitante Deo.
 Omnibus heu portis pendent mea noxia vota.
 Texitur hæc castris quarta lacerna tuis.
 Occidat, immerita qui carp sit ab arbore vallum,

Es.

Et struxit querulas rauca per ossa tubas:
 Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno:
 Æternusque tuam pascat, a felle, famem.
 Dic mihi, num teneros vrit lorica lacertos?
 Num grauis imbelles atterit hasta manus?
 Hæc noceant potius, quam dentibus vlla puella.
 Det mihi plorandas per tua colla notas.
 Diceris & macie vultum tenuasse, sed opto,
 E desiderio sit color iste meo.
 At mihi quum noctes induxit vesper amaras,
 Si qua relicta iacent, osculor arma tua.
 Tum queror, in toto non fidere pallia lecto,
 Lucis & auctores non dare carmen aues.
 Noctibus hibernis castrensia pensa laboro,
 Et Tyria in gladios vellera secta suos.
 Et disco, qua parte fluat vincendus Araxes,
 Quot sine aqua Parthus millia currat eques.
 Cogor & e tabula pictos ediscere mundos,
 Qualis & hæc docti sit positura Dei:
 Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu,
 Ventus in Italiam qui bene vela ferat.
 Assidet vna soror, curis & pallida nutrix
 Peierat hiberni temporis esse moras.
 Felix Hippolite nuda tulit arma papilla,
 Et texit galea barbara molle caput.
 Romanis vtinam paruissent castra puellis:
 Essem militiæ sarcina fida tuæ.
 Nec me tardaret Scythiæ iuga, quum pater altas
 Africus in glaciem frigore nectit aquas.
 Cuius amor magnus, sed aperto in cōiuge maior
 Hanc Venus, vt viuat, ventilat ipsa facem.
 Nam mihi, quo Pœnis tibi purpura fulgeat ostris,
 CrySTALLUSQUE tuas ornet aquosa manus,
 Omnia surda tacent raris affueta calendis,
 Vix aperiri clausos vna puella lares.
 Glaucidos & catulæ vox est mihi grata querentis.
 Illa.

Illa tui partem vindicat vna tori.
 Flore sacella tego, verbenis compita velo,
 Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
 Siue in finitimo gemuit stans noctua tigno,
 Seu voluit tangi parca lucerna mero:
 Illa dies hornis cædem denunciat agnis,
 Succinctique calent ad noua lucra popæ.
 Ne, precor, ascensis tanti fit gloria Bactris,
 Raptaue odorato carbasa lina duci,
 Plumbea quum tortæ sparguntur pondera fundæ,
 Subdolus & versis increpat arcus equis.
 Sed tua sic domitis Parthæ telluris alumni
 Pura triumphanteis hasta sequatur equos.
 Incorrupta mei conserua fœdera lecti.
 Hac ego te sola lege redisse velim.
 Armaque quum tulero portæ votiuæ Capenæ,
 Subscribam, Saluo grata puella viro.

FABVLA TARPEIÆ IIII.

TArpeiû nemus, & Tarpeiæ turpe sepulchrum.
 Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
 Lucus erat felix ederoso conditus antro,
 Multaque natiuis obstreperit arbor aquis:
 Siluani ramosa domus, quo dulcis ab æstu
 Fistula poturas ire inbebat oues.
 Hunc Tatius fontem vallo præcingit acerno,
 Fidaque suggesta castra coronat humo.
 Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
 Quum quateret lento murmure saxa Iouis?
 Atque vbi nunc terris dicuntur iura subactis,
 Stabant Romano pila Sabina foro?
 Murus erant montes, vbi nunc est curia septa,
 Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
 Hinc Tarpeia Deæ fontem libauit, at illi
 Urgebat mediū fœtilis vrna caput.
 Et facta una malæ potuit mors esse puellæ,

Quæ voluit flammæ fallere, Vesta, tuas?
 Vidit arenosis Tatum proludere campis,
 Pictaque per flauas arma leuare iubas.
 Obstupuit regis facie, & regalibus armis,
 Interque oblitæ excidit vna manus.
 Sæpe illa immeritæ caussata est omina Lunæ,
 Et sibi tingendas dixit in amne comas.
 Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
 Romula ne faciem læderet hasta Tati.
 Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
 Rectulit hirsutis brachia secta rubis.
 Et sua Tarpeia residens ita fleuit ab arce
 Vulnera, vicino non patienda Ioui:
 Ignes castrorum, & Tatiæ prætoria turmæ,
 Et formosa oculis arma Sabina meis,
 O vrinam ad vestros sedeam captiua penates,
 Dum captiua mei conspicer esse Tati.
 Romani montes, & montibus addita Rôma,
 Et valeat probro Vesta pudenda meo.
 Ille equus ille meos in castra reponet amores,
 Cui Tatiæ dextras collocat ipse iubas.
 Quid mirum, in patrios Scyllam sæuisse capillos?
 Candidaque in sæuos inguina versa canes?
 Proditæ quid mirum fraterni cornua monstri,
 Quum patuit lecto flamine torta via?
 Quantum ego sum Aufonijs crimē factura puellis
 Improba virgineo lecta ministra foco.
 Palladis extinctos si quis mirabitur ignes,
 Ignoscat. lacrimis spargitur ara meis.
 Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur vrbe.
 Tu cape spinosi roscida terga iugi.
 Lubrica tota via est, & perfida. quippe tacētes
 Fallaci celat limite semper aquas.
 O vrinam magicæ nossem cantamina Musæ.
 Hæc quoque formoso lingua tulisset opem.
 Te roga picta decet non quem sine matris honore
 Nutrit

Sic hospes, patriare patriamne tua regina sub aula
 Dos tibi non humilis prodita Roma venit.
 Si minus, at raptæ ne sint impune Sabine,
 Me rape, & alterna lege repende vices.
 Commissas acies ego possum soluere, nuptæ
 Vos medium palla foedus inire mea.
 Adde Hymenæe modos, tubicæ fera murmura cõ-
 Credite, vestra meus molliet arma torus. (de)
 Et iam quarta canit venturam buccina lucem,
 Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.
 Experiar somnum, de te mihi somnia quarant;
 Fac venias oculis vmbra benigna meis.
 Dixit, & incerto permisit brachia somno,
 Nescia ne furijs accubuisse nouis.
 Nam Vesta Iliacæ felix tutela fauillæ
 Culpam alit, & plures condit in ossa faces.
 Illa ruit, qualis celerem prope Thermodoontæ
 Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
 Vrbis festus erat, dixere Palilia patres.
 Hic primus cæpit mœnibus esse dies.
 Annua pastorum conuiuia, lusus in vrbe;
 Quum pagana madent fercula diuitijs.
 Quumque super raros fœni flammantis aceruos
 Traiicit immundas ebria turba dapes.
 Romulus excubias decreuit in oria solui,
 Atque intermissa castra silere tuba
 Hoc Tarpeia suum tempus rara, cõuenit hostem
 Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
 Mons erat ascensu dubius, festoque remissus,
 Nec mora, vocales occupat ense canes.
 Omnia præbebant somnos, sed Iuppiter vnus
 Decreuit pœnis inuigilare suis.
 Prodiderat portæque fidem patriamque iacentem;
 Nubendique petit, quem velit ipsa, diem.
 At Tarius, neque enim sceleri dedit hostis hono-
 Nube ait, & regni scandit subile mei. [rem,
 Dixit,

Dixit, & ingestis comitum superobruit armis.

Hæc virgo officij dos erat apta tuis.

A duce Tarpeio mons est cognomen adeptus.

O vigil, iniustæ præmia sortis habes.

AD LENAM V.

Terra tuum spinis obducatur, lena, sepulchrum.

Et tua, quod non vis, sentiat umbra sitim:

Nec sedeant cineri manes, & Cerberus ultor

Turpia ieiuno terreat ossa sono:

Docta vel Hippolytum Veneri mollire negātem.

Concordique toro pessima semper aus.

Penelopen quoque neglecto rumore mariti

Nubere lasciuo cogeret Antinoo.

Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,

Et volucris nidis esse nouerca suis.

Quippe & Collinas ad fossam mouerit herbas.

Stantia currenti diluerentur aqua.

Audax cantatæ leges imponere Lunæ,

Et sua nocturno fallere terga lupo.

Posses & intentos astu cæcare maritos.

Cornicum immeritas eruit vngue genas:

Consuluitq; striges nostro de sanguine, & in me

Hippomanes foetæ semina legit equæ.

Exornabat opus verbis, ceu blanda perurat,

Saxosamque terat sedula culpa viam:

Sit te Eoa, Dorixanum, iuuat aurea ripa,

Et quæ sub Tyria concha superbit aqua:

Euripilique placet Coæ textura Mineræ;

Sectaue ab Attalicis putria signa toris:

Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ,

Murtheaque in Parthis pocula cocta focis:

Sperne fidem, prouolue Deos, mendacia vincant

Frangere & damnosæ iura pudicitæ.

Et simulare virum, precium facit. Vtere caussis,

Maiores dilata nocte recurret amor.

Si tibi forte comas vexauerit utilis ira,
 Post modo mercata pace premendus erit.
 Denique ubi amplexu Venerē promiseris emptor,
 Fac simules puros Iſidis eſſe dies.
 Ingerat Apriles Iole tibi: tundat Amicle,
 Natalem Maijs idibus eſſe tuum.
 Supplex ille ſedet, poſita tu ſcribe cathedra
 Quidlibet. has artes ſi pauet ille, tenes.
 Semper habe morſus circa tua colla recentes,
 Litibus alternis quos putet eſſe datos.
 Non te Medæ delectent probra ſequacis.
 Nempe tulit faſtus auſa rogare prior:
 Sed potius mundi Thais precioſa Menandri,
 Quum ferit aſtuos comica mœcha Getas.
 In mores te verte viri ſi cantica iactat,
 I comes, & voces ebria iunge tuas.
 Ianitor ad dantes vigilet. ſi pulſet inanis,
 Surdus in obductam ſomniet uſque ſeram.
 Nec tibi diſpliceat miles non faſtus amori,
 Nauta nec, attrita ſi ferat æra manu:
 At quorum titulus per barbara colla pependit,
 Cælari medio quum ſalire foro.
 Aurum ſpectato, non quæ manus afferat aurum.
 Verſibus auditis quid niſi verba ſeres?
 Qui verſus, Coæ dederit nec munera veſtis,
 Ipſius tibi ſit ſurda ſine arte lyra.
 Dum vernat ſanguis, dum rugis integer annus,
 Vtere, ne quis eat liber amore dies.
 Vidi ego odorati victura roſaria Pæſti,
 Sub matutino cocta iacere Noto.
 His animum noſtræ dum verſat Acanthis amica,
 Per tenues oſſa ſunt numerata cutes.
 Sed cape torquaræ, Venus ô regina, columbæ
 Ob meritum ante tuos guttura ſecta focos.
 Vidi ego rugoſo tuſſim concreſcere collo,
 Sputaque per dentes ire cruenta cauos,

Atque animā in tegetes putrē expirare paternā,
 Horruit argenti pergula curta foco.
 Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
 Vincula, & immundo pallida mitra firu.
 Et canis in nostros nimis experrecta dolores,
 Quum fallenda meo pollice claustra forent.
 Sit cumulus lenæ curto vetus amphora collo.
 Urgeat hunc supra vis, caprificæ, tua
 Quisquis amas, scabris hoc bustum cædite saxis,
 Mistaque cum saxis adijce verba mala.

DE PUGNA ACTIACA

manali VI.

S Acra facit vates. sint ora fauentia sacris,
 Et cadat ante meos ista iuuenca focos;
 Serta Philæteis ceter Romana corymbis,
 Et Cyrenæas vrna ministret aquas.
 Costū molle date, & blandi mihi thuris honores;
 Terque focum circa laneus orbis eat.
 Spargite me lymphis, carmenque recentibus ariā
 Tibia Mygdonijs libet eburna Cadis.
 Ite procul fraudes. alio sint aere noxæ.
 Pura nouum vati laurea mollit iter.
 Musa, Palatini referamus Apollinis ædem;
 Res est, Calliope, digna fauore tuo.
 Cæsar in nomen ducuntur carmina. Cæsar
 Dum canitur, quæso, Iuppiter, ipse vaces.
 Est Phœbi fugiens Athamata ad litora portus,
 Qua sinus Ionæ murmura condit aquæ,
 Actia Iulæ pelagus monumenta carinæ
 Nautarum votis non operosa via.
 Huc mundi coiere manus. sterit æquore moles
 Pineæ, nec remis æqua fauebat auis.
 Altera classis erat tenero damnata Quirino,
 Pilaque fœminea turpiter apia manu.
 Nunc Augusta ratis plenis Iouis omine velis,
 Signa

Signaque iam patriæ vincere docta suæ.
 Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
 Armorum & radijs picta tremebat aqua:
 Quum Phœbus linquens stantē se vindice Delon:
 Nam tulit iratos mobilis vna Notes:
 Astitit Augusti puppem super. & noua flamma
 Luxit in obliquam ter sinuata facem.
 Non ille attulerat crines in colla solutos,
 Aut testudineæ carmen inerme lyræ.
 Sed quali aspexit Pelopeiū Agamemnona vultu,
 Egressitque audis Dorica castra rogis:
 Aut qualis flexos soluit Pythona per orbes
 Serpentem, imbelles quem timere lyræ.
 Mox ait, ô longa mundi seruator ab Alba
 Auguste, Hectoreis cognite maior auis:
 Vince mari iam terra tua est. tibi militat arcus,
 Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
 Solue metu patriam, quæ nunc te vindice freta
 Imposuit proræ publica vora tuæ.
 Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
 Ire Palatinas non bene vidit aues.
 Et nimium remis audent, proh turpe, Latinis,
 Principe te, fluctus regia vela pati.
 Nec, te quod classis centenis remiget alis,
 Terreat inuito labitur illa mari.
 Quodque vehunt proræ Cœtaurica saxa minâtes,
 Tigna caua, & pictos experiare metus.
 Frangit, & attollit vires in milite caussa:
 Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.
 Tempus adest. committe rates. ego tēporis auctor.
 Ducam laurigera Iulia rostra manu.
 Dixerat, & pharetræ pondus consumit in arcus.
 Proxima post arcus Cæsaris hasta fuit.
 Vincit Roma fide Phœbi, dat sœmina pœnas.
 Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
 At pater Idalio miratus Cæsar ab astro,

Sum deus, & nostri sanguinis ista fides.
 Prosequitur cantu Triton, omnesque marinæ
 Plauserunt circalibera signa Deæ.
 Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
 Hoc vnum iusso non moritura die.
 Di melius quantus mulier foret vna triumphus,
 Ductus erat per quas ante Iugurtha vias.
 Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quod eius
 Vna decem vicit missa sagitta rates.
 Bella satis cecini. citharam iam poscit Apollo.
 Victor, & ad placidos exiit arma choros.
 Candida nunc molli subeant conuiuia luco,
 Blanditæque fluunt per mea colla rosæ:
 Vinaque fundantur prælis elisa Falernis,
 Terque lauet nostras spica Cilissa comas.
 Ingenium potis irritat Musa poetis.
 Bacche, soles Phœbo fertilis esse tuo.
 Ille paludosos memoret seruire Sicambros.
 Cepheam hic Meroen fuscaque regna canat.
 Hic referat sero confessum fœdere Parthum,
 Reddar signa Remi, mox dabit ipse sua.
 Sive aliquid pharetris Augustus parcat Eois,
 Differat in pueros ista trophæa suos.
 Gaude Crasse, nigras si quid sapis inter arenas.
 Ire per Euphraten ad tua busta licet.
 Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
 Inijciat radios in mea vina dies.

A D CYNTHIAM VII.

S Vnt aliquid manes. lætum non omnia finit.
 Lucidaque cunctos effugit umbra rogos.
 Cynthia nanque meo visa est incumbere fulcro,
 Marmor ad extremæ nuper humata viæ:
 Quum mihi ab exequiis somnus pederet amaris,
 Et quereretur lecti frigida regna mei.
 Eosdem habuit secum quibus ast elata capillos,
 Eosdem

Eosdem oculos, lateri vestis adusta fuit,
 Et solitum digito beryllon adederat ignis,
 Summaque Lethæus triuerat ora liquor:
 Spirantisque animos, & vocem misit, at illi
 Pollicibus fragiles increpuere manus:
 Perfide, nec cuiquam melior sperande puellæ,
 In te iam vires somnus habere potest?
 Iam ne tibi exciderunt vigilacis furta Suburræ?
 Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
 Per quam demisso quoties tibi fune pependi
 Alterna veniens in tua colla manu.
 Sæpe Venus triuio commista est pectore misto.
 Fecerunt repidas pallia nostra vias.
 nec crepuit fixa me propter arundine custos.
 Læsit & obiectum regula curta caput.
 Fœderis heu taciti, cuius fallacia verba
 non audituri diripere noti.
 At mihi non oculos quisquam inclamauit euntes?
 Vnum impetrassem te reuocante diem
 Denique quis nostro curuum te funere vidit?
 Atram quis lacrimis incaluisse togam?
 Si piguit portas ultra procedere, at illud
 Iussisses, lectum lentius ire meum.
 Cur ventos non ipse rogis, ingrate, peristi?
 Curnardo flammæ non oluere meæ?
 Hoc etiam graue erat nulla mercede hiacynthos
 Inijcere, & fracto busta piare cado.
 Quæ modo per viles inspecta est publica noctes,
 Hæc nunc aurata cyclade signat humum.
 Et grauiora rependit iniquis pensa quasillis,
 Garrula de facie si qua locuta mea est. [las
 Nostraque quod Petale tulit ad monuméta corol-
 Codicis immundi vincula sentit anus.
 Cæditur & Lalage tortis suspensa capillis,
 Per nomen quoniam est ausa rogare meum.
 Lygdamus vratur, candescat lamina vernæ.

(Sensi ego, quum infidijs pallida vina bibi,
Aut Nomas arcanas tollat versata saliuas,
Ducet damnatas ignea testa manus.
Te patiente meæ conflauit imaginis aurum.
Ardeat è nostro dotem habitura rogo.
Non tamen insector quanuis mereare, Propertius,
Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego factorum nulli reuocabile carmen,
Tergeminusque canis sic mihi molle sonet:
Me seruasse fidem. si fallo, vipera nostris
Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbaque diuersa remigat omnis aqua.
Una Clytemnestra stuprum vehit, altera Cressa
Portat mentitæ lignea monstra bouis.
Ecce coronato pars altera parta phaselo,
Mulcet vbi Elyfias aura beata rosas.
Qua numerosa fides, quaque gra rotunda Cybelles,
Mitratisque sonant Lydia plectra choris,
Andromedeque, & Hypermestres sine fraude maritæ,
Narrant historia corpora nota suæ.
Hæc sua maternis queritur liuere catenis
Brachia, nec meritas frigida saxa manus.
Narrat Hypermnestra magnum ausas esse sorores.
In scelus hoc animum non valuisse suum.
Sic mortis lacrimis vitæ sanamus amores.
Celo ego perfidiæ crimina multa ruæ.
Sed tibi nunc mandata damus, si forte moueris,
Si te non totum Chloridos herba tenet.
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis
Parthenie. patuit, nec tibi auara fuit.
Delitiæque meæ Latris, cui nomen ab usu est,
Ne speculum dominæ porrigat illa nouæ.
Et quoscunque meo fecisti nomine versus,
Vre mihi laudes desine habere meas.
Pelle edorâ tumulo, mihi quæ pugnante corymbo.

Mollia

Mollia contortis alligat ossa comis:
 Ramosis Anio qua pomifer incubat aruis,
 Et nunquam Herculeo numine pallet ebur:
 Hoc carmen media dignum me scribe columna,
 Sed breue, quod currens vector ab vrbe legauit.
 Hic Tiburtina iacet aurea Cynthia terra.
 Accessit ripæ laus Aniene tuæ.
 Necti speræ pijs venientia somnia portis.
 Quum pia venerunt somnia, pondus habent.
 Nocte vagæ ferimur, nox clausas liberat umbras,
 Errat & abiecta Cerberus ipse fera.
 Luce iubent leges Lethæa ad stagna reuerti.
 Nos vehimur, vestræ nauta recenset onus.
 Nunc te possideant aliæ, mox sola tenebo.
 Mecum eris, & mistis ossibus ossa teram.
 Hæc postquam querula mecum sub voce peregit,
 Inter complexus excidit umbra meos.

DE CYNTHIA ET

DRACONE VIII.

Disce, quid Exquillas hac nocte fugarit aquor:
 Quæ vicina nouis aura cucurrit agris. (sas,
 Lanuuium annosi verus est tutela Draconis,
 Hic vbi Tartaræ non perit hora moræ.
 Qua sacer abripitur cæco descensus hiatu,
 Qua penetrat, (virgo, tale iter omne caue.)
 Ieiuni serpentis honos, quum pabula poscit
 Annua, & ex ima sibila torquer humo.
 Talia demissæ pallent ad sacra puellæ:
 Quum tenera anguineo creditur ore manus.
 Ille sibi admotas a virgine corripit escas.
 Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
 Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum,
 Clamantque agricolæ, Fertilis annus erit.
 Huc mea detonsis aucta est Cynthia mannis.
 Causa fuit Iuno, sed magis causa Venus.

Appia dic, quæso, quantum te teste triumphum
 Egerit, effusis per tua saxa rotis,
 Turpis in arcana sonuit quum rixa taberna:
 Si sine me, famæ non sine labe meæ.
 Spectaculum ipsa sedens primo temone pependit,
 Ausa per impuros frena mouere locos.
 Striga. nam rapto volsi carpenta nepotis,
 Atque armillatos colla Molossa canes.
 Qui dabit immundæ venalia facta saginæ,
 Vincet vbi erasas barba pudenda genas.
 Quum fieret nostro toties iniuria lecto,
 Multato volui castra mouere toro.

D E P R E H E N S V M P R O P E R T I I
*ium cum Phyllide, & Theia amicis.
 à Cynthia, vapulasseque ab ea omnes
 vehementer I X.*

P Hyllis Auentinæ quædam est vicina Dianæ:
 Sobria grata parum quū bibit, omne decet.
 Altera Tarpeios est inter Teia lucos
 Candida, sed potæ non satis vnus erit.
 His ego constitui noctem lenire vocatis,
 Et Venere ignota furta nouare mea.
 Vnus erat tribus in secreta lectulus herba,
 Quæris concubitus? inter vtranque fui.
 Lygdamus ad cyathos, vitrique æstiuæ supellex.
 Et Methymnæi Græca salua meri.
 Nilotes tibicen erat, crotalistris Phyllis,
 Et facilis spargi munda sine arte rosa.
 Nanus & ipse suos breuiter curuatus in artus
 Iactabat truncas ad caua buxa manus.
 Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
 Decidit inque suos mensa supina pedes.

Me quoque per talos Venerē quærente secundos,
 Semper damnosi subfluere canes.
 Cantabant furdo, nudabant pectora cæco.
 Lanuij ad portas heu mihi solus eram:
 Quum subito rauci sonuerunt cardine postes,
 Et leuia ad primos murmura facta lares.
 Nec mora, quum totas resupinat Cynthia valuas,
 Non operosa comis, sed furibunda decens.
 Pocula mi digitos inter cecidere remissos,
 Palluerantque ipso labra soluta mero.
 Fulminat illa oculis, & quantum fœmina sæuit,
 Spectaclum capta nec minus vrbe fuit.
 Phyllidos iratos in vultum conijcit vngues.
 Territa vicinas Teia clamat aquas,
 Lumina sopitos turbant elata Quirites.
 Omnis & insana semita nocte sonat.
 Illa direptisque comis, tunicisque solutis
 Excipit obscuræ prima taberna viæ.
 Cynthia in exuijs gaudet, victrixque recurrit,
 Et mea peruersa fauciat ora manus:
 Imponitque notam collo, morsuque cruentata:
 Præcipueque oculos, qui meruere, ferit.
 Atque ubi iam nostris lassauit brachia plagis,
 Lygdanius ad plutei fulcra sinistra iacens:
 Exiit, geniumque meum prostratus adorat.
 Lygdame nil potui, tecum ego captus eram.
 Supplicibus palmis tum demum ad tædera veni,
 Quum vix rangendos præbuit illa pedes.
 Atque ait, Admissæ si vis me ignoscere culpæ,
 Accipe, quæ nostræ formula legis erit.
 Tu neque Pompeia spaciabere cultus in vmbra,
 Nec quum lasciuum sterneret arena forum.
 Colla caue inflectas ad summū obliqua theatrum,
 Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.
 Lygdanius in primis omnis mihi causâ querelæ
 Venear, & pedibus vincula bina trahat.

Indixit leges: respondi, Ego legibus utar.

Riserat imperio facta superba dato.

Dein quæcunque locum externæ tetigere puellæ

Suffocat, & pura limina tergit aqua.

Imperat & totas iterum mutare lacernas,

Terque meum tetigit sulfuris igne caput.

Atque ita mutato per singula pallia lecto,

Respondi: & toto soluimus arma toro.

DE HERCVLE, ET

morte Caci X.

Amphitryoniades qua tempestate iuuenos.

Egerat a stabulis ô Erithea tuis,

Venit ad inuictos peccorosa palatia montes,

Et statuit fessos fessus & ipse boues,

Qua Velabra suo stagnabant flumine, quaque

Nauta per urbanas velificabat aquas.

Sed non infido manserunt hospite Caco

Incolumes, furto polluit ille Iouem.

Incola Cæus erat, metuendo raptor ab antro,

Per tria partitos qui dabat ora sonos.

Hic, ne certa forent manifestæ signa rapinæ,

Auersos cauda traxit in antra boues.

Nec sine teste Deo furem sonuere iuueni.

Furis & implacidas diruit ira fores.

Mænalis iacuit pulsus tria tempora ramo

Cacus, & Alcides sic ait, ite boues,

Herculis ite boues, nostræ labor vltime clauæ,

Bis mihi quæsitæ, bis mea præda boues:

Atque mugitu sancite boaria longo.

Nobile erit Romæ pascua nostra forum.

Dixerat, & sicco torret sitis ora palato,

Terraque non vllas fæta ministrat aquas.

Sed procul inclusas audir ridere puellas.

Lucus ab vmbroso fecerat orbe nemus,

Fæminæ loca clausa Deæ, fontesque piandos,

Impune

Impune & nullis sacra resecta viris:
 Deuia Puniceæ velabant limina vittæ.
 Putris odorato luxerat igne casa.
 Populus & longis ornabat frontibus ædem.
 Multaque cantantes vmbra tegebat aues.
 Huc ruit in siccam congesto puluere barbam,
 Et iacit ante fores verba minora Deo:
 Vos precor, ô luci sacro quæ luditis antro,
 Pandire defessis hospita fana viris
 Fontis egens erro, circoque sonantia lymphis:
 Et caua suscepto flumine palma sat est.
 Audistisne aliquem, tergo qui iustulit orbem:
 Ille ego sum. Alciden terra recepta vocat.
 Quis facta Herculeæ non audit fortia clauæ?
 Et nunquam ad natas irrita tela fera?
 Arque vni Stygias hominum luxisse tenebras
 Accipite hæc, fesso vix mihi terra patet.
 Quod si Iunoni sacrum faceretis amaræ,
 Non clausisset aquas ipsa nouerca suas.
 Sin aliquam vultusque meus, setæque Leonæ
 Terrent, & Libyco sole perusta comas:
 Idem ego Sidonia feci seruilis palla
 Officia, & Lyda pensa diurna colu.
 Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus,
 Et manibus duris apra puella fui.
 Talibus Alcides at talibus alma sacerdos
 Puniceo canas stamine vincta comas:
 Parce oculis, hospes, lucoque abscede verendo.
 Cede agedum, & tuta limina linque fuga.
 Interdicta viris metuenda lege piatur,
 Quæ se summota vindicat ara casa.
 Magnam Tiresias aspexit Pallada vates,
 Fortia dum posita Gorgone membra lauat.
 Dij tibi dent alios fontes. hæc lympa puellis
 Aua secreti liminis vna fuit.
 Sic anus. ille humeris postes concussit opacos,
 Nec

Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
 At postquā exhausto iam flumine vicerat æstum,
 Ponit vix siccis tristia iura labris:
 Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
 Accipit. hæc fesso vix mihi terra patet:
 Maxima quæ gregibus deuota est ara repertis,
 Ara per has, inquit, maxima facta manus,
 Hæc nullis vnquam pateat veneranda puellis,
 Herculis eximij ne sit inulta sitis.
 Sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno.
 Sancte, velis libro dexter inesse meo.
 Nūc quoniam manibus purgatum sanxerat orbē,
 Sic sanctum Tacitæ composuere Cures.

*QVARE IVPITER FE-
 retrius dictus X I.*

N Vnc Iouis incipiam causas aperire Feretri,
 Armaque de ducibus trina recepta tribus.
 Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires,
 Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
 Imbuis exemplum primæ tu, Romule, palmæ
 Huius, & exuuijs plenus ab hoste redis,
 Tempore quo portas Ceninum Acrona petētem
 Victor ineuersum cuspide fundis equum.
 Acron Herculeus Cenina ductor ab arce,
 Roma, tuis quondam finibus horror erat.
 Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirinis,
 Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
 Hunc videt ante cauas vibrantem spicula turres
 Romulus, & votis occupat ante ratis.
 Iuppiter, hæc hodie tibi victima corruet Acron.
 Vouerat, & spoliū corruit ille Ioui.
 Urbis, virtutisque parens sic vincere suevit,
 Qui tulit aprico frigida castra lare,
 Idem eques & frenis, idem fuit aptus aratris,
 Et galea hirsuta compta lupina iuba.

Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.
 Præbebant cæsi baltea lenta boues.
 Cossus at insequitur Veientis cæde Tolumni,
 Vincere quum Veios posse laboris erat.
 Nec dum ultra Tiberim belli sonus, vltima præda
 Nomentum, & captæ iugera pauca Coræ.
 Et Veij veteres & vos tum præda fuistis,
 Et vestro posita est aurea sella foro.
 Nunc intra muros pastoris buccina lenti
 Cantat, & in vestris ossibus arua metunt.
 Forte super portæ dux Veius astitit arcem,
 Colloquiumque sua fretus ab vrbe dedit.
 Dumque aries murum cornu pulsabat ahenos,
 Vineaque inductum longa tegebat opus,
 Cossus ait, Forti melius concurrere campo.
 Nec mora fit, plano sistit vterque gradu.
 Di Latias iuuere manus. detecta Tolumni
 Ceruix, Romanos sanguine lauit equos.
 Claudius a Reno traiectos arcuit hostes
 Belligerans. vasti parma relata ducis
 Viridomari. genus hic Reno iactabat ab ipso,
 Nobilis erectis fundere gesa rotis.
 Illi virgatis iaculantis ab agmine brachis,
 Torquis ab incisa decidit vnca gula.
 Nunc spolia in templo tria cõdita. caussa Feretri,
 Omne quod certo dux ferit ense ducem.
 Seu quia victa suis humeris hæc arma ferebant,
 Hinc Feretri dicta est ara superba Iouis.

AD PAVLVM XII.

Define, Paule, meū lacrimis vrgere sepulchrū,
 Panditur ad nullas ianua nigra preces.
 Quum semel infernas intrarunt funera leges,
 Non exorato stant adamante viæ.
 Te licet orantem fusca Deus audiat aulæ,
 Nempe tuas lacrimas litora surda bibent.

Vota

Vota mouent superos, vbi portitor æra recepit;
 Obserat herbosos lurida porta rogos.
 Sic mœstæ cecinere tubæ, quum subdita nostrum
 Detraheret lecto fax inimica caput.
 Quid mihi coniugium Pauli, quid currus auorum
 Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
 Num minus immites habui Cornelia Parcas,
 Et sum quod digitis quinque leuatur onus?
 Damnae noctes, & vos ada lenta paludes,
 Et quæcunque meos implicat vnda pedes,
 Immatura licet, tamen huc non noxia veni.
 Det pater huic vmbrae mollia iura meæ.
 Aut si quis posita iudex sedet Æacus vrna,
 In mea sortita iudicet ossa pile.
 Affideant fratres, iuxta Minota sella, &
 Eumenidum inrento turba leuera foro.
 Sisyphæ mole vacca taceant Ixionis orbes,
 Fallax Tantaleo corripere liquor.
 Cerberus & nullas hodie petat improbus vmbrae,
 Et iaceat tacita lapsa catena sera,
 Ipsa loquor pro me. si fallo, pœna sororum,
 Infelix humeros vrgeat vrna meos.
 Si cui fama fuit per auita decora trophæi,
 Afra Numantinos regna loquuntur auos.
 Altera mater nos exæquat turba Libones.
 Et domus est titulis vtraque fulta suis.
 Mox vbi iam facibus cessit prætexa maritis,
 Vinxit & acceptas altera vitæ comas:
 Iungor, Paule, tuo sic discessura cubili.
 In lapide hoc vni nupta fuisse legar.
 Testor maiorum cineres tibi, Roma, colendos,
 Sub quorum titulis Africa tanta iaces:
 Et persen proauis simulantem pectus Achillis,
 Quique tuas proauis fregit Achille domos:
 Me neque censuræ legem moluisse, nec vlla
 Labe mea vestros erubuisse focos.

Non

Non erat exuijs tantis Cornelia damnum:

Quin & erat magnæ pars imitanda domus.

Nec mea mutata est ætas, sine crimine tota est.

Viximus insignes inter vtrunque facem.

Mi natura dedit leges a sanguine ductas,

Nec possim melior iudicis esse metu.

Quælibet austeras de me ferat vrna tabellas,

Turpior assensu non erit vlla meo.

Vel tu, quæ tardam mouisti fune Cybellem,

Claudia turritæ rara ministra Deæ:

Vel cui commissos quum Vesta repesceret ignes,

Exhibuit viuos carbasus alba focos.

Nec te dulce caput mater Scribonia læsi.

In me mutatum quid, nisi fata, velis?

Maternis laudor lacrimis, vrbisque querelis.

Defensa & gemitu Cæsaris ossa mea.

Ille sua nata dignam vixisse sororem

Increpat: & lacrimas vidimus ire Deo.

Et tamen emerui generosos vestis honores,

Nec mea de sterili facta rapina domo.

Te, Lepide, & te, paule, meum post fata leuamen;

(Condita sunt vestro numina nostra sinu)

Vidimus, & fratrem sellam geminasse curulem:

Consule quo facto tempore rapta soror.

Et bene habet, nunquam mater lugubria sumsi.

Venit in exequias tota caterua meas.

Nunc tibi commendo communia pignora natos;

Hæc cura & cineri spirat iniusta meo.

Fungere maternis vicibus, pater, illa meorum

Omnis erit collo turba ferenda tuo.

Oscula quum dederis tua flentibus, adijce matris.

Tota domus cæpit nunc onus esse tuum.

Et si quid doliturus eris, sine testibus illis.

Quum venient, siccis oscula falle genis.

Sat tibi sint ne cles, quas de me, Paule, fatiges:

Somniaque in faciem credita sæpe meam.

Arque vbi secreto nostra ad simulacra loqueris.
Vt responsuræ singula verba iace.
Seu tamen aduersum mutarit ianua lectum,
Sederit & nostro cauta nouerca toro:
Coniugium, pueri, laudate & ferte paternum.
Capta dabit vestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis. collata priori.
Vertet in offensas libera verba suas.
Seu memor ille mea contentus manserit vmbra.
Et tanti cineres duxerit esse meos:
Discite venturam iam nunc sentire senectam,
Cœlibis ad curas nec vacet vlla via.
Quod mihi detractū est, vestros accedat ad annos.
Prole mea Paulum sic iuuat esse senem.
Filia tu specimen censuræ nacta paternæ.
Fac teneas vnum nos imitata virum.
Et serie fulcite genus. mihi cymba volentæ.
Solvitur aucturis tot mea fata malis.
Hæc est feminei merces extrema triumphæ,
Laudat vbi emeritum libera fama rogam.
Causa perorata est. flentes me surgite testes.
Dum precium vitæ grata rependit humus,
Moribus & cælum patuit, sim digna merendo,
Cuius honoratis ossa vehantur equis.

FINIS LIBRI QVARTI

259

C. N. CORNELII
GALLI VITA.

Cornelius Gallus Foroinliensis:
Orator, ac Poeta clarissimus, ex
infima fortuna in Augusti ami-
citiam susceptus, Aegyptum provinciam
Romanorum primus obtinuit: mox quā
quadam in conuiuium per merum fassus
esset, in suspicionem coniurationis addu-
ctus, damnandusque senatui traditus, ob
pudorem, propria se manu interfecit,
anno aetatis suae LXIII. Hunc P. V. Maro
vsque adeo sibi amicissimum habuit, ut
Bucolica & Georgica in eius laudibus
terminarit. Verū quia in Georgicis ple-
niores de eo laudes cōtinebantur, iubēte
Augusto, in Aristi fabulam cōmutauit.
Scripsit Cornelius Gallus Elegiarum li-
bros IIII de Cytheride quadam, P. Vo-
lumnij liberta, quam ficto nomine Lyco-
rida appellauit: inq; iis imitatus est Eu-
phocionem Chalcidicum poetam. Lasci-
uiusculus semper fuit: in cōpositione ta-
men

men ceteris, qui elegiam Latine scripti-
 tarunt, durior à Fabio non temere iudi-
 catus. Eius scripta penitus interciderunt,
 præter hunc unum libellum, quem paulo
 ante mortem in Aegypto visus est per-
 scripsisse. Nam quum ibi Græcam quan-
 dam puellam adamasset, nec propter in-
 grauescentem iam ætatem eius libidini
 satis facere potuisset: materia satis oppor-
 tunè obiecta est, ut senectutis incommo-
 da describens, iuueniles suos amores re-
 censeret, seque in suis carminibus, multo
 melius, quàm in nummo, spectandum ef-
 fingeret. Nam quòd fuerit Hetruscus,
 quòd Orator, quòd Poeta, quòd etiam vi-
 volentus, quòd Lycorida adamarit, quòd
 Legatus Aegypto præfuerit, hinc mani-
 festissime colligitur: quæ si quis diligen-
 ter animaduertat, fatebitur hunc li-
 bellum Cornelii Galli, non alterius fuis-
 se, ut quidam parum prudenter existi-
 mauerunt.

C N. CORNELII
GALLI VEL POTIVS
MAXIMIANI ELEGIARVM.

Libellus I.

Emula cur cessas finem properare
senectus?

Cur in hoc sesto corpore tarda
sedes?

Solue precor miseram tali de
carcere vitam,

Mors est iam requies, viuere poena mihi.

Non sum qui fueram: perijt pars maxima nostri:

Hoc quoque, quod superest languor, & horror
habet,

Lux grauis in luctu, rebus moestissima latis.

Quodq; omni est peius funere velle mori.

Dum iuuenile decus, dum mens sensusq; manebat.

Orator toto clarus in orbe fui.

Sæpe poetarum mendacia dulcia finxi,

Et veros titulos res mihi ficta dedit.

Sæpe perorata precepi lite coronam,

Et data sunt linguæ præmia digna meæ,

Quæ cum defunctis iam sunt immortua membris.

Heu senibus vitæ porrio quanta manet?

Nec minor his aderat sublimis gratia formæ:

Quæ, vel si defint cætera multa, placet.

Quinetiam virtus fuluo pretiosior auro,

Per quam præclarum plus micat ingenium,

Si placuit conibus densos circumdare ialtus,

Occubuit telis præda petita meis.
Si libuit celeres arcu tentare sagittas,
Prostravi multas non sine laude feras.
Dulce fuit madidam si fors versare palæstram,
Implicui validis lubrica membra toris.
Nunc agili cursu cunctos anteire solebam:
Nunc tragicos cantus exuperare meo.
Augebat meritum dulcis mixtura bonorum:
Ut semper varium plus micat artis opus.
Nam quæcunque solent per se perpensa placere,
Alternò potius vincta decore placent.
Has inter virtutis opes, tolerantia rerum
Spernebat cunctas insuperata minas.
Vertice nudato ventos pluviasq; ferebam:
Non mihi solstitium, nec graue frigus erat:
Innabam gelidas Tyberini fluminis undas:
Nec metui dubio credere membra freto.
Quamuis exiguo poteram requiescere somno,
Et quamuis modico membra fouere cibo.
At si me subito vinosus repperit hospes,
Aut leuis fecit sumere vina dies.
Cessit, & ipse pater Bacchus stupuitq; bibentem
at quicumq; solet vincere, victus abit.
Haud facile est animum tantis inflectere rebus,
Ut res oppositas mens ferat vna duas,
Hoc quoque virtutum quondam certamine ma-
gnum.
Socratem palmam promeruisse ferunt.
Hinc etiam rigidum memorent valuisse Catonem:
Non res in vitium, sed male facta cadunt.
Intrepidus quæcunq; forent, ad vtrumq; ferebar:
Cedebant animo tristia cuncta meo.
Pauperiem modico contentus semper amavi:
Et rerum dominus nil cupiendo fui.
Tu me sola tibi subdis miseranda senectus,
Cui cedit quicquid vincere cuncta potest.

In te corruimus, tua sunt quæcunq; fatiscunt:
Ultima quæque tuo conficis ipsa malo
Ergo his ornatum meritis Hetruria nostris.
Optabat natis me sociare suis:
Sed mihi dulce magis resolutò viuere collo;
Nullaq; coniugij vincula grata pati.
Ibam per mediam vernali corpore Romam,
Spectandus cunctis vndique virginibus.
Quæq; peti poterat, fuerat vel fortè petita,
Erubuit vultus visa puella meos.
Et nunc subridens latebras fugitiua petebat,
Non tamen effugiens, tota latere volens.
Sed magis ex aliqua cupiebat parte videri:
Lætior hoc multo, quòd malè tecta foret.
Sic cunctis formosus ego, gratusq; videbar
Omnibus & sponsus sic genialis eram.
Sed tantum sponsus: nam me natura pudicum
Fecerat, & casto pectore durus eram.
Nam dum præcipuè cupio me iungere formæ,
Permanfi viduo frigidus vsq; toro.
Omnis tæda mihi, atq; omnis mihi rustica visa est,
Nullaq; coniugio digna puella meo.
Horrebam tennes, horrebam corpore pingues:
Nec mihi grata brevis, nec mihi longa fuit,
Cum media tantum dilexi ludere forma:
Maior enim medijs gratia rebus inest.
Corporis has nostri mollis lasciuia partes
Incolit has sedes mater amoris habet.
Quærebam gracilem sed non quæ macra fuisseti
Carnis ad officium carnea membra placent.
Sic quod in amplexu delectat stringere corpus,
Ne lædant pressum quælibet ossa latus.
Candida contempsisti, nisi quæ suffusa rubore
Vernarent proprijs ora serena rosas.
Hunc Venus ante alios sibi vendicat ipsa colorè,
Diligit & florem Cypris vbiq; suum.

Aurea Cæsaries, demissaque lactea ceruix;
Vultibus ingenio visa sedere magis,
Nigra supercilia, & frons libera, lumina nigra;
Vrebant animum sæpe notata meum.
Flammea dilexi modicumque tumentia labra,
Quæ mihi gustanti basia plena darent.
In tereti collo visum preciosius aurum,
Gemmaque iudicio plus radiare meo:
Singula turpe seni quondam quæsitæ referre:
Et quod tunc decuit, iam modo crimen habet.
Diuerfos diuersa iuuant: non omnibus annis
Omnia conueniunt: res prius apta: nocet.
Exultat leuitate puer, grauitate senectus:
Inter utrumque manens stat iuuenile decus.
Hunc tacitum, tristemque decet: sit clarior ille
Latitæ, & linguæ garrulitate suæ.
Cuncta trahit secum, vertitque volubile tempus:
Nec patitur certa currere quenque via.
Nunc quia longa mihi grauis est, & inutilis ætas;
Viuerè quum nequeam, sit mihi posse mori.
O quàm dura premit miseros conditio vitæ:
Nec mors humano subiaceret arbitrio.
Dulce mori miseris, sed mors optatæ recedit:
At quum tristis erit, præcipitata venit.
Me verò heu tantis defunctum partibus olim;
Tartareas viuum constat inire vias.
Iam minor auditus, gustus minor, ipsa minora
Lumina vix tactu noscere certa queo.
Nullus dulcis odor, nulla est iam grata voluptas;
Sensibus expertem quis superesse putet?
En Lethæa meam subeunt obliuia mentem,
Nec confusa, sui iam meminisse potest.
Ad nullum confurgit opus, cum corpore languet
Atque intenta suis obstuper ipsa malis.
Carmina nulla cano: cantandi summa voluptas
Heu fugit, & vocis gratia vera perit

Non fera sollicito nec blanda poemata fingo:
Litibus heu rapidis comoda dura sequor.
Ipsaq; me species quondam delecta reliquit:
Et videor formæ mortuus esse meæ.
Pro niueo, rutiloq; prius, nunc inficit ora
Pallor, & exanguis, funereusq; color.
Aret sicca cutis, rigidi stant vndiq; nervi,
Et lacerant vncæ tabida membra manus.
Quondam ridentes oculi, nunc fonte perenni
Deplangunt pœnas nocte, dieq; suas.
Et quos grata prius ciliorum ferta tegebant,
Desuper incumbens hispida sylua premit.
Ac velut inclusis cæco conduntur in antro:
Nescio quid toruum, vel furiale vident.
Iam pauor est vidisse senem, nec credere possis
Hunc hominem, humana qui ratione caret,
Si libros repero, duplex se littera fundit,
Largior occurrit pagina nota mihi.
Claram per nebulas videor mihi cernere lucem:
Nubila sunt oculis ipsa serena meis.
Eripitur sine nocte dies: caligine cæca
Septum tartareo quis neget esse loco?
Talia quis demens homini persuaferit autor,
Vt cupiat voto turpior esse suo?
Iam subeunt morbi, subeunt discrimina mille;
Iam dulces epulæ, deliriaq; nocent.
Cogimur a gratis animum suspendere rebus,
Atq; vt viuamus, viuere desinimus.
Et iam me, dudum cui nulla aduersa nocebant,
Ipsa quibus regimur, nunc alimenta grauans,
Esse libet saturum, saturum mox esse pigebit:
Præstat vt abstineam, ast abstinuisse nocet.
Quæ modo profuerat, contraria redditur esca:
Fastidica iacet, quæ modo dulcis erat.
Nec Veneris sũ grata mihi, nec munera Bacchi
Nec quicquid vitæ fallere damna solet.

Sola iacens natura manet, quæ sponte per horas
 Soluitur, & vitio carpitur ipsa suo.
 Non potus, experta mihi medicamina, profant,
 Non ægris quicquid ferre solebat opem.
 Sed cum materia pereunt quæcunq; parantur,
 Fit magis & damnis tristior vna meis.
 Non secus instantem cupiens fulcire ruinam.
 Diuersis contrà nititur obicibus.
 Donec longa dies, omni compage soluta,
 Ipsum cum rebus subruat auxilium.
 Quid, quod nulla leuant animû spectacula rerum?
 Nec mala tot vitæ dissimulare licet?
 Turpe seni vultus, nitidi, vestesq; decoræ,
 Atq; etiam est ipsum viuere turpe senem.
 Crimen amare iocos, crimen conuiuia, cantus;
 O miseri, quorum gaudia crimen habent.
 Quid mihi diuitiæ, quarum si demeris vsum,
 Quamuis largus opum, semper egenus erot
 Imò etiam pœna est partis incumbere rebus,
 Quas quum possideas est violare nefas:
 Non aliter sitiens vicinas Tantalus vndas
 Caprat, & appositis abstinet ora cibis.
 Efficior custos rerum magis ipse mearum,
 Conseruans alijs, quæ perire mihi.
 Sicut in auricomis pendentia plurimus hortis
 Peruigil obseruat non sua poma draco
 Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ;
 Hinc requies animo non datur vlla meo.
 Quærere quæ nequeo. semper retinere laboro;
 Et retinens semper nil tenuisse puto,
 Stat dubius, tremulusq; senex, semperq; malorū
 Credulus, & stultus quæ facit ipse timet.
 Laudat præteritos, præsentis despicit annos:
 Hoc tantum rectum, quod sapit ipse, putat.
 Se solum doctum, se iudicat esse peritum.
 Et quod sit sapiens, desipit inde magis.

Mulca

Multa licet nobis reserens, eademq; reuoluens
Horret, & alloquium conspuat ipse suum.
Deficit auditor, non deficit ipse loquendo:
O sola fortes garrulitate senes.
Omnia nequicquam clamorosis vocibus implet
Nil satis est, horret, quæ placuere modo
Arridet de se ridentibus: ac sibi plaudens,
Incipit opprobrio lætior esse suo.
Hæ sunt primitiæ mortis his partibus ætas
Defluit, & pigris gressibus ima perit.
Non habitus, non ipse color, non gressus euntis,
Non species eadem, quæ fuit ante, manet.
Labitur ex humeris demisso corpore vestis,
Quæq; brevis fuerat, iam modo longa mihi est.
Contrahimur miroq; modo decrescimus ipsi,
Diminui nostri corporis ossa putes.
Nec cælum spectare licet, sed prona senectus
Terram, à qua genita est & reditura, videt.
Fitq; tripes, prorsusq; quadrupes, vt paruulus infans
Et per sordentem flebile serpit humum. [fans
Ortus cuncta suos repetunt, matremq; requirunt.
Et redit ad nihilum, quod fuit antè nihil.
Hinc est quod baculo incumbens ruitura senectus,
Assiduo pigram verberare pulsat humum,
Et numerosa mouens certo vestigia passu,
Talia rugato creditur ore loqui:
Suscipe me genitrix, nati miserere laborum,
Membra velis gremio fella fouere tuo:
Horrent me pueri, nequeo velut antè videri
Horrendos partus cur sinis esse tuos?
Nil mihi cum superis, expleui munera vitæ,
Redde, precor, patrio mortua membra solo.
Quid miseros varijs prodest suspendere pœnis?
Non est materni pectoris ista pati.
His dictis, trunco titubantes sustinet artus,
Neglecti repetens stramina dura tori

Quo postquam iacuit, misero quid funere differet?
Heu tantum attriti corporis ossa vides.

Quamq; magis iaceam semper viuamq; iacendo:
Quis sub vitali me putet esse loco?

Iam poena est totum quod viuimus: urimur aestu,
Officiunt nebulae, frigus, & aura nocet.

Ros laedit, modicoq; etiam corrumpitur hymbre
Veris & Autumnus laedit amena dies.

Hinc miserum scabies hinc tussis anhelata fatigas
Continuos gemitus aegra senectus habet.

Hos superesse reor, quibus & spirabilis aer,
Et lux, qua regimur, redditur ipsa grauis?

Ipsa etiam cunctis requies gratissima somnus
Abuolat, sera vix mihi nocte redit.

Nel si lassatos nunquam dignabitur artus,
Turbidus in quantis horret imaginibus?

Mollia fulcra tori duris sunt coribus aequa:
Parua licet, magnum pallia pondus habent.

Cogor per mediam turbatus surgere noctem,
Multaq; ne patiar deteriora, pati.

Vincimur infirmi defectu corporis & qua
Noluerō, infelix, hac ego parte trahor.

Omnia naturae soluuntur viscera nostrae,
Et tam praeclarum quod male mutat opus.

His veniens onerata malis inopina senectus,
Cedere ponderibus se docet ipsa suis.

Ergo quis has cupiat per longum ducere poenas?
Paulatimq; anima deficiente mori?

Morte mori melius, quam vitam ducere mortis,
Et sensus membris sic sepelire suis,

Non queror (heu) longi quoddam soluitis anni,
Improba naturae dicere iura nefas.

Deficiunt validi longaeuo tempore tauri:
Et quondam pulcher, qui modo turpis, equus.

Fracta diu rabidi compescitur ira Leonis:
Lentaq; per senium Caspia tigris erit.

Ipsa

Ipſa etiam veniens conſumet ſaxa vetuſtas:

Et nullum eſt quod non tempore cedat opus.

Sed mihi venturos melius præuerrere caſus,

Atque infelices anticipare dies.

Pœna minor, certam ſubito perferre ruinam,

Quod timeas grauius ſuſtinuiſſe diu.

At quos fert alios quis poſſit dicere caſus?

Hoc quoque difficile eſt commemorari ſeni.

Iurgia, contemptus, violentaq; damna ſequuntur.

Nec quiſquam extantis præbet amicus opem.

Ipſi me pueri, atque ipſæ ſine lite puellæ,

Turpe putant dominum iam vocitare ſuum.

Irrident grefſus, irrident deniq; vultum,

Et tremulum, quondam quod timuere, caput.

Quumq; nihil videam, tamẽ hoc ſpectare licebit.

Vt grauior miſero pœna ſit iſta mihi.

Felix qui meruit tranquillam ducere vitam,

Et lætos ſtabili claudere ſine dies.

Dura ſatis miſeris memoratio priſca bonorum.

Et grauius ſummo culmine miſſa ruunt.

I I.

EN dilecta mihi nimium formoſa Lycoris,

Cum qua mens eadem, res fuit vna mihi.

poſt multos quibus indiuiſi viximus annos,

Reſpuit amplexus (heu!) ſtupeſacta meos.

Iamque alios iuuenes, aliosq; requirit amores.

Me vocat imbellem, decrepitumq; ſenem.

Nec meminiffe volet tranſactæ dulcia vitæ,

Nec quod me potius reddidit ipſa ſenem.

Imò etiam cauſas ingrata ac perfida fingit,

Vt ſpretus vitio iudicer eſſe meo.

Hæc me præteriens quum dudum fortè videret.

Expuit, obductis veſtibus ora tegens.

Hunc ego dilexi meq; hic complexus amauit.

Huic ego ſæpe, (neſas,) oſcula blanda dedit.

Nauſeat & priſcum vomitu ceu fundat amorem.

Imponit capiti plurima dira meo.
Heu quid longa dies nunc affert? ut sibi quisquam
Quondam dilectum prodere turpe putet?
Nónne fuit melius tali me tempore fungi,
Quo nulli merito despiciendus eram:
Quám postquá perijt quicquid fuit antè decoris,
Extinctum meritis viuere criminibus?
Iam nihil est totum quod viximus: Omnia secum
Tempus præteriens, horaque summa trahit.
At mea iam niuei circundant tempora cani,
Et iam cæruleus inficit ora color
Præstat adhuc, nimiumq; sibi speciosa videtur,
Atq; annos mecum despicit illa suos.
Et fateor, primæ retinet monumenta figuræ,
Atq; inter cineres condita flamma manet.
Ut video, pulchris etiam vos parcitis annis,
Nec veteris formæ gratia tota perit.
Reliquijs veterum iuuenes pascuntur amorum,
Sed si quid nunc est, quod fuit ante, placet.
Ante oculos statuunt primæui temporis actus,
Atque in præteritum luxuriantur opus.
Et quia nos totus membrorum deserit vsus
Nullos amplexus, quos remorerur, habet,
Sed miseris solus superest post omnia luctus:
Quot bona tunc habui, tot modò damna fleo.
Ergo velut pecudum præsentia sola manebant?
Nil de transactis, quod memoretur, erit?
Quum fugiant & bruta novos animalia campos,
At repetant celeres pascua nota greges,
Sub quâ decubuit requiescens diligit vmbram
Taurus, & amissum quæret ouile pecus.
Dulcius in solitis cantet philomela rubetis, |
Sítque suam rapidis dulce cubile feris,
Tu tamen bene nota tibi, atq; experta relinquis
Hospitia, & potius non manifesta petis?
Nónne placet melius certis confidere rebus?

Euentus.

Euentus varios res noua semper habet.
 Sum grandæuus ego, nec tu minus alba capillis,
 Par ætas animos conciliare solet.
 Si modò non possum, quondã potuisse mementor
 Si satis vt placeam me placuisse prius.
 Permanet in validis reuerentia prisca colonis,
 Quod fuit in verulo milite, miles amat.
 Rusticus expertum desiet cecidisse iuuenem.
 Cum quo consenuit miles honorat equum.
 Nec me adeò primus spoliauit floribus ætas:
 En facio versus, & mea dicta cano
 Sit grauitas, sitq; ipsa tibi veneranda senectus:
 Sit quòd denosti viuere velle diu.
 Quis suam in alterius condemnet crimine vitam?
 Et quò prætendit claudere certet iter?
 Dicere si fratrem, seu dedignaris amicum,
 Dic patrem, affectum nomen vt ùmque tenet.
 Vincat honor luxum, pietas succedat amor:
 Plus ratio, quamuis cæca, valere solet.
 His lacrymis longos, quantũ fas, fleuimus annos:
 Est graue quod doleat commemorare diu.

III.

Nunc opere pretiũ est quẽdã memorare iuue-
 Atq; senectutis pauca referre meæ: [12,
 Quò lector mentem rerum vertigine fractam
 Erigat, & mœstum noscere curet opus.
 Captus amore tuo demens Aquilina ferebar,
 Pallidus & tristis, captus amore tuo
 Nondũ, quid sit amor, vel quid Venus ignea, norã
 Totquebar potius rusticitate mea.
 Nec minus illa mea percussa à cuspide, flagrans
 Errabat, tota non cupienda domo.
 Carmina pulsa procul, nimium dilecta iacebant,
 Solus amor cordi, curaque semper erat.
 Nec reperire viam, qua cœcum pasceret ignem,

Docta, nec alternis reddere verba notis.
Tantum in conspectu studio perstabat inani,
Anxia vel solo lumina corde fouens.
Pædagogus adit me illam tristissima mater
Seruabat, tanti pœna secunda mali.
Prensabantq; oculos mutusq; per omnia nostros,
Quiq; solet mentis ducere signa color.
Dum licuit, votum tacitè compressimus ambo,
Et varia dulces teximus artè dolos.
At postquam teneram rupit verecundia frontem,
Nec valuit penitus flamma recepta tegi,
Mox captare dolos & tempora cepimus ambo,
Atque supercilijs, luminibusq; loqui.
Fallere sollicitos suspensos ponere gressus,
Et tota nullo currere nocte sono.
Nec longo, genitrix furtiuum sensit amorem
Et medicare parans vulnera vulneribus,
Increpitat, cæditq; ignes in pectore crescunt,
Vt solet adiecto crescere flamma rogo.
Concipiunt geminum flagrantia corda timorem,
Et sic permixto sæuit amore dolor.
Tunc me visceribus perterrita quærit anhelis,
Emptum supplicij quem purat esse suis.
Nec memorare pudet, turpesq; reuoluere versus,
Imò etiam gaudens impurat illa mihi.
Pro te susceptos iuuat, inquit, ferre labores.
Tu prærium tanti dulce cruoris eris.
Sit modò certa fides, atque inconcussa voluptas,
Quæ nihil imminuit passio, nulla fuit.
His egomet stimulis angebar semper, & ardens
Linguebam, nec spes vlla salutis erat.
Prodere non ausus carpebat vulnere cæco,
Sed itupor, & macies vocis habebat opus.
Hic mihi, magnarum scrutator maxime rerum,
Solutus Bobeti fers miseratus opem.
Nam quum me curis intentum sæpe videres,
Nec

Nec posses causam noscere tristitiæ:
Tandem prospiciens tali me peste teneri,
Mitibus alloquijs pandere clausa iubes.
Dicito & vnde nouo correptus carperis igne?
Dic precor, & dicti sume doloris opem.
Non intellecti nulla est curatio morbi,
Vt magis inclusis ignibus antè fremunt.
Dum podor est tam fœda loqui, vitiumq; fateri;
Agnouit tanti conscia lingua mali.
Mox ait. occulta satis est res prodita causæ,
Pone metum, veniam vis tibi tanta dabit.
Prostratus pedibus verecunda silentia rupi,
Cum lacrymis referens ordine cuncta suo.
Fare, ait, vt placidæ potiaris munere formæ.
Respondet pietas talia velle fugit.
Soluitur in risum, exclamans, proh mira voluptas:
Cæstus amor Veneris dicito quando fuit?
Parcere dilectæ iuuenis desiste puellæ,
Impius huic fueris, si prius esse voles.
Vnguibus, & morsu teneri pascuntur amores:
Vulnera non refugit, res magis apta plaga.
Intercæ donis permulcet corda parentum,
Et pretio faciles in mea vota trahit.
Auri cæcus amor nativum vincit amorem:
Cœperunt natæ crimen amare suæ
Dant vitijs furrisque locum: dāt iungere dextras,
Et totum ludo concelebrent diem.
Permissum sit vile nefas, & languidus ardor.
Vicerunt morbum languida corda suum.
Illa mihi quæ sita videns procedere, causam.
Odit, & illæso corpore tristis abit.
Proieci vanas sanato pectore curas,
Et subito didici quàm miser antè fui.
Salve sancta inquam, semperq; intacta maneto.
Virginitas, per me plena pudoris eris
Quæ postquàm perlata viro sunt omnia tuto,

Meq; videt fluxus exuperasse meos:
 Maeste inquit, iuuenis proprii dominator Amoris,
 En de contemptu sume trophæa tuo.
 Arma tibi Veneris cedantq; Cupidinis arcus,
 Cedat & armipotens ipsa Minerva tibi,
 Si tibi peccandi studium permessa potestas.
 Abstulit, atq; ipsum talia velle fugit.
 Ingrati, tristes pariter discessimus ambo,
 Dissidij ratio vitæ pudica fuit.

III.

REstat adhuc alios, turpesq; reuoluere casus.
 Atq; aliquo molli pascere eorda ioco.
 Conueniunt etenim deliræ ignaua senectæ,
 Aptaq; sunt operi carmina vana meo.
 Sic vicibus varijs, alternis voluimur annis,
 Et murata magis tempora grata mihi.
 Virgo fuit, species dedit æui candida nomen,
 Candida, diuersis sat bene compta comis;
 Huic ego per totum vidi splendentia corpus
 Cymbala multiplices edere pulla sonos.
 Nunc niueis digitis, nunc pulsans pectine chordas,
 Arguto quicquid murmure dulces loqui.
 Hanc ego saltantem subito correptus amavi,
 Et cæpi tacitus vulnera grata pati.
 Sic me diuersis tractum de partibus, vna
 Carpebat varijs pulchra puella modis.
 Singula visa semel, semper memorare libebat,
 Hærebatq; animo nocte dieq; meo.
 Sæpe velut visæ lætabar imagine formæ,
 Et procul absenti voce manuq; fui.
 Sæpe velut præsens fuerit, mecum ipse loquebar,
 Cantabam dulces, quos solet illa modos.
 O quoties demens, quoties sine mente putabar,
 Nec, puto, fallebar, nec bene sanus eram.
 Certe difficile est abscondere pectoris æstus,
 Panditur & clauso sæpius ore furor.

Nam

Nam subito inficiens vultum pallorq; , ruborque
Interdum certæ vocis habebat opus.
Nec minus ipsa meas prodebant somnia curas,
Somnia secreti non bene fida mei.
Nam quum sopitos premerent obliuia sensus,
Confessa est facinus conscia lingua suum.
Candida clamabam propera: cur candida cessas?
Nox abit, & furtis lux inimica venit.
Proximus ut genitor mecum comitatus amata
Virginis, in gelida fortè iacebat humo,
Illius ad nomen turbatos excitat actus:
Exilit, & natam credit adesse suam.
Omnia collustrans, toto me corde solutum
Prospicit afflantem, nec meminisse mei.
Vana putas? an vera sopor ludibria iactat?
Et te verus, ait, pectoris ardor habet?
Credo equidem assuetas animo remeare figuras,
Et fallax studium ludit imago suum.
Star tamè attonitus, perplexaq; murmura ceptas,
Et tacitis precibus dicere plura rogat.
Sic ego, qui cunctis sanctæ grauitatis habebam,
Proditus indicio sum miser ipse meo.
Et nunc infelix tota est sine crimine vira,
Et peccare senem non potuisse puder.
Destruimur vitijs, fugit indignata voluptas:
Et quod non possum, non potuisse iuuat.
Hoc etiam meminisse licet, quod serior ætas
Intulit, & gemitus quos mihi læta dedit.
Has sed quis possit naturæ astringere partes?
Gnarus, & ut sapiens noxia sæpe velit?
Interdum rapimur vitijs, trahimurq; volentes,
Et quæ non capiunt, pectora bruta volunt,

V.

Missus ad Eoas legati munere functus.
Tranquillum cunctisnectere pacis opus,
Dum studio geminæ componere fœdera pacis,
Incumbit

Inueni cordis bella nefanda mei.
 Hic me suscipiens Hetrusca gentis alumnus,
 Inuoluit parijs Graia puella dolis.
 Nam quum se nostro captam simularet amore,
 Me potius vero fecit amore capi.
 Peruigil ad nostras adstabat mane fenestras,
 nescio quid Græco murmure dulce canens.
 nunc aderant lacrymæ, gemitus, suspiria, pallorq;
 Et quicquid nullum fingere posse putes.
 Sed velut afflicto nimium miseratus amore,
 Efficior potius tunc miserandus ego.
 Hæc erat egregia forma, vultusq; sereni,
 Grata, micans oculis, nec minus arte placens;
 Docta loqui digitis, & carmina fingere docta,
 Et responsuram sollicitare lyram,
 Illam Sirenijs stupefactus cantibus æquans,
 Efficior demens alter Vlysses ego,
 Et quia non poteram tantas euadere moles,
 nescius in scopulos, & vada cæca feror.
 Quid referam gressus certa se lege mouentes?
 Suspensosq; nouis passibus ire pedes?
 Grande erat inflexos gradibus numerare capillos,
 Grande erat in niueo pulchra colore coma
 Vrebant oculos duræ, stantesq; papillæ,
 Et quas astringens clauderet vna manus.
 Ah quantum mentem stomachi fultura mouebat;
 Atq; sub exhausto pectore pingue femur.
 Vrebar teneros astringere fortiter artus,
 Visa per amplexus ossa sonare meos.
 Grandia, clamabam, nimium me brachia lædunt;
 non tolerant pondus subdita membra tuum;
 Dirigui, quantusq; fuit calor ossa reliquit,
 Et nata est veniæ causa pudenda meæ.
 non sic lac tenerum permixta coagula reddunt;
 nec liquidi mellis spuma liquoris erit.
 Succubui fateor, Graiæ tum nescius artis.

Succubui

Succubui Thusca simplicitate senex.
Qua defensa suo superata est Hectore Troia,
Vnum non poterat fraus superare senem?
Maneris inuicti curam, studiumq; reliqui,
Deditus imperijs sæue Cupido tuis.
Nec memorare pudet tali me vulnere victum,
Subditus his flaminis Iuppiter ipse fuit.
Sic mihi prima quidem nox affuit, & sua soluit
Munera: grandæuo vix subeunda viro.
Proxima destituit vires, vacuusq; recessit.
Ardor, & in Venerem segnis ut antè fui.
Illa, velut proprium repetens infesta tributum,
Instat, & increpitans, debita reddit: ait.
Sed nihil hic clamor, nil sermo mitis agebat:
Quod natura negat, reddere nemo potest.
Erubui stupuiq;, omnes verecundia motus
Abstulit, & blandum terror ademit opus.
Contractare manu cœpit frigentia membra,
Meq; etiam digiris sollicitare suis.
Nil mihi torpentis, nil tactis profuit illis,
Restitit in medio frigus ut antè foco.
Quæ te crudelis rapuit mihi foemina? dixit,
Cuius ab amplexu fessus ad arma redis?
Iurabam curis animum mordacibus vri,
Nec posse ad luxum tristitia corda trahi,
Illa dolum credens: Non falles inquit, amorem,
Plurima cæcus amor lumina semper habet.
Quin potius placido noli vnquam parcere ludo!
Proijce tristitias, & renouere iocis.
Obtrundunt siquidem curarum pondera sensus:
Intermissa minus sarcina pondus habet.
Tunc egomet toto nudatus corpore lecto
Effusa lacrymis talia verba dedi.
Cogimur heu segnes crimen, vitiumq; fateri,
Ne meus extinctus forrè putetur amor
Me miseram, cuius non est culpanda voluptas.
Ludicor

Iudicor infelix debilitatis ope.
 En longo confecta situ tibi tradimus arma
 Arma ministerijs quippe dicata tuis.
 Fac quodcunq; pores, nos cedimus hoc tamē ipse
 Grandior est hostis, quo minus ardet amor.
 Protinus Argivas admouit turpiter artes,
 Mēque cupit flammis viuificare suis.
 Ast vbi dilecti perleuit funera membri,
 Nec velut expositum surgere vidit opus,
 Erigitur, viduū que toro laniata recumbens,
 Vocibus his luctus, & sua damna fouet:
 Mentula festorum cultrix operosa dierum,
 Quondam diuitiæ, delitiæq; meæ
 Quo te delectam lacrymarum gurgite plangam?
 Quæ de tot meritis carmina digna feram?
 Tu mihi flagranti succurrere sæpe solebas
 Atque æstus animi ludificare mei.
 Tu mihi per totam custos grauissima noctem,
 Consors lætitiæ tristitiæq; meæ.
 Conscia secreti semper fidiſſima nostri,
 Adſtans in noſtris peruigil obſequijs?
 Quò tibi feruor abit, per quem ſeritura placebas?
 Quò tibi criſtatum, vuluſerumq; caput?
 Nempe iaces nullo, vt quondam, ſuffuſa rubore?
 Pallida demiſſo vertice nempe iaces.
 Nil tibi blanditiæ, nil dulcia carmina profunt,
 Non quicquid mentem ſollicitare ſolet.
 Sic velut expoſito meritam te funere plango,
 Occidit aſſiduo quod caret officio.
 Hæc ego cum lacrymis deducta voce canentem
 Irridens, dictis talibus increpui:
 Dum deſles noſtri languorem ſœmina membri,
 Oſtendis morbo te grauiore premi;
 Vade, inquam, felix ſemper felicibus apra,
 Vtere cognatis vtere delicijs.
 Illa furens, credo, quod nescis perfide dixit.

Non

Non fleo priuatim, sed generale chaos.

Hæc genus humanū pecudum, volucrumq; fera

Et quicquid toto spirat in orbe, creat, [rumq;

Hac sine diuersi nulla est concordia sexus,

Hac sine coniugij gratia summa perit.

Hæc geminas tanto constringit fœdere mentes,

Vnius vt faciat corporis esse duos.

Pulchra licet, pretium si desit, fœmina perdit,

Hæc si defuerit, vir quoq; turpis erit.

Hæc si gemma micans rutilum non conterat aurū,

Æternum fallax, mortiferumq; genus,

Tecum pura fides, secretaq; certa loquuntur,

O verè precium, fructiferumq; bonum.

Cedunt cuncta tibi, quodq; est sublimius, vltro

Cedunt imperijs maxima quæque tuis.

Nec subtracta gemunt, sed se tibi subdere gaudēt;

Vulnera sunt iræ posteriora tuæ.

Ipsa etiam totum moderans sapientia mundum;

Porrigit inuitas ad tua iura manus.

Sternitur iſta tuo votiuo vulnere virgo.

Et percussa nouo læta cruore iacet.

Flet tantum ridetq; suum laniata dolorem;

Et percussori plaudit amica suo.

Non tibi semper iners, non mollis cōuenit actus.

Mixtaq; sunt ladis fortia facta tuis.

Nam nunc ingenio, magnis nunc viribus vsa,

Nunc his quæ iuueni sunt inimica malis.

Nam tibi peruigiles impendunt sæpe dolores;

Hymbres, infidiæ, iurgia, damna, pudor.

Tum mihi sæpe feri commendas corda tyranni,

Sanguineus per te Mars quoq; mitis erit.

Tu post extinctos, debellatosque gigantes,

Excutis irato tela trifulca Ioui.

Tu cogis rapidas effectus discere tigres,

Per te blandus amans redditur ipse leo.

Mira tibi virtus, mira est patientia, victos,

Diligis;

Diligis, & vinci, vincere sæpe volens.

Quum superata iaces, vires, animoq; resumis,

Atq; iterum vinci, vincere rursus amans,

Ira brevis, longa est pietas, recidua voluptas,

Et quum posse perit, mens tamen vna manet,

Conticuit tandem longo satiata dolore,

Ac velut expletis desinit exequijs.

V I.

Claude precor miseras ætas verbosa querelas,

Nunquid adhuc vitium vis referare tuum?

Sic satis indignum leuiter tetigisse pudorem,

Contrectata diu crimina crimen habent.

Omnibus est eadem læti via: non tamen vnus

Est vitæ cunctis, exitijq; modus.

Hac pueri, atq; senes pariter, iuuenesq; ferentur,

Hac par diuitibus pauper egenus erit.

Ergo quod astrictum, quodq; est vitabile nulli,

Festino gressa vincere præstat iter.

Infelix ceu iam deserto funere surgo,

Hac me defunctum viuere parte puto.

F I N I S.

SEQUENS LYRICVM, QVIA

à plerisque Cor. Gallo attribuitur,

hic adicere libuis.

Lidia bella puella, candida,

Quæ bene superas lac: & liliū,

Albam simul, rosam rubidam,

Aut ex politum ebur Indicum.

Pande puella, pande capillulos

Flauos, lucentes vt aurum nitidum.

Prosa

Pro ductum bene candidis humeris
 Pande puella stellatos oculos,
 Flexaq; super nigra cilia.
 Pande puella genas roseas,
 Perfusas rubro purpuræ Tyriæ.
 Porrige labra, labra corallina,
 Da columbatim mitia basia:
 Sugis amentis partem animi:
 Cor mihi penetrant hæc tua basia.
 Quid mihi sugis viuum sanguinem?
 Conde papillas, conde gemipomas,
 Compresso lacte quæ modò pullulana.
 Sinus expansa profert cinnama:
 Undique surgunt ex te deliciae.
 Conde papillas, quæ me sauciant
 Candore, & luxu niuei pectoris.
 Sæua non cernis quòd ego langueo?
 Sic me destituis iam semimortuum?

FINIS.

Aa

ASINU

ASINII
CORNELII GALLI
ELEGIA.

EIVSDEM EPIGRAMMATA
*tria edente Aldo Manutio
iuniore.*

Cornelius Gallus Asinij Pollionis filius, inter primos elegiarum scriptores connumeratur. Tibullo, & Propertio, ut carminis suauitate non comparandus, ita exquisitissimam Græcorum imitatione sententiarum pondere, & beatissima præterea verborum copia, utroque maior, & splendidior. VIRGILIUM MARONEM vnice dilexit: à quo Bucolico carmine bis laudatus est & extremum quoque Georgicorum in illius nomine principio apparuisse constat; verum, iussu Augusti, & partim odio, in ARISTÆI fabulam postea mutatum. Quæ in hac Elegia vitio temporis corrupta videbantur, ea intacta reliquimus. Cornelij Galli quæ exstant edita, MAXIMIANI esse, qui aërorum nostrorum memoria vixit, testatur Lilius Gregorius Gyraldus Dialogo IIII. de PONTIS. Librum ego Scriptum habeo, in quo GALLI MAXIMIANI NOMINE ea leguntur.

GALLI

GALLI ELEGIÆ

ARGVMENTVM.

*Militabat Gallus aduersus Pārthos
sue Ventidio Imperatore clarissimo.
Certior vero factus de valetudine Lyco-
ridos; quam in vrbe reliquerat, hanc in
castris Elegiam scripsit. in qua mirabi-
liter amantium affectus exprimit. creber
est sententiis non vulgaribus. magnificē
assurgit. nec otiosē digreditur. oratione
praterea suauissima, & verē Romana,
vtilur. itā vt Quintiliani iudicium
mirari subeat, qui Gallum paulo durin-
sculum poetam interdum vocat.*

GALLI ELEGIA.

Non fuit Arsacidū tāti expugnare Seleucē
Italaq; vltori signa referre Ioui;
Vt desiderio nostri, curaque Lycoris
Heu iaceat menses pæne sepulta nouē.
Nec tantum morbus, quantum grauat ira parentis
Sic premitur geminis vna puella malis.
Æqua tamen matris causa est. cupit illa paternā,
Impleat vt pulchra filia prole domum,

Quid, quod Lena meos auertere tentat amores.

Portat, & occulto grandia dona sinu?

Et iuuenem laudat, qui munera misit ab alta

Indole

Candida quod nulla lanugine vestiatur ora;

Quod fluat ex toto vertice flaua coma;

Quod citharæ, cantusque, sciens, deinde horrida

Atq; ingrata notat tempora militiæ. [bella,

Me quoque iam canis narrat splendere capillis,

Et quod. vulnere tardus eam

Multa quoq; affingit, mentitur, & omnia fluxa.

Quam vereor ne sit nostra puella fide.

Fœmina natura varium, & mutabile semper

Diligat ambiguum est, oderit an ne magis.

Nil adeo medium.

Et tantum constans in leuitate sua,

Filius Europæ Minos, seu poneret arcum,

Sive comam premeret Casside, pulcher erat.

Non prius è muris pugnantem regia virgo

Viderat, ac dirus crimina suasit amor.

Acer Amor Deus est: fœtas domat ille leonas,

Excuset facinus vindice Scylla deo.

At, pius æternam seruet ni Iupiter Urbem,

Scilicet occiderat Virginis illa dolo.

Sic pereat patrias quicumq; infans in arces

Mente ruit, pœnas ut scelerata dedit

Obruta Virgo iacet. seruat quoque nomina turris

Illæ, triumphator Iupiter vnde tonat.

Quid loquor ah demens? roseæ nec flore iuuentutis

Nec capitur missis lux mea muneribus.

Non patris Imperium, matris non aspera iussa

Sollicitant. firmo pectore durat amor.

Non secus Aegeo moles obiecta fragori,

Illæ manet frustra ventus & aura fruit.

Nec minus, ut vires paulatim colligit ignis,

Purior accenso fomire flamma micat.

Meos reditus spe non præsumat inani.
Et fouet in tacito gaudia certa sinu
Me vocat absentem, me me suspirat in vnum;
Et de me noctes cogitat, atq; dies.
Quin etiam argento; puroq; intexit in auro.
Altera iam castris parta lacerna meis.
Illic bellantum iuuenum studiosa figuras,
Atq; audita leui prælia pingit acu.
Pingit, & Euphratis currentes mollius undas;
Victricesq; Aquilas sub duce Ventidio.
Qui nunc Crassorum manes, direptaq; signa
Vindicat Augusti Cæsaris auspiciis.
Parthe tumens animis, & nostra clade superbe
Hic quoq; Romano stratus ab hoste iaces,
At mea cum primis, viceris apparet imago,
Exigit hoc pietas, & bene fidus amor.
Ipsa quoq; exprimitur deiecto pallida vultu
Stat lacrymans, & me pæne vocare putes.
Quam bene, cum ferrum non dū prodiret in auras
Omnia pacis erant, & sua cuiq; satis.
Diues erat, si quis, parui possessor agelli,
Seuerat ille prius, deinde coquebat olus.
Non locus inuidiæ, quamuis vicinus abunde
Et pecus, & mæsses, mustaq; haberet ager.
Liber Amor, nulli mulier suspecta marito.
Casta satis, norat si qua negare palam,
Tunc Venus spirabat dulciter ignes.
Spiculaq; in filuis tuta vibrabat Amor.
Cur mihi non illis nasci, mea vita, diebus
Contigit inuidit quis bona tanta Deus?
Omneas lices, & tempora dulcia, verè
Aurea Saturni sæcla fuere senis.
Nunc ferrum erupit, rabiesq; asperrima ferri
Nunc furor, & caedes.

Forſan, & hic noſter tinget cruor hoſpitis arma,
 Aut cadet vnanimis frater ab ente meo.
 Quid mihi cū bello? pugnēt quibus inclita regna,
 Aut quibus . . . Marte petuntur opes.
 Hos alias pugnās alijs pugnemus in armis:
 Inſlet amor lituos: & fera ſigna canat.
 Fortis ad occaſum ni pugnem Solis ab ortu,
 Detrahat ignauo protinus arma Venus,
 Sin cadat ex votis, & res bene geſta feratur,
 Ceſſerit è merito cara puella mihi.
 Quam . . . ſinu, cui baſia iungam,
 Dum lateri vires, nec ſit amare pudor.
 Tunc me vina iuuent nardo confuſa, roſisq;
 Sertaque, & vnguentis ſordida facta coma.
 Nec dominæ pudeat gremio captare ſoporem
 Surgere nec media iam veniente die.
 Si quis amore vacans irriſerit imprecor illi
 Ardeat, & quid ſit, diſcat, amare ſenex.
 Seruus, & vt noſtros incaſſum laudet amores,
 Et ſapit hic, dicat, ſaucius igne nouo.
 Heu male (crede mihi) ſi quis ſua gaudia differt:
 Dum loquimur, nox eſt mortis, & vmbra ſubit,

EPIGRAMMA,

SINE TITULO.

O Curret cum mane mihi ni purior ipſa
 Luce noua exoreris, lux mea diſpeream.
 Quod ſi nocte venis, iam vero ignoſcite, Diui
 Talis ab occiduis Hesperus exit aquis.

DE DVABVS SORORIBVS,
*Meretriculis ex Illyrico, Gentia, &
 Chloë qua Romana castra cum
 matre Lena seque-
 rentur.*

matris amor, delictumq; meum.
 Ne vero inter vos odio certare sorores,
 Vtrius alba magis, vel minus atra cutis.
 Hoc vnum certate, suos magis vrat amores;
 Altera non ne oculis, altera nonne comis?
 An ne coma ex auro flaua est tibi, Gentia? an aurum
 Ex ipsa magis est bractea flaua coma?
 E Berenice de tonsam vertice crinem
 Retulit esuriens Græcus in astra Conon:
 Gentia rapta tibi fiat coma protinus astrum,
 Et regat Illyricas certior vrsa rates.
 Cum quatit, & caudam Iunonius explicat ales,
 Mille oculos, gemmas mille decenter habet.
 huc illuc flectat ocellos,
 Hinc, illinc videas currere mille faces.
IN IMAGINEM PVELLÆ
 Sofrides, si, virgo faces iacularis ocellis,
 Et tua nescio quo murmure labra sonant;
Cur non ora mihi iamdudum in verba resoluis?

EX

EX DIALOGO IIII.

Historia Poetarum Li. ij. Giraldi.

Miror quorundam impudentiam, ne dicam
 amentiam, qui tralaticios quosdam &
 ementitos versus sub Galli Poetæ nomine edide-
 runt; cum in iis neque phrasis, neque tempus
 Gallo conueniant, qui tertio & quadragésimo suæ
 ætatis anno sua sibi met manu, teste Dione, Euse-
 bio, & Ammiano mortē accersit in iis autem se-
 nem describit. Sed nec in plerisque versibus purus
 est & sincerus sermo Latinus, quin & syllabarum
 moræ, & tempora metri leges nonnunquam ex-
 cedunt. **MAXIMIANI** vero nugatoris cuius-
 dam, & nebulonis potius, eorum versus plurimi
 sunt. Ex vetustioribus enim adhuc quibusdam
 exemplaribus, in quibus **MAXIMIANI** ipsius
 nomen legitur, illius inquam, Maximiani, cuius
 & insignis Grammaticæ nugator Alexander nu-
 gas iridet Vnam vero vel alteram Elegiam Galli
 esse non abnuerim. Sic & illud Galli epigramma
 à plerisque creditur, quod de Virgilij morte ad Au-
 gustum legitur.

*Temporibus latis trislamur maxime
 Caesar.*

& reliqua, quæ leges in Catalectis Vergilianis.

Τέλος

BIBLIOTHEQUE
 DE LA VILLE
 DE PÉRIGUEUX

